

2019

Výročné správy

- o plnení rozpočtu EÚ
za rozpočtový rok 2019
- a o aktivitách financovaných z 8., 9., 10.
a 11. Európskeho rozvojového fondu (ERF)
za rozpočtový rok 2019

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.aspx

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete. Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2020

PDF

ISBN 978-92-847-4897-6

ISSN 2600-1713

doi:10.2865/962434

QJ-AL-20-001-SK-N

Podľa článku 287 ods. 1 a ods. 4 ZFEÚ, článku 258 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012, a článku 43 nariadenia Rady (EÚ) 2018/1877 z 26. novembra 2018 o finančných pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond a o zrušení nariadenia (EÚ) 2015/323

Dvor audítorov Európskej únie prijal na svojom zasadnutí dňa 24. septembra a 20. júla 2020

VÝROČNÉ SPRÁVY

za rozpočtový rok 2019

Správy boli spolu s odpoveďami inštitúcií na pripomienky Dvora audítorov zaslané orgánom udeľujúcim absolútorium a ostatným inštitúciám.

Členmi Dvora audítorov sú:

Klaus-Heiner LEHNE (predseda), Ladislav BALKO, Lazaros S. LAZAROU, Pietro RUSSO,
Baudilio TOMÉ MUGURUZA, Iliana IVANOVA, Alex BRENNINKMEIJER,
Nikolaos MILIONIS, Bettina JAKOBSEN, Samo JEREB, Jan GREGOR, Mihails KOZLOVS,
Rimantas ŠADŽIUS, Leo BRINCAT, João FIGUEIREDO, Juhan PARTS, Ildikó GÁLL-PELCZ,
Eva LINDSTRÖM, Tony MURPHY, Hannu TAKKULA, Annemie TURTELBOOM,
Viorel ȘTEFAN, Ivana MALETIĆ, Francois-Roger CAZALA, Joëlle ELVINGER,
Helga BERGER

Obsah

	Strana
Výročná správa o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2019	5
Odpovede inštitúcií na výročnú správu o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2019	241
Výročná správa o aktivitách financovaných z 8., 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2019	290
Odpovede Európskej komisie na výročnú správu o aktivitách financovaných z 8., 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2019	325

Výroční správa o plnění rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2019

Obsah

	Strana
Všeobecný úvod	7
Kapitola 1 Vyhlásenie o vierohodnosti a podporné informácie	9
Kapitola 2 Rozpočtové a finančné riadenie	51
Kapitola 3 Príjmy	89
Kapitola 4 Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť – okruh 1a VFR	112
Kapitola 5 Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť – okruh 1b VFR	131
Kapitola 6 Prírodné zdroje – okruh 2 VFR	167
Kapitola 7 Bezpečnosť a občianstvo – okruh 3 VFR	193
Kapitola 8 Globálna Európa – okruh 4 VFR	208
Kapitola 9 Administratíva – okruh 5 VFR	225
Odpovede inštitúcií	241

Všeobecný úvod

0.1. Európsky dvor audítorov (EDA) je inštitúcia¹ Európskej únie (EÚ) a externý audítor financií EÚ². V tejto funkcii vystupujeme ako nezávislý ochranca finančných záujmov všetkých občanov EÚ, a to predovšetkým zlepšovaním finančného riadenia EÚ. Viac informácií o našej práci môžete nájsť v našich výročných správach o činnosti, osobitných správach, preskúmaniach a stanoviskách k novým alebo aktualizovaným právnym predpisom EÚ alebo k iným rozhodnutiam s vplyvom na finančné riadenie³.

0.2. Tento rok sme našu výročnú správu za rozpočtový rok 2019 prvýkrát rozdelili na dve samostatné časti. Táto časť sa týka spoľahlivosti konsolidovanej účtovnej závierky EÚ a *správnosti transakcií*. Druhá časť sa venuje výkonnosti výdavkových programov financovaných z rozpočtu EÚ.

0.3. Všeobecný rozpočet EÚ prijíma každoročne Rada Európskej únie a Európsky parlament. Naša výročná správa, v príslušných prípadoch spolu s osobitnými správami, je základom *postupu udelenia absolútoría*, pri ktorom Parlament na základe odporúčania Rady rozhoduje, či Európska komisia uspokojivo plnila svoje rozpočtové povinnosti. Po uverejnení našu výročnú správu zasielame národným parlamentom, Európskemu parlamentu a Rade.

0.4. Hlavnou časťou našej správy je *vyhlásenie o vierohodnosti* týkajúce sa spoľahlivosti *konsolidovanej účtovnej závierky* EÚ a zákonnosti a správnosti transakcií. Toto vyhlásenie dopĺňajú špecifické hodnotenia každej hlavnej oblasti činnosti EÚ.

¹ EDA bol zriadený ako inštitúcia na základe článku 13 Zmluvy o Európskej únii, známej tiež ako Maastrichtská zmluva (Ú. v. ES C 191, 29.7.1992, s. 1). Ako nový orgán Spoločenstva zodpovedný za vykonávanie externého auditu bol však prvýkrát zriadený Bruselskou zmluvou v roku 1977 (Ú. v. ES L 359, 31.12.1977, s. 1).

² Články 285 až 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) (Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 169 – 171).

³ Dostupné na našom webovom sídle: www.eca.europa.eu.

0.5. Táto časť našej správy má takúto štruktúru:

- v kapitole 1 sa nachádza vyhlásenie o vierohodnosti a zhrnutie výsledkov auditu spoľahlivosti účtovnej závierky a správnosti transakcií,
- v kapitole 2 predkladáme analýzu rozpočtového a finančného riadenia,
- v kapitole 3 sa nachádzajú naše zistenia v súvislosti s príjmami EÚ,
- v kapitolách 4 až 9 uvádzame za hlavné okruhy súčasného *viacročného finančného rámca (VFR)*⁴ výsledky nášho testovania správnosti transakcií a preskúmania *výročných správ o činnosti* Komisie, ostatných prvkov jej systémov vnútornej kontroly a iných mechanizmov riadenia.

0.6. Keďže k jednotlivým okruhom VFR sa neviažu samostatné finančné výkazy, závery za jednotlivé kapitoly nepredstavujú audítorské stanoviská. V kapitolách sú namiesto toho opísané dôležité záležitosti týkajúce sa jednotlivých okruhov VFR.

0.7. Naším cieľom je prezentovať pripomienky jasne a stručne. Nie vždy je možné vyhnúť sa používaniu termínov, ktoré sú špecifické pre EÚ, jej politiky a rozpočet či účtovníctvo a audit. Na našom webovom sídle sme uverejnili glosár s vysvetlením väčšiny týchto špecifických termínov⁵. Termíny definované v glosári sa v jednotlivých kapitolách pri prvej zmienke objavujú v *kurzíve*.

0.8. V tejto správe sa uvádzajú aj odpovede Komisie na naše pripomienky (prípadne odpovede ostatných inštitúcií a orgánov EÚ). Našou zodpovednosťou ako externého audítora je predkladať kontrolné zistenia a vyvodiť potrebné závery, a tým poskytovať nezávislé a nestranné hodnotenie spoľahlivosti účtovnej závierky EÚ a správnosti transakcií.

⁴ Nepredkladáme špecifické hodnotenie výdavkov v rámci okruhu 6 („Kompenzácie“) ani iných výdavkov mimo VFR. Naša analýza okruhu 3 („Bezpečnosť a občianstvo“) v kapitole 7 a okruhu 4 („Globálna Európa“) v kapitole 8 nezahŕňa odhad chybovosti.

⁵ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/GLOSSARY-AR_2019/GLOSSARY-AR_2019_SK.pdf

Kapitola 1

Vyhlásenie o vierohodnosti a podporné informácie

Obsah

	Body
Vyhlásenie Dvora audítorov o vierohodnosti predkladané Európskemu parlamentu a Rade – správa nezávislého audítora	I.–XXX.
Úvod	1.1.–1.6.
Úloha Európskeho dvora audítorov	1.1.–1.4.
Výdavky EÚ sú významným nástrojom na dosahovanie cieľov politik	1.5.–1.6.
Kontrolné zistenia za rozpočtový rok 2019	1.7.–1.38.
Spoľahlivosť účtovnej závierky	1.7.–1.10.
Účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami	1.7.–1.9.
Hlavné otázky auditu týkajúce sa finančných výkazov za rok 2019	1.10.
Správnosť transakcií	1.11.–1.30.
Predmetom nášho auditu sú príjmové a výdavkové transakcie, ktoré sú základom účtovnej závierky	1.12.–1.17.
V konkrétnych druhoch výdavkov sa naďalej objavujú chyby	1.18.
Zložitosť pravidiel a spôsob vyplácania finančných prostriedkov EÚ majú vplyv na riziko chýb	1.19.–1.30.
Informácie Komisie o správnosti	1.31.–1.38.
Odhad chybovosti vykonaný Komisiou je na spodnej hodnote nášho rozsahu	1.33.–1.34.
Existujú určité problémy v súvislosti s jednotlivými prvkami odhadov Komisie	1.35.–1.38.
Podozrenia z podvodu ohlasujeme úradu OLAF	1.39.–1.43.
Záver	1.44.–1.46.
Výsledky auditu	1.45.–1.46.
Prílohy	
Príloha 1.1 – Audítorský prístup a metodika auditu	

Vyhlásenie Dvora audítorov o vierohodnosti predkladané Európskemu parlamentu a Rade – správa nezávislého audítora

Stanovisko

I. Kontrolovali sme:

- a) konsolidovanú účtovnú závierku Európskej únie, ktorá pozostáva z konsolidovaných finančných výkazov¹ a správ o plnení rozpočtu² za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2019 a ktorú Komisia schválila 26. júna 2020;
- b) zákonnosť a správnosť príslušných transakcií podľa ustanovení článku 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Spoľahlivosť účtovnej závierky

Stanovisko k spoľahlivosti účtovnej závierky

II. Zastávame názor, že konsolidovaná účtovná závierka Európskej únie (EÚ) za rok končiaci sa 31. decembra 2019 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu EÚ k 31. decembru 2019, ako aj výsledky jej operácií, peňažné toky a zmeny v čistých aktívach za príslušný rozpočtový rok v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami vychádzajúcimi z medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor.

¹ Konsolidované finančné výkazy obsahujú súvahu, výkaz o finančných výsledkoch, výkaz o peňažnom toku, výkaz zmien v čistých aktívach, prehľad hlavných účtovných postupov a ďalšie vysvetľujúce poznámky (vrátane vykazovania po segmentoch).

² Súčasťou správ o plnení rozpočtu sú aj vysvetľujúce poznámky.

Zákonnosť a správnosť príslušných transakcií

Príjmy

Stanovisko k zákonnosti a správnosti príjmov

III. Zastávame názor, že príslušné príjmy zaznamenané v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2019 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne.

Výdavky

Záporný výrok k zákonnosti a správnosti výdavkov

IV. Zastávame názor, že vzhľadom na dôležitosť skutočnosti opísanej v bode týkajúcom sa základu pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti výdavkov sú výdavky schválené v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2019 významne ovplyvnené chybami.

Základ pre vyjadrenie stanoviska

V. Audit sme vykonali v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi (ISA) a etickým kódexom IFAC a medzinárodnými štandardmi najvyšších kontrolných inštitúcií INTOSAI (ISSAI). Naše povinnosti vyplývajúce z týchto štandardov a kódexov sú podrobnejšie opísané v časti tejto správy týkajúcej sa zodpovednosti audítora. Splnili sme tiež požiadavky nezávislosti a etické povinnosti v súlade s etickým kódexom účtovných odborníkov, ktorý vydala Medzinárodná rada pre etické štandardy pre účtovníkov. Sme presvedčení, že sme získali dostatočné a primerané audítorské dôkazy na vyjadrenie stanoviska.

Základ pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti výdavkov

VI. Náš odhad celkovej chybovosti výdavkov schválených v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2019 predstavuje 2,7 %. Podstatná časť týchto výdavkov, viac než polovica, je významne ovplyvnená chybami. Týka sa to najmä výdavkov, ktoré vznikli v dôsledku preplatenia nákladov, v ktorých je odhadovaná chybovosť 4,9 %. Najmä v dôsledku výdavkov v oblasti súdržnosti sa takéto výdavky v roku 2019 zvýšili na 66,9 mld. EUR, čo predstavuje 53,1 % nášho kontrolovaného súboru³. Účinky chýb, ktoré sme zistili, sú teda v schválených výdavkoch za daný rok významné i rozšírené.

³ Bližšie informácie uvádzame v bode 1.21 až 1.26 našej výročnej správy za rok 2019.

Hlavné záležitosti týkajúce sa auditu

Posúdili sme záväzky týkajúce sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov

VII. Súvaha EÚ zahŕňa záväzkov týkajúci sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov, ktorý bol na konci roku 2019 vo výške 97,7 mld. EUR a predstavuje takmer 40 % celkových záväzkov za rok 2019 vo výške 251,5 mld. EUR.

VIII. Väčšia časť tohto záväzku týkajúceho sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov (83,8 mld. EUR) sa vzťahuje na systém dôchodkového zabezpečenia úradníkov a ostatných zamestnancov Európskej únie. Záväzok zaúčtovaný v účtovnej závierke odráža sumu, ktorá by bola vložená do dôchodkového fondu, ak by bol takýto fond zriadený na uhrádzanie záväzkov v súvislosti so starobnými dôchodkami⁴. Okrem starobných dôchodkov zahŕňa aj invalidné dôchodky a dôchodky vyplácané vdovám, vdovcom a sirotám zamestnancov EÚ. Dávky uhrádzané v rámci dôchodkového systému sa účtujú na ťarchu rozpočtu EÚ. Za platbu dávok spoločne ručia členské štáty a úradníci prispievajú na náklady súvisiace s financovaním tohto systému jednou tretinou. Eurostat počíta tento záväzok v mene účtovníka Komisie a využíva parametre, ktoré posudzujú poradcovia Komisie v oblasti poistnej matematiky.

IX. Druhá najväčšia časť záväzku týkajúceho sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov (11,8 mld. EUR) je odhadovaný záväzok EÚ voči spoločnému systému zdravotného poistenia. Tento záväzok sa týka nákladov zamestnancov EÚ na zdravotnú starostlivosť vyplácaných v období po odchode zamestnancov do dôchodku (po odpočítaní ich príspevkov).

X. V rámci auditu sme pri záväzku na dôchodky posudzovali vykonané poistno-matematické predpoklady a výsledné ocenenie. Toto hodnotenie sme zakladali na práci externých odborníkov v oblasti poistnej matematiky s cieľom vypracovať štúdiu o záväzkoch na dôchodky a záväzkoch spoločného systému zdravotného poistenia. Skontrolovali sme číselné údaje, poistno-matematické parametre, výpočet záväzku i prezentáciu v konsolidovanej súvahe a v poznámkach ku konsolidovaným finančným výkazom.

XI. Dospeli sme k záveru, že odhad celkového záväzku týkajúceho sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov uvedený v konsolidovanej súvahe zodpovedá realite. Tento odhad vrátane spoľahlivosti príslušných údajov budeme pravidelne preskúmať.

Posúdili sme významné koncoročné odhady uvedené v účtovnej závierke

XII. Na konci roka 2019 sa hodnota oprávnených výdavkov, ktoré prijímateľom už vznikli, no ešte neboli vykázané, odhadovala na 105,7 mld. EUR (na konci roka 2018: 99,8 mld. EUR). Tieto sumy boli zaznamenané ako časovo rozlíšené náklady⁴.

XIII. Na konci roka 2019 predstavovala odhadovaná suma nevyužitých finančných nástrojov v rámci zdieľaného riadenia a režimov pomoci zaznamenaných v účtovnej závierke 6,9 mld. EUR (na konci roka 2018: 6,5 mld. EUR) a v súvahe bola uvedená ako „Iné zálohy členským štátom“.

XIV. S cieľom posúdiť tieto odhady na konci roka sme preskúmali systém, ktorý vytvorila Komisia na výpočet rozdelenia účtovných období, a preverili sme jeho správnosť a úplnosť v rámci generálnych riaditeľstiev, v ktorých sa realizovala väčšina platieb. Počas auditu vzorky faktúr a platieb v rámci predbežného financovania sme preskúmali príslušné výpočty rozdelenia účtovných období s cieľom riešiť riziko nesprávnosti časového rozlíšenia. Účtovné útvary Komisie sme požiadali o dodatočné vysvetlenie všeobecnej metodiky stanovovania týchto odhadov.

XV. Dospeli sme k záveru, že odhad celkovej sumy časovo rozlíšených nákladov a iných záloh členským štátom uvedený v konsolidovanej súvahe zodpovedá realite.

Posúdili sme potenciálny vplyv udalostí po vypracovaní súvahy na účtovnú závierku

XVI. Spojené kráľovstvo prestalo byť dňa 1. februára 2020 členským štátom EÚ. Po uzavretí dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu („dohoda o vystúpení“) medzi dvoma stranami sa Spojené kráľovstvo zaviazalo plniť všetky finančné záväzky prijaté v rámci súčasného a predchádzajúceho VFR plynúce z jeho členstva v EÚ.

⁴ Pozri medzinárodný účtovný štandard pre verejný sektor (IPSAS) 39 – Zamestnanecké požitky. Pokiaľ ide o systém dôchodkového zabezpečenia úradníkov a ostatných zamestnancov Európskej únie, záväzok zo stanovených požitkov odráža súčasnú hodnotu očakávaných budúcich platieb, ktoré bude EÚ povinná uhradiť, aby vyrovnala dôchodkové záväzky vyplývajúce zo služby poskytnutej zamestnancami v súčasnom období i v minulosti.

⁵ Tvoria ich časovo rozlíšené náklady vo výške 66,9 mld. EUR na strane pasív v súvahe a 38,8 mld. EUR, ktoré znižujú hodnotu predbežného financovania, na strane aktív.

XVII. Neidentifikovali sme žiadne udalosti týkajúce sa vystúpenia Spojeného kráľovstva, ktoré by si vyžadovali úpravy konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2019 podľa medzinárodného účtovného štandardu Udalosti po dni vykázania⁶.

XVIII. Šírenie ochorenia COVID-19 síce vážne ovplyvnilo hospodárstvo a verejné financie členských štátov, údaje vykázané v účtovnej závierke však nebolo nutné meniť⁷ (t. j. ide o udalosť, ktorá si nevyžaduje úpravu). Iniciatívy navrhované Komisiou v reakcii na to však môžu v prípade realizácie ovplyvniť finančné výkazy v následných obdobiach vykazovania.

XIX. Na základe súčasnej situácie nie je vykázaný žiadny finančný vplyv na konsolidovanú ročnú účtovnú závierku EÚ za rok 2018 a dospeli sme k záveru, že účtovná závierka k 31. decembru 2019 správne odráža udalosti, ku ktorým došlo po vypracovaní súvahy.

Ďalšie pripomienky

XX. Za poskytovanie ostatných informácií nesie zodpovednosť vedenie. Tento termín „ostatné informácie“ zahŕňa diskusiu o finančných výkazoch a ich analýzu, avšak konsolidovanú účtovnú závierku ani našu správu o nej už nie. Naše stanovisko ku konsolidovanej účtovnej závierke sa na tieto ostatné informácie nevzťahuje a v žiadnej podobe k nim nevyjadrujeme záver s uistením. V súvislosti s auditom konsolidovanej účtovnej závierky je našou zodpovednosťou prečítať ostatné informácie a posúdiť, či sú vo významnej miere v rozpore s konsolidovanou účtovnou závierkou alebo s poznatkami, ktoré sme získali v priebehu auditu, alebo či vyvolávajú dojem, že sú inak významne nesprávne. Ak dospejeme k záveru, že ostatné informácie obsahujú významné nesprávnosti, sme povinní o tejto skutočnosti zodpovedajúcim spôsobom informovať. V tejto súvislosti nemáme žiadne pripomienky, ktoré by bolo potrebné uviesť.

Zodpovednosť vedenia

XXI. V súlade s článkami 310 až 325 ZFEÚ a nariadením o rozpočtových pravidlách vedenie zodpovedá za vyhotovenie a predloženie konsolidovanej účtovnej závierky EÚ na základe medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor a za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií. Táto zodpovednosť zahŕňa návrh, zavedenie a udržiavanie vnútorných kontrol relevantných pre zostavenie a predloženie finančných výkazov, v ktorých sa nenachádzajú významné nesprávnosti v dôsledku podvodu alebo chyby. Vedenie tiež zodpovedá za zabezpečenie toho, aby boli činnosti, finančné transakcie

⁶ Pozri IPSAS 14 — Udalosti po dni vykázania.

⁷ Pozri IPSAS 14 — Udalosti po dni vykázania.

a informácie uvedené vo finančných výkazoch (zákony, nariadenia, zásady, pravidlá a štandardy) v súlade s orgánmi, ktoré ich spravujú. Konečnú zodpovednosť za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií, na ktorých sa zakladá účtovná závierka EÚ, nesie Komisia (článok 317 ZFEÚ).

XXII. Pri vyhotovovaní konsolidovanej účtovnej závierky je vedenie zodpovedné za posúdenie schopnosti EÚ zabezpečiť nepretržitosť činnosti, za zverejnenie všetkých relevantných záležitostí a za používanie účtovníctva založeného na predpoklade nepretržitosti činnosti, ak nezamýšľa účtovnú jednotku zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo nemá inú reálnu možnosť, ako to uskutočniť.

XXIII. Komisia zodpovedá za dohľad nad postupom finančného výkazníctva EÚ.

XXIV. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách (hlava XIII) je účtovník Komisie povinný predložiť konsolidovanú účtovnú závierku EÚ na audit najprv v predbežnej podobe do 31. marca nasledujúceho roka a v konečnej podobe do 31. júla. Už predbežná účtovná závierka by mala pravdivo a verne vyjadrovať finančnú situáciu EÚ. Preto je nevyhnutné, aby boli všetky položky v predbežnej účtovnej závierke uvedené ako konečné výpočty, čo nám umožní vykonať našu úlohu v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách (hlava XIII) a v stanovených lehotách. Akékoľvek zmeny medzi predbežnou a konečnou účtovnou závierkou by sa za bežných okolností vykonali len na základe našich pripomienok.

Zodpovednosť audítora za audit konsolidovanej účtovnej závierky a príslušných transakcií

XXV. Naším cieľom je získať primerané uistenie o tom, či sa v konsolidovanej účtovnej závierke EÚ nenachádzajú významné nesprávnosti a či sú príslušné transakcie zákonné a správne, a na základe nášho auditu poskytnúť Európskemu parlamentu a Rade vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a správnosti príslušných transakcií. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, nie je však zárukou, že sa pri audite odhalia všetky významné nesprávnosti či porušenie pravidiel. Môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak možno odôvodnene predpokladať, že by jednotlivito alebo súhrnne ovplyvnili ekonomické rozhodnutia prijaté na základe tejto konsolidovanej účtovnej závierky.

XXVI. V súvislosti s príjmami sú východiskovým bodom nášho preskúmania vlastných zdrojov založených na DPH a HND súhrnné makroekonomické údaje, na základe ktorých sa vypočítava výška týchto zdrojov. Pri preskúmaní sa ďalej posudzujú systémy Komisie na spracovanie údajov až po prijatie príspevkov od členských štátov a ich zaznamenanie do konsolidovanej účtovnej závierky. Pri tradičných vlastných zdrojoch preskúmavame účtovné závierky colných úradov

a analyzujeme tok cla až po prijatie súm Komisiou a ich zaznamenanie v účtovnej závierke.

XXVII. V súvislosti s výdavkami preverujeme platobné transakcie v okamihu, keď výdavky vznikli, boli zaznamenané a prijaté. Toto preskúmanie sa týka všetkých kategórií platieb v momente, keď sa uhrádzajú, s výnimkou záloh. Skúmame zálohové platby, keď prijímateľ prostriedkov poskytol dôkazy o ich riadnom využití a príslušná inštitúcia alebo orgán tieto dôkazy schválili zúčtovaním zálohovej platby, k čomu môže dôjsť až v nasledujúcom roku.

XXVIII. Uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Ďalej:

- a) identifikujeme a posudzujeme riziko významných nesprávností v konsolidovanej účtovnej závierke, ako i riziko významného porušenia požiadaviek právnych predpisov EÚ v súvislosti s príslušnými transakciami, či už z dôvodu podvodu alebo chyby. Navrhujeme a vykonávame audítorské postupy prijímané v reakcii na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré predstavujú dostatočný a primeraný základ na vyjadrenie stanoviska. Prípady významných nesprávností alebo porušenia pravidiel vyplývajúce z podvodu sa zisťujú ťažšie ako prípady, ktoré vznikli v dôsledku chýb, pretože podvod môže zahŕňať kolúziu, falšovanie, úmyselné opomenutie, skresľovanie skutočností alebo obchádzanie vnútornej kontroly. V takýchto prípadoch je preto riziko, že sa neodhalia, vyššie.
- b) rozumieme vnútornej kontrole, ktorá je relevantná pre audit, s cieľom navrhnúť vhodné audítorské postupy, nie však na účel vyjadrenia stanoviska k účinnosti vnútornej kontroly;
- c) hodnotíme primeranosť účtovných postupov uplatnených vedením a primeranosť účtovných odhadov vedenia a súvisiacich zverejnených informácií;
- d) vyjadrujeme záver o tom, či vedenie vhodne uplatnilo účtovníctvo založené na predpoklade nepretržitosti činnosti, a na základe získaných audítorských dôkazov aj o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami a podmienkami, ktorá môže vyvolať vážne pochybnosti o schopnosti účtovnej jednotky naďalej nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že takáto významná neistota existuje, sme povinní v audítorskej správe upozorniť na príslušné informácie zverejnené v konsolidovanej účtovnej závierke alebo ak tieto informácie nie sú dostatočné, vyjadriť modifikované stanovisko. Naše závery sa zakladajú na audítorských dôkazoch získaných do dátumu našej správy. Budúce udalosti či podmienky však môžu viesť k tomu, že účtovná jednotka už nebude ďalej nepretržite pokračovať v činnosti.

- e) hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah konsolidovanej účtovnej závierky, vrátane všetkých zverejnených informácií, a posudzujeme, či konsolidovaná účtovná závierka verne odráža príslušné transakcie a udalosti;
- f) získavame dostatok primeraných audítorských dôkazov, pokiaľ ide o finančné informácie o subjektoch v rámci rozsahu konsolidácie EÚ, ktoré umožnia vyjadriť stanovisko ku konsolidovanej účtovnej závierke a k príslušným transakciám. Zodpovedáme za riadenie auditu, dohľad nad ním a jeho vykonanie a za audítorské stanovisko nesieme výhradnú zodpovednosť.

XXIX. S vedením komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a načasovaní auditu a o významných kontrolných zisteniach vrátane zistení o prípadných závažných nedostatkoch vo vnútornej kontrole.

XXX. Zo záležitostí prediskutovaných s Komisiou a inými kontrolovanými subjektmi vyberáme tie, ktoré boli pre audit konsolidovanej účtovnej závierky najvýznamnejšie a predstavujú teda hlavné záležitosti týkajúce sa auditu za príslušné obdobie. Tieto skutočnosti opisujeme v správe, ak zákon alebo právny predpis nezakazuje tieto skutočnosti zverejniť alebo keď v mimoriadne ojedinelých prípadoch určíme, že daná skutočnosť by nemala byť zverejnená v našej správe, pretože možno reálne predpokladať, že negatívne dôsledky tohto kroku prevážia nad výhodami zverejnenia pre verejný záujem.

24. septembra 2020

Klaus-Heiner LEHNE
predseda

Európsky dvor audítorov

12, rue Alcide De Gasperi L-1615 Luxembourg

Úvod

Úloha Európskeho dvora audítorov

1.1. Sme nezávislým audítorom Európskej únie. V súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ)⁸:

- a) vydávame stanovisko k účtovnej závierke EÚ;
- b) kontrolujeme, či sa rozpočet EÚ plní v súlade s platnými zákonmi a právnymi predpismi;
- c) podávame správy o tom, či sú výdavky EÚ hospodárne, efektívne a účinné⁹;
- d) poskytujeme stanovisko k návrhom právnych predpisov s finančným vplyvom.

1.2. Naša práca týkajúca sa *vyhlásenia o vierohodnosti* (vysvetlená v [prílohe 1.1](#)) napĺňa prvý a druhý z týchto cieľov. Za rozpočtový rok 2019 sme sa rozhodli výkonnostné aspekty plnenia rozpočtu (hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť výdavkov) predstaviť v samostatnej výročnej správe o výkonnosti¹⁰. Naša audítorská práca ako celok tiež zásadným spôsobom prispieva k našim stanoviskám k navrhovaným právnym predpisom.

1.3. V tejto kapitole výročnej správy:

- a) uvádzame informácie, na ktorých je založené naše vyhlásenie o vierohodnosti, a zhrnutie našich zistení a záverov o spoľahlivosti účtovnej závierky a *správnosti transakcií*;
- b) informujeme o prípadoch podozrenia z podvodu, ktoré zasielame úradu OLAF;
- c) podávame prehľad o našom audítorskom prístupe (pozri [prílohu 1.1](#)).

1.4. K obmedzeniu voľného pohybu v dôsledku krízy spôsobenej ochorením COVID-19 došlo pred tým, ako sme stihli dokončiť audítorskú prácu na účely tejto výročnej správy a vyhlásenia o vierohodnosti. Ovplyvnilo to získavanie audítorských dôkazov

⁸ Články 285 až 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) (Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 47).

⁹ Pozri glosár: *Správne finančné riadenie*

¹⁰ Pozri našu výročnú správu o výkonnosti za rok 2019.

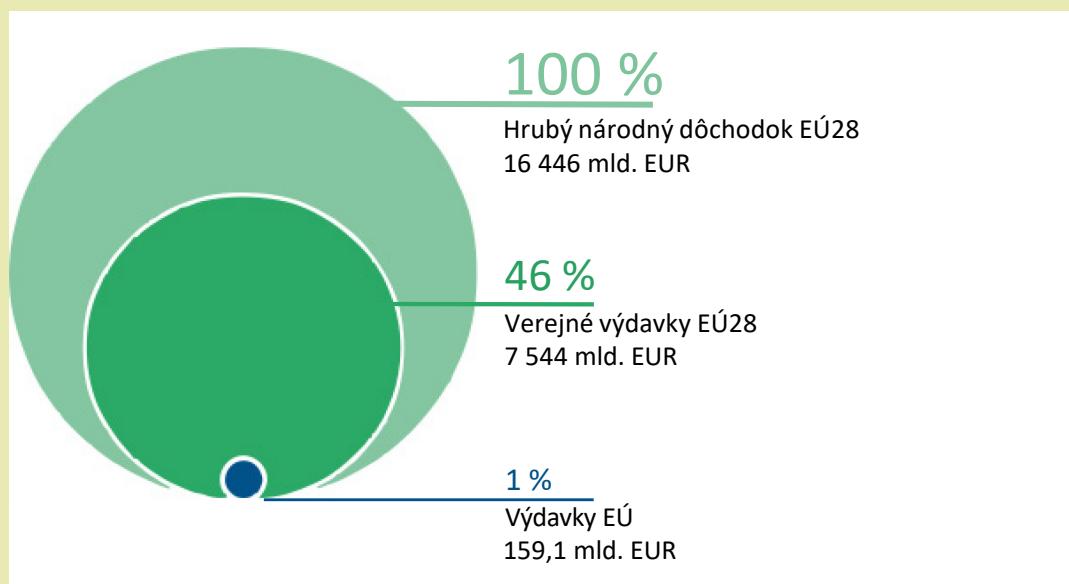
k niektorým častiam našej práce. V prípadoch, keď sme vzhľadom na cestovné obmedzenia nemohli vykonať kontroly na mieste, sme použili alternatívne audítorské postupy, ako sú napríklad administratívne preverky. Tak sme boli schopní získať dostatok primeraných dôkazov potrebných na dokončenie našej audítorskej práce a na prípravu vyhlásenia o vierohodnosti a špecifických hodnotení k výročnej správe za rok 2019, pričom nedošlo k žiadnym obmedzeniam rozsahu.

Výdavky EÚ sú významným nástrojom na dosahovanie cieľov politík

1.5. Výdavky EÚ sú významným, ale nie jediným nástrojom na dosahovanie cieľov politík. Ďalšími významnými nástrojmi sú uplatňovanie právnych predpisov a voľný pohyb tovaru, služieb, kapitálu a osôb v rámci EÚ. V roku 2019 dosiahli výdavky EÚ 159,1 mld. EUR¹¹, čo predstavuje 2,1 % celkových verejných výdavkov členských štátov EÚ a 1,0 % ich spoločného hrubého národného dôchodku (pozri [rámcik 1.1](#)).

Rámček 1.1

Podiel výdavkov EÚ za rok 2019 na hrubom národnom dôchodku (HND) a verejných výdavkoch členských štátov

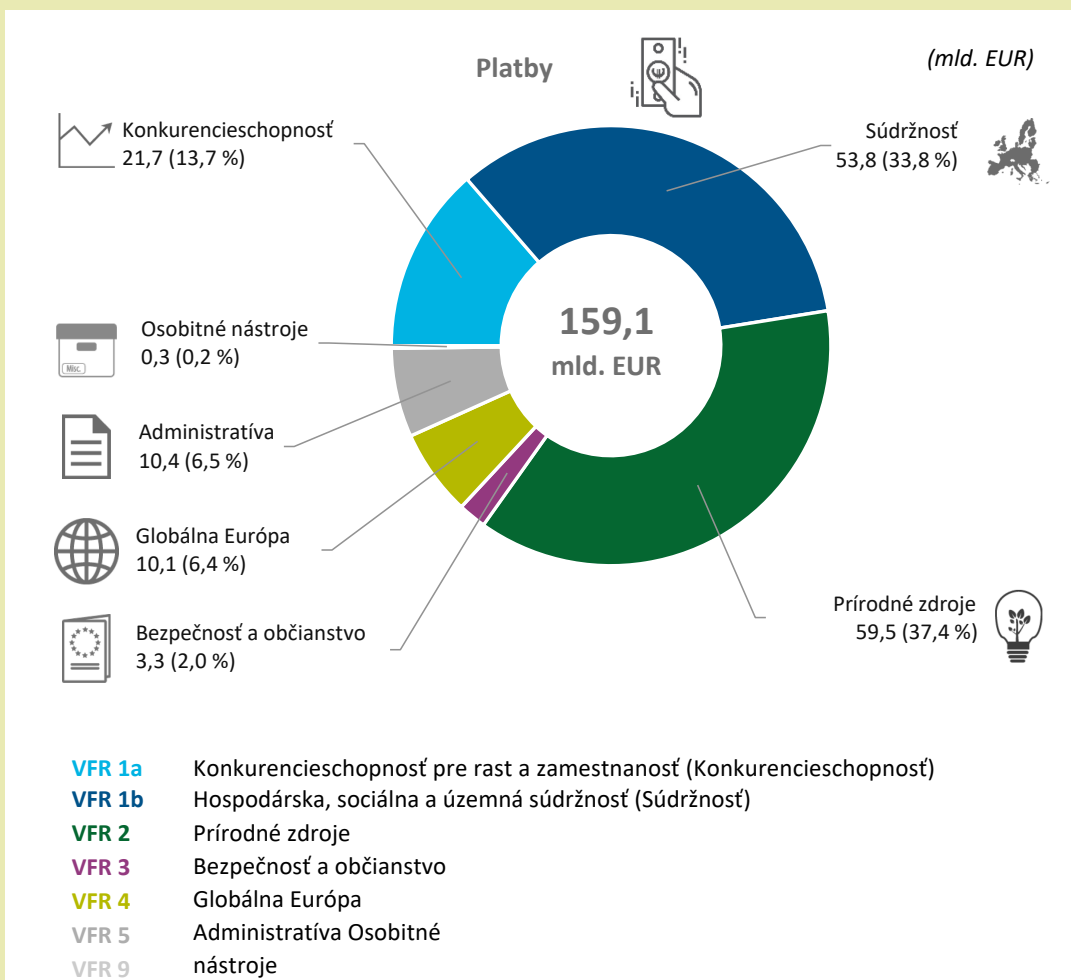
Zdroj: HND členských štátov: ročná účtovná závierka Európskej komisie za rok 2019 – príloha A – príjmy; verejné výdavky členských štátov: Eurostat – ročné národné účty; výdavky EÚ: Európska komisia – konsolidovaná ročná účtovná závierka Európskej únie za rok 2019.

¹¹ Pozri konsolidovanú ročnú účtovnú závierku EÚ za rok 2019, správy o plnení rozpočtu a vysvetľujúce poznámky, 4.3 VFR: Plnenie platobných *rozpočtových prostriedkov*.

1.6. Finančné prostriedky EÚ sa prijímateľom vyplácajú buď vo forme jednotných platieb/ročných splátok, alebo série platieb v rámci viacročných výdavkových programov. Platby z rozpočtu EÚ na rok 2019 tvorilo 126,2 mld. EUR v rámci jednotných platieb, priebežných alebo záverečných platieb a 32,9 mld. EUR v rámci predbežného financovania. Ako sa uvádza v [rámčeku 1.2](#), najväčší podiel na rozpočte EÚ predstavovala oblasť „Prírodné zdroje“, za ktorou nasledovali oblasti „Súdržnosť“ a „Konkurencieschopnosť“.

Rámček 1.2

Platby v roku 2019 podľa okruhov viacročného finančného rámca (VFR)

Zdroj: EDA.

Kontrolné zistenia za rozpočtový rok 2019

Spôľahlivosť účtovnej závierky

Účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami

1.7. Naše pripomienky sa týkajú konsolidovanej účtovnej závierky Európskej únie¹² (ďalej len „účtovná závierka“) za rozpočtový rok 2019. Účtovnú závierku sme dostali spolu s vyhlásením účtovníka dňa 26. júna 2020, pred konečným termínom na ich predloženie stanoveným v nariadení o rozpočtových pravidlách¹³. K účtovnej závierke je priložený dokument Diskusia o finančných výkazoch a ich analýza¹⁴. Naše audítorské stanovisko sa na túto analýzu nevzťahuje. Podľa audítorských štandardov sme však posudzovali, či je táto analýza v súlade s informáciami v účtovnej závierke.

1.8. Z účtovnej závierky uverejnenej Komisiou vyplýva, že k 31. decembru 2019 dosiahli celkové pasíva výšku 251,5 mld. EUR a celkové aktíva výšku 178,9 mld. EUR¹⁵. Hospodársky výsledok za rok 2019 predstavoval 4,8 mld. EUR.

¹² Konsolidovaná účtovná závierka obsahuje:

- a) konsolidované finančné výkazy pozostávajúce zo súvahy (zobrazujúcej aktíva a pasíva ku koncu roka), z výkazu finančných výsledkov (obsahuje príjmy a výdavky za daný rok), výkazu peňažných tokov (zobrazuje, ako zmeny v účtoch ovplyvňujú peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty), výkazu zmien čistých aktív a súvisiacich poznámok k finančným výkazom;
- b) správy o plnení rozpočtu týkajúce sa príjmov a výdavkov za daný rok, ako aj súvisiace poznámky.

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

¹⁴ Pozri usmernenie k odporúčaným postupom č. 2 „Diskusia o finančných výkazoch a ich analýza“ Rady pre medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor (IPSASB).

¹⁵ Rozdiel 72,5 mld. EUR predstavovali (záporné) čisté aktíva, ktoré pozostávali z rezerv a tej časti výdavkov, ktoré už vznikli Európskej únii do 31. decembra a ktoré musia byť financované z budúcich rozpočtov.

1.9. Pri audite sme zistili, že účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami. Pripomienky k finančnému a rozpočtovému riadeniu finančných prostriedkov EÚ dodatočne uvádzame v kapitole 2.

Hlavné otázky auditu týkajúce sa finančných výkazov za rok 2019

1.10. Hlavnými záležitosťami týkajúcimi sa auditu sú tie, ktoré sme podľa nášho odborného úsudku považovali za najvýznamnejšie v rámci nášho auditu finančných výkazov za príslušné obdobie. Týmto záležitostiam sme sa venovali v kontexte nášho auditu finančných výkazov ako celku, ako aj pri formulovaní nášho stanoviska k nim, no nevyjadrujeme k nim osobitné stanovisko. V súlade s medzinárodnými štandardmi najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI) 2701¹⁶ o hlavných záležitostiach týkajúcich sa auditu informujeme vo vyhlásení o vierohodnosti.

Správnosť transakcií

1.11. Preskúmavame príjmy a výdavky EÚ, aby sme posúdili, či sú v súlade s platnými zákonmi a právnymi predpismi. Výsledky auditu príjmov uvádzame v kapitole 3 a výsledky auditu výdavkov v kapitolách 4 až 9.

Predmetom nášho auditu sú príjmové a výdavkové transakcie, ktoré sú základom účtovnej závierky

1.12. V prípade príjmov sme získali uistenie ohľadom nášho audítorského stanoviska na základe posúdenia vybraných hlavných systémov doplnených o testovanie transakcií. Na skúmanie sme vybrali vzorku transakcií reprezentatívnu pre všetky zdroje príjmov, ktoré zahŕňajú tri kategórie vlastných zdrojov a príjmy z iných zdrojov (pozri body 3.2 – 3.3).

¹⁶ ISSAI 2701 o oznamovaní hlavných záležitostí týkajúcich sa auditu v nezávislej audítorskej správe.

1.13. V prípade výdavkov sme navrhli a otestovali reprezentatívnu vzorku transakcií pre potreby vyhlásenia o vierohodnosti a s cieľom odhadnúť podiel nesprávnych transakcií v celom kontrolovanom súbore, vo výdavkoch s vysokým a nízkym rizikom a za každý okruh VFR, za ktorý predkladáme špecifické hodnotenie (kapitoly 4, 5, 6 a 9).

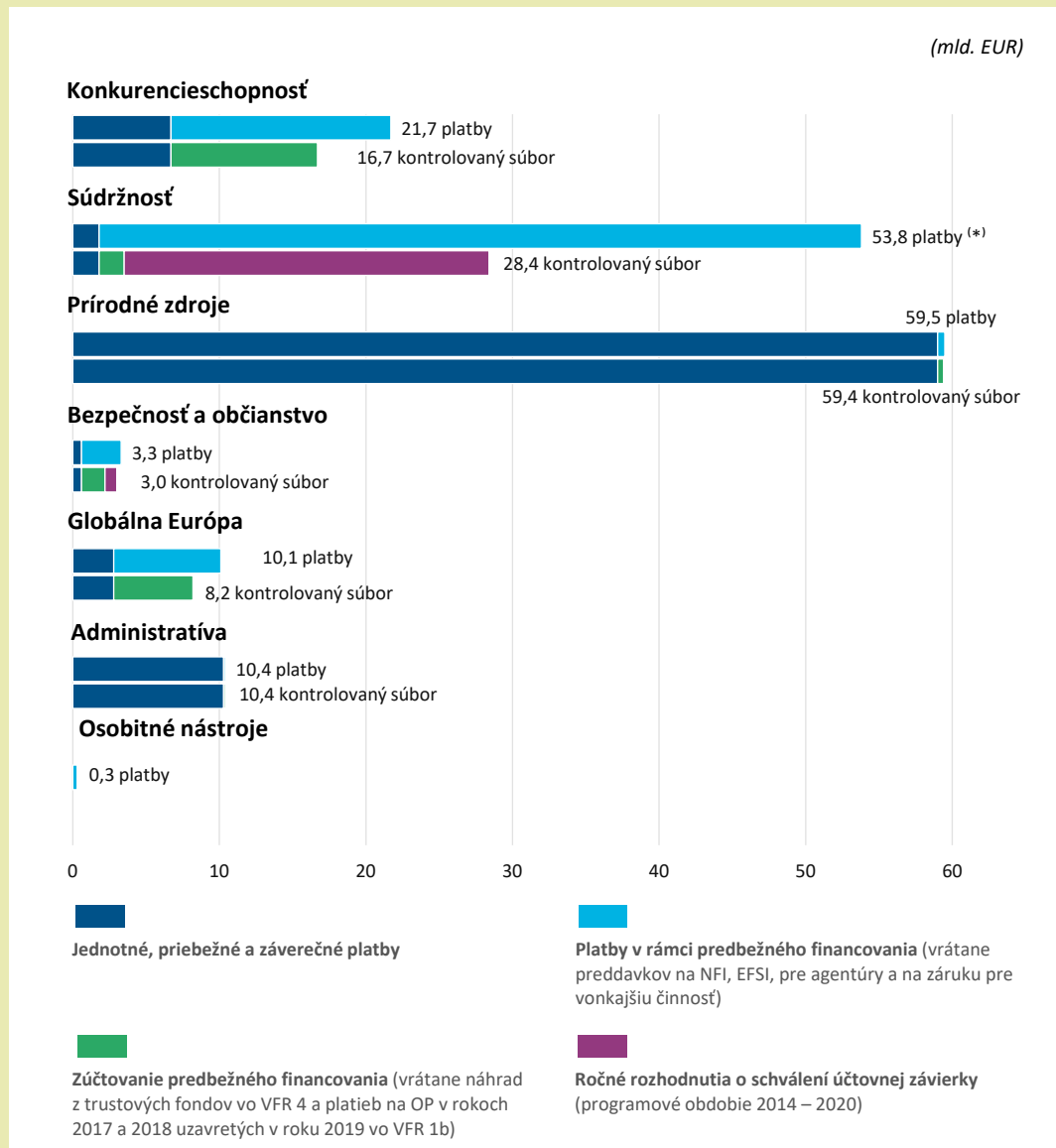
1.14. Medzi príslušné transakcie v prípade výdavkov patria prevody finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ ku *konečným príjemcom* výdavkov EÚ. Výdavky preskúmavame v momente, keď koneční príjemcovia finančných prostriedkov EÚ zrealizovali činnosti alebo keď im vznikli náklady, a keď Komisia tieto výdavky schváli (tzv. *schválené výdavky*). V praxi to znamená, že v našom celkovom súbore transakcií sú priebežné a záverečné platby. Platby v rámci predbežného financovania sme neskúmali, ak neboli zúčtované v roku 2019.

1.15. Zmeny právnych predpisov pre oblasť „Súdržnosť“ v období 2014 – 2020 mali vplyv na to, čo Komisia v tejto oblasti považuje za schválené výdavky. Od roku 2017 tvoria náš kontrolovaný súbor za tento okruh VFR na obdobie 2014 – 2020 výdavky uvedené v účtovnej závierke, ktorú každoročne schvaľuje Komisia (pozri bod [\(15\) prílohy 1.1](#) a body 5.8 – 5.9) a na obdobie 2007 – 2013 záverečné platby (vrátane predbežného financovania, ktoré už bolo zúčtované). To znamená, že sme testovali transakcie, v súvislosti s ktorými mali členské štáty mať vykonané všetky relevantné nápravné opatrenia na opravu chýb, ktoré samy zistili.

1.16. Celková hodnota nášho kontrolovaného súboru za rok 2019 predstavovala 126,1 mld. EUR. [Rámček 1.3](#) zobrazuje rozdelenie tejto sumy na jednotné, priebežné (v prípade schválenia Komisiou) a záverečné platby, zúčtovanie predbežného financovania a ročné rozhodnutia o schválení účtovnej závierky.

Rámček 1.3

Porovnanie nášho kontrolovaného súboru (126,1 mld. EUR) a výdavkov EÚ (159,1 mld. EUR) podľa okruhov VFR v roku 2019

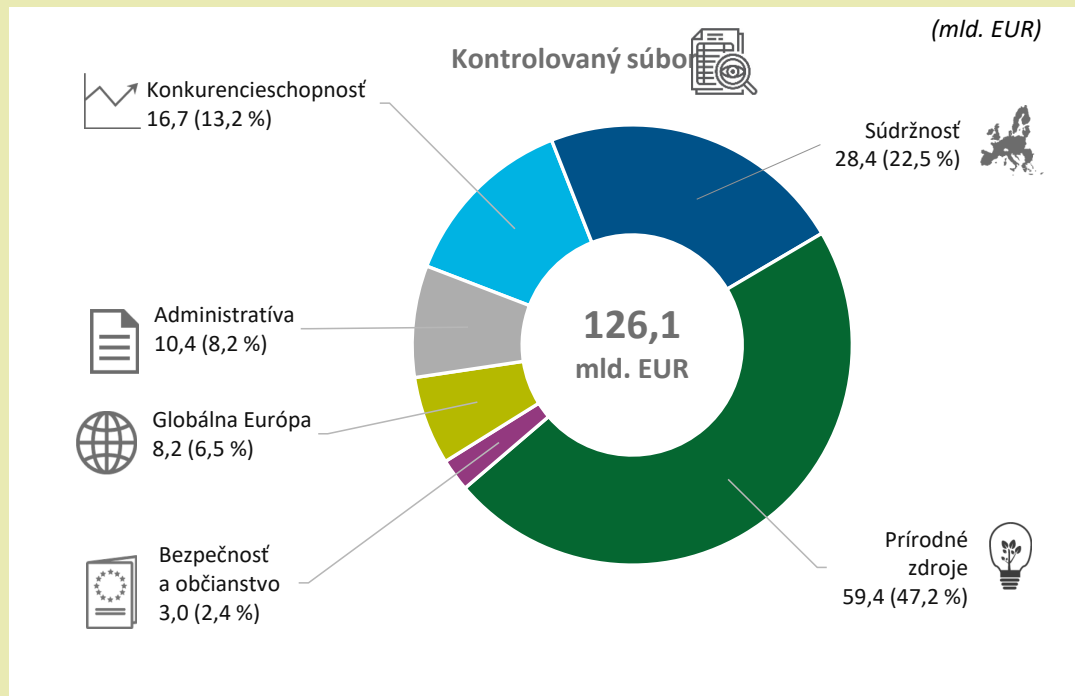
(*) Za oblasť „Súdržnosť“ zahŕňa suma predbežného financovania vo výške 52,0 mld. EUR priebežné platby za programové obdobie 2014 – 2020 v celkovej výške 41,6 mld. EUR. V súlade s naším prístupom v tejto oblasti nie sú tieto platby súčasťou nášho kontrolovaného súboru na účely výročnej správy za rok 2019.

Zdroj: EDA.

1.17. V **rámčeku 1.4** sa uvádza, že oblasť „Prírodné zdroje“ predstavuje najväčší podiel na našom celkovom súbore (47,2 %), po nej nasleduje „Súdržnosť“ (22,5 %) a „Konkurencieschopnosť“ (13,2 %).

Rámček 1.4

Prehľad nášho kontrolovaného súboru za rok 2019 vo výške 126,1 mld. EUR podľa okruhov VFR

Zdroj: EDA.

V konkrétnych druhoch výdavkov sa naďalej objavujú chyby

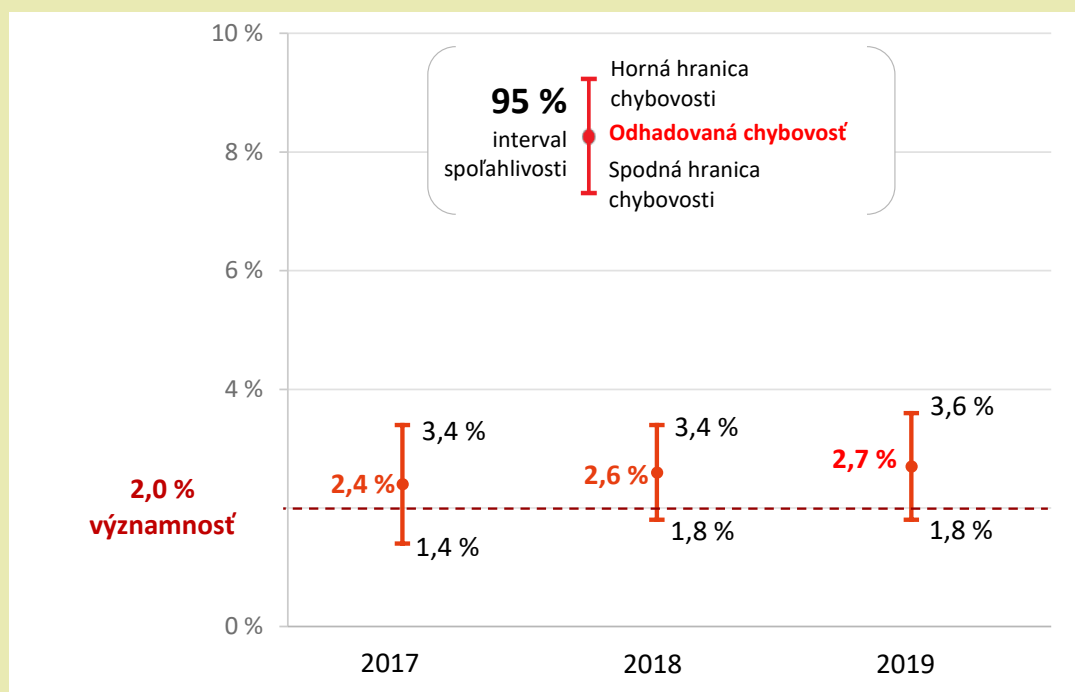
1.18. V súvislosti so správnosťou príjmov a výdavkov EÚ sme dospeli k týmto hlavným zisteniam:

- a) Z audítorských dôkazov celkovo vyplýva, že v príjmoch sa nevyskytli významné chyby. Systémy týkajúce sa príjmov, ktoré sme preskúmali, boli vo všeobecnosti účinné. Kľúčové vnútorné kontroly *tradičných vlastných zdrojov* (TVZ), ktoré sme posudzovali v Komisii (pozri body 3.10 a 3.18) a v určitých členských štátoch (pozri body 3.8 a 3.9) boli čiastočne účinné (pozri bod 3.24). Zistili sme aj závažné nedostatky v kontrolách členských štátov na zníženie výpadku cieľ (t. j. uniknuté sumy, ktoré neboli zachytené v účtovných systémoch TVZ členských štátov), ktoré vyžadujú riešenie zo strany EÚ.

- b) V prípade výdavkov z našich audítorských dôkazov vyplýva významná celková chybovosť na úrovni 2,7 %¹⁷ (pozri [rámček 1.5](#)). Na tejto chybovosti sa najviac podieľala oblasť „Súdržnosť“ (36,3 %), po nej nasledovala oblasť „Prírodné zdroje“ (32,2 %), „Konkurencieschopnosť“ (19,1 %) a „Globálna Európa“ (10,3 %). Výdavky s vysokým rizikom, ktoré vznikajú hlavne v dôsledku preplatenia nákladov a často podliehajú zložitým pravidlám, naďalej vykazujú významnú chybovosť (pozri body 1.21 – 1.22). Takéto výdavky tvorili 53,1 % nášho kontrolovaného súboru (pozri [rámček 1.5](#)).

Rámček 1.5

Odhadovaná chybovosť (od roku 2017 do 2019)

Zdroj: EDA.

Chyba je suma finančných prostriedkov, ktorá sa nemala z rozpočtu EÚ vyplatiť. Chyby vznikajú, keď sa finančné prostriedky nevyužívajú v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ a teda nie sú v súlade buď s tým, čo Rada a Európsky parlament plánovali dosiahnuť prostredníctvom príslušných právnych predpisov EÚ, alebo s konkrétnymi vnútroštátnymi pravidlami v členských štátoch.

¹⁷ Sme na 95 % presvedčení, že odhadovaná chybovosť v celkovom súbore je v rozmedzí od 1,8 % do 3,6 % (spodná a horná hranica chybovosti).

Zložitosť pravidiel a spôsob vyplácania finančných prostriedkov EÚ majú vplyv na riziko chýb

1.19. Po vykonaní analýzy rizika, ktorá sa zakladá na výsledkoch minulých auditov a posúdení systémov riadenia a kontroly, sme kontrolovaný súbor príslušných transakcií rozdelili na výdavky s vysokým a nízkym rizikom a v oboch sme odhadli chybovosť. Výsledky našich auditov v roku 2019 a zistenia z predchádzajúcich rokov opätovne potvrdzujú naše posúdenie a klasifikáciu rizika, čo odzrkadľuje, že spôsob úhrady finančných prostriedkov má vplyv na riziko chýb.

- Riziko chýb je nižšie v prípade výdavkov, ktoré podliehajú zjednodušeným/menej zložitým pravidlám. Tento typ výdavkov zahŕňa najmä **platby na základe nárokov¹⁸**, pri ktorých musia prijímatelia splniť určité, nie príliš komplexné, podmienky.
- Riziko chýb je vysoké v prípade výdavkov, ktoré podliehajú zložitým pravidlám. Týka sa to najmä **platieb, ktoré vznikli v dôsledku preplatenia nákladov**, keď musia prijímatelia predložiť žiadosti o náhradu oprávnených nákladov, ktoré im vznikli. Na tento účel musia okrem preukázania reálneho zapojenia do činnosti oprávnenej na podporu predložiť dôkazy o vzniknutých nákladoch, ktoré možno preplatiť. Musia pri tom dodržiavať často zložité pravidlá, v ktorých sa stanovuje, o preplatenie čoho možno žiadať (oprávnenosť) a ako môžu náklady vzniknúť (pravidlá v oblasti verejného obstarávania alebo štátnej pomoci).

1.20. V roku 2019 sme opätovne zistili, že vo výdavkoch s nízkym rizikom sa nenachádzajú významné chyby, no výdavky s vysokým rizikom sú stále ovplyvnené významnou chybovosťou (pozri [rámček 1.6](#)). Podiel výdavkov ovplyvnených významnými chybami sa však v porovnaní s tromi predchádzajúcimi rokmi zvýšil.

¹⁸ Výdavky založené na nárokoch zahŕňajú administratívne výdavky.

Rámček 1.6

Rozčlenenie kontrolovaného súboru za rok 2019 na výdavky s vysokým a nízkym rizikom

Zdroj: EDA.

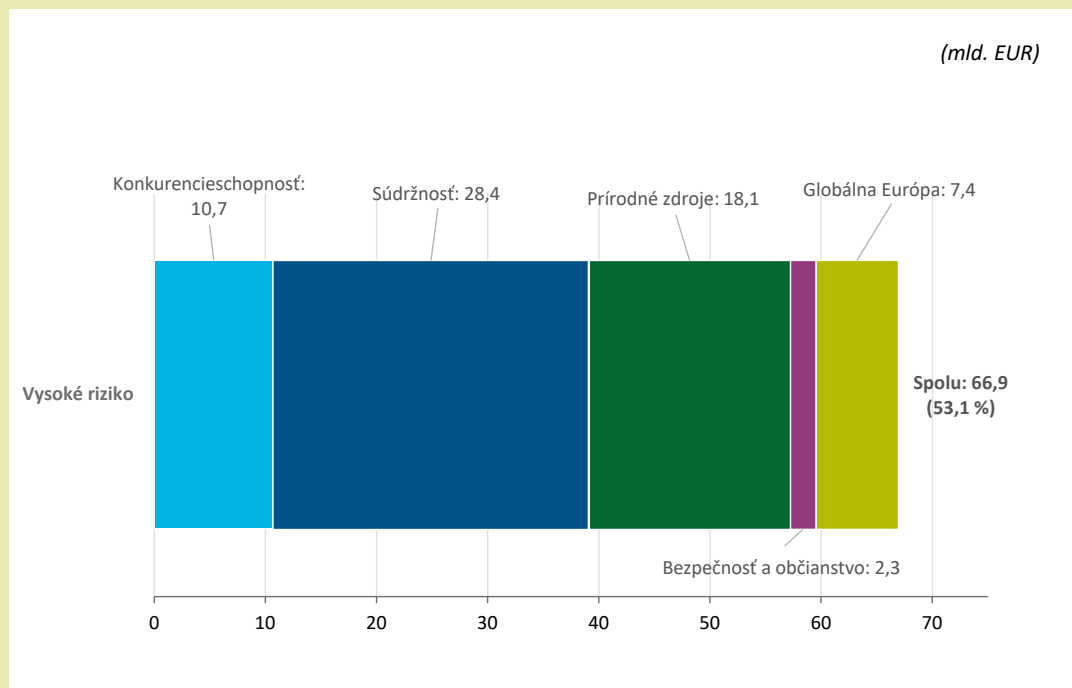
Viac ako polovica nášho kontrolovaného súboru je ovplyvnená významnými chybami

1.21. Výdavky s vysokým rizikom tvoria 53,1 % nášho kontrolovaného súboru a v porovnaní s minulým rokom, keď tvoril približne 50 % nášho kontrolovaného súboru, sa jeho podiel zvýšil. Vyšší podiel výdavkov s vysokým rizikom v tomto roku je spôsobený z veľkej časti zvýšením výdavkov v našom kontrolovanom súbore „Súdržnosť“ o 4,8 mld. EUR. V [rámčeku 1.7](#) sa uvádza, že oblasť „Súdržnosť“ predstavuje najväčší podiel na našom súbore s vysokým rizikom (28,4 mld. EUR), po nej nasledujú oblasti „Prírodné zdroje“ (18,1 mld. EUR) a „Konkurencieschopnosť“ (10,7 mld. EUR).

1.22. Chybovosť v tomto type výdavkov odhadujeme na 4,9 % (2018: 4,5 %), čo prekračuje 2,0 % prah významnosti (pozri [rámček 1.6](#)). Tento údaj vyplýva z nášho testovania vysokorizikových výdavkov v rámci všetkých príslušných okruhov VFR.

Rámček 1.7

Rozčlenenie výdavkov s vysokým rizikom podľa okruhov VFR

Zdroj: EDA.

1.23.

„Súdržnosť“ (kapitola 5): výdavky v tejto oblasti sa vykonávajú najmä prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu a Európskeho sociálneho fondu. Prevládajú v nej úhrady nákladov, čo považujeme za veľké riziko. Medzi hlavné nájdené a vyčíslené typy chýb patria neoprávnené projekty a porušenie pravidiel vnútorného trhu (najmä nesúlady s pravidlami verejného obstarávania).

1.24.

„Prírodné zdroje“ (kapitola 6): v oblastiach výdavkov, ktoré sme označili ako výdavky s vyšším rizikom (rozvoj vidieka, trhové opatrenia, opatrenia v oblasti rybárstva, životného prostredia a klímy) a ktoré tvoria približne 30 % platieb v rámci tohto okruhu, sme opäť zistili významnú chybovosť. Výdavky v týchto oblastiach majú hlavne formu preplatenia nákladov a podliehajú často zložitým podmienkam oprávnenosti. Medzi najčastejšie chyby zistené v tejto oblasti patria neoprávnení príjemcovia, činnosti alebo deklarované náklady.

1.25.

„Konkurencieschopnosť“ (kapitola 4): podobne ako v predchádzajúcich rokoch zostávajú vysoko rizikovou oblasťou výdavky na výskum a sú hlavným zdrojom chýb. Chyby vo výdavkoch na výskum zahŕňajú rôzne kategórie neoprávnených nákladov (najmä *priame náklady na zamestnancov* a iné *priame náklady*, *nepriame náklady* a náklady na subdodávky).

1.26.

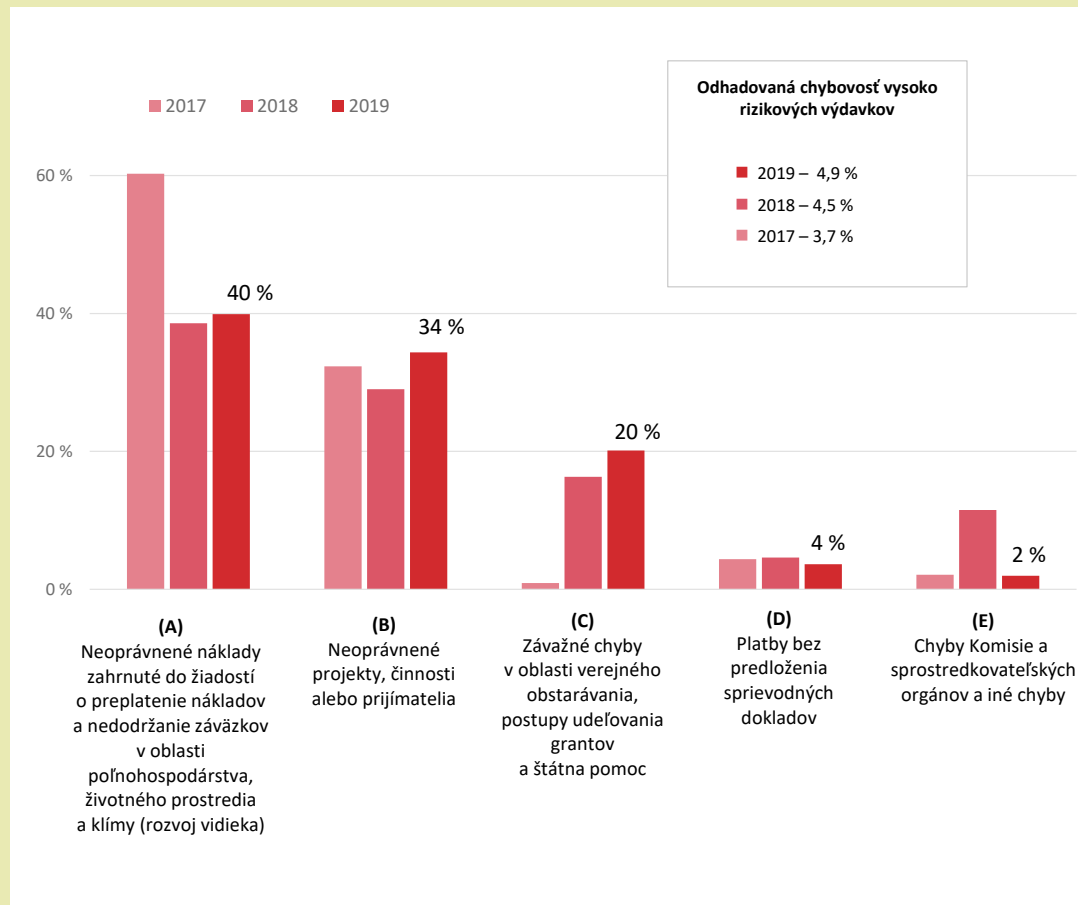
„Globálna Európa“ (kapitola 8): výdavky majú formu pomoci a poskytujú sa rôznymi spôsobmi, ako sú zmluvy na dielo, dodávky alebo služby, dohody o grantoch, príspevkoch alebo delegovaní a rozpočtová podpora. Väčšinou ide o náhrady, ktoré pokrývajú vonkajšie činnosti financované zo všeobecného rozpočtu EÚ. V rámci tohto okruhu sa za výdavky s vysokým rizikom považujú všetky výdavky okrem platieb rozpočtovej podpory, ktoré tvoria približne 10 % týchto výdavkov. Väčšina chýb zistených v tejto oblasti sa týka verejného obstarávania, postupov udeľovania grantov, chýbajúcich sprievodných dokladov a neoprávnených nákladov.

K odhadovanej chybovosti pri výdavkoch s vysokým rizikom stále najväčší prispievajú chyby oprávnenosti

1.27. Podobne ako v posledných rokoch podrobnejšie sme sa zamerali na typy chýb zistené vo výdavkoch s vysokým rizikom, keďže v tejto oblasti pretrváva významná chybovosť. **Rámček 1.8** ukazuje podiel jednotlivých typov chýb vo výdavkoch s vysokým rizikom na odhadovanej chybovosti za rok 2019 a odhady za rok 2018 a 2017.

Rámček 1.8

Podiel na odhadovanej chybovosti za rok 2019 pri výdavkoch s vysokým rizikom podľa typu chýb

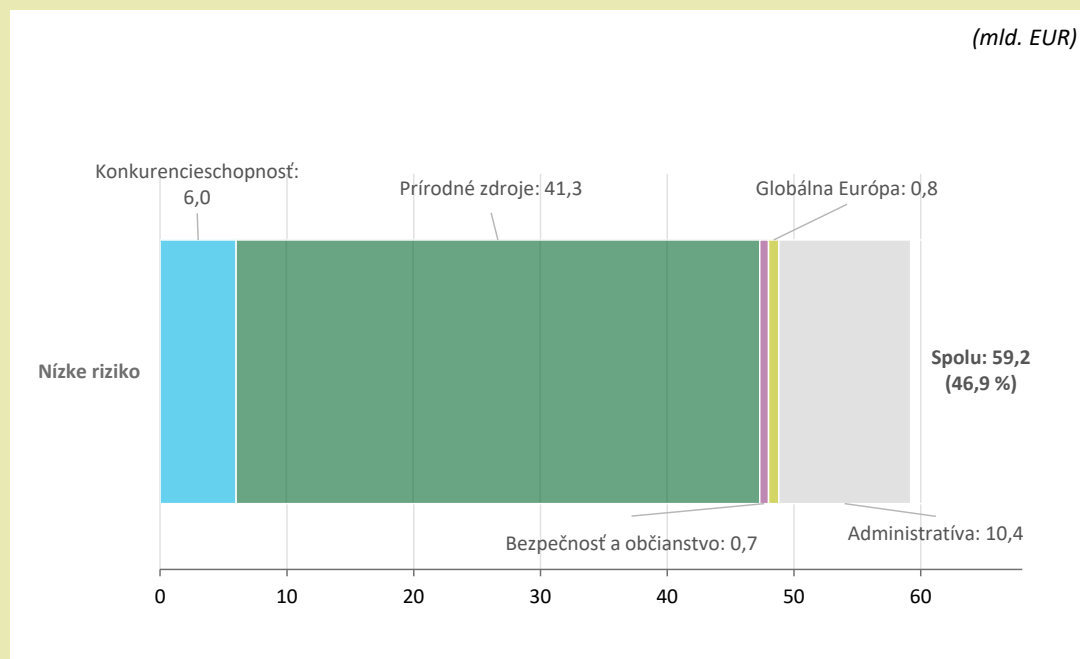
Zdroj: EDA.

1.28. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch mali najväčší podiel na odhadovanej chybovosti v prípade výdavkov s vysokým rizikom chyby oprávnenosti (t. j. neoprávnené náklady v žiadostiach o preplatenie nákladov 40 % a neoprávnené projekty, činnosti alebo príjemcovia 34 %), a to 74 % (2018: 68 %).

1.29. V roku 2019 sme i naďalej zisťovali veľký počet chýb v súvislosti s verejným obstarávaním, pravidlami štátnej pomoci a postupmi udeľovania grantov, a to najmä v oblastiach „Súdržnosť“ a „Prírodné zdroje“. V prípade výdavkov s vysokým rizikom tieto chyby prispeli k odhadovanej chybovosti 20 % podielom (2018: 16 %).

Vo výdavkoch s nízkym rizikom sme nezistili významnú chybovosť

1.30. Pri výdavkoch s nízkym rizikom, ktoré tvorili 46,9 % nášho kontrolovaného súboru, konštatujeme na základe našej audítorskej práce, že odhadovaná chybovosť je podobne ako v roku 2018 nižšia ako 2,0 % prah významnosti. Výdavky s nízkym rizikom tvoria najmä platby na základe nárokov a administratívne výdavky (pozri [rámček 1.9](#)). Platby na základe nárokov zahŕňajú štipendiá pre študentov a výskumných pracovníkov („Konkurencieschopnosť“ – kapitola 4), *priamu pomoc* poľnohospodárom („Prírodné zdroje“ – kapitola 6) a rozpočtovú podporu pre krajiny mimo EÚ („Globálna Európa“ – kapitola 8). Administratívne výdavky tvoria najmä platy a dôchodky úradníkov EÚ („Administratíva“ – kapitola 9).

Rámček 1.9**Rozčlenenie výdavkov s nízkym rizikom podľa okruhov VFR**

Zdroj: EDA.

Informácie Komisie o správnosti

1.31. Podľa článku 317 ZFEÚ nesie Komisia konečnú zodpovednosť za plnenie rozpočtu EÚ a výdavky EÚ riadi spoločne s členskými štátmi¹⁹. Komisia zdôvodňuje svoje konanie v troch správach, ktoré sa nachádzajú v Integrovanom balíku finančných správ²⁰:

- a) konsolidovaná účtovná závierka Európskej únie;
- b) výročná správa o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ;
- c) správa o opatreniach prijatých v nadväznosti na udelenie absolutória za predchádzajúci rozpočtový rok.

1.32. V súlade so svojou stratégiou na obdobie 2018 – 2020 sme sa rozhodli, že budeme posudzovať možnosti využitia informácií o zákonnosti a správnosti, ktoré poskytnú kontrolované subjekty. To znamená, že v budúcnosti máme v úmysle, keď to bude možné, poskytovať uistenie ohľadom vyhlásení (vedenia) Komisie. Vychádzame pri tom z našich skúseností s uplatňovaním podobného prístupu od roku 1994 pri audite spoľahlivosti účtovnej závierky. Pokiaľ ide o audit správnosti príslušných transakcií, pokračujeme v spolupráci s Komisiou na definovaní podmienok, ktoré sú potrebné na prechod na tento prístup. Mali sme však ťažkosti napríklad v súvislosti s dostupnosťou včasných a spoľahlivých informácií, ktoré nám v súčasnosti bránia v dosiahnutí pokroku. O týchto prekážkach sme podrobnejšie informovali v kapitole 4 („Konkurencieschopnosť“), kapitole 5 („Súdržnosť“) a kapitole 8 („Globálna Európa“).

¹⁹ Článok 317 ZFEÚ:

„Komisia v spolupráci s členskými štátmi plní rozpočet v súlade s ustanoveniami nariadení vydaných podľa článku 322 na vlastnú zodpovednosť a v medziach určených prostriedkov, a to podľa zásad riadneho finančného hospodárenia. Členské štáty spolupracujú s Komisiou tak, aby zabezpečili využívanie rozpočtových prostriedkov v súlade so zásadami riadneho finančného hospodárenia.“

²⁰ https://ec.europa.eu/info/publications/annual-management-and-performance-report-2019_en

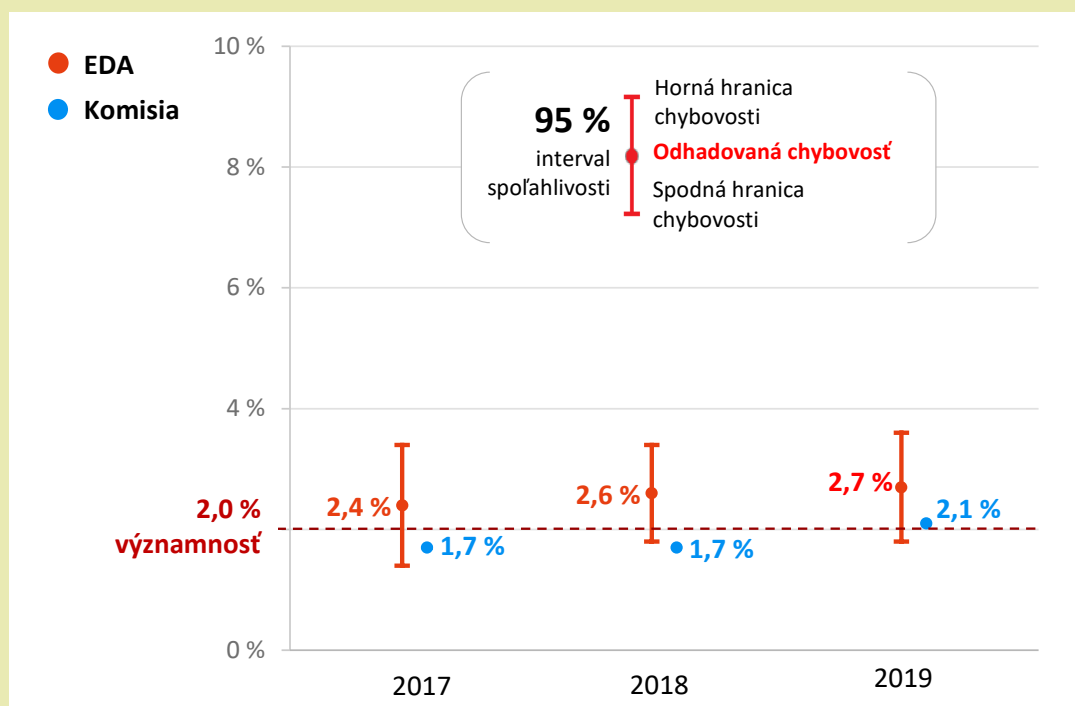
Odhad chybovosti vykonaný Komisiou je na spodnej hodnote nášho rozsahu

1.33. Vo výročnej správe o riadení a výkonnosti predkladá Komisia pri transakciách, ktoré sú základom účtovnej závierky za rok 2019, posúdenie rizika pri platbe. Riziko pri platbe predstavuje odhad Komisie týkajúci sa sumy, ktorá v čase úhrady nebola vyplatená v súlade s platnými pravidlami. Tento koncept sa najviac približuje k nami odhadovanej chybovosti.

1.34. V **rámčeku 1.10** sa prezentujú údaje Komisie o riziku pri platbe a rozsah nami odhadovanej chybovosti. Riziko Komisie pri platbách za rok 2019 je 2,1 %, čo je pod nami odhadovanou chybovosťou na úrovni 2,7 % (2018: 2,6 %) a približuje sa k spodnej hodnote nášho rozsahu, ktorá je od 1,8 % do 3,6 %.

Rámček 1.10

Odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe v porovnaní s nami odhadovanou chybovosťou

Zdroj: EDA.

Existujú určité problémy v súvislosti s jednotlivými prvkami odhadov Komisie

1.35. Komisia využíva vyhlásenia generálnych riaditeľov o vierohodnosti, ktoré uvádzajú vo *výročných správach o činnosti* (VŠČ), ako základ pre svoje celkové posúdenie rizika pri platbe v rôznych oblastiach politiky. Osobitná úloha Komisie, ako je odzrkadlená v jej metodike, a nedostatky v *ex post* kontrolách, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou systému kontroly, však vplývajú na odhady Komisie. Ide o dva hlavné dôvody, prečo sa tieto miery môžu líšiť od nami odhadovanej chybovosti. V **rámčeku 1.11** je znázornený základ, o ktorý sa Komisia opiera pri stanovovaní rizika pri platbe pre hlavné výdavkové oblasti, s príslušnými problémami²¹.

Rámček 1.11

Odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe: základ a problémy

Oblasť politiky	Základ týkajúci sa rizika pri platbe	Problémy
Konkurencieschopnosť	Útvar Komisie pre spoločný audit vyberie v priemere každých 18 mesiacov reprezentatívnu vzorku výkazov výdavkov. Vzorka za rok 2019 sa týkala výdavkov od januára 2014 do februára 2018. Približne 20 % <i>ex post</i> auditov vykonáva útvar pre spoločný audit a 80 % vykonávajú súkromné audítorské spoločnosti v jeho mene.	<i>Ex post</i> audity sa netýkajú najmä platieb alebo zúčtovania vykonaného v príslušnom roku na účely vyhlásenia o vierohodnosti a nie vždy sa ukázali ako spoľahlivé ^(*) .
Prírodné zdroje ^(**)	Komisia využíva kontrolné štatistiky platobných agentúr členských štátov a vykonáva úpravy	Kontrola vykonávaná členskými štátmi, ktorá sa odzrkadľuje v kontrolných štatistikách, nezachytí všetky chyby a Komisia musí pristúpiť k úpravám ^(***) .

²¹ O týchto nedostatkoch sme podrobnejšie informovali v kapitole 4 („Konkurencieschopnosť“), kapitole 5 („Súdržnosť“), kapitole 7 („Prírodné zdroje“) a kapitole 8 („Globálna Európa“).

	s cieľom vyhodnotiť riziko pri platbe.	Úpravy, ktoré vykonáva Komisia, sa obvykle zakladajú na paušálnych nákladoch. Spoľahlivosť výsledkov práce certifikačných orgánov má určité obmedzenia.
Súdržnosť	Súhrnná zvyšková chybovosť, ktorú reviduje Komisia a ktorá predstavuje kľúčový ukazovateľ výkonnosti (KPI) 5 za účtovné obdobie 2017 – 2018, vrátane najhoršieho scenára uvedeného vo výročnej správe o riadení a výkonnosti.	Kontroly orgánov auditu sa nie vždy ukázali ako spoľahlivé ^(***) . Ukazovateľ KPI 5 by sa mal považovať za minimálnu mieru, ktorá ešte nie je definitívna.
Globálna Európa	Komisia využíva štúdiu o zvyškovej chybovosti (RER), ktorú každoročne objednáva. Pokiaľ ide o rok 2019, štúdia sa týkala zmlúv uzavretých v období od 1. septembra 2018 do 31. augusta 2019.	Počet kontrol na mieste v krajinách, v ktorých sa realizovali projekty, je nedostatočný. Pokrytie príslušných aspektov postupov verejného obstarávania je nedostatočné. Existuje široký priestor na odhad dosahu jednotlivých chýb. Nebolo vykonané vlastné testovanie vecnej správnosti transakcií, ktoré už boli skontrolované inými (prílišné spoliehanie).

(*) V 17 zo 40 *ex-post* auditov, ktoré boli preskúvané v roku 2018 a 2019, sme sa nemohli spoľahnúť na závery.

(**) Otázky prezentované v oblasti „Prírodné zdroje“ sa vzťahujú na spoločnú poľnohospodársku politiku.

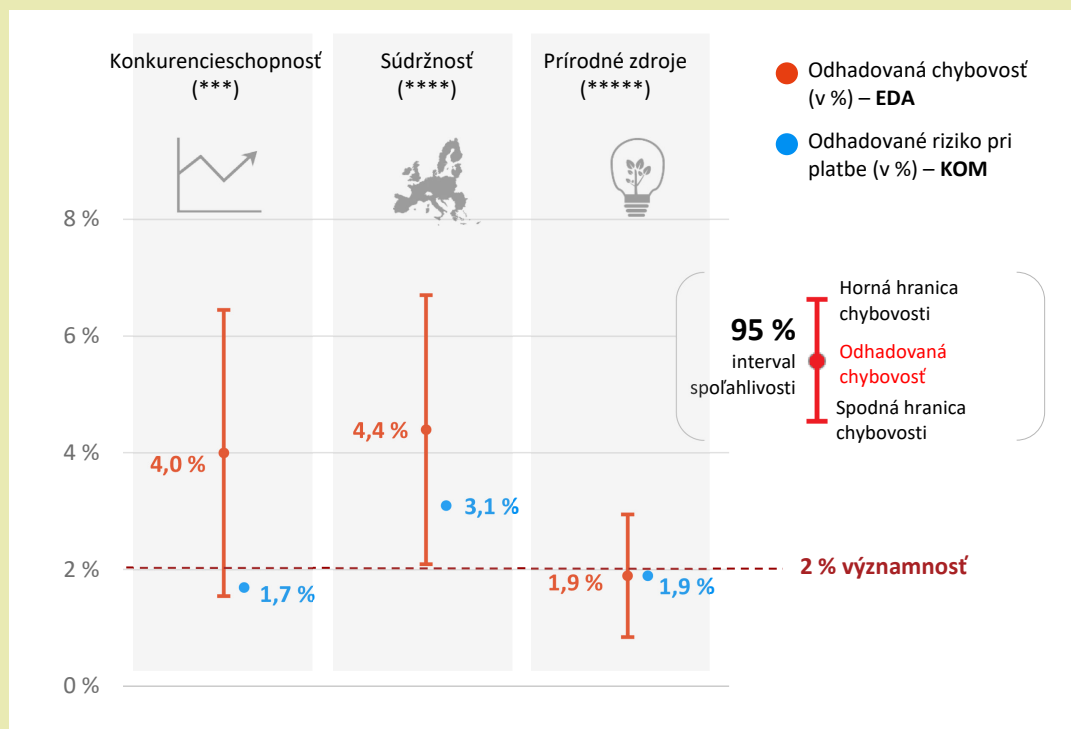
(***) Úpravy, ktoré sa zakladali na vlastných kontrolách Komisie a na práci certifikačných orgánov, predstavovali približne 56 % jej celkového odhadu „rizika pri platbe“.

(****) Za tri roky, počas ktorých preskúmavame výdavky za obdobie 2014 – 2020, sa počet balíkov dokumentov na účely uistenia, v súvislosti s ktorými orgány auditu vykázali nespoľahlivé zvyškové miery pod úrovňou 2 %, konzistentne pohyboval okolo 50 %, a to z hľadiska počtu balíkov, ako aj z hľadiska výdavkov, ktoré sme vybrali na audit.

1.36. V **rámčeku 1.12** porovnávame nami odhadovanú chybovosť v tých okruhoch VFR, za ktoré predkladáme špecifické hodnotenie, s odhadmi Komisie²².

Rámček 1.12

Náš odhad chybovosti za rok 2019 v porovnaní s odhadom rizika pri platbe vykonaným Komisiou podľa jednotlivých okruhov VFR^(*)(**)

(*) Aj na základe ďalších dôkazov, ktoré boli poskytnuté v rámci kontrolného systému, sme zistili, že chybovosť v oblasti „Prírodné zdroje“ je blízko prahu významnosti.

(**) V oblasti „Administratíva“ sme ani my, ani Komisia nezistili žiadnu významnú chybovosť.

(***) GR a útvary Komisie: ECFIN, GROW, MOVE, ENER, RTD, CNECT, JRC, FISMA, TAXUD, EAC, EASME, EACEA, INEA, ERCEA, REA. Niektoré generálne riaditeľstvá boli pridelené na viacero okruhov VFR (EACEA, ECHO a INEA).

(****) EMPL, REGIO, REFORM (predtým SRSS), INEA.

(*****) GR AGRI, CLIMA, ENV a MARE.

Zdroj: EDA.

²² Vzhľadom na to, že Komisia v správe o riadení a výkonnosti (Komisia ju rozdeľuje do dvoch oblastí politiky) nevykazuje celkový údaj o riziku pri platbe, pokiaľ ide o okruh 1a VFR („Konkurencieschopnosť“), museli sme údaje vykázané Komisiou zoskupiť vo výročnej správe o činnosti.

1.37. Z porovnania vyplýva, že údaje, ktoré predstavila Komisia, sú nižšie ako naše odhady v prípade dvoch oblastí politiky, čo odzrkadľuje nedostatky uvedené v [rámcu 1.11](#). Zistili sme, že:

- pokiaľ ide o **“Konkurencieschopnosť”**, odhad rizika pri platbách v tomto okruhu VFR na úrovni 1,7 %, ktorý sme vypočítali na základe informácií vo výročnej správe o riadení a výkonnosti, je pod prahom významnosti a na spodnej hodnote nášho rozsahu odhadovanej chybovosti (pozri body 4.35 a 4.38);
- pokiaľ ide o **“Súdržnosť”**, odhad Komisie pre okruh VFR²³ je 3,1 %, čo potvrdzuje, že chybovosť v tejto oblasti politiky je významná. Odhad Komisie je pod nami odhadovanou chybovosťou, ale v spodnej polovici nášho rozsahu chýb (pozri body 5.59 a 5.66).

1.38. Pokiaľ ide o **“Prírodné zdroje”**, odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe (1,9 %) je v súlade s naším odhadom (pozri body 6.32 a 6.42).

²³ Pozri tabuľku B v prílohe prílohy 3 k výročnej správe o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ za rok 2019, s. 236.

Podozrenia z podvodu ohlasujeme úradu OLAF

1.39. Za podvod považujeme akýkoľvek zámerný akt alebo opomenutie v súvislosti s používaním alebo predložením nepravdivých, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokladov, neuvedením požadovaných informácií a nesprávnym použitím finančných prostriedkov EÚ²⁴. Podvod má alebo môže mať na rozpočet EÚ škodlivé účinky. Podľa štandardov na vykonávanie auditu hlavná zodpovednosť za predchádzanie podvodom a ich zisťovanie spočíva na pleciach riadiaceho subjektu, ako aj osôb poverených jeho riadením. Ešte pred začatím audítorských postupov si zistíme riziko podvodu (pozri body (28) – (30) v *prílohe 1.1*).

1.40. Úzko spolupracujeme s Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) v boji proti podvodom v súvislosti s rozpočtom EÚ. Úradu OLAF zasielame akékoľvek podozrenia z podvodu, korupcie či inej nezákonnej činnosti s vplyvom na finančné záujmy EÚ, ktoré odhalíme v priebehu našej audítorskej práce (vrátane našej práce týkajúcej sa výkonnosti) alebo na základe informácií, ktoré nám poskytli priamo tretie strany. OLAF následne v týchto prípadoch rozhoduje o začatí vyšetrovania a v prípade potreby spolupracuje s orgánmi členských štátov.

1.41. V roku 2019:

- a) sme v rámci audítorskej práce na účely výročnej správy posúdili správnosť 747 transakcií a uverejnili 36 osobitných správ;
- b) úradu OLAF sme oznámili 9 prípadov podozrenia na podvod, ktoré sme zistili počas našich auditov (v roku 2018: tiež 9). Z nich začal úrad OLAF päť vyšetrovaní. V štyroch prípadoch sa úrad OLAF rozhodol nezačať vyšetrovanie.

²⁴ Článok 1 písm. a) prílohy k Aktu Rady z 26. júla 1995, ktorým sa vyhotoví Dohovor o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev („dohovor o ochrane finančných záujmov“).

1.42. V roku 2019 sa prípady podozrenia z podvodu, ktoré sme zistili v súvislosti s našou prácou a ohlásili úradu OLAF, najčastejšie týkali umelého vytvorenia podmienok potrebných na získanie financovania EÚ, vykázania nákladov, pri ktorých neboli splnené kritériá oprávnenosti, alebo nezrovnalostí vo verejnom obstarávaní. Niektoré prípady podozrenia z podvodu, ktoré sme oznámili úradu OLAF, zahŕňali niekoľko nezrovnalostí.

1.43. Na základe informácií získaných v rámci našej audítorskej činnosti v rokoch 2011 až 2019 odporučil úrad OLAF vymáhanie celkovej sumy 317,7 mil. EUR v súvislosti s 29 prípadmi²⁵.

²⁵ Informácie poskytuje úrad OLAF a my ich neoverujeme.

Závery

1.44. Hlavným zmyslom tejto kapitoly je podporiť audítorský výrok uvedený vo vyhlásení o vierohodnosti.

Výsledky auditu

1.45. Dospeli sme k záveru, že účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami.

1.46. V oblasti správnosti transakcií sme dospeli k záveru, že v príjmoch sa nevyskytli významné chyby. Pokiaľ ide o výdavky, z výsledkov nášho auditu vyplýva, že odhadovaná chybovosť sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšila a predstavuje 2,7 % (2018: 2,6 %). Významná chybovosť sa objavuje vo výdavkoch s vysokým rizikom (najmä výdavky, ktoré vznikli v dôsledku preplatenia nákladov), ktoré často podliehajú zložitým pravidlám. Tento rok sa pomer tohto typu výdavkov zvýšil na 53,1 % a predstavuje podstatnú časť nášho kontrolovaného súboru. Na rozdiel od predchádzajúcich troch rokov je teda chyba rozšírená, čo je základ pre záporný výrok.

Prílohy

Príloha 1.1 – Audítorský prístup a metodika auditu

- 1) V prílohe sa uvádza náš audítorský prístup a metodika, ktoré sú v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi a zabezpečujú, že naše audítorské stanoviská sa zakladajú na dostatočných a primeraných audítorských dôkazoch. V tejto prílohe sa odkazuje aj na hlavné rozdiely medzi naším audítorským stanoviskom a spôsobom, akým Komisia odhaduje a vykazuje úroveň nezrovnalostí²⁶ v rámci svojich funkcií manažéra rozpočtu EÚ. Na tento účel objasňujeme, ako:
 - extrapolujeme zistené chyby (bod (6)),
 - štruktúrujeme naše kapitoly v rámci okruhov VFR (bod (8)),
 - uplatňujeme vnútroštátne pravidlá a pravidlá EÚ (bod (9)),
 - vyčísľujeme chyby vo verejnom obstarávaní (bod (19)).
- 2) Náš audítorský prístup je stanovený v Príručke na vykonávanie finančného auditu a auditu zhody, ktorá je dostupná na našom webovom sídle²⁷. Na naplánovanie našej audítorskej práce používame model uistenia. Pri plánovaní posudzujeme riziko výskytu chýb (inherentné riziko) a riziko, že sa nepredíde chybám alebo sa tieto chyby neodhalia a neopravia (kontrolné riziko).

ČASŤ 1 – Audítorský prístup a metodika auditu spoľahlivosti účtovnej závierky

- 3) Preskúmavame konsolidovanú účtovnú závierku EÚ, aby sme zistili, či je spoľahlivá. Účtovná závierka EÚ pozostáva:
 - a) z konsolidovaných finančných výkazov;
 - b) zo správ o plnení rozpočtu.
- 4) Konsolidovaná účtovná závierka by mala zo všetkých významných hľadísk verne zobrazovať:
 - a) finančnú situáciu Európskej únie na konci roka;

²⁶ Pozri s. 51 – 53 výročnej správy o riadení a výkonnosti Komisie za rok 2019.

²⁷ <https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/AuditMethodology.aspx>

- b) výsledky jej operácií a peňažné toky;
 - c) zmeny čistých aktív ku koncu roka.
- 5) V rámci auditu:
- a) hodnotíme účtovné kontrolné prostredie;
 - b) overujeme fungovanie hlavných účtovných postupov a postupu koncoročnej účtovnej závierky;
 - c) analyzujeme hlavné účtovné údaje z hľadiska konzistentnosti a primeranosti;
 - d) analyzujeme a odsúhlasujeme účty a/alebo zostatky;
 - e) vykonávame kontroly vecnej správnosti záväzkov, platieb a špecifických položiek súvahy na základe reprezentatívnych vzoriek;
 - f) vo vhodných prípadoch využívame v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi prácu iných audítorov, a to najmä pri audite činností súvisiacich s prijímaním a poskytovaním úverov riadených Komisiou, ktoré boli osvedčené externým audítorom.

ČASŤ 2 – Audítorský prístup a metodika auditu správnosti transakcií

- 6) Náš súčasný prístup k posudzovaniu toho, či boli pri transakciách súvisiacich s účtovnou závierkou dodržané pravidlá a právne predpisy EÚ, spočíva hlavne v spoliehaní sa na priame testovanie súladu na základe veľkej náhodne vybranej reprezentatívnej vzorky transakcií. Podľa uznávaných štatistických postupov poskytuje extrapolácia výsledkov štatistickej vzorky najlepší odhad chybovosti. Našu vzorku rozdeľujeme na dve kategórie, výdavky s vysokým a nízkym rizikom, a rôzne vrstvy pre okruhy VFR, o ktorých predkladáme informácie. Tento postup nám umožňuje extrapolovať chyby, ktoré zistíme a týkajú sa príslušných oblastí.
- 7) Zvažujeme však, či je možné efektívne využiť kontroly správnosti, ktoré už vykonali iní audítori. V prípade, že v našej audítorskej práci chceme v súlade s audítorskými štandardmi využiť výsledky týchto kontrol, posudzujeme nezávislosť a kompetentnosť druhej strany, ako aj rozsah a adekvátnosť jej práce.

Ako testujeme transakcie

- 8) Organizujeme svoju audítorskú prácu a predkladáme výsledky o tejto práci podľa jednotlivých okruhov VFR v súlade so štruktúrou rozpočtu, o ktorej rozhodol zákonodarcia. Za každý okruh VFR, za ktorý predkladáme špecifické hodnotenie

(kapitoly 4, 5, 6 a 9), testujeme reprezentatívnu vzorku transakcií s cieľom odhadnúť podiel nesprávnych transakcií v celkovom súbore.

- 9) Za každú vybranú transakciu určujeme, či sa žiadosť alebo platba uskutočnili na účely schválené v rozpočte a v súlade s právnymi predpismi. Pri našom posúdení sa berie do úvahy výklad právnych predpisov EÚ a vnútroštátnych právnych predpisov vnútroštátnymi súdmi alebo nezávislými vnútroštátnymi a rozhodujúcimi orgánmi a Súdny dvorom Európskej únie. Skúmame, ako bola vypočítaná žiadosť alebo platba (pri väčších žiadostiach na základe vybraných položiek reprezentatívnych pre všetky položky v danej transakcii). To zahŕňa vysledovanie transakcie z rozpočtových účtov až po úroveň konečného príjemcu (napr. poľnohospodára, organizátora školenia či projektu rozvojovej pomoci), pričom sa na každej úrovni testuje súlad s pravidlami.
- 10) Pri testovaní príjmových transakcií sú východiskovým bodom nášho preskúmania vlastných zdrojov založených na dani z pridanej hodnoty a HND makroekonomické súhrnné údaje, na základe ktorých sa vypočítava výška týchto zdrojov. Posudzujeme systémy kontroly Komisie, ktoré sa vzťahujú na príspevky členských štátov až do momentu ich prijatia a zaznamenania do konsolidovanej účtovnej závierky. Pri tradičných vlastných zdrojoch preskúmavame účty colných úradov a tok ciel, znovu až po ich prijatie a zaznamenanie Komisiou.
- 11) V súvislosti s výdavkami preskúmavame platby, keď výdavky vznikli, boli zaznamenané a schválené. To sa týka všetkých kategórií platieb (vrátane platieb za nákup majetku). Zálohy neskúmame v čase ich uhradenia, ale vtedy, keď:
 - a) konečný príjemca prostriedkov EÚ (napr. poľnohospodár, výskumný ústav, spoločnosť realizujúca verejnú zákazku na práce alebo služby) predloží doklad o ich využití;
 - b) a Komisia (alebo iná inštitúcia alebo orgán spravujúci financie EÚ) schváli konečné použitie týchto prostriedkov zúčtovaním zálohovej platby.
- 12) Naša audítorská vzorka je navrhnutá tak, aby poskytla odhad chybovosti za výdavky ako celok, a nie za jednotlivé transakcie (napr. konkrétny projekt). Na výber vzorky žiadostí alebo platieb a na nižšej úrovni na výber jednotlivých položiek transakcie (napr. faktúr týkajúcich sa projektu, pozemkov v žiadosti poľnohospodára) používame výber podľa hodnoty peňažnej jednotky (MUS). Chybovosť vykázaná za tieto položky by sa nemala považovať za záver o súvisiacich transakciách, ale za priamy podiel na celkovej chybovosti vo výdavkoch EÚ ako celku.

- 13) Nepreskúvame transakcie v každom členskom štáte, prijímateľskom štáte a regióne každý rok. Ak uvádzame určité členské štáty, prijímateľské štáty a/alebo regióny, neznamená to, že tieto príklady sa inde nevyskytujú. Názorné príklady uvedené v tejto správe nepredstavujú základ pre vyvodenie záverov o daných členských štátoch, prijímateľských štátoch a/alebo regiónoch.
- 14) Náš prístup nie je určený na zber údajov o frekvencii chýb v celom súbore. Údaje o počte chýb zistených v danom okruhu VFR, vo výdavkoch riadených určitým generálnym riaditeľstvom alebo výdavkoch v konkrétnom členskom štáte nie sú ukazovateľom frekvencie chýb v transakciách financovaných z prostriedkov EÚ ani v jednotlivých členských štátoch.
- 15) Od roku 2017 sme upravili náš auditorský prístup v rámci Hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, aby sme zohľadnili zmeny v koncepcii systémov kontroly na programové obdobie 2014 – 2020. Okrem príspevku k vyhláseniu o vierohodnosti za rok 2019 je naším cieľom aj preskúmať činnosť orgánov auditu a dospieť k záveru o spoľahlivosti kľúčového ukazovateľa Komisie za správnosť v tejto oblasti – zvyškovej chybovosti.
- 16) V prípade priamych platieb z EPZF v oblasti „Prírodné zdroje“ postupne zlepšujeme využívanie nových technológií; v prípade rozvoja vidieka sme v roku 2019 (opätovne) začali skúmať činnosť certifikačných orgánov.

Ako hodnotíme a prezentujeme výsledky testovania transakcií

- 17) Chyba sa môže týkať celej sumy jednotlivej transakcie alebo jej časti. My posudzujeme, či sú chyby vyčísliteľné alebo nevyčísliteľné, teda či je možné zmerať, aká časť kontrolovanej sumy bola ovplyvnená chybou. Chyby zistené a opravené pred našimi kontrolami a nezávisle od nich sa vylučujú z výpočtu a frekvencie chýb, pretože ich odhalenie a náprava sú dôkazom toho, že systémy dohľadu a kontroly fungujú účinne.
- 18) Naše kritériá na vyčíslenie chýb vo verejnom obstarávaní sú opísané v dokumente s názvom Nedodržiavanie pravidiel verejného obstarávania – typy nezrovnalostí a základ pre vyčíslenie²⁸.
- 19) Naše vyčíslenie sa môže líšiť od vyčíslenia, ktoré používa Komisia alebo členské štáty pri rozhodovaní o tom, ako reagovať na nesprávne uplatnenie pravidiel verejného obstarávania. Vyčíslujeme len vážne porušenie pravidiel verejného

²⁸ Vyčíslenie chýb pri verejnom obstarávaní (pdf)

<https://www.eca.europa.eu/en/Pages/AuditMethodology.aspx>.

obstarávania. Ako 100 % chyby vo verejnom obstarávaní vyčíslujeme len tie porušenia, v dôsledku ktorých nevyhrala najlepšia ponuka a tým sa výdavky v rámci tejto zákazky stali neoprávnené. Pre jednotlivé druhy porušenia pravidiel obstarávania nepoužívame paušálne náklady ako Komisia²⁹. Chyby vo verejnom obstarávaní zakladáme na sume neoprávnených výdavkov v preskúmaných transakciách.

Odhadovaná chybovosť

- 20) Vo väčšine okruhov VFR a v celkovom rozpočte EÚ prezentujeme odhadovanú chybovosť (*estimated level of error* – ELE) vyjadrenú v percentách, v ktorej sa zohľadňujú len vyčísliteľné chyby. Príkladmi chýb sú vyčísliteľné porušenia platných právnych predpisov, pravidiel alebo podmienok zmlúv alebo grantov. Odhadujeme tiež spodnú hranicu chybovosti (*lower error limit* – LEL) a hornú hranicu chybovosti (*upper error limit* – UEL).
- 21) Pri vydávaní stanoviska používame ako referenčnú hodnotu 2,0 % prah významnosti. Do úvahy takisto berieme povahu, sumu a kontext chýb a ďalšie dostupné informácie.
- 22) Naše vyhlásenie o vierohodnosti už nie je založené len na našom celkovom odhade chybovosti. Od roku 2016 pokračujeme v odhaľovaní nízkorizikových oblastí rozpočtu EÚ, v ktorých očakávame, že v schválených výdavkoch sa nezistí významná chybovosť, a vysokorizikových oblastí, v ktorých očakávame významnú chybovosť. Na tento účel zohľadňujeme okrem inherentného a kontrolného rizika naše posúdenie systémov riadenia a kontroly spolu s výsledkami minulých auditov. Napríklad na základe našich skúseností z minulých auditov niektoré výdavky na rozvoj vidieka založené na nárokoch považujeme za vysoko rizikové. Toto rozdelenie nám umožňuje čo najefektívnejšie určiť, či sú zistené významné chyby rozšírené.

Ako hodnotíme systémy a podávame správy o výsledkoch

- 23) Komisia, iné inštitúcie a orgány EÚ, orgány členských štátov, prijímateľské krajiny a regióny zriaďujú systémy na riadenie rizík pre rozpočet a dohľad nad správnosťou transakcií a jej zaistenie. Preskúvanie týchto systémov je užitočné na to, aby sa určili oblasti, ktoré sa dajú zlepšiť.

²⁹ Usmernenia Komisie pre rok 2019 k finančným opravám v prípade nezrovnalostí vo verejnom obstarávaní v prílohe k rozhodnutiu Komisie zo 14.5.2019, ktorým sa stanovujú usmernenia o určovaní finančných opráv, ktoré je potrebné uplatňovať na výdavky financované Úniou pri nedodržaní platných pravidiel verejného obstarávania, C(2019) 3452.

- 24) Na každý okruh VFR vrátane príjmov sa vzťahuje množstvo jednotlivých systémov. Výsledky svojej systematickej práce predkladáme spolu s odporúčaniami na zlepšenie.

Ako dospievame k stanoviskám vo vyhlásení o vierohodnosti

- 25) Svoju prácu plánujeme tak, aby sme získali dostatočné, relevantné a spoľahlivé audítorské dôkazy pre svoje stanovisko o správnosti transakcií, na ktorých je založená konsolidovaná účtovná závierka EÚ. Táto práca je témou kapitol 3 až 9. Naše stanovisko je uvedené vo vyhlásení o vierohodnosti. Na základe svojej práce môžeme zaujať informované stanovisko k otázke, či chyby v súbore prekračujú prah významnosti alebo nie.
- 26) V prípade, že zistíme významnú chybovosť a stanovíme jej vplyv na audítorské stanovisko, musíme určiť, či sú chyby alebo absencia audítorských dôkazov „rozšírené“. Uplatňujeme pri tom usmernenie ISSAI 1705³⁰ (v súlade s naším mandátom rozširujeme platnosť tohto usmernenia aj na otázky zákonnosti a správnosti). V prípade, že sú chyby významné a rozšírené, predkladáme záporný výrok.
- 27) Chyba alebo absencia audítorských dôkazov sa považujú za rozšírené, ak sa podľa úsudku audítora neobmedzujú na konkrétne prvky, účty alebo položky finančných výkazov (t. j. vyskytujú sa na rôznych účtoch alebo v rôznych testovaných transakciách) alebo ak sú takto obmedzené, tvoria alebo môžu tvoriť značnú časť finančných výkazov alebo sa týkajú zverejnenia informácií, ktoré sú zásadné pre pochopenie finančných výkazov osobami, ktoré ich využívajú.

ČASŤ 3 – Audítorské postupy v súvislosti s podvodmi

- 28) Identifikujeme a posudzujeme riziko významných nesprávností v konsolidovanej účtovnej závierke, ako i riziko významného porušenia požiadaviek právnych predpisov EÚ v súvislosti s príslušnými transakciami, či už z dôvodu podvodu alebo chyby.
- 29) Navrhujeme a vykonávame audítorské postupy, ktoré na tieto riziká reagujú, a získavame audítorské dôkazy, ktoré predstavujú dostatočný a primeraný základ na vyjadrenie stanoviska. Prípady významných nesprávností alebo porušenia pravidiel vyplývajúce z podvodu sa zisťujú ťažšie ako prípady, ktoré vznikli v dôsledku chýb, pretože podvod môže zahŕňať kolúziu, falšovanie, úmyselné

³⁰ ISSAI 1705 – Zmeny stanoviska v nezávislej audítorskej správe.

opomenutie, skresľovanie skutočností alebo obchádzanie vnútornej kontroly. V takýchto prípadoch je preto riziko, že sa neodhalia, vyššie.

- 30) Ak máme dôvod na podozrenie, že došlo k podvodnej činnosti, oznámime to úradu OLAF, Európskemu úradu pre boj proti podvodom. OLAF zodpovedá za vykonanie následného vyšetrovania. Úradu OLAF ohlasujeme niekoľko prípadov ročne.

ČASŤ 4 – Súvislosť medzi audítorským stanoviskom k spoľahlivosti účtovnej závierky a audítorským stanoviskom k správnosti transakcií

- 31) Vydali sme:
- a) audítorské stanovisko ku konsolidovanej účtovnej závierke EÚ za skončený rozpočtový rok;
 - b) audítorské stanoviská k správnosti príslušných príjmov a príslušných výdavkov.
- 32) Naša práca a stanoviská sú v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi a etickým kódexom IFAC a medzinárodnými štandardmi najvyšších kontrolných inštitúcií INTOSAI.
- 33) Keď audítori vydávajú audítorské stanoviská k spoľahlivosti účtovnej závierky aj k správnosti príslušných transakcií, v štandardoch sa uvádza, že modifikované stanovisko k správnosti transakcií automaticky nevedie k modifikácii stanoviska k spoľahlivosti účtovnej závierky.

Kapitola 2

Rozpočtové a finančné riadenie

Obsah

	Body
Úvod	2.1.
Rozpočtové riadenie v roku 2019	2.2.–2.9.
Dostupný rozpočet bol takmer úplne splnený	2.2.–2.6.
Neuhradené záväzky naďalej rastú	2.7.–2.9.
Riziká a výzvy pre rozpočet EÚ	2.10.–2.13.
Zmeny v rozpočte EÚ z dôvodu pandémie COVID-19	2.10.–2.11.
Vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ	2.12.–2.13.
Otázky finančného riadenia	2.14.–2.45.
Čerpanie prostriedkov z fondov EŠIF sa zrýchlilo, je však stále pomalšie ako v predchádzajúcom VFR	2.14.–2.17.
Finančné nástroje v rámci zdieľaného riadenia takisto čelia problémom s čerpaním	2.18.–2.21.
Rozpočet EÚ je vystavený finančným rizikám	2.22.–2.34.
Rozpočet EÚ pokrýva rôzne druhy finančných operácií	2.22.–2.26.
EÚ má k dispozícii rôzne prostriedky na zmiernenie expozície rozpočtu	2.27.–2.33.
Budúca expozícia rozpočtu EÚ sa musí prehodnotiť	2.34.
Rozpočet EÚ a skupina EIB sú úzko prepojené	2.35.–2.45.
Skupina EIB prispieva k cieľom EÚ	2.35.–2.36.
Značná časť operácií EIB je krytá z rozpočtu EÚ	2.37.–2.40.
Skupina EIB bude naďalej zohrávať dôležitú úlohu	2.41.–2.43.
Náš mandát v oblasti auditu pokrýva iba časť operácií EIB	2.44.–2.45.

Závery a odporúčania 2.46.–2.53.

Závery 2.46.–2.51.

Odporúčania 2.52.–2.53.

Prílohy

Príloha 2.1 – Čerpanie podľa členských štátov na konci roka 2019 a v porovnaní s rokom 2012

Príloha 2.2 – Finančné nástroje riadené skupinou EIB v rámci mandátu EÚ na konci roku 2019 (v mil. EUR)

Úvod

2.1. Táto kapitola predstavuje náš prehľad hlavných rozpočtových a finančných záležitostí, ktoré sa objavili v roku 2019. Identifikujú sa v nej aj riziká a výzvy, ktorým môže rozpočet EÚ čeliť v budúcich rokoch. Kapitola je založená na preskúmaní rozpočtových údajov za rok 2019, dokumentov uverejnených Komisiou a ostatnými zúčastnenými stranami, a našej vlastnej práce vykonanej v súvislosti s výročnou správou, osobitnými správami, preskúmaniami a so stanoviskami.

Rozpočtové riadenie v roku 2019

Dostupný rozpočet bol takmer úplne splnený

2.2. V nariadení o viacročnom finančnom rámci (VFR)¹ sa stanovujú maximálne sumy na každý zo siedmich rokov VFR (stropy VFR). Tieto stropy sa uplatňujú na nové finančné záväzky EÚ (viazané rozpočtové prostriedky) a na platby, ktoré možno vykonať z rozpočtu EÚ (platobné rozpočtové prostriedky). Stropy VFR na rok 2019 boli 164,1 mld. EUR viazaných rozpočtových prostriedkov a 166,7 mld. EUR platobných rozpočtových prostriedkov².

2.3. *Rozpočtový orgán* za rok 2019 schválil 166,2 mld. EUR viazaných rozpočtových prostriedkov a 148,5 mld. EUR platobných rozpočtových prostriedkov (pozri [rámcik 2.1](#)). Konečný rozpočet bol veľmi blízko pôvodne prijatému rozpočtu. Pôvodný rozpočet zahŕňal 165,8 mld. EUR viazaných rozpočtových prostriedkov a 148,2 mld. EUR platobných rozpočtových prostriedkov. V roku 2019 boli prijaté iba tri opravné rozpočty, pričom sa pridali viazané rozpočtové prostriedky vo výške 0,4 mld. EUR a platobné rozpočtové prostriedky vo výške 0,3 mld. EUR.

¹ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884.)

² COM(2018) 282 final – Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu – Technická úprava finančného rámca na rok 2019 v súlade s vývojom HND (ESA2010) (článok 6 nariadenia Rady č. 1311/2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020).

2.4. Viazané rozpočtové prostriedky sa takmer úplne vyčerpali. 165,2 mld. EUR (99,4 %) bolo viazaných (pozri [rámcik 2.1](#)). Tieto rozpočtové prostriedky a ich použitie boli o niečo vyššie ako strop VFR z dôvodu osobitných nástrojov, ktoré môžu prekročiť strop³.

2.5. Využitie dostupných platobných rozpočtových prostriedkov bolo o niečo nižšie (98,5 %) ako využívanie viazaných rozpočtových prostriedkov. V roku 2019 bolo vyplatených 146,2 mld. EUR (pozri [rámcik 2.1](#))⁴, čo je o 19 mld. EUR (11,5 %) menej ako suma, ktorá bola viazaná.

2.6. Zvýšia sa tým neuhradené záväzky a budúce platobné potreby, ako sme uviedli vo výročnej správe za minulý rok⁵.

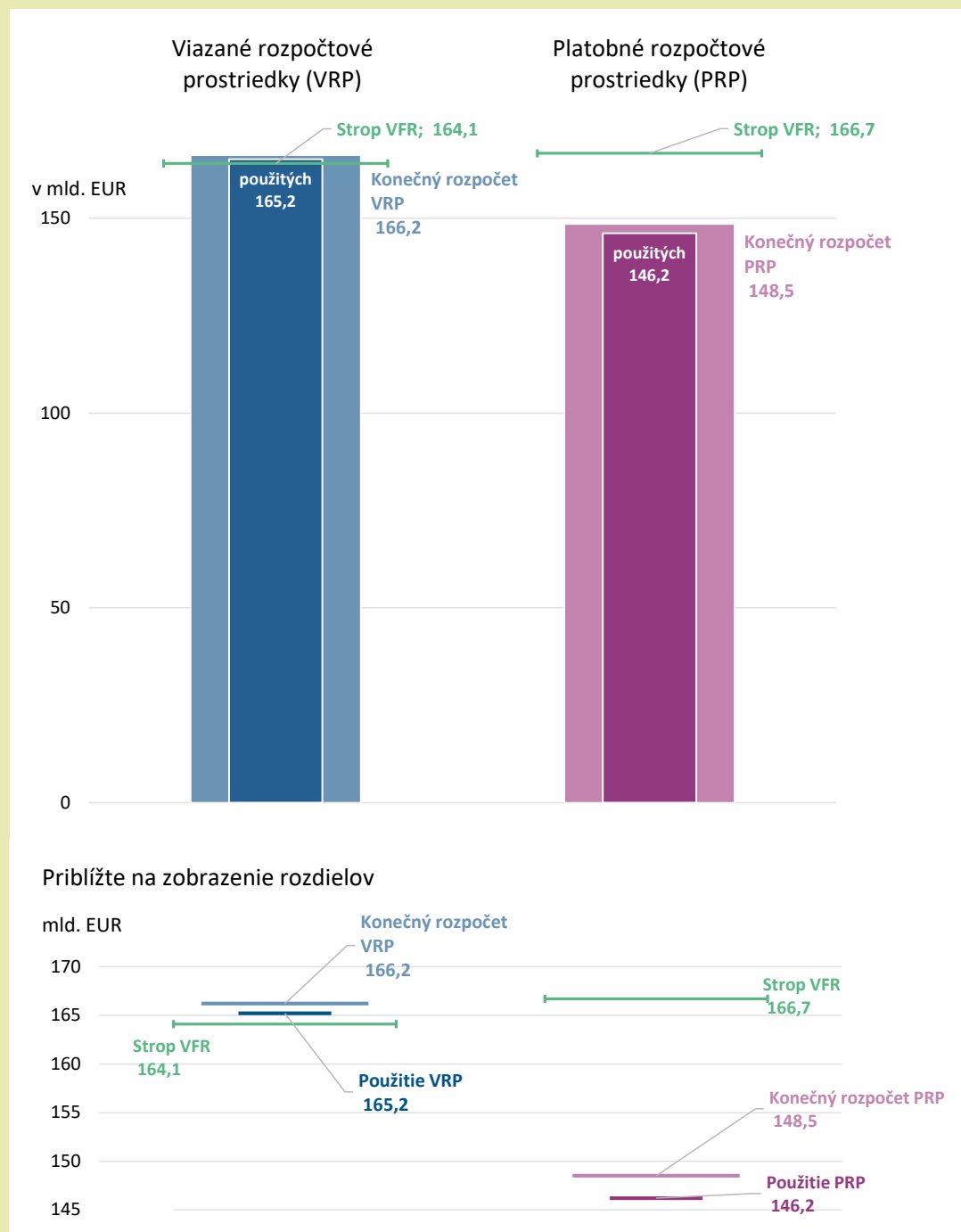
³ Pozri článok 3 ods. 2 nariadenia o VFR.

⁴ Celkové platby v roku 2019 dosiahli 159,1 mld. EUR a pozostávali z platieb z konečného rozpočtu na rok 2019 vo výške 146,2 mld. EUR, *prenesených rozpočtových prostriedkov* vo výške 1,7 mld. EUR a *pripísaných príjmov* vo výške 11,2 mld. EUR. Prenesené rozpočtové prostriedky a pripísané príjmy sme z tejto analýzy vylúčili, pretože nie sú súčasťou prijatého rozpočtu a vzťahujú sa na ne iné pravidlá. Viac informácií sa uvádza v časti A4 správy o rozpočtovom a finančnom riadení Európskej komisie za rozpočtový rok 2019.

⁵ Výročná správa za rozpočtový rok 2018, body 2.12 – 2.21.

Rámček 2.1

Plnenie rozpočtu v roku 2019

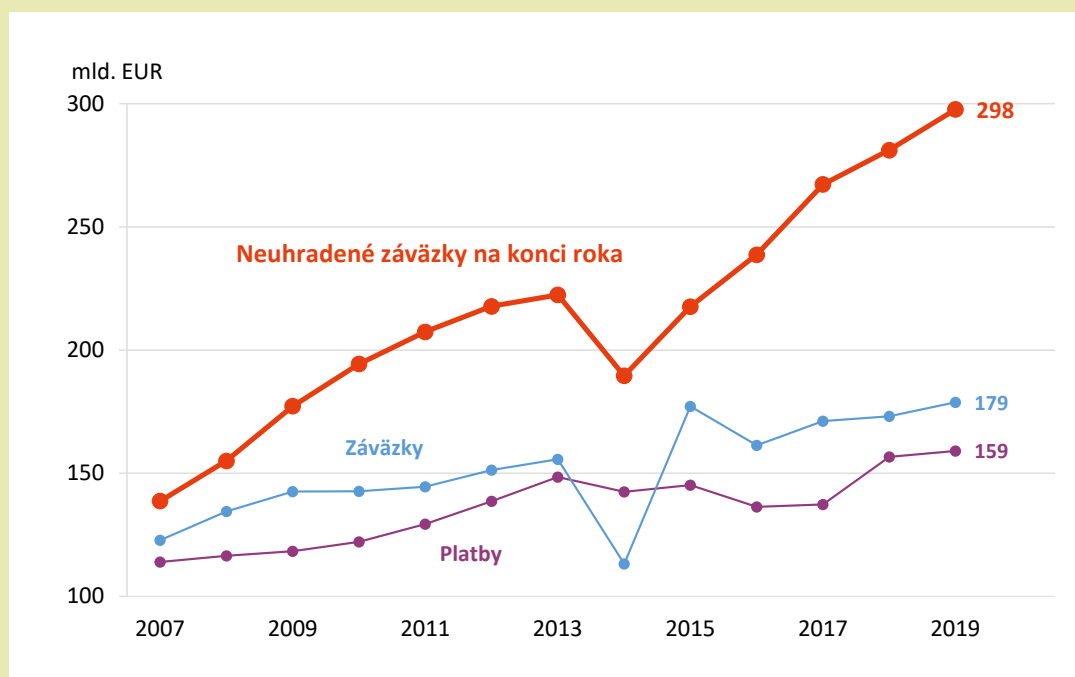
Zdroj: Konsolidovaná ročná účtovná závierka Európskej únie – rozpočtový rok 2019, správy o plnení rozpočtu a vysvetľujúce poznámky – poznámky 4.1 – 4.3 a technická úprava na rok 2019.

Neuhradené záväzky naďalej rastú

2.7. Neuhradené záväzky naďalej rástli a do konca roka 2019 dosiahli 298,0 mld. EUR (pozri [rámček 2.2](#)). V roku 2019 zodpovedali 2,7 roka viazaných rozpočtových prostriedkov, ktoré trvali viac ako jeden rok, čo predstavuje nárast z 2,3 roka v roku 2012, ktorý je príslušným rokom predchádzajúceho VFR.

Rámček 2.2

Záväzky, platby a neuhradené záväzky

Zdroj: Konsolidovaná ročná účtovná závierka EÚ 2007 – 2019.

2.8. V našom rýchlom preskúmaní s názvom Neuhradené záväzky v rozpočte EÚ – bližší pohľad⁶, sme identifikovali hlavné dôvody pokračujúceho zvyšovania neuhradených záväzkov. Zatiaľ čo časť zvýšenia odráža celkové zvýšenie objemu rozpočtu EÚ postupom času najmä v dôsledku zvýšenia počtu členských štátov a ročných úprav⁷, existujú dva ďalšie dôvody historicky vysokej úrovne neuhradených záväzkov: ročný rozdiel medzi záväzkami a platbami a všeobecne pomalé vykonávanie *európskych štrukturálnych a investičných fondov* (EŠIF). Na tieto záležitosti sme upozornili v predchádzajúcich výročných správach⁸. Záväzky, ktoré sa pôvodne mali vyplatiť v súčasnom VFR, bude z dôvodu týchto oneskorení vo vykonávaní potrebné uhradiť v budúcom VFR.

2.9. Analyzovali sme vývoj neuhradených záväzkov do konca roku 2019. Na výšku neuhradených záväzkov budú mať od roku 2020 vplyv rôzne faktory spojené s krízou spôsobenou ochorením COVID-19. Niektoré z týchto faktorov, napríklad oneskorenia v implementácii z dôvodu obmedzení súvisiacich s ochorením COVID-19, povedú k zvýšeniu tejto sumy. Ostatné faktory povedú k zníženiu: napríklad zvýšenie rozsahu pravidiel oprávnenosti na pokrytie výdavkov súvisiacich s ochorením COVID-19⁹. Ich celkový dosah sa zatiaľ nedá posúdiť.

⁶ Uverejnené v apríli 2019.

⁷ Článok 6 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020, stanovuje ročnú technickú úpravu vo výške 2 %.

⁸ Pozri body 2.44 a 2.48 našej výročnej správy za rok 2018, bod 2.48 našej výročnej správy za rok 2017 a body 2.36 až 2.39 a 2.48 našej výročnej správy za rok 2016.

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/460 z 30. marca 2020, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 508/2014, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na mobilizáciu investícií v systémoch zdravotnej starostlivosti členských štátov a v iných odvetviach ich hospodárstiev v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19 (Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus) a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/558 z 23. apríla 2020, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013 a (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o špecifické opatrenia na zabezpečenie mimoriadnej flexibility pri využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19.

Riziká a výzvy pre rozpočet EÚ

Zmeny v rozpočte EÚ z dôvodu pandémie COVID-19

2.10. Európsky parlament a Rada prijali zásadné zmeny v rozpočte EÚ na rok 2020 a ďalšie legislatívne zmeny, aby reagoval na pandémiu COVID-19. Prijali tiež opatrenia¹⁰, ktoré v rámci EŠIF zabezpečujú dodatočnú likviditu a mimoriadnu flexibilitu pri výdavkoch súvisiacich s pandémiou COVID-19. K niektorým z nich sme sa vyjadrili v samostatnom stanovisku¹¹. Komisia odhaduje, že výrazným vplyvom jedného z týchto opatrení je predsunutie ďalších 14,6 mld. EUR platieb členským štátom na rok 2020 a rok 2021, z toho 8,5 mld. EUR bude k dispozícii v roku 2020. Vzhľadom na množstvo finančných prostriedkov z EŠIF, ktoré sú k dispozícii v roku 2020 a ktoré možno viazať a uhrádzať v súvislosti s výdavkami spojenými s pandémiou COVID-19, existuje riziko, že platobné rozpočtové prostriedky nemusia stačiť na pokrytie všetkých potrieb. Berieme na vedomie, že Komisia plánuje „dôkladne monitorovať vplyv navrhovanej zmeny na platobné rozpočtové prostriedky v roku 2020, pričom zohľadní plnenie rozpočtu aj revidované prognózy členských štátov“¹².

2.11. Komisia predložila 27. mája 2020 zásadné zmeny svojho návrhu VFR na obdobie 2021 – 2027 s cieľom riešiť účinky pandémie COVID-19. Tieto zmeny zahŕňajú nový Európsky nástroj obnovy (*Next Generation EU*), ktorý by v priebehu štyroch rokov sprístupnil ďalších 750 mld. EUR (2021 – 2024), a upravený VFR na obdobie 2021 – 2027, znížený na novú navrhovanú celkovú sumu 1 100 mld. EUR. Ak Rada do konca roka 2020 neschváli VFR na obdobie 2021 – 2027 alebo Európsky parlament neudelí súhlas, budú potrebné prechodné opatrenia s cieľom zamedziť prerušeniu mnohých výdavkových programov EÚ. Európsky parlament prijal 13. mája 2020 uznesenie, v ktorom žiada Komisiu, aby predložila návrh na pohotovostný plán VFR, s cieľom zaručiť kontinuitu financovania v prípade, že sa včas nedospeje k dohode o VFR na obdobie 2021 – 2027. Parlament vzhľadom na krízu spôsobenú pandémiou

¹⁰ Pozri poznámku pod čiarou 9.

¹¹ Stanovisko EDA č. 3/2020 (2020/C 159/01).

¹² Dôvodová správa k návrhu Komisie COM(2020) 138 final (postup 2020/0054 (COD)) týkajúceму sa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady (EÚ) č. 1303/2013 a nariadenie (EÚ) č. 1301/2013, pokiaľ ide o špecifické opatrenia na zabezpečenie mimoriadnej flexibility pri využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v reakcii na šírenie ochorenia COVID-19.

COVID-19 požiadal Komisiu, aby do pohotovostného plánu zahrnula návrhy na cielené posilnenie a revíziu pravidiel na riešenie krízy a podporu oživenia hospodárstva EÚ.

Vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ

2.12. 31. januára 2020 Spojené kráľovstvo oficiálne vystúpilo z EÚ a vstúpilo do „prechodného obdobia“. Toto obdobie sa má skončiť 31. decembra 2020. Budúci vzťah po skončení prechodného obdobia bude závisieť od prípadnej dohody, ktorú Spojené kráľovstvo a EÚ uzatvoria v roku 2020.

2.13. V priebehu roku 2020 bude Spojené kráľovstvo naďalej prispievať do rozpočtu EÚ a čerpať z neho finančné prostriedky podľa rovnakých pravidiel, akoby zostalo členským štátom. Príspevok Spojeného kráľovstva po roku 2020 na záväzky, ktoré prijalo ako členský štát, sa stanoví na základe ustanovení dohody o vystúpení¹³ ako pomer medzi výškou vlastných zdrojov poskytnutých Spojeným kráľovstvom v období od roku 2014 do roku 2020 a výškou vlastných zdrojov poskytnutých všetkými členskými štátmi (vrátane Spojeného kráľovstva) v rovnakom období.

¹³ Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, Ú. v. EÚ L 29, 31.1.2020, s. 7.

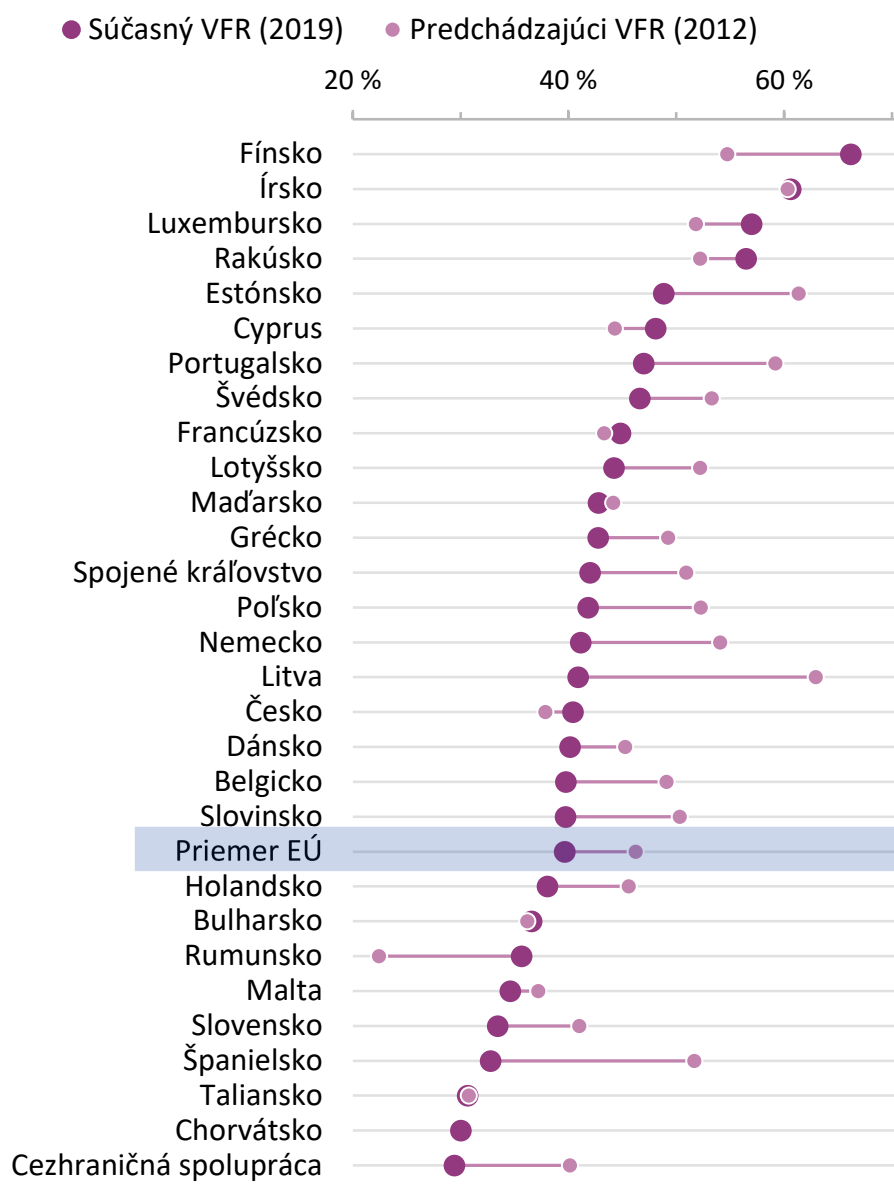
Otázky finančného riadenia

Čerpanie prostriedkov z fondov EŠIF sa zrýchlilo, je však stále pomalšie ako v predchádzajúcom VFR

2.14. V roku 2019 bola rýchlosť čerpania prostriedkov z fondov EŠIF takmer úplne rovnaká ako v roku 2018. Ako vyplýva z grafu v [rámčeku 2.3](#), do konca roku 2019 bolo z celkových pridelených prostriedkov z fondov EŠIF na súčasný VFR (465 mld. EUR) členským štátom vyplatených len 40 % v porovnaní so 46 % do konca roku 2012, čo je zodpovedajúci rok predchádzajúceho VFR. Počas roku 2019 bolo vyplatených 12 % celkových pridelených prostriedkov, čo je podobné podielu pridelených prostriedkov vyplatených v roku 2012, ktorý zodpovedá roku predchádzajúceho VFR (13 %). Z tabuľky tiež vyplýva, že iba deväť členských štátov malo vyššiu mieru čerpania v rámci súčasného VFR ako v predchádzajúcom VFR.

Rámček 2.3

Čerpanie prostriedkov z fondov EŠIF podľa členských štátov a VFR

Zdroj: EDA na základe informácií Komisie.

2.15. V *rámčeku 2.4* je zobrazená miera čerpania z jednotlivých fondov EŠIF v relatívnom a absolútnom vyjadrení. V miere čerpania sú medzi fondmi značné rozdiely. Napríklad miera čerpania prostriedkov z *Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka* (EPFRV) (prostriedky vo výške 100 mld. EUR) dosiahla 50 %, čo bolo viac ako v prípade ostatných európskych štrukturálnych a investičných fondov, zatiaľ čo miera čerpania prostriedkov z *Európskeho námorného a rybárskeho fondu* (EFNR) (prostriedky vo výške 5,7 mld. EUR) dosiahla 29 %. Celková miera čerpania v roku 2019 bola rýchlejšia ako v ktoromkoľvek inom roku súčasného VFR. Napriek tomu bola celková miera čerpania vo všetkých EŠIF v roku 2019 pomalšia ako v roku 2012, čo je zodpovedajúci rok predchádzajúceho VFR.

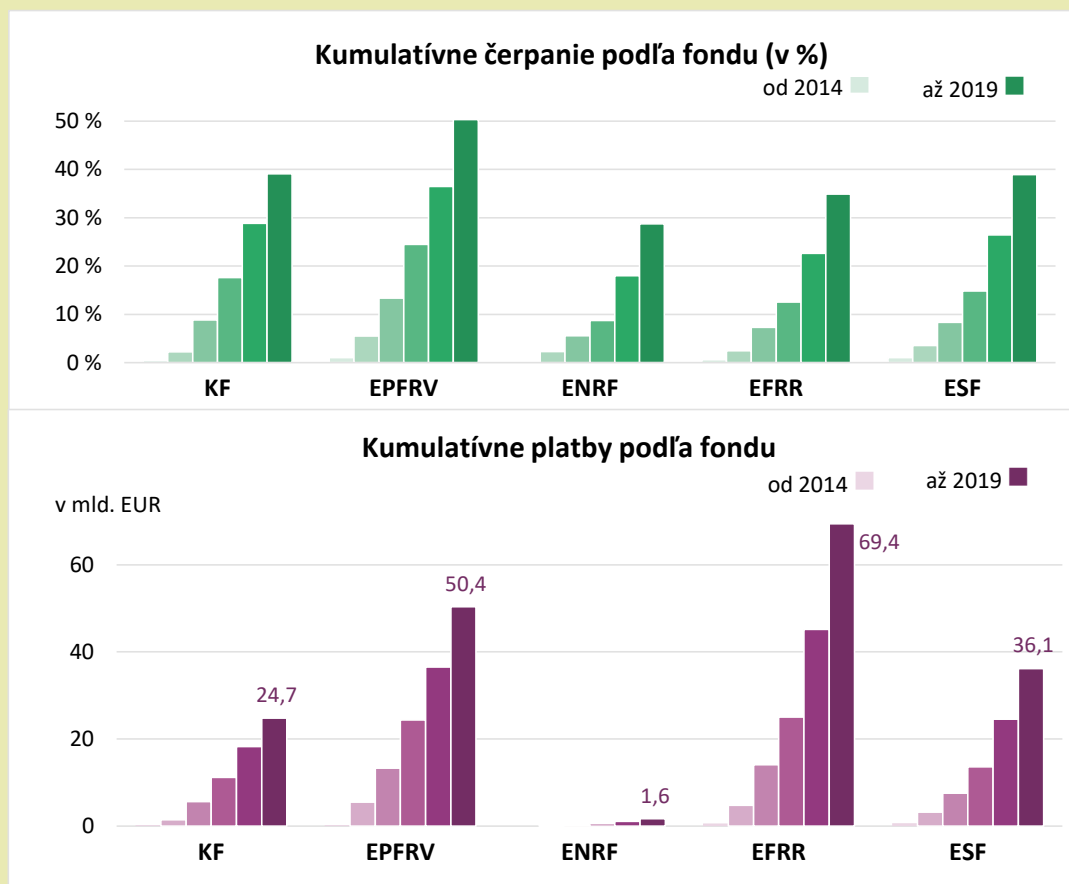
2.16. V predchádzajúcich správach sme analyzovali základné dôvody pomalého čerpania¹⁴. Hlavnými dôvodmi sú oneskorené začatie výdavkových programov a dodatočný čas na vykázanie nákladov (tzv. pravidlo $n + 3$)¹⁵. Suma neuhradených záväzkov týkajúcich sa EŠIF na konci roku 2019 bola 211 mld. EUR (z čoho 208 mld. EUR sa týka súčasného VFR).

¹⁴ Výročná správa za rozpočtový rok 2017, body 2.13 – 2.19 (2018/C 357/01, 4.10.2018) a preskúmanie č. 5/2019: Nesplatené záväzky v rozpočte EÚ – bližší pohľad, apríl 2019.

¹⁵ Vo VFR na obdobie 2014 – 2020 majú členské štáty tri roky na použitie viazaných finančných prostriedkov a na vykázanie nákladov Komisii na účely úhrady (pravidlo $n + 3$). Po uplynutí tohto času by mal systém tzv. automatického zrušenia viazanosti zabezpečiť, aby sa všetky nevyužité prostriedky zúčtovali.

Rámček 2.4

Čerpanie prostriedkov z EŠIF podľa jednotlivých fondov

Poznámka: Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí je zahrnutá do ESF.

Zdroj: EDA na základe informácií Komisie.

2.17. V minulom roku sme zaznamenali¹⁶, že v rokoch 2017 a 2018 sa do rozpočtu EÚ vrátilo značné množstvo nevyužitého ročného predbežného financovania¹⁷. Bolo to najmä z dôvodu oneskorení v implementácii. V roku 2019 členské štáty opäť vrátili do rozpočtu EÚ ročné predbežné financovanie v hodnote 7,7 mld. EUR ako *pripísané príjmy*. Z tejto sumy sa 5,0 mld. EUR použilo na uhradenie platieb na základe žiadostí členských štátov o platbu nad rámec schváleného rozpočtu na daný rok. Tento nástroj nebude v roku 2020 k dispozícii, pretože nevyužité ročné predbežné financovanie sa nebude vymáhať a môže sa použiť na výdavky spojené s pandémiou COVID-19¹⁸.

Finančné nástroje v rámci zdieľaného riadenia takisto čelia problémom s čerpaním

2.18. *Finančné nástroje v rámci zdieľaného riadenia* (FISM) sú nástroj na poskytovanie finančnej podpory z rozpočtu EÚ. V rámci tejto schémy môžu programy využívajúce financovanie z EŠIF vytvárať samostatné fondy alebo podfondy holdingového fondu. Tieto fondy poskytujú podporu *konečným príjemcom*. Táto podpora môže mať formu úverov, záruk a *kapitálových investícií*. Ak sa FISM správne uplatňujú, môžu v porovnaní s *grantmi* zabezpečiť osobitné výhody. Môžu sa použiť najmä na podporu verejných a súkromných zdrojov: inými slovami na mobilizáciu ďalších súkromných a verejných zdrojov na doplnenie pôvodného verejného financovania. Okrem toho sa ich kapitálové dotácie točia: rovnaké prostriedky sa môžu opakovane použiť v priebehu niekoľkých cyklov¹⁹.

¹⁶ Výročná správa za rozpočtový rok 2018, body 2.9 – 2.11 (Ú. v. EÚ C 340/02, 8.10.2019).

¹⁷ Na EPFRV sa neposkytuje ročné predbežné financovanie.

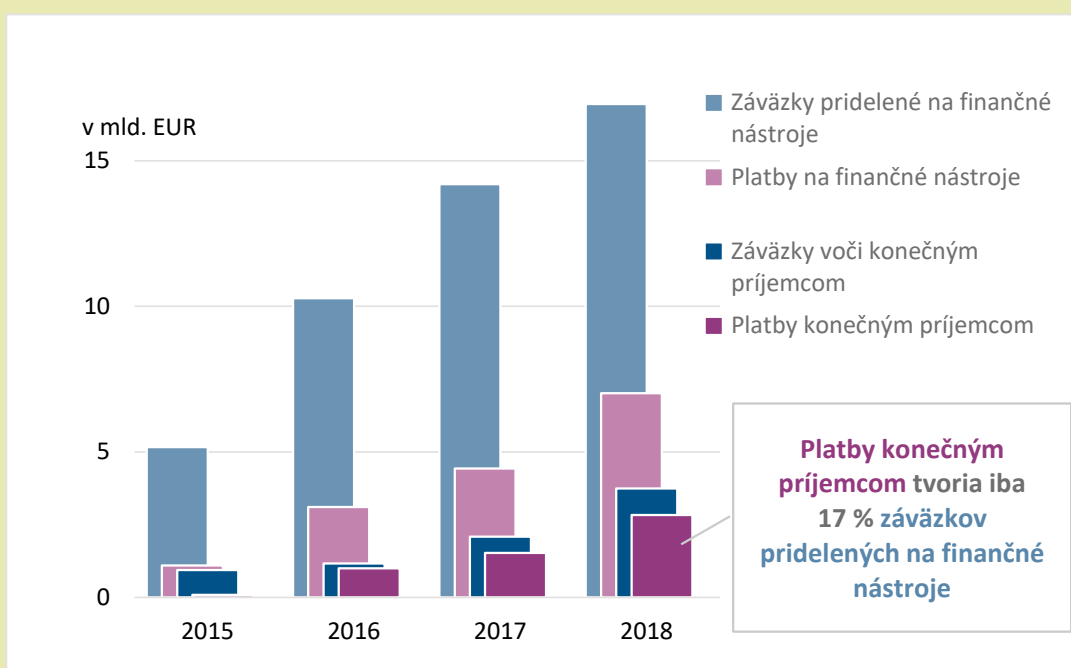
¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/460 z 30. marca 2020, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 508/2014, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na mobilizáciu investícií v systémoch zdravotnej starostlivosti členských štátov a v iných odvetviach ich hospodárstiev v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19 (Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus).

¹⁹ Osobitná správa č. 19/2016 – Plnenie rozpočtu EÚ prostredníctvom finančných nástrojov – poučenie z programového obdobia 2007 – 2013, zhrnutie a bod 7 (Ú. v. EÚ: JOC 2016 250 R 0002, 9.7.2016).

2.19. Zo 16,9 mld. EUR vyčlenených z EŠIF na FISM v rámci VFR na roky 2014 – 2020 bolo začiatkom roku 2019 vyplatených do FISM 7,0 mld. EUR. Z tejto sumy sa ku konečnému príjemcovi dostalo 2,8 mld. EUR. Preto do začiatku roku 2019, keď súčasný VFR prebiehal päť rokov, sa ku konečnému príjemcovi dostalo len približne 17 % celkových finančných prostriedkov EŠIF viazaných prostredníctvom FISM (pozri [rámček 2.5](#)).

Rámček 2.5

Závazky a platby pre FISM

Poznámka: Informácie za rok 2015 sa kumulatívne týkajú rokov 2014 a 2015.

Zdroj: EDA, na základe správ Komisie s názvom Finančné nástroje v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov. Súhrny údajov o pokroku dosiahnutom pri financovaní a vykonávaní finančných nástrojov v programovom období 2014 – 2020 v súlade s článkom 46 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, 2015 – 2018.

2.20. Rovnako ako počas VFR 2007 – 2013 je Komisia povinná počas VFR na 2014 – 2020 každoročne vypracovať správu o FISM. Podľa príslušného nariadenia²⁰ mala byť výročná správa za rok 2018 hotová do decembra 2019. Komisia uverejnila správu²¹ v januári 2020. Ako sme uviedli vo výročnej správe za rok 2017²², domnievame sa, že priepasť medzi koncom vykazovaného obdobia a zodpovedajúcou správou je stále veľká, čo znižuje relevantnosť informácií, ktoré obsahuje.

2.21. Z návrhu nariadenia o spoločných ustanoveniach²³ na VFR na obdobie 2021 – 2027 sa vypustilo ustanovenie, podľa ktorého je Komisia povinná každoročne podávať správy o jednotlivých finančných nástrojoch. Riadiace orgány sú okrem toho povinné poskytovať Komisii údaje o finančných nástrojoch iba na úrovni priority. Domnievame sa, že dôvody, pre ktoré sa vo VFR na obdobie 2007 – 2013 vyžadovali samostatné správy, sú stále relevantné: „zvýšiť transparentnosť procesu implementácie a zabezpečiť primerané monitorovanie implementácie finančných nástrojov“²⁴. Z toho tiež vyplýva potreba skrátiť časový odstup medzi uverejnením výročnej správy Komisie o jednotlivých finančných nástrojoch a obdobím, na ktoré sa vzťahuje²⁵.

²⁰ Pozri článok 46 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013).

²¹ Finančné nástroje v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov: Súhrny údajov o pokroku vo financovaní a vykonávaní finančných nástrojov za programové obdobie 2014 – 2020 v súlade s článkom 46 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, situácia k 31. decembru 2018.

²² Výročná správa za rozpočtový rok 2017, bod 2.35 (Ú. v. EÚ C357/02, 4.10.2018).

²³ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza, COM(2018) 375 final.

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1310/2011 (Ú. v. EÚ L 337, 20.12.2011).

²⁵ Stanovisko EDA č. 6/2018 (2019/C 17/01).

Rozpočet EÚ je vystavený finančným rizikám

Rozpočet EÚ pokrýva rôzne druhy finančných operácií

2.22. Na konci roku 2019 boli hlavné finančné riziká, ktorým je rozpočet EÚ vystavený, spojené s týmito typmi operácií: finančné operácie vo forme úverov krytých priamo z rozpočtu EÚ a finančné operácie kryté záručným fondom EÚ²⁶.

2.23. Finančné operácie kryté priamo z rozpočtu EÚ zahŕňajú:

- úvery v rámci Európskeho finančného stabilizačného mechanizmu (EFSM) poskytujúce podporu akémukoľvek členskému štátu eurozóny v prípade vážnych hospodárskych alebo finančných otrasov,
- úvery na podporu platobnej bilancie (BOP) pre členské štáty, ktoré nie sú členmi eurozóny a majú problémy s platobnou bilanciou,
- úvery Euratomu členským štátom²⁷.

2.24. Finančné operácie kryté záručným fondom zahŕňajú:

- úvery makrofinančnej pomoci (MFA) krajinám, ktoré nie sú členmi EÚ, poskytnuté v rámci Garančného fondu pre vonkajšie opatrenia (GFEA),
- úvery Euratomu krajinám, ktoré nie sú členmi EÚ, na ktoré sa vzťahujú záruky prijaté od tretích strán a dodatočne poskytnuté v GFEA,
- operácie v členských štátoch, na ktoré sa vzťahuje záruka Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI) (spravovaná skupinou EIB²⁸),

²⁶ Rozpočet EÚ okrem týchto finančných operácií využíva aj finančné nástroje. Podľa článku 210 nariadenia o rozpočtových pravidlách nesmú finančná zodpovednosť EÚ a celkové platby z rozpočtu EÚ spojené s finančným nástrojom prekročiť „sumu príslušného rozpočtového záväzku, ktorý bol v súvislosti s ním vytvorený“, čím sa vylúčia podmienené záväzky rozpočtu EÚ.

²⁷ S cieľom financovať operácie poskytovania úverov je Komisia splnomocnená požičiavať si prostriedky v mene EÚ. Činnosti súvisiace s prijímaním a poskytovaním úverov EFSM a BOP sa vykonávajú tak, aby boli vzájomne prepojené, pričom splatné prijaté úvery zodpovedajú splatným poskytnutým úverom.

²⁸ Skupinu EIB tvorí Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond (EIF).

- o operácie v nečlenských štátoch, na ktoré sa vzťahuje záruka mandátu na poskytovanie vonkajších úverov (ELM) (spravovaná Európskou investičnou bankou),
- o operácie Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj (EFSD), na ktoré sa vzťahuje záruka EFSD (iniciatíva zameraná na podporu udržateľných investícií mimo EÚ).

2.25. Komisia každoročne podáva správu o zárukách, ako aj o celkovom riziku a ročnom riziku pre rozpočet EÚ. „Celkové riziko“ je celková neuhradená suma (kapitál a úrok) v súvislosti s krytými operáciami. K 31. decembru 2019 bola táto suma 72,7 mld. EUR²⁹. „Ročné riziko“ je maximálna výška splatných ročných platieb (kapitál a úroky), ktoré by EÚ musela zaplatiť v rozpočtovom roku, ak by všetky platby zaručených pôžičiek boli v omeškaní; k 31. decembru 2019 to bolo 4,5 mld. EUR³⁰.

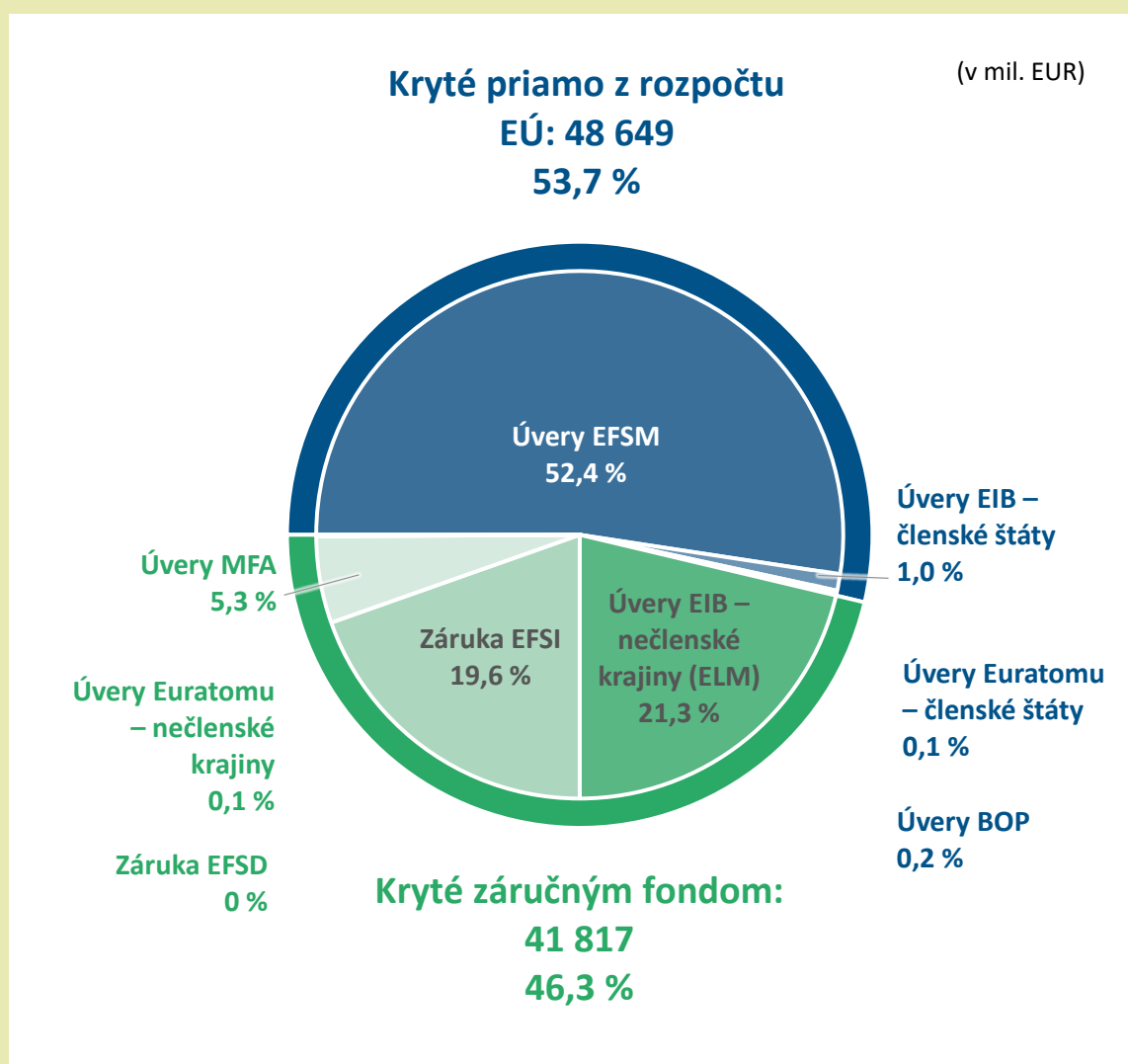
²⁹ Hoci Komisia nezahrňa sumu „celkového rizika“, odhadli sme ju na základe súm uvedených v COM (2019) 484 – Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o zárukách krytých všeobecným rozpočtom. Situácia k 31. decembru 2018.

³⁰ Odhad na základe COM (2019) 484 – Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o zárukách krytých všeobecným rozpočtom, stav k 31. decembru 2018, a konsolidovanej účtovnej závierky EÚ za rok 2019.

2.26. Výška celkového rizika uvedená Komisiou nezahŕňa operácie súvisiace s EFSI. K 31. decembru 2019 predstavovala expozícia rozpočtu EÚ možným budúcim platbám v súvislosti so zárukou EFSI sumu vo výške 22 mld. EUR podpísaných operácií, z čoho bolo vyplatených 17,7 mld. EUR. Pridanie tejto vyplatenej sumy k celkovému riziku Komisie by výrazne zvýšilo celkové riziko na 90,5 mld. EUR (31. decembra 2018: 90,3 mld. EUR)³¹ (pozri [rámček 2.6](#)).

Rámček 2.6

Rozdelenie celkového rizika pre rozpočet EÚ k 31. decembru 2019

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej účtovnej závierky EÚ za rok 2019 a správy Komisie o zárukách krytých všeobecným rozpočtom, 2018.

³¹ Zahŕňa to sumu 0,3 mld. EUR (31. december 2018: 0,2 mld. EUR) v súvislosti s EFSI a ELM, vykázané v ročnej účtovnej závierke EÚ ako rezervy alebo finančné záväzky.

EÚ má k dispozícii rôzne prostriedky na zmiernenie expozície rozpočtu

2.27. EÚ má k dispozícii množstvo prostriedkov na zabezpečenie toho, aby si mohla splniť svoje zákonné povinnosti týkajúce sa pôžičiek a záruk. Patria sem záručné fondy, hotovosť, ktorá je k dispozícii v pokladnici Komisie, schopnosť uprednostňovať platenie právnych záväzkov a schopnosť požadovať ďalšie zdroje od členských štátov.

Záručné fondy

2.28. Záručné fondy predstavujú vankúš likvidity na vyplatenie výziev na plnenie zo záruky z dôvodu možného zlyhania. Ak sumy potrebné na urovanie výziev prekročia sumy dostupné v záručných fondoch, musia byť kryté z rozpočtu EÚ. Rozpočtové záruky EÚ sú právne záväzky EÚ na podporu programu prevzatím finančného záväzku do rozpočtu³². V súčasnosti existujú tri rozpočtové záruky: záruka EFSI, ktorá je krytá záručným fondom EFSI; záruka ELM, ktorá je krytá fondom GFEA; a záruka EFSD, ktorá je krytá záručným fondom EFSD (pozri [Tabuľku 2.1](#)).

2.29. Záručný fond EFSI pokrýva operácie v rámci záruky EFSI. Miera tvorby rezerv (percentuálny podiel finančných prostriedkov vyčlenených v záručnom fonde na pokrytie budúcich výziev na plnenie zo záruky) je v súčasnosti 35 % (v roku 2015 sa znížila z 50 %)³³. V roku 2019 neboli zo záručného fondu zaplatené žiadne výzvy na plnenie.

2.30. GFEA pokrýva záväzky vyplývajúce z omeškania príjemcov úverov poskytnutých krajinám mimo EÚ Európskou investičnou bankou (úvery ELM) alebo Komisiou (úvery makrofinančnej pomoci a úvery Euratomu krajinám mimo EÚ). Miera tvorby rezerv pre GFEA je stanovená na úrovni 9 % z celkových nesplatených záväzkov. V priebehu roka 2019 fond vyplatil 55 mil. EUR na pokrytie výziev na plnenie zo záruky ELM.

³² Pozri článok 2 ods. 9 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

³³ Nariadenie (EÚ) č. 2017/2396 z 13. decembra 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1316/2013 a nariadenie (EÚ) 2015/1017, pokiaľ ide o predĺženie trvania Európskeho fondu pre strategické investície, ako aj o zavedenie technických vylepšení pre uvedený fond a pre Európske centrum investičného poradenstva (Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017, s. 34 – 52).

2.31. Záručný fond EFSD pokrýva operácie v rámci rozpočtovej záruky EFSD, ktorá je určená na mobilizáciu súkromných investícií v partnerských krajinách v Afrike a v susedných krajinách EÚ³⁴. Cieľová miera tvorby rezerv je stanovená na 50 % celkových záväzkov. Do 31. decembra 2019 bola v platnosti jedna dohoda o záruke EFSD s celkovým limitom krytia 50 mil. EUR.

Tabuľka 2.1 – Rozpočtové záruky – 31. decembra 2019

	Strop (v mld. EUR)	Cieľová miera tvorby rezerv	Suma v záručnom fonde (v mld. EUR)	Podpísaná suma (podiel EÚ)	Investičný cieľ
EFSD	26	35 %	6,7 ^(*)	22	500
ELM	32,3	9 %	2,6	31,7	–
EFSD	1,5	50 %	0,6 ^(**)	0	17,5

^(*) Záručný fond EFSI je dotovaný postupne až do cieľovej sumy 9,1 mld. EUR do roku 2022.

^(**) Záručný fond EFSD je dotovaný postupne až do cieľovej sumy 750 mil. EUR.

Poznámka: Na výpočet maximálnej možnej expozície rozpočtu EÚ budúcim platbám spojeným s rozpočtovými zárukami sa musia k vyššie uvedenému číslu pripočítať operácie, ktoré sú povolené, ale ešte neboli podpísané. K 31. decembru 2019 táto suma predstavovala 10,4 mld. EUR.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej účtovnej závierky EÚ, správa Komisie o zárukách krytých všeobecným rozpočtom a správa Komisie o riadení záručného fondu pre EFSI.

Hotovostné rezervy

2.32. Ak dlžníci nezaplatia svoje záväzky včas, Komisia môže na krytie dlžných súm použiť aj svoje hotovostné rezervy. Suma hotovosti, ktorá je k dispozícii v pokladnici Komisie, sa mení z roka na rok. Suma hotovosti, ktorá bola k dispozícii na konci roka 2019, bola 15,6 mld. EUR (v období rokov 2010 – 2019 sa výška hotovosti, ktorá bola k dispozícii na konci roka, pohybovala približne od 2 mld. EUR do 25 mld. EUR).

³⁴ Nariadenie EÚ č. 2017/1601 o zriadení Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj (EFSD), záruky EFSD a záručného fondu EFSD.

Stanovenie priorít a žiadosť o ďalšie zdroje

2.33. Ak sumy požadované na pokrytie takýchto potrieb splácania prekročia prostriedky dostupné na pokladničnom účte Komisie, Komisia môže použiť dostupné rozpočtové prostriedky EÚ a uprednostniť vyplatenie právnych záväzkov pred ostatnými nepovinnými výdavkami (napr. platby členským štátom z EŠIF). Ak sa to tiež ukáže ako nedostatočné, Komisia môže od členských štátov požadovať ďalšie zdroje s cieľom splniť svoje právne záväzky, a to nad rámec stropov VFR až do maximálnej výšky 1,20 % HND EÚ³⁵.

Budúca expozícia rozpočtu EÚ sa musí prehodnotiť

2.34. V článku 210 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa uvádza, že *podmienené záväzky* vyplývajúce z rozpočtových záruk alebo finančnej pomoci na ťarchu rozpočtu sa môžu považovať za udržateľné, ak je ich predpokladaný viacročný vývoj v súlade s limitmi stanovenými v nariadení, ktorým sa určí VFR, a so stropom ročných platobných rozpočtových prostriedkov. Na základe toho sa prostriedky, ktoré sú k dispozícii na riešenie expozície rozpočtu EÚ k 31. decembru 2019, môžu považovať za udržateľné (pozri body 2.22 – 2.33). Kríza spôsobená pandemiou COVID-19 však môže viesť k zvýšenému využívaniu existujúcich a novoschválených nástrojov na zmiernenie očakávaného hospodárskeho poklesu. Vzniká tiež riziko, že môžu byť nepriaznivo ovplyvnené možnosti splácania súčasných konečných príjemcov pôžičiek a rozpočtových záruk. Bude to mať vplyv na sumy a mechanizmy, ktoré sú k dispozícii na zmiernenie budúcej expozície, vrátane miery tvorby rezerv.

³⁵ Pozri článok 14 nariadenia Rady č. 609/2014 o metódach a postupe sprístupňovania tradičných vlastných zdrojov a vlastného zdroja založeného na DPH a HND a o opatreniach na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť.

Rozpočet EÚ a skupina EIB sú úzko prepojené

Skupina EIB prispieva k cieľom EÚ

2.35. Skupina EIB prispieva k dosahovaniu cieľov EÚ kombináciou operácií financovaných alebo krytých fondmi z rozpočtu EÚ a vlastných zdrojov skupiny EIB. Počas posledných VFR sa v súlade so zvýšeným využívaním finančných nástrojov výrazne zvýšila úloha skupiny EIB pri podpore politík EÚ.

2.36. Ciele skupiny EIB sú do veľkej miery v súlade s cieľmi EÚ. Od roku 2011 si EIB stanovila cieľ, aby 30 % jej podpísaných projektov každý rok prispievalo k hospodárskej a sociálnej súdržnosti a konvergencii. Významná časť operácií skupiny EIB je zameraná aj na opatrenia v oblasti klímy a environmentálnej udržateľnosti. EIB nedávno oznámila, že jej cieľový podiel na projektoch súvisiacich s klímou sa do roku 2025 zdvojnásobí zo súčasných 25 % na 50 %³⁶.

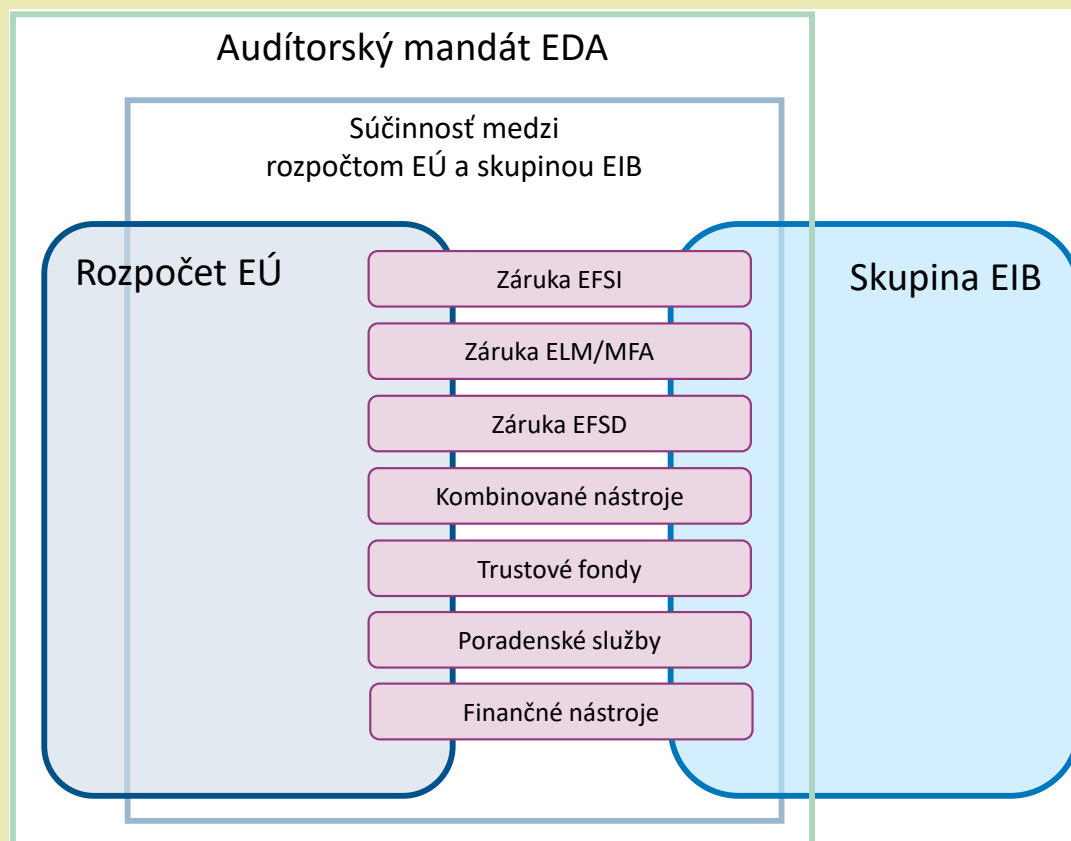
Značná časť operácií EIB je krytá z rozpočtu EÚ

2.37. Skupina EIB prispieva k plneniu cieľov EÚ pomocou rôznych nástrojov (pozri [rámček 2.7](#)).

³⁶ Pozri operačný plán skupiny EIB na rok 2020.

Rámček 2.7

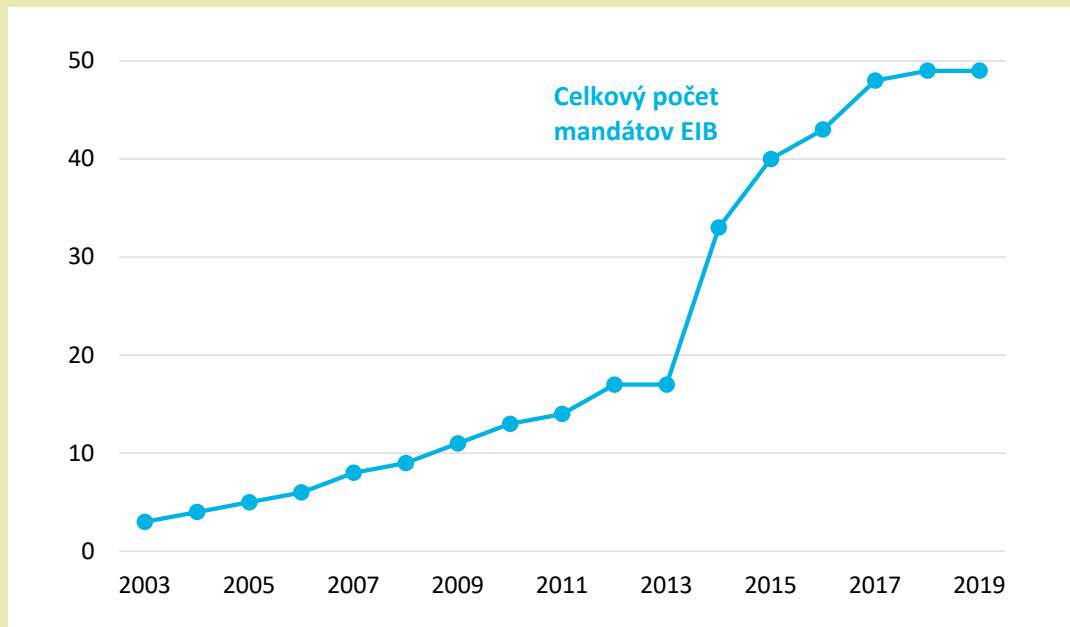
Súčinnosť medzi rozpočtom EÚ a skupinou EIB

Zdroj: EDA na základe výročnej správy Komisie o finančnej architektúre EÚ za rok 2018.

2.38. Zatiaľ čo časť finančných aktivít skupiny EIB sa vykonáva iba s využitím vlastných zdrojov skupiny EIB a na jej vlastné riziko, významná časť sa realizuje pomocou finančných prostriedkov poskytnutých tretími stranami vrátane Komisie prostredníctvom „mandátov“. Mandáty sú partnerstvá uzatvorené medzi skupinou EIB a treťou stranou na účely dosiahnutia spoločných cieľov. Sú založené na finančnej podpore poskytnutej treťou stranou.

2.39. Využívanie tohto systému mandátov zo strany EIB sa za posledných 15 rokov prudko zvýšilo a diverzifikovalo. EIF takisto implementuje finančné prostriedky prostredníctvom mandátov EÚ. Keďže objem mandátov EIB je vyšší, naša analýza sa zameriava najmä na EIB. Do konca roku 2019 sa asi jedna tretina úverovej činnosti EIB a viac ako tri štvrtiny jej poradnej činnosti uskutočňovali na základe mandátov, pričom približne 50 mandátov zostalo v platnosti. Väčšina týchto mandátov má formu dohôd s Komisiou.

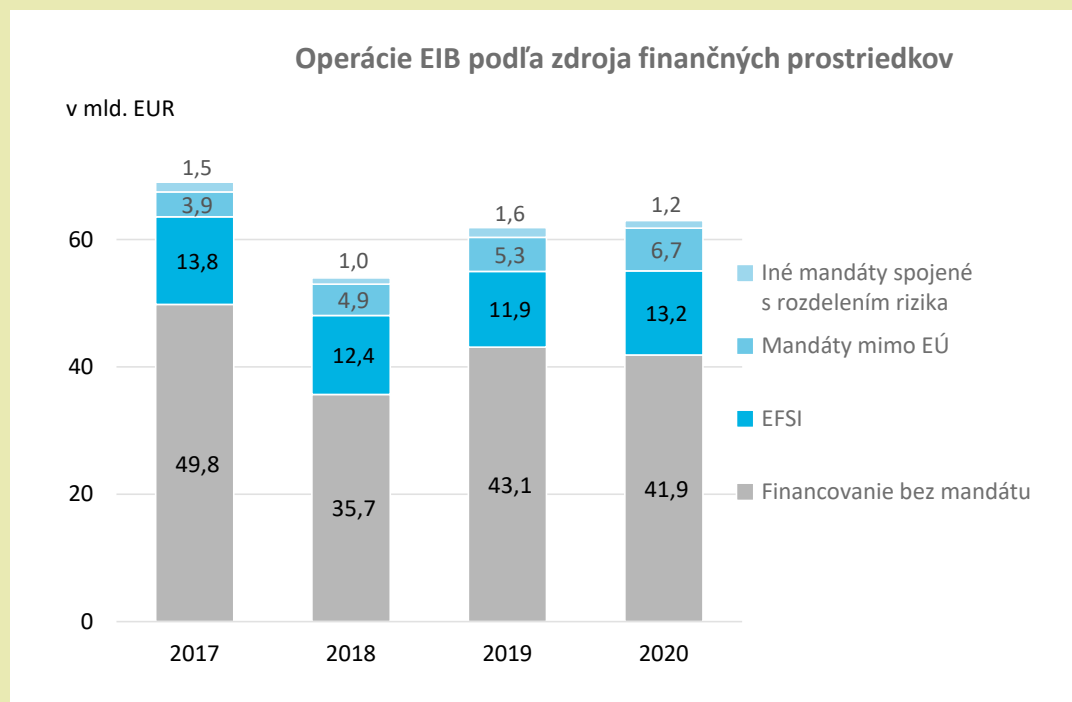
Rámček 2.8**Vývoj činnosti EIB v oblasti mandátov od roku 2003 do roku 2019**

Zdroj: EDA na základe správy EIB s názvom *Evaluation of EIB's mandate activity*, december 2019.

2.40. V *rámčeku 2.9* je zobrazená ročná úverová činnosť EIB rozdelená medzi financovanie na základe mandátu a financovanie bez mandátu.

Rámček 2.9

Činnosť EIB v oblasti financovania na základe mandátu v. iné financovanie bez mandátu za daný rok

Poznámka: V grafe sú zobrazené skutočné údaje za roky 2017, 2018 a 2019 a prognózy na rok 2020.

Zdroj: EDA na základe údajov EIB.

Skupina EIB bude naďalej zohrávať dôležitú úlohu

2.41. Najväčšie mandáty EIB sú kryté zárukou EFSI (so stropom 26 mld. EUR) a zárukou ELM (strop 32,3 mld. EUR). V našej osobitnej správe o EFSI³⁷ sme dospeli k záveru, že EFSI pomohol EIB, aby mohla poskytovať viac financií s vyšším rizikom na investície, a prilákal dodatočné investície z verejných a súkromných zdrojov. Zistili sme však aj to, že časť podpory EFSI nahradila iné financovanie z EIB a EÚ, že časť financií z EFSI smerovala na projekty, ktoré mohli používať iné zdroje verejných alebo súkromných financií, že odhady dodatočných investícií, ktoré EFSI prilákalo, boli niekedy nadhodnotené a väčšina investícií smerovala do niekoľkých väčších členských štátov EÚ-15 s dobre etablovanými národnými podpornými bankami. V hodnotení ELM vykonanom Komisiou v roku 2019³⁸ Komisia zaznamenala niekoľko nedostatkov. Patria sem nedostatky týkajúce sa výmeny informácií v EIB a ťažkosti pri posudzovaní skutočných výsledkov a vplyvov intervencie EÚ. Podľa tej istej hodnotiacej správy Komisia začala aj celkové preskúmanie postupu podľa článku 19³⁹ s cieľom zlepšiť dohľad nad zosúladením operácií EIB s prioritami politiky EÚ vrátane operácií mimo EÚ.

³⁷ Osobitná správa č. 3/2019 Európsky fond pre strategické investície: aby bol úplne úspešný, je potrebné prijať opatrenia.

³⁸ Hodnotenie rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ zo 16. apríla 2014, ktorým sa Európskej investičnej banke poskytuje záruka EÚ za straty z finančných operácií na podporu investičných projektov mimo Únie – SWD(2019) 334 final, 13.9.2019.

³⁹ V súlade s článkom 19 štatútu EIB je potrebné vyžiadať stanovisko Komisie pre všetky operácie EIB financované z vlastných zdrojov predtým, ako sa predložia správnej rade EIB na schválenie. Úlohou Komisie je poskytovať stanovisko k súladu navrhovaných investícií s príslušnými právnymi predpismi a politikami EÚ. Aspekty, ako je ziskovosť projektu a finančné riziko, nepatria do rozsahu pôsobnosti postupu podľa článku 19 a zostávajú výhradnou zodpovednosťou EIB.

2.42. V priebehu nasledujúcich 10 rokov sa Komisia zaviazala mobilizovať najmenej 1 bilión EUR investícií na podporu udržateľnej, spravodlivej a zelenej transformácie⁴⁰. Hlavným nástrojom tohto plánu bude Program InvestEU⁴¹. Skupina EIB bude prispievať k tomuto investičnému cieľu v rámci Programu InvestEU vrátane vyhradenej schémy na spravodlivú transformáciu, a v rámci úverového nástroja pre verejný sektor v rámci mechanizmu pre spravodlivú transformáciu⁴². Očakáva sa, že príspevok skupiny EIB k investičnému plánu európskej zelenej dohody Komisie bude predstavovať približne 250 mld. EUR mobilizovaných investícií v rámci mandátov EÚ⁴³.

2.43. Skupina EIB tiež prispeje k reakcii EÚ na pandémiu COVID-19. Na základe odporúčania Euroskupiny z 9. apríla 2020⁴⁴ vytvára skupina EIB paneurópsky záručný fond vo výške až 25 mld. EUR so zameraním na malé a stredné podniky (MSP) v celej EÚ. Skupina EIB už predtým oznámila súbor opatrení určených na mobilizáciu až 40 mld. EUR na financovanie krátkodobých finančných potrieb dotknutých MSP. V rámci toho podporí financovanie až do výšky 8 mld. EUR poskytnuté prostredníctvom EIF a zaistené zárukou EÚ vo výške 1 mld. EUR presmerovanou v rámci EFSI s cieľom motivovať finančných sprostredkovateľov k poskytovaniu likvidity malým a stredným podnikom a podnikom so strednou trhovou kapitalizáciou a 5 mld. EUR dostupných na investície v sektore zdravotníctva. EIB tiež oznámila, že s podporou vo finančných prostriedkoch EÚ, vrátane záruk EÚ, poskytne v nadchádzajúcich mesiacoch partnerom mimo EÚ až 5,2 mld. EUR.

⁴⁰ COM(2020) 21 Oznámenie Komisie o investičnom pláne pre udržateľnú Európu a o investičnom pláne európskeho ekologického dohovoru.

⁴¹ COM(2018) 439 Návrh Komisie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU.

⁴² COM(2020) 22 Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu.

⁴³ Rozpočtové aspekty Programu InvestEU a mechanizmu pre spravodlivú transformáciu stále podliehajú celkovej dohode o budúcom VFR.

⁴⁴ Pozri súhrnný list Euroskupiny, 17. apríla 2020.

Náš mandát v oblasti auditu pokrýva iba časť operácií EIB

2.44. V súčasnosti veľká časť operácií EIB – operácie, ktoré nie sú financované alebo kryté z rozpočtu EÚ – nepatrí do nášho auditorského mandátu. So zreteľom na významný prínos, ktorý majú tieto operácie pri dosahovaní cieľov EÚ, ako aj čoraz väčšie využívanie EIB na plnenie rozpočtu EÚ, usudzujeme, že by bolo užitočné, keby sa podrobili nezávislému externému preskúmaniu ich správnosti a výkonnosti. EDA vykonáva svoje audity týkajúce sa operácií EIB na základe trojstrannej dohody medzi Komisiou, EDA a EIB. Vztahuje sa to na úverové operácie na základe mandátu udeleného Európskou úniou banke a na operácie spravované bankou, ktoré sú súčasťou všeobecného rozpočtu Európskej únie a sú ním zaručené⁴⁵. Platnosť tejto súčasnej dohody sa skončí v roku 2020 a rokuje sa o novej.

2.45. Európsky parlament v roku 2020 zopakoval svoju požiadavku, „aby bol Európsky dvor audítorov splnomocnený vykonávať audit všetkých operácií EIB vrátane hodnotenia nákladovej efektívnosti jej investičného úsilia a doplnkovosti jej projektov, a aby sa tieto audity zverejňovali“. Vyzval tiež EDA, aby „vypracoval odporúčania týkajúce sa výsledkov činností EIB v oblasti poskytovania vonkajších úverov“⁴⁶.

⁴⁵ Trojstranná dohoda medzi Európskou komisiou, Európskym dvorom audítorov a Európskou investičnou bankou, 2016.

⁴⁶ Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. júla 2020 o finančnej činnosti Európskej investičnej banky – výročná správa za rok 2019 (2019/2126 (INI)) a správa o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2018, oddiel III – Komisia a výkonné agentúry (2019/2055 (DEC)).

Závery a odporúčania

Závery

2.46. V roku 2019 sa viazané a platobné rozpočtové prostriedky dostupné v konečnom rozpočte takmer úplne vyčerpali. Platby boli za posledné štyri roky zreteľne pod stropmi VFR, čo v budúcnosti povedie k vyšším platobným potrebám (pozri body 2.2 – 2.6).

2.47. Na konci roku 2019 dosiahli neuhradené záväzky historicky najvyššiu hodnotu. Zistili sme dva hlavné dôvody tohto zvýšenia: viazané rozpočtové prostriedky, ktoré systematicky prevyšujú platobné rozpočtové prostriedky, a platobné potreby, ktoré sa odkladajú na nasledujúci VFR (pozri body 2.7 – 2.9).

2.48. Aj keď sa rýchlosť vykonávania EŠIF zrýchlila, celková miera čerpania zostáva nižšia ako v príslušnom roku predchádzajúceho VFR. Revidované pravidlá vykonávania EŠIF vyvolané krízou COVID-19 by mali ešte viac urýchliť vykonávanie. Tieto zmeny môžu vytvárať tlak na platobné rozpočtové prostriedky, ktoré sú k dispozícii od roku 2020 (pozri body 2.14 – 2.17).

2.49. V piatom roku súčasného VFR sa iba 17 % viazaných finančných prostriedkov vo FISM dostalo ku konečnému príjemcovi. Relevantnosť informácií Komisie o FISM obmedzuje skutočnosť, že jej výročná správa o FISM sa uverejňuje príliš neskoro. V kontexte viacročného finančného rámca na obdobie 2021 – 2027 už Komisia nebude vypracúvať výročnú správu na úrovni jednotlivých FISM (pozri body 2.18 – 2.21).

2.50. Na konci roku 2019 mala EÚ k dispozícii rôzne nástroje na riešenie expozície rozpočtu EÚ voči finančným rizikám vyplývajúcim z úverov a rozpočtových záruk. Vplyv krízy v dôsledku pandémie COVID-19 si však bude vyžadovať prehodnotenie súm a mechanizmov, ktoré sú k dispozícii na zmiernenie budúcej expozície, vrátane revízie miery tvorby rezerv. Preto je dôležité získať ucelený obraz o „celkovom riziku“, ktorému je rozpočet EÚ vystavený, vrátane rizika vyvolaného rozpočtovými zárukami, ako je EFSI (pozri body 2.22 – 2.34).

2.51. Skupina EIB je dôležitým partnerom pri plnení rozpočtu EÚ a dosahovaní cieľov EÚ, a jej úloha bude v budúcom VFR naďalej významná. Veľká časť jej operácií sa vykonáva na základe mandátov, z ktorých väčšina má formu dohôd s Komisiou. Podľa nášho audítorského mandátu môžeme skúmať iba tie operácie EIB, ktoré sú financované alebo zaručené z rozpočtu EÚ. V našich osobitných správach sa zistili problémy a navrhli zlepšenia týkajúce sa vykonávania takýchto operácií. Preto sa domnievame, že by bolo prospešné, aby časť operácií EIB, ktoré nie sú kryté z rozpočtu EÚ, bola predmetom externého nezávislého preskúmania ich správnosti a výkonnosti (pozri body 2.35 – 2.45).

Odporúčania

2.52. Odporúčame, aby Komisia prijala tieto opatrenia.

Odporúčanie 2.1

Starostlivo sledovať platobné potreby a v rámci svojich inštitucionálnych právomocí prijať opatrenia, aby bola zabezpečená dostupnosť platobných rozpočtových prostriedkov so zreteľom na riziko nedostatočných platobných rozpočtových prostriedkov a mimoriadne potreby vyplývajúce z pandémie COVID-19.

Časový rámec: od roku 2020

Odporúčanie 2.2

Pokračovať vo vydávaní výročnej správy o FISM, a to i na úrovni jednotlivých finančných nástrojov v nasledujúcom VFR.

Časový rámec: každoročne, počnúc správou za rok 2021

Odporúčanie 2.3

Poskytnúť úplný obraz o expozícii rozpočtu EÚ v každoročnej správe o zárukách krytých všeobecným rozpočtom, vrátane rizika vyvolaného zárukou EFSI, ako aj všetkými príslušnými budúcimi finančnými operáciami.

Časový rámec: každoročne, počnúc rokom 2021

Odporúčanie 2.4

V kontexte krízy v dôsledku pandémie COVID-19 prehodnotiť, či sú existujúce mechanizmy na zmiernenie expozície rozpočtu EÚ voči riziku dostatočné a primerané, a prehodnotiť cieľovú mieru tvorby rezerv záručných fondov pokrývajúcú záruky poskytnuté z rozpočtu EÚ.

Časový rámec: od roku 2020

2.53. Odporúčame, aby Európsky parlament a Rada prijali tieto opatrenia:

Odporúčanie 2.5

Vyzvať EIB, aby umožnila Dvoru audítorov skontrolovať aspekty správnosti, a výkonnosti jej finančnej činnosti, na ktorú sa nevzťahuje osobitný mandát EÚ.

Časový rámec: od roku 2021

Prílohy

Príloha 2.1 – Čerpanie podľa členských štátov na konci roka 2019 a v porovnaní s rokom 2012

	Celkové platby zaplatené v rokoch 2014 až 2019 v mil. EUR	Miera čerpania na konci roku 2019	Miera čerpania na konci roku 2012
Belgicko	1 120	39,7 %	49,1 %
Bulharsko	3 648	36,6 %	36,2 %
Česko	9 651	40,4 %	37,9 %
Dánsko	622	40,1 %	45,3 %
Nemecko	11 518	41,1 %	54,1 %
Estónsko	2 164	48,8 %	61,3 %
Írsko	2 050	60,6 %	60,3 %
Grécko	9 266	42,8 %	49,2 %
Španielsko	13 291	32,8 %	51,7 %
Francúzsko	12 566	44,8 %	43,3 %
Chorvátsko	3 231	30,0 %	
Taliansko	13 885	30,7 %	30,7 %
Cyprus	443	48,1 %	44,3 %
Lotyšsko	2 509	44,2 %	52,2 %
Litva	3 481	40,9 %	62,9 %
Luxembursko	82	57,0 %	51,8 %
Maďarsko	10 737	42,8 %	44,2 %
Malta	288	34,6 %	37,2 %
Holandsko	742	38,0 %	45,6 %
Rakúsko	2 790	56,5 %	52,2 %
Poľsko	36 200	41,8 %	52,3 %
Portugalsko	12 231	47,0 %	59,2 %
Rumunsko	11 163	35,6 %	22,4 %

	Celkové platby zaplatené v rokoch 2014 až 2019 v mil. EUR	Miera čerpania na konci roku 2019	Miera čerpania na konci roku 2012
Slovinsko	1 569	39,7 %	50,3 %
Slovensko	5 079	33,4 %	41,0 %
Fínsko	2 506	66,2 %	54,7 %
Švédsko	1 694	46,6 %	53,3 %
Spojené kráľovstvo	6 886	42,0 %	50,9 %
Cezhraničná spolupráca	2 767	29,4 %	40,1 %
Priemer EÚ	184 179	39,6 %	46,4 %

Zdroj: EDA na základe informácií Komisie.

Príloha 2.2 – Finančné nástroje riadené skupinou EIB v rámci mandátu EÚ na konci roku 2019 (v mil. EUR)

Finančný nástroj	Riadený	Dostupnosť finančného krytia	Celkové platby z rozpočtu EÚ do konca roka 2019
Nástroj na prepájanie Európy (NPE) – dlhové nástroje	EIB	2 536 ^(*)	697
Nástroj Súkromné financovanie energetickej efektívnosti (PF4EE)	EIB	105	48
Nástroj na financovanie prírodného kapitálu (NCFF)	EIB	60	13
InnovFin Debt – Služba pre poskytovanie úverov v oblasti výskumu a inovácií v rámci programu Horizont 2020	EIB	1 686	1 275
Finančný nástroj s rozdelením rizika (FNRR)	EIB	961	961
Pilotný záručný nástroj pre MSP a spoločnosti s nízkou a strednou kapitalizáciou v oblasti výskumu a inovácií – RSI	EIF	270	270
Mikrofinancovanie a sociálne podniky v rámci programu EaSI (EaSI)	EIF	110	84
Investície na budovanie kapacít v rámci programu EaSI	EIF	26	23
Záručný nástroj Európskeho nástroja mikrofinancovania Progress (EPMF – G)	EIF	25	24
Európsky fond mikrofinancovania Progress (EPMF – FCP-FIS)	EIF	80	80
Podfond pre zamestnanosť a sociálnu inováciu (EaSI FIS)	EIF	67	25
Nástroj záruk za študentské pôžičky (Erasmus+) – SLGF	EIF	50	22
Nástroj na poskytovanie záruk za úvery v rámci programu COSME (COSME-LGF)	EIF	1 161	563
Kapitálový nástroj pre rast v rámci programu COSME (COSME-EFG)	EIF	394	94
InnovFin SMEG – Služba pre poskytovanie úverov pre MSP a spoločnosti s nízkou a strednou kapitalizáciou v oblasti výskumu a inovácií v rámci programu Horizont 2020	EIF	1 389	1 101

Finančný nástroj	Riadený	Dostupnosť finančného krytia	Celkové platby z rozpočtu EÚ do konca roka 2019
InnovFin Equity – kapitálový nástroj pre výskum a inovácie v rámci programu Horizont 2020	EIF	785	534
Iniciatíva MSP (príspevok COSME a Horizont 2020)	EIF	32	21
Záručný mechanizmus pre kultúrny a kreatívny priemysel – CCS GF	EIF	122	42
Záručný fond pre MSP v rámci programu pre konkurencieschopnosť a inovácie (SMEG 07)	EIF	532	451
Kapitálový fond na podporu rýchlorastúcich a inovačných MSP v rámci CIP (FRI)	EIF	561	538
Záručný nástroj v rámci nástroja pre rozvoj podnikania a inovácie na západnom Balkáne EDIF I	EIF	22	22
Záručný nástroj v rámci nástroja pre rozvoj podnikania a inovácie na západnom Balkáne EDIF II	EIF	48	19
Fond na rozširovanie podnikov – ENEF v rámci západného Balkánu	EIF	11	11
Fond na rozširovanie podnikov – ENIF v rámci západného Balkánu	EIF	21	21
Fond pre zelený rast (GGF)	EIF	59	20
Európsky fond pre juhovýchodnú Európu (EFSE) v rámci západného Balkánu	EIF	88	0
Globálny fond energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie (GEEREF)	EIF	81	80
Podpora nástroja FEMIP	EIB	224	224
Spolu		11 506	7 263

(*) Táto suma predstavuje strop príspevku z rozpočtu EÚ na finančné nástroje NPE. K 31. decembru 2019 predstavuje príspevok EÚ na tento finančný nástroj 755 mil. EUR.

Zdroj: EDA na základe návrhu všeobecného rozpočtu Komisie na rozpočtový rok 2020 – pracovný dokument, časť X.

Kapitola 3

Prijmy

Obsah

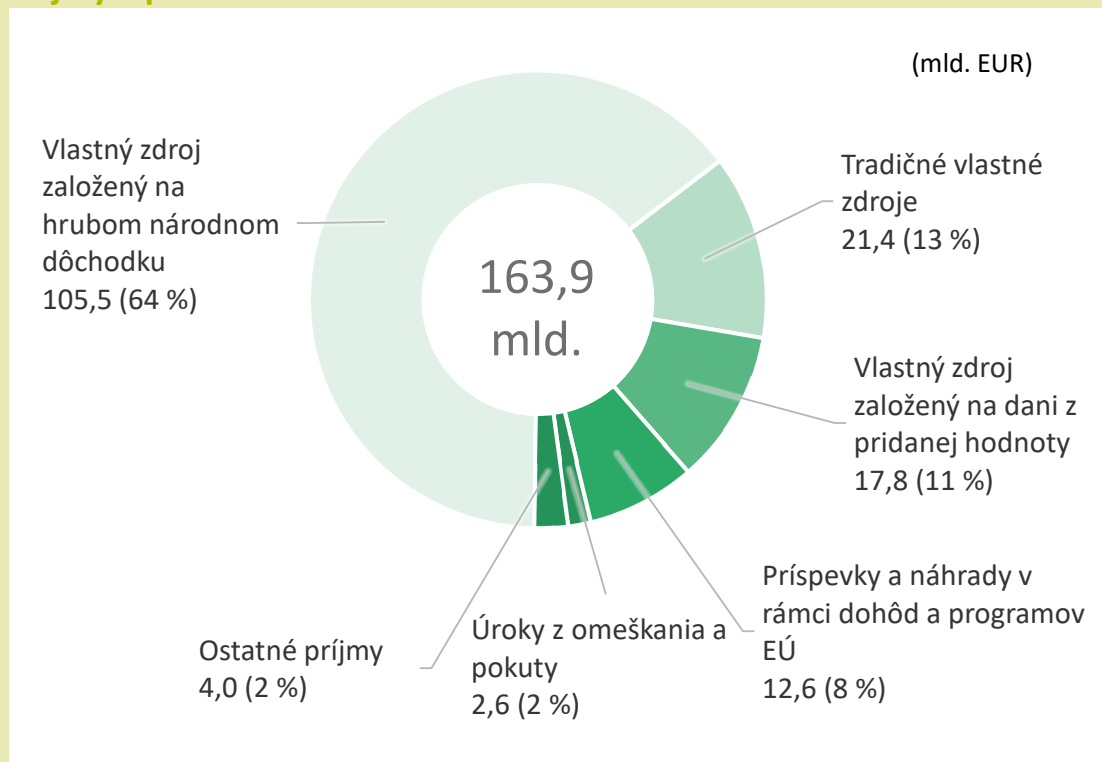
	Body
Úvod	3.1. – 3.5.
Stručný opis	3.2. – 3.3.
Rozsah auditu a audítorský prístup	3.4. – 3.5.
Správnosť transakcií	3.6.
Preskúmanie zložiek systémov vnútornej kontroly	3.7. – 3.21.
Pretrvávajúce problémy s výberom TVZ v členských štátoch	3.8. – 3.10.
Závažné nedostatky v kontrolách členských štátov na zníženie výpadku cieľ, ktoré vyžadujú riešenie zo strany EÚ	3.11. – 3.15.
Riešenie výhrad k DPH a otvorených bodov v súvislosti s TVZ zaberá veľa času	3.16. – 3.18.
Viacročné overovania HND dokončené, ale vplyv globalizácie stále nie je plne posúdený	3.19. – 3.21.
Výročné správy o činnosti	3.22. – 3.23.
Záver a odporúčania	3.24. – 3.26.
Záver	3.24.
Odporúčania	3.25. – 3.26.
Prílohy	
Príloha 3.1 – Výsledky testovania transakcií	
Príloha 3.2 – Hlavné colné riziká a typy colných kontrol	
Príloha 3.3 – Počet nevyriešených výhrad k HND, výhrad k DPH a otvorených bodov v súvislosti s TVZ podľa členských štátov k 31. 12. 2019	
Príloha 3.4 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní v oblasti príjmov	

Úvod

3.1. V tejto kapitole sa uvádzajú naše zistenia v oblasti príjmov, ktoré zahŕňajú *vlastné zdroje* a ostatné príjmy. V **rámčeku 3.1** sa nachádza prehľad príjmov v roku 2019.

Rámček 3.1

Príjmy – prehľad za rok 2019^(*)

Celkové príjmy v roku 2019^(): 163,9 mld. EUR**

^(*) V súlade s jednotnou definíciou príslušných transakcií (podrobnosti pozri v **prílohe 1.1**, bod 9).

^(**) Táto suma predstavuje skutočné rozpočtové príjmy EÚ. Suma vo výške 160,3 mld. EUR vo výkaze o finančných výsledkoch je vypočítaná pomocou systému založeného na časovom rozlíšení.

Zdroj: Konsolidovaná účtovná závierka Európskej únie za rok 2019.

Stručný opis

3.2. Väčšina príjmov (88 %) pochádza z troch kategórií vlastných zdrojov:

- a) **vlastný zdroj založený na hrubom národnom dôchodku (HND)** zabezpečuje 64 % príjmov EÚ a využíva sa na vyrovnanie rozpočtu EÚ po výpočte príjmov zo všetkých ostatných zdrojov. Každý členský štát prispieva proporcionálne podľa svojho HND¹.
- b) **tradičné vlastné zdroje (TVZ)** zabezpečujú 13 % príjmov EÚ. Zahŕňajú clá z dovozu, ktoré vyberajú členské štáty. Do rozpočtu EÚ ide 80 % celkovej sumy. Členské štáty si ponechávajú zvyšných 20 % na pokrytie nákladov spojených s výberom.
- c) **vlastný zdroj založený na dani z pridanej hodnoty (DPH)** zabezpečuje 11 % príjmov EÚ. Príspevky z tohto vlastného zdroja sa počítajú na základe jednotnej sadzby² uplatnenej na harmonizované vymeriavacie základy DPH členských štátov.

3.3. Príjmy zahŕňajú aj sumy prijaté z iných zdrojov. Najvýznamnejšími spomedzi týchto zdrojov sú príspevky a náhrady v rámci dohôd a programov EÚ (8 % príjmov EÚ), príjmy týkajúce sa zúčtovania EPZF a EPFRV a účasť krajín mimo EÚ na výskumných programoch.

¹ Počiatočný príspevok sa počíta na základe prognózy HND. Rozdiely medzi prognózou a konečným HND sa upravujú v nasledujúcich rokoch a odrážajú sa v rozdelení vlastných zdrojov medzi členskými štátmi, nie však v celkovej vybranej sume.

² Znížená sadzba DPH vo výške 0,15 % platí pre Nemecko, Holandsko a Švédsko, pričom sadzba pre ostatné členské štáty je 0,3 %.

Rozsah auditu a audítorský prístup

3.4. Uplatniac audítorský prístup a metódy opísané v **prílohe 1.1** sme získali uistenie ohľadom nášho audítorského výroku k príjmom posúdením vybraných kľúčových systémov, ktoré bolo doplnené testovaním transakcií. Naším cieľom bolo prispieť k celkovému vyhláseniu o vierohodnosti, ako je to opísané v **prílohe 1.1**. Za oblasť príjmov v roku 2019 sme preskúmali:

- a) vzorku 55 príkazov na vymáhanie³ vystavených Komisiou, ktorá má byť reprezentatívnou pre všetky zdroje príjmov;
- b) systémy Komisie:
 - i) na zabezpečenie toho, aby boli údaje členských štátov o HND a DPH vhodným základom pre výpočet a výber príspevkov z vlastných zdrojov⁴;
 - ii) na riadenie TVZ a zabezpečenie toho, aby mali členské štáty efektívne systémy na výber a vykazovanie správnych súm TVZ a ich sprístupnenie;
 - iii) na riadenie pokút a sankcií;
 - iv) na výpočet súm vyplývajúcich z korekčných mechanizmov;
- c) systémy účtovania TVZ v troch vybraných členských štátoch (Belgicko, Nemecko a Poľsko)⁵.
- d) spoľahlivosť informácií o správnosti, ktoré sa uvádzajú vo *výročnej správe o činnosti GR* pre rozpočet a Eurostatu.

³ Príkaz na vymáhanie je dokument, v ktorom Komisia zaznamenáva splatné sumy.

⁴ Vychádzali sme z odsúhlasených údajov o HND a harmonizovaných vymeriavacích základov DPH zostavených členskými štátmi. Štatistiky ani údaje, ktoré poskytla Komisia a členské štáty, sme priamo netestovali.

⁵ Tieto tri členské štáty boli vybraté na základe výšky ich príspevku TVZ a na základe nášho posúdenia rizika.

3.5. V prípade colných poplatkov existuje riziko, že ich dovozcovia buď nedeklarujú, alebo sú deklarované nesprávne vnútroštátnym colným orgánom. „Výpadok ciel“⁶, t. j. uniknuté sumy, ktoré neboli zachytené v účtovných systémoch TVZ členských štátov, nepatrí do rozsahu nášho audítorského výroku k príjmom. Keďže však výpadok ciel môže ovplyvniť sumy ciel stanovených členskými štátmi, tento rok sme posúdili opatrenia EÚ prijaté na zníženie tohto výpadku a zmiernenie rizika, že TVZ nie sú úplné:

- a) preskúmaním výsledkov inšpekcií Komisie týkajúcich sa TVZ vo všetkých stratégiách členských štátov v oblasti colnej kontroly s cieľom riešiť riziko podhodnoteného dovozu,
- b) a preskúmaním, či stále existujú obmedzenia v postupoch členských štátov, pokiaľ ide o identifikáciu a výber najrizikovejších dovozcov na audity po prepustení⁷, ako sa uvádza v našich výročných správach za rok 2013 a 2014⁸. Najrizikovejšími dovozcami sú tí, u ktorých je kombinovaná pravdepodobnosť nezrovnalosti a úrovne vplyvu takejto nezrovnalosti najvyššia⁹.

⁶ Rozdiel medzi teoretickou výškou dovozného cla, ktoré sa malo vybrať pre ekonomiku ako celok, a skutočne vybratým dovozným clom.

⁷ Audit po prepustení zahŕňa rozsiahle preskúmanie podnikania, procesov, systémov a vnútorných kontrol hospodárskeho subjektu a podrobné posúdenie vykonané prostredníctvom špecifického testovania.

⁸ Pozri body 2.13 – 2.14 našej výročnej správy za rok 2013 a body 4.18 – 4.20 našej výročnej správy za rok 2014.

⁹ Pozri článok 5 ods. 7 Colného kódexu Únie (nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1, v znení neskorších úprav).

Správnosť transakcií

3.6. V tejto časti sa nachádzajú naše pripomienky k *správnosti transakcií*. Náš záver o správnosti transakcií súvisiacich s účtovnou závierkou EÚ sme založili na našom posúdení systémov Komisie na výpočet a výber príjmov¹⁰ aj na preskúmaní vzorky 55 príkazov na vymáhanie, ktoré neboli ovplyvnené *vyčísliteľnými chybami*. Prehľad výsledkov testovania *transakcií* je uvedený v *prílohe 3.1*

¹⁰ Pozri bod 9 v *prílohe 1.1*.

Preskúmanie zložiek systémov vnútornej kontroly

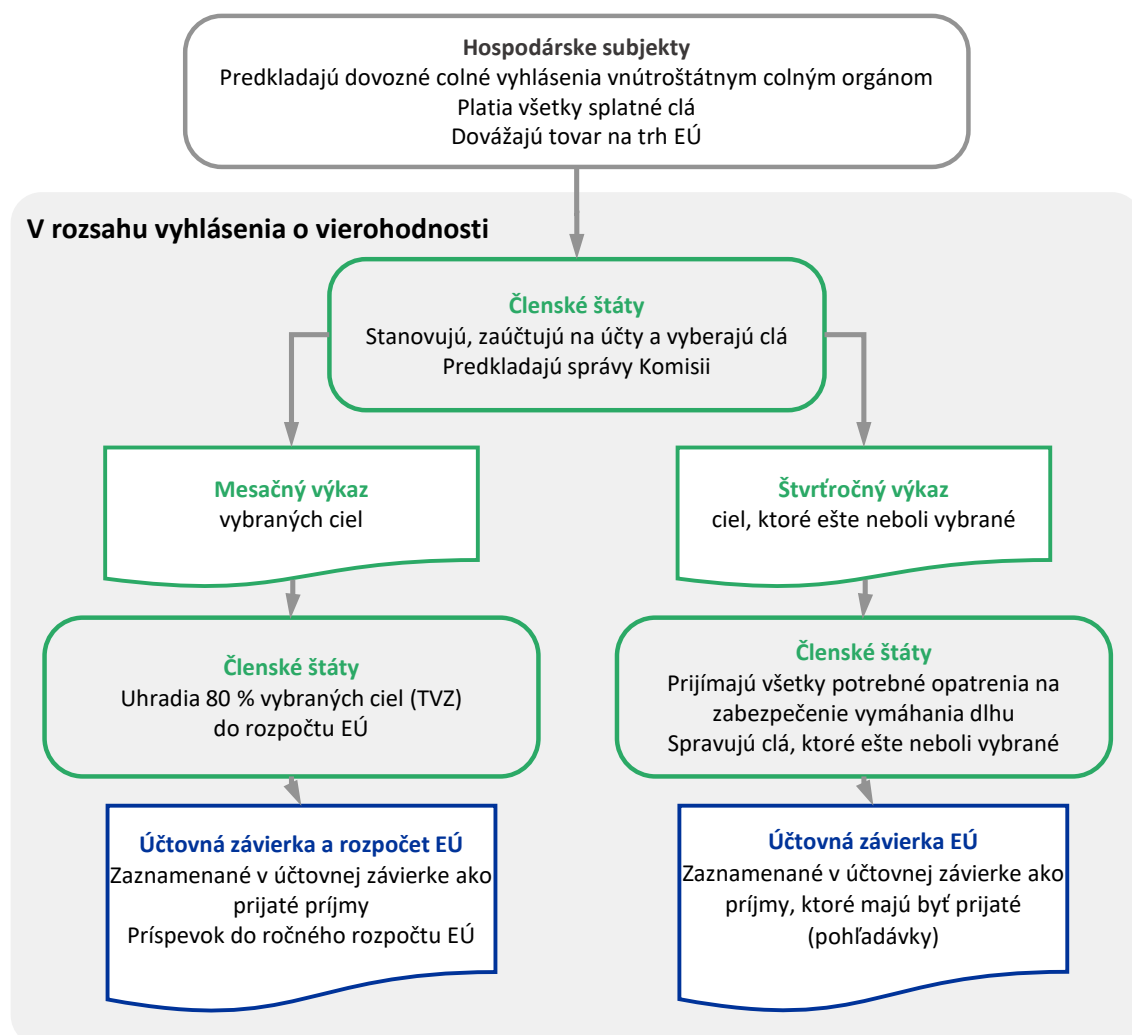
3.7. Nasledujúce pripomienky k preskúmaným systémom nemajú vplyv na naše celkové nezmenené stanovisko k *správnosti* príjmov EÚ (pozri kapitolu 1). Poukazujú však na pretrvávajúce nedostatky v jednotlivých kategóriách vlastných zdrojov vrátane opatrení EÚ na zníženie výpadku cieľ a zmiernenie rizika, že TVZ nie sú úplné.

Pretrvávajúce problémy s výberom TVZ v členských štátoch

3.8. Navštívili sme tri členské štáty (Belgicko, Nemecko a Poľsko) s cieľom preskúmať, ako vypracúvajú svoje výkazy vybraných a ešte nevybraných cieľ¹¹, ako aj ich postupy pre výber TVZ do rozpočtu EÚ (pozri *ilustráciu 3.1*).

¹¹ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014 z 26. mája 2014 o metódach a postupe sprístupňovania tradičných vlastných zdrojov a vlastného zdroja založeného na DPH a HND a o opatreniach na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť (Ú. v. EÚ L 168, 7.6.2014, s. 39), článok 6 ods. 3 a článok 6 ods. 4, a vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2018/194 z 8. februára 2018, ktorým sa stanovujú vzory výkazov o stave účtov, pokiaľ ide o nároky na vlastné zdroje, ako aj formulár na podávanie správ o nevymožiteľných sumách zodpovedajúcich nárokom na vlastné zdroje v zmysle nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014 (Ú. v. EÚ L 36, 9.2.2018, s. 20).

Ilustrácia 3.1 – Proces vypracúvania výkazov ciel (vybraných a ešte nevybraných) a ich zápis do účtovnej závierky a rozpočtu EÚ

Zdroj: Európsky dvor audítorov na základe súčasných právnych predpisov a pravidiel EÚ.

3.9. Nezistili sme výrazné problémy so zostavovaním mesačných výkazov ciel vybraných v troch kontrolovaných členských štátoch. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch¹² sme zistili nedostatky v správe stanovených ciel, ktoré ešte neboli vybrané vnútroštátnymi orgánmi¹³. V navštívených členských štátoch sme zistili najmä oneskorenia pri oznamovaní colných dlhov (v Poľsku), oneskorené vymáhanie takýchto

¹² Pozri naše výročné správy od roku 2012, napríklad bod 4.10 našej výročnej správy za rok 2018, bod 4.15 našej výročnej správy za rok 2017 a bod 4.15 našej výročnej správy za rok 2016 atď.

¹³ Nezistili sme významný vplyv na sumy vymáhateľné od členských štátov vykázané v konsolidovanej účtovnej závierke Európskej únie.

dlhov (v Belgicku, Nemecku a Poľsku) a nedostatočnú dokumentáciu na potvrdenie správnosti zaúčtovaných cieľ (v Nemecku).

3.10. Komisia tiež naďalej odhaľovala a vykazovala nedostatky pri správe ešte nevybraných cieľ členskými štátmi, ako sa uvádza v 15 z 27 správ z inšpekcií TVZ, ktoré vydala v roku 2019. Zistenia v 10 z týchto 15 správ boli klasifikované ako systematické. Minulý rok¹⁴ sme odporučili Komisii zlepšiť hodnotenie rizika v súvislosti s plánovaním jej inšpekcií, aby sa zabezpečilo náležité pokrytie oblastí s najvyšším rizikom. Vykonávanie tohto odporúčania prebieha.

Závažné nedostatky v kontrolách členských štátov na zníženie výpadku cieľ, ktoré vyžadujú riešenie zo strany EÚ

3.11. Inšpekcie Komisie týkajúce sa TVZ a naša predchádzajúca práca súvisiaca s opatreniami EÚ prijatými na zníženie výpadku cieľ (pozri bod 3.5) poukázali na dva hlavné nedostatky. Jeden sa týka nedostatočnej harmonizácie vykonávania colných kontrol na úrovni celej EÚ na zníženie rizika podhodnoteného dovozu v celej colnej únii. Druhý sa týka toho, že členské štáty nedokážu identifikovať najrizikovejšie hospodárske subjekty na úrovni EÚ na účely auditov po prepustení.

3.12. V našej výročnej správe za rok 2017¹⁵ sme informovali, že Komisia začala postup v prípade nesplnenia¹⁶ povinnosti voči Spojenému kráľovstvu, pretože neprijalo primerané opatrenia na zmiernenie rizika podhodnotenia textilu a obuvi dovážaných z Číny. Komisia odhadla straty TVZ na 2,1 mld. EUR¹⁷. Keďže Spojené kráľovstvo odmietlo pokryť odhadované straty, Komisia postúpila vec Súdnemu dvoru v marci 2019. Konanie v tejto veci prebieha (pozri bod 3.23).

¹⁴ Pozri odporúčanie 4.1 v našej výročnej správe za rok 2018.

¹⁵ Pozri bod 4.17 našej výročnej správy za rok 2017.

¹⁶ Ide o hlavné opatrenie na presadzovanie práva, ktoré môže Komisia prijať v prípade, keď členské štáty neuplatňujú právne predpisy EÚ.

¹⁷ Odhadované straty TVZ požadované od Spojeného kráľovstva spolu s odhadovanými úrokmi z omeškania (spolu vo výške 3,2 mld. EUR) sú v konsolidovanej účtovnej závierke Európskej únie za rok 2019 zaúčtované ako pohľadávky.

3.13. Od roku 2018 Komisia vykonala inšpekcie TVZ týkajúce sa stratégie colných kontrol na riešenie rizika podhodnoteného dovozu vo všetkých členských štátoch. Výsledky poukázali na nedostatky a rozdiely medzi rôznymi kontrolnými stratégiami a naznačili, že v niektorých členských štátoch nebola dostatočne zabezpečená ochrana rozpočtu EÚ.

3.14. Podľa posúdenia Komisie malo 24 z 28 členských štátov čiastočne uspokojivé alebo neuspokojivé kontrolné stratégie zamerané na riziká podhodnotenia. Ani po siedmich následných kontrolách vykonaných v roku 2019 sa vo väčšine kontrolovaných členských štátov situácia nijak výrazne nezlepšila (pozri [tabuľka 3.1](#)). Toto posúdenie bude preskúmané na základe výsledkov následných kontrol uskutočnených v roku 2020. Komisia zatiaľ nevyčíslila potenciálne straty TVZ. V troch členských štátoch, ktoré sme navštívili, sa prijímali opatrenia na riešenie zistení Komisie.

Tabuľka 3.1 – Posúdenie Komisie týkajúce sa kontrolných stratégií členských štátov na riešenie rizika podhodnoteného dovozu

Posúdenie	Počiatočné posúdenie	Posúdenie po siedmich následných kontrolách
	Počet členských štátov	Počet členských štátov
Vo všeobecnosti uspokojivé	4	5
Čiastočne uspokojivé	15	16
Neuspokojivé	9	7
	28	28

Zdroj: Správy z inšpekcií GR pre rozpočet.

3.15. Zistili sme tiež, že opatrenia na identifikáciu a výber najrizikovejších dovozcov na audity po prepustení sú v rámci colnej únie obmedzené, pretože stále neexistuje celoeurópska databáza zahŕňajúca všetky dovozy uskutočnené hospodárskymi subjektmi. Napriek zaznamenanému pokroku neboli zatiaľ v nadväznosti na naše pripomienky z predchádzajúcich rokov uskutočnené všetky potrebné opatrenia (pozri [rámcik 3.2](#)).

Rámček 3.2

Pretrvávajúca medzera v systéme colných kontrol v celej EÚ

Hospodárske subjekty môžu v rámci colnej únie dovážať tovar na trh EÚ cez jeden alebo viacero členských štátov bez ohľadu na to, kde majú sídlo (pozri [prílohu 3.2](#)).

V našich výročných správach za rok 2013 a 2014 sme dospeli k záveru, že najrizikovejší dovozcovia nemusia byť vybraní a niektorí dovozcovia nemusia byť nikdy predmetom auditov po prepustení. Dôvodom bola najmä neexistencia databázy na úrovni EÚ, ktorá by poskytovala informácie o dovoze hospodárskym subjektom na úrovni EÚ. Podľa Komisie táto medzera v systéme colných kontrol zanikne len vtedy, keď bude funkčný nový colný IT systém „Surveillance III“ (január 2023).

Dovtedy nemôže proces identifikácie a výberu najrizikovejších dovozcov na audit po prepustení na vnútroštátnej úrovni účinne zachytiť subjekty, ktoré dovážajú tovar do iných členských štátov, okrem členského štátu, v ktorom majú svoje sídlo. Toto obmedzenie sme potvrdili v troch navštívených členských štátoch. Komisia môže zohrávať kľúčovú úlohu pri identifikácii takýchto dovozcov, a to zhromažďovaním a analýzou príslušných údajov o dovoze na úrovni EÚ a výmenou výsledkov jej analýzy s členskými štátmi.

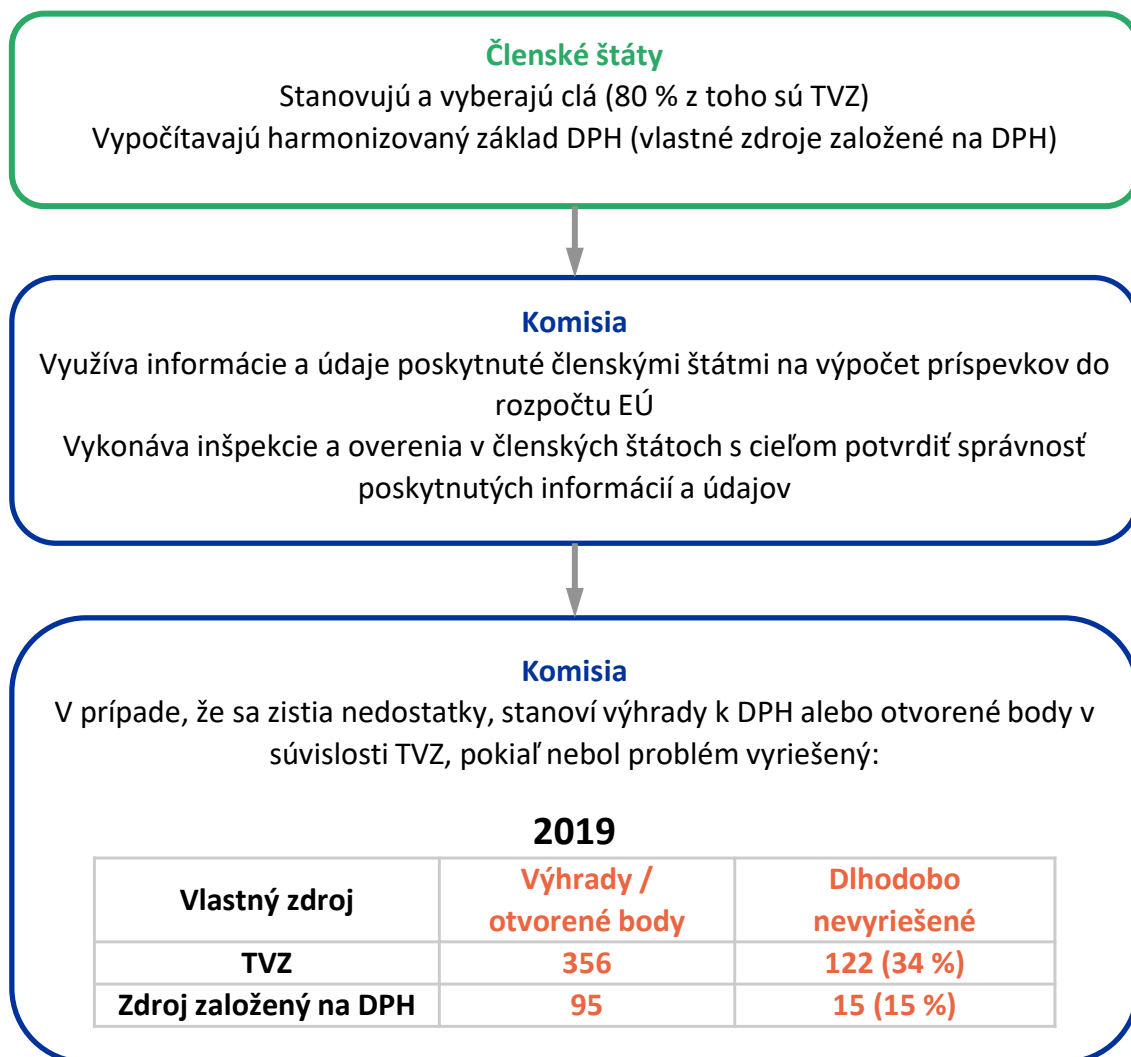
V dôsledku tohto obmedzenia môže dochádzať k úniku cla. Neexistujú najnovšie údaje o objeme dovozu, ktorý nie je v kontrolovanom súbore členských štátov. Najnovšie dostupné informácie pochádzajú z prieskumu Komisie, ktorý obsahuje údaje z roku 2015. Odhadovalo sa v ňom, že 20 % celkového dovozu do EÚ (283,5 mld. EUR) môže byť v členských štátoch vynechaných z kontrolovaného súboru auditov po prepustení.

Riešenie výhrad k DPH a otvorených bodov v súvislosti s TVZ zaberá veľa času

3.16. Na [ilustrácii 3.2](#) je znázornený proces overovania Komisie pri výpočte základu DPH a TVZ a poskytuje prehľad nevyriešených výhrad a otvorených bodov stanovených pre zistené nedostatky (pozri [prílohu 3.3](#)). Preskúmali sme výhrady k DPH, v rámci ktorých bol výpočet základu DPH otvorený počas obdobia 10 a viac rokov¹⁸, a body v súvislosti s TVZ, ktoré zostali otvorené viac než päť rokov od konania inšpekcie Komisie. Z celkového počtu bolo 15 % výhrad k DPH a 34 % otvorených bodov v súvislosti s TVZ dlhodobo nevyriešených.

¹⁸ Výhrada k DPH sa stanovuje len na roky, pri ktorých dôjde k premlčaniu (> N-4). Výpočet základu DPH za posledné štyri roky je otvorený zmenám automaticky.

Ilustrácia 3.2 – Postup stanovenia výhrad k DPH a otvorených bodov v súvislosti s TVZ

Zdroj: Európsky dvor audítorov na základe údajov Komisie.

3.17. Preskúmali sme správu dlhodobých výhrad k DPH stanovených Komisiou (osem z 15) a zistili sme, že päť z nich sa týkalo postupov v prípade nesplnenia povinnosti voči členským štátom z dôvodu možného nesúladu so smernicou o DPH¹⁹. Zaznamenali sme, že postupy trvali dlho v dôsledku zdĺhavého dialógu medzi Komisiou a členskými štátmi. Finančný vplyv troch z ôsmich preskúmaných prípadov, pri ktorých boli výhrady stanovené pred viac než siedmimi rokmi, nebol ešte známy, a v dvoch prípadoch, pri ktorých boli výhrady stanovené pred šiestimi rokmi, bol vplyv známy len čiastočne a Komisia ho ešte nepotvrdila.

¹⁹ Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. L 347, 11.12.2006, s. 1).

3.18. Z nášho preskúmania 54 zo 122 dlhodobo nevyriešených otvorených bodov v súvislosti s TVZ vyplynulo, že následné opatrenia Komisie a uzatvorenie týchto bodov trvalo príliš dlho (pozri [rámček 3.3](#)). O týchto problémoch sme informovali v našej výročnej správe za rok 2018²⁰. Napriek tomu, že tento problém naďalej trvá, zaznamenali sme, že počet otvorených prípadov týkajúcich sa TVZ sa znížil. Takisto sme zistili, že Komisia nezaviedla taký systém následných kontrol, ktorý by umožňoval riešiť otvorené prípady týkajúce sa TVZ v poradí podľa ich významu (z hľadiska finančného vplyvu alebo systémového významu v prípade nefinančných nedostatkov). Okrem toho, v rámci vnútorných postupov neboli stanovené lehoty pre následnú kontrolu týchto bodov.

Rámček 3.3

Nedostatky v následnej kontrole nedostatkov týkajúcich sa TVZ zistených v členských štátoch

V roku 2019 Komisia uzatvorila 15 z 54 dlhodobo nevyriešených otvorených bodov v súvislosti s TVZ, ktoré sme vybrali. V siedmich z 15 prípadov Komisia posúdila a uzavrela bod medzi 10 mesiacmi a viac ako dvoma rokmi po tom, ako členský štát úplne odstránil daný nedostatok. To skresľuje prehľad otvorených bodov v súvislosti s TVZ, ktoré ešte neboli vyriešené.

Vo väčšine prípadov zo vzorky, ktoré zostali otvorené, sme zistili, že Komisii trvalo jeden až štyri roky, aby ich následne skontrolovala, zaznamenala oneskorené splatné sumy v účtovnom systéme EÚ a odložila oznámenie o úrokoch z omeškania pre členské štáty.

Zaznamenali sme, že štyri členské štáty nesúhlasili s názorom Komisie v prípade piatich preskúmaných otvorených bodov v súvislosti s TVZ, ale Komisia stále nerozhodla, či začne postup v prípade nesplnenia povinnosti. Medzi týmito prípadmi je i jeden týkajúci sa Grécka zistený v roku 2011 počas následnej kontroly správy o kontrole TVZ z roku 2002. Ostatné prípady sa týkajú nedostatkov zistených v roku 2014 v Česku, Grécku a Holandsku.

²⁰ Pozri bod 4.16 našej výročnej správy za rok 2018.

Viacročné overovania HND dokončené, ale vplyv globalizácie stále nie je plne posúdený

3.19. V rámci viacročného overovacieho cyklu HND Komisia skúma, či postupy, ktoré členské štáty používajú na zostavenie svojich národných účtov, sú v súlade s ESA 2010²¹ a či sú údaje o HND porovnateľné, spoľahlivé a úplné²². S cieľom umožniť úpravu a overenie údajov o HND nad rámec stanovenej štvorročnej lehoty²³ Komisia vyjadrila výhradu ku všetkým údajom každého členského štátu od roku 2010²⁴. Zistili sme, že tento proces overovania bol ukončený do konca roka 2019.

²¹ ESA 2010 (Európsky systém národných a regionálnych účtov) je medzinárodne kompatibilný účtovný rámec EÚ. Používa sa na systematický a podrobný opis hospodárstva. Pozri nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 174, 26.6.2013, s. 1).

²² Pozri článok 5 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1287/2003 z 15. júla 2003 o harmonizácii hrubého národného dôchodku v trhových cenách (nariadenie o HND) (Ú. v. EÚ L 181, 19.7.2003, s. 1). Bolo nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2019/516 z 19. marca 2019 o harmonizácii hrubého národného dôchodku v trhových cenách, ktorým sa zrušuje smernica Rady 89/130/EHS, Euratom a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1287/2003 (nariadenie o HND), pozri najmä článok 5 ods. 2. (Ú. v. EÚ L 91, 29.3.2019, s. 19).

²³ Právne predpisy EÚ vzťahujúce sa na výpočet vlastných zdrojov poskytujú možnosť upraviť údaje o HND za príslušný rozpočtový rok do roka $n + 4$. Toto štvorročné pravidlo sa môže predĺžiť v prípadoch, keď je potrebné zlepšiť kvalitu údajov.

²⁴ S výnimkou Chorvátska, pri ktorom obdobie, počas ktorého údaje zostávajú otvorené, začína od roku 2013.

3.20. Ukončenie overovacieho cyklu prinieslo nové, konkrétnejšie výhrady. V apríli 2020 Komisia stanovila výhrady k HND²⁵ pre vybrané postupy zostavovania údajov v členských štátoch, ktoré si vyžadovali zlepšenie. Jedna z týchto výhrad umožňuje zrevidovať údaje o HND všetkých členských štátov tak, aby zahŕňali presnejší odhad aktív nadnárodných spoločností v oblasti výskumu a vývoja, čo je odhad, ktorý komplikuje globalizácia a skutočnosť, že tieto aktíva sa ľahko presúvajú cez hranice. Komisia spolu s členskými štátmi bude do septembra 2022 pokračovať v posúdení, či sú aktíva nadnárodných spoločností v oblasti výskumu a vývoja riadne ocenené na národných účtoch členských štátov. V dôsledku toho naše predchádzajúce odporúčania týkajúce sa tejto záležitosti ešte neboli úplne vykonané (pozri [prílohu 3.4](#)).

3.21. Komisia zatiaľ nezrušila všeobecnú výhradu týkajúcu sa Francúzska pre neuspokojivú kvalitu opisu postupov zostavovania údajov o HND od roku 2010 v jeho súpise HND. Informovali sme o tom minulý rok²⁶. Zaznamenali sme, že Francúzsko predložilo svoj revidovaný súpis HND v marci 2020, čo umožnilo Komisii začať overovanie francúzskeho HND. Vplyv tohto overenia na výpočet budúcich príspevkov Francúzska a ostatných členských štátov ešte nie je známy.

²⁵ Výhrady špecifické pre transakcie a prierezové výhrady, ktorými sa nahrádzajú výhrady špecifické pre daný proces. Informácie o všeobecnej výhrade pozri v bode [3.21](#).

²⁶ Pozri bod 4.18 našej výročnej správy za rok 2018.

Výročné správy o činnosti

3.22. Informácie uvedené vo výročných správach o činnosti za rok 2019, ktoré uverejnilo GR pre rozpočet a Eurostat, potvrdzujú naše zistenia a závery.

3.23. Už štvrtý rok po sebe GR pre rozpočet ponechalo *výhradu*, že sumy TVZ prevedené do rozpočtu EÚ sú nepresné z dôvodu podhodnotenia dovozu textilu a obuvi z Číny. Výhrada bola po prvýkrát stanovená v roku 2016, keď sa vyčíslili straty TVZ, ktoré možno pripísať Spojenému kráľovstvu (pozri bod [3.12](#)), a následne sa v roku 2018 rozšírila aj na iné členské štáty bez vyčíslenia.

Záver a odporúčania

Záver

3.24. Celkovo z audítorských dôkazov vyplýva, že oblasť príjmov nebola ovplyvnená významnou chybovosťou. Systémy týkajúce sa príjmov, ktoré sme preskúmali, boli vo všeobecnosti účinné. Kľúčové vnútorné kontroly TVZ, ktoré sme posudzovali v Komisii (pozri body **3.10** a **3.18**) v niektorých členských štátoch (pozri body **3.8** – **3.9**) boli čiastočne účinné. Zistili sme aj závažné nedostatky v kontrolách členských štátov na zníženie výpadku cieľ, ktoré vyžadujú riešenie zo strany EÚ (pozri body **3.11** – **3.15**).

Odporúčania

3.25. V **prílohe 3.4** sú uvedené zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe dvoch odporúčaní uvedených v našej výročnej správe za rok 2016. Komisia ich obe vykonala vo väčšine ohľadov.

3.26. Na základe tohto preskúmania a našich zistení a záverov za rok 2019 Komisii odporúčame:

Odporúčanie 3.1 – Nezachytené clá (TVZ)

Poskytovať členským štátom pravidelnú podporu pri výbere najrizikovejších dovozcov na kontroly po prepustení (pozri bod 3.15) **3.15**), a to:

- a) zhromažďovaním a analýzou príslušných údajov o dovoze na úrovni EÚ a výmenou výsledkov jej analýzy s členskými štátmi;
- b) po sfunkčnení systému Surveillance III poskytovaním usmernení, ako vykonávať analýzu údajov v rámci tohto nového systému.

Časový rámec: a) do konca roka 2021, b) jún 2023

Odporúčanie 3.2 – Otvorené body v súvislosti s TVZ

Zrevidovať svoje postupy:

- a) vytvorením systému monitorovania otvorených bodov v súvislosti s TVZ na základe kvantitatívnych a kvalitatívnych kritérií, ktorými sa zoradia nedostatky zistené v členských štátoch podľa priority;
- b) a stanovením lehôt pre členské štáty na riešenie takýchto nedostatkov a pre následné opatrenia vrátane výpočtu úrokov z omeškania a vymáhania súm, ktoré sa majú sprístupniť do rozpočtu EÚ (pozri bod [3.18](#)).

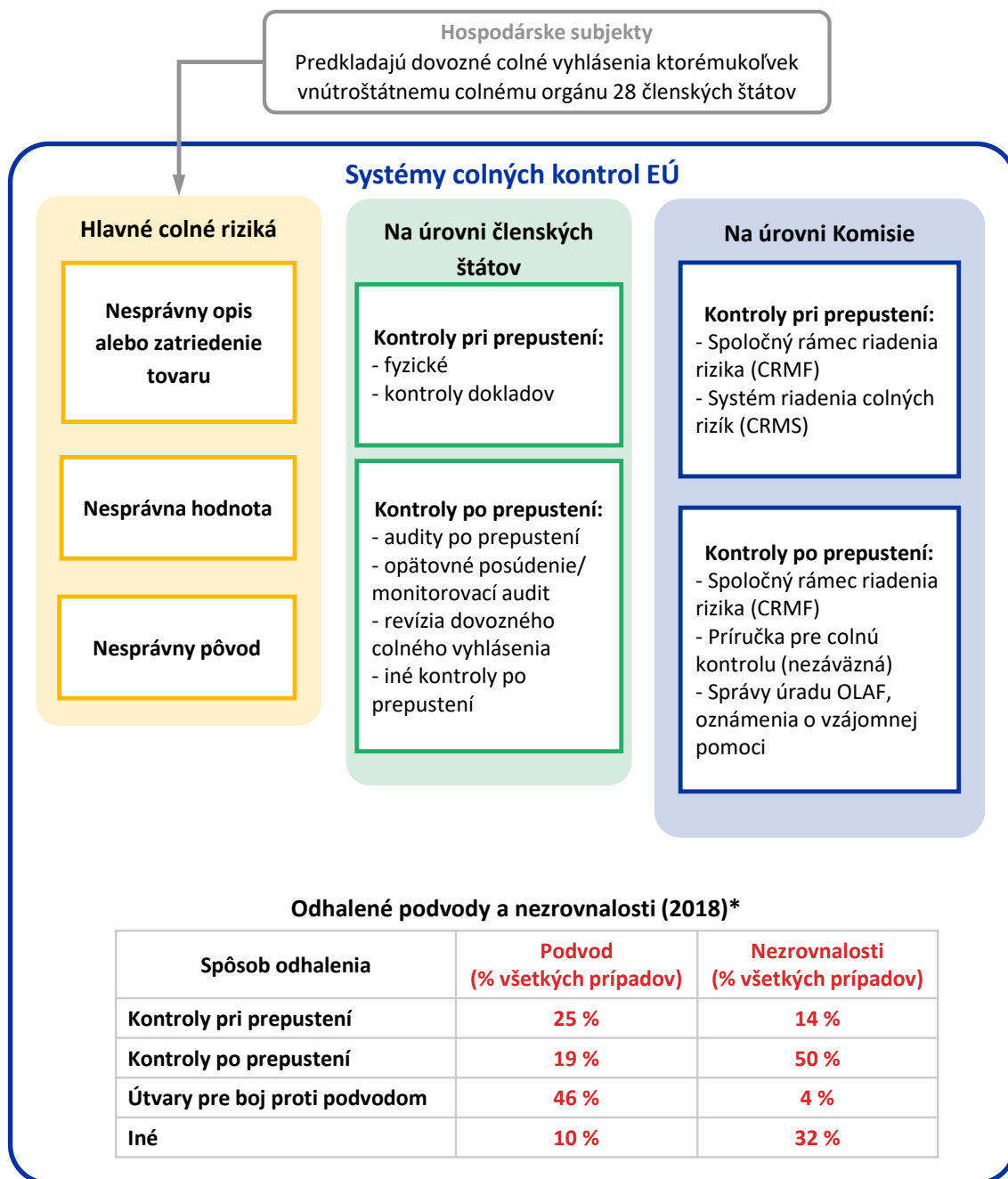
Časový rámec: do konca roka 2021.

Prílohy

Príloha 3.1 – Výsledky testovania transakcií

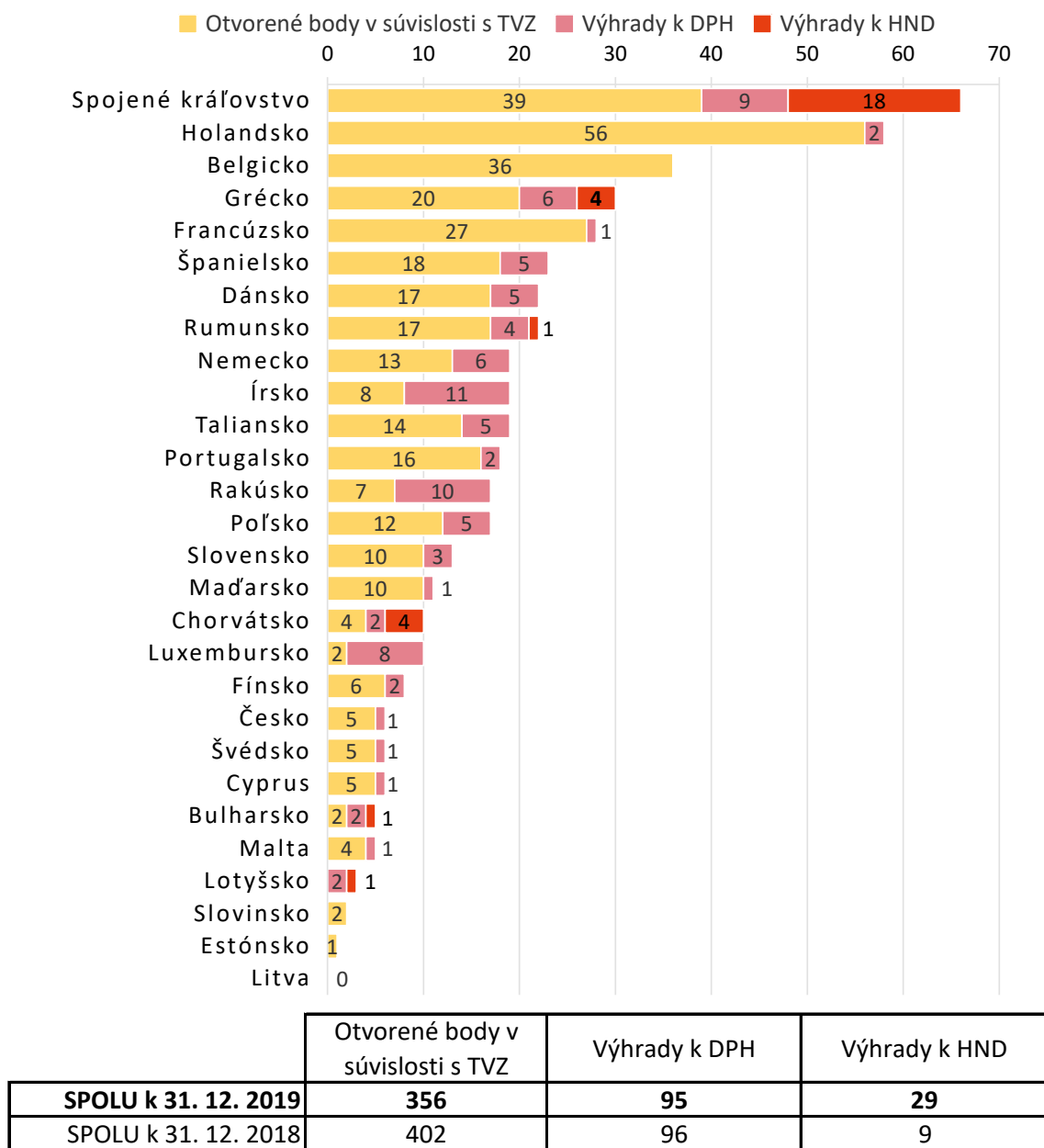
	2019	2018
VEĽKOSŤ A ŠTRUKTÚRA VZORKY		
Celkový počet transakcií:	55	55
ODHADOVANÝ DOSAH VYČÍSLITEĽNÝCH CHÝB		
Odhadovaná chybovosť:	Bez významných chýb	Bez významných chýb

Príloha 3.2 – Hlavné colné riziká a typy colných kontrol

* Výročné správy členských štátov o tradičných vlastných zdrojoch, rozpočtový rok 2018 (článok 6 ods. 1 nariadenia č. 608/2014).

Príloha 3.3 – Počet nevyriešených výhrad k HND, výhrad k DPH a otvorených bodov v súvislosti s TVZ podľa členských štátov k 31. 12. 2019

Zdroj: Európsky dvor audítorov na základe údajov Komisie²⁷.

²⁷ Číselné údaje o výhradách k HND predstavujú len výhrady špecifické pre transakcie (týkajúce sa zostavenia konkrétnych prvkov národných účtov v členskom štáte). Vo všetkých členských štátoch existujú aj nevyriešené výhrady k HND špecifické pre proces, ktoré sa vzťahujú na zostavovanie údajov od roku 2010 (okrem Chorvátska, kde sa vzťahujú na obdobie od roku 2013), ako aj sedem prierezových výhrad týkajúcich sa Spojeného kráľovstva a jedna všeobecná výhrada týkajúca sa Francúzska.

Príloha 3.4 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní v oblasti príjmov

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nedostatočné dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
2016	Komisia by mala: Odporúčanie 1: v spolupráci s členskými štátmi analyzovať všetky potenciálne dôsledky nadnárodných činností na odhad HND a poskytnúť im usmernenia, ako pristupovať k týmto činnostiam pri zostavovaní národných účtov.		X				
	Odporúčanie 2: počas prebiehajúceho cyklu overovania HND potvrdiť, že aktíva výskumu a vývoja boli správne zaznamenané v národných účtoch členských štátov, obzvlášť venujúc pozornosť oceneniu aktív výskumu a vývoja a kritériám rezidentskej príslušnosti v prípadoch presunu nadnárodných činností.		X				

Poznámky k našej analýze dosiahnutého pokroku:

Odporúčanie 1: Komisia prijala náležité opatrenia s cieľom analyzovať všetky potenciálne dôsledky nadnárodných podnikateľských činností na odhad HND prostredníctvom viacerých osobitných skupín, pracovných skupín a pilotného projektu. Komisia však stále musí vydať príslušné usmernenia na pomoc členským štátom pri vykonávaní práce súvisiacej s prierezovou výhradou týkajúcou sa globalizácie.

Odporúčanie 2: Komisia stanovila prierezovú výhradu týkajúcu sa globalizácie s termínom vykonania v septembri 2022 s cieľom potvrdiť, že členské štáty správne zaznamenávajú vo svojich národných účtoch aktíva výskumu a vývoja. Na základe špecifickej prierezovej výhrady k HND budú údaje o HND členských štátov otvorené na revíziu dovedy, kým Komisia nebude môcť potvrdiť, že členské štáty vykonali v ich národných účtoch potrebné úpravy s cieľom zohľadniť vplyv činností nadnárodných podnikov.

Kapitola 4

Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť – okruh 1a VFR

Obsah

	Body
Úvod	4.1.–4.5.
Stručný opis	4.2.–4.4.
Rozsah auditu a audítorský prístup	4.5.
Správnosť transakcií	4.6.–4.21.
Osobné náklady sú aj naďalej hlavným zdrojom chýb, najmä vo výdavkoch na výskum	4.11. –4.15.
Súkromné subjekty, a obzvlášť MSP, sú náchylnejšie na chyby	4.16.
Neoprávnenosť všetkých nákladov deklarovaných prijímateľom v kontrolovanom období	4.17.–4.19.
Časté chyby v iných priamych nákladoch	4.20.
Časté chyby vo výmenných kurzoch	4.21.
Preskúmanie informácií o správnosti poskytnutých kontrolovanými subjektmi	4.22.–4.30.
Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia	4.31.–4.35.
Záver a odporúčania	4.36.–4.40.
Záver	4.36.–4.38.
Odporúčania	4.39.–4.40.
Prílohy	
Príloha 4.1 – Výsledky testovania transakcií za podokruh „Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť“	
Príloha 4.2 Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní za podokruh „Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť“	

Úvod

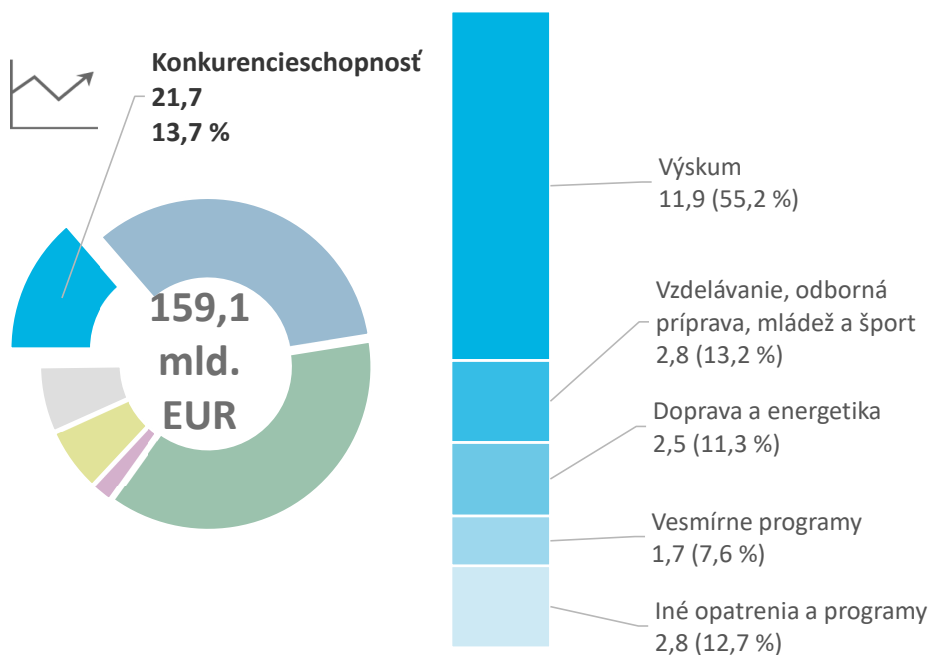
4.1. V tejto kapitole uvádzame zistenia týkajúce sa podokruhu 1a VFR „Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť“ (VFR1a). V **rámčeku 4.1** sa nachádza prehľad hlavných činností a výdavkov v rámci tohto podokruhu v roku 2019.

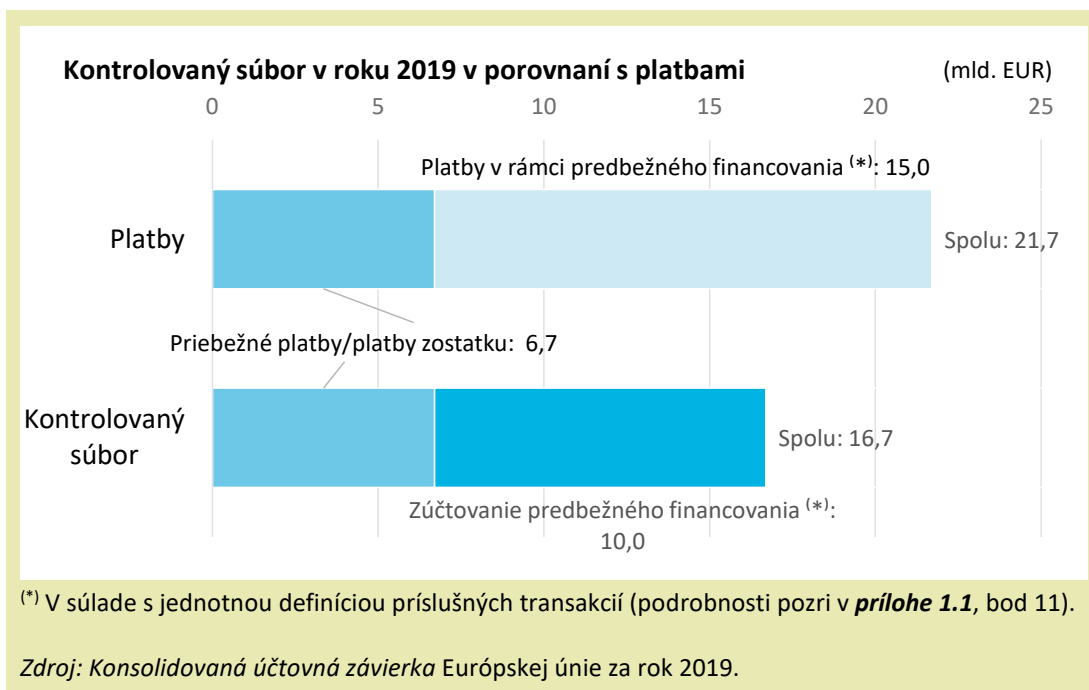
Rámček 4.1

Podokruh 1a VFR „Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť“ – prehľad za rok 2019

Platby v roku 2019 ako podiel rozpočtu EÚ a rozdelenie

(mld. EUR)

Stručný opis

4.2. Programy financované v rámci podokruhu „Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť“ sú rôznorodé a ich cieľom je rozvíjať inkluzívnu spoločnosť, podnecovať výskum, vývoj a inovácie a vytvárať pracovné miesta v EÚ.

4.3. Hlavnými programami v tejto oblasti sú Horizont 2020¹ (H2020) pre výskum a inováciu (a jeho predchodca siedmy rámcový program – 7. RP²) a Erasmus+ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport. Podokruh zahŕňa aj veľké projekty infraštruktúry, ako je vesmírny program Galileo (globálny navigačný satelitný systém EÚ) a EGNOS (Európska prekryvná služba geostacionárnej navigácie), ako aj príspevok EÚ pre medzinárodný termonukleárny experimentálny reaktor (ITER) a Nástroj na prepájanie Európy (NPE). Do podokruhu 1a VFR patria aj akékoľvek výzvy adresované záručnému fondu Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI).

4.4. Väčšinu výdavkov na tieto programy riadi priamo Komisia, aj prostredníctvom výkonných agentúr, a má podobu grantov pre prijímateľov z verejného alebo zo súkromného sektora podieľajúcich sa na projektoch. Komisia poskytuje prijímateľom zálohy pri podpise dohody o grante alebo rozhodnutia o financovaní a prepláca náklady financované z prostriedkov EÚ, ktoré prijímatelia vykázali a od

¹ Rámcový program pre výskum a inováciu na obdobie 2014 – 2020 (Horizont 2020).

² Siedmy rámcový program pre výskum a technologický rozvoj (2007 – 2013).

ktorých boli odpočítané zálohy. Výdavky v rámci programu Erasmus+ riadia zväčša vnútroštátne agentúry v mene Komisie (približne 80 % grantov).

Rozsah auditu a audítorský prístup

4.5. Uplatniac audítorský prístup a metódy uvedené v **prílohe 1.1** sme za tento podokruh VFR v roku 2019 preskúmali:

- a) vzorku 130 transakcií v súlade s bodom 9 **prílohy 1.1**. Vzorka bola navrhnutá tak, aby bola reprezentatívna pre celý rad výdavkov v rámci tohto podokruhu VFR³. Pozostávala z 80 transakcií v oblasti výskumu a inovácií (70 za program Horizont 2020 a 10 za 7. RP) a 50 transakcií v rámci ostatných programov a činností, predovšetkým programu Erasmus+, NPE a vesmírnych programov. Kontrolovaní prijímatelia mali sídlo v 19 členských štátoch a štyroch štátoch mimo EÚ. Naším cieľom bolo poskytnúť špecifické hodnotenie tohto podokruhu VFR a prispieť k celkovému vyhláseniu o vierohodnosti, ako je to opísané v **prílohe 1.1**;
- b) vybrané systémy, ktoré sa týkali spoľahlivosti práce Komisie v súvislosti s *ex post* auditmi týkajúcimi sa správnosti transakcií v rámci programu Horizont 2020. Túto prácu sme vykonali s ohľadom na našu stratégiu, podľa ktorej budeme v budúcnosti uplatňovať prístup založený na potvrdeniach. Na tento účel sme vybrali šesť auditov, ktoré zrealizoval útvar Komisie pre spoločný audit (CAS), a 14 auditov, ktoré Komisia zadala na vykonanie dvom súkromným externým audítorským spoločnostiam. Hoci sme výsledky tejto práce nezahrnuli do nášho testovania transakcií v súvislosti s výdavkami za rok 2019, preskúmanie sme využili na to, aby sme stanovili, či sa môžeme spoľahnúť na výsledky týchto auditov;
- c) informácie o správnosti vo výročných správach o činnosti (VSČ) GR RTD, GR EAC a GR GROW a ich začlenenie do výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR).

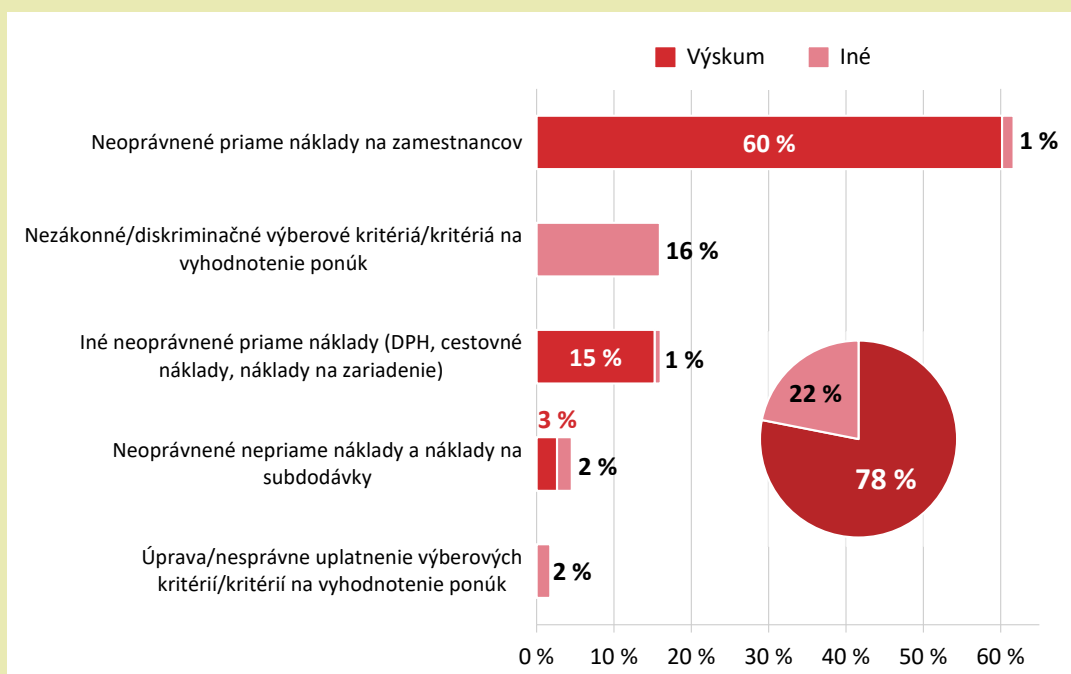
³ Táto vzorka bola rozdelená do dvoch hlavných kategórií na základe nášho posúdenia rizika z hľadiska zákonnosti a správnosti. Prvá kategória zahŕňala oblasti s vysokým rizikom (hlavne 7. RP a Horizont 2020), v ktorých bol rozsah auditu rozšírený.

Správnosť transakcií

4.6. Prehľad výsledkov testovania transakcií je uvedený v [prílohe 4.1](#). Zo 130 preskúmaných transakcií 51 (39 %) obsahovalo chyby. Na základe 28 chýb, ktoré sme vyčíslili, odhadujeme chybovosť na 4,0 %⁴. V [rámčeku 4.2](#) je uvedené rozdelenie nami odhadnutej chybovosti za rok 2019 s rozlíšením transakcií v oblasti výskumu a ostatných transakcií.

Rámček 4.2

Rozdelenie odhadovanej chybovosti podľa typu chyby

Zdroj: Európsky dvor audítorov.

4.7. 7. RP a program Horizont 2020 sú aj naďalej oblasťami s vysokým rizikom a hlavným zdrojom chýb, ktoré sme zistili. Vyčísliteľné chyby v dôsledku neoprávnených nákladov sme odhalili v 24 z 80 transakcií v oblasti výskumu a inovácií vo vzorke (tri z desiatich v rámci 7. RP a 21 zo 70 v rámci programu Horizont 2020). Tvoria 78 % našej odhadovanej chybovosti za tento okruh v roku 2019.

⁴ Náš výpočet chybovosti je založený na reprezentatívnej vzorke. Uvedený údaj predstavuje najlepší odhad. Sme na 95 % presvedčení, že odhadovaná chybovosť v celkovom súbore je v rozmedzí od 1,5 % do 6,4 % (spodná a horná hranica chybovosti).

4.8. V minulosti sme už informovali o zlepšení koncepcie programov a stratégie Komisie v oblasti kontroly pre program Horizont 2020⁵. Zjednodušenie uľahčilo život prijímateľom a prispelo k zníženiu rizika chýb, a to napríklad stanovením všeobecnej paušálnej sadzby pre nepriame náklady. Z našich výsledkov však vyplýva, že výdavky na výskum sú stále ovplyvnené významnou chybovosťou. Aj samotná Komisia odhaduje, že chybovosť v programe Horizont 2020 je aj naďalej nad 2 % prahom významnosti (pozri bod 4.32).

4.9. Pokiaľ ide o ostatné programy a činnosti, vyčísliteľné chyby sme zistili v štyroch z 50 transakcií vo vzorke. Chyby sa týkali projektov v rámci programu Erasmus+ a NPE a spočívali v tom, že:

- a) prijímatelia používali nesprávnu sadzbu jednotkových nákladov a vykázali neoprávnené náklady (Erasmus+);
- b) v dvoch prípadoch sa našli nezrovnalosti v postupoch obstarávania (NPE);
- c) došlo k neoprávnenému zadaniu subdodávok (NPE).

4.10. Kontrolné postupy Komisie sú nerovnomerné. Komisia prijala nápravné opatrenia, ktoré mali priamy vplyv na osem transakcií vo vzorke. Tieto opatrenia boli relevantné pre naše výpočty, pretože znížili nami odhadovanú chybovosť za túto kapitolu o 0,65 percentuálneho bodu. V ôsmich prípadoch vyčísliteľných chýb na strane konečných prijímateľov sa kontrolnými postupmi zavedenými Komisiou⁶ chybám nepredišlo, ani neboli odhalené a opravené pred schválením výdavkov. Ak by Komisia riadne využila všetky informácie, ktoré mala k dispozícii, odhadovaná chybovosť za túto kapitolu by bola nižšia o 1,1 percentuálneho bodu⁷.

⁵ Napríklad v bode 5.13 výročnej správy za rok 2018 a v osobitnej správe č. 28/2018: Väčšina opatrení zameraných na zjednodušenie zavedených do programu Horizont 2020 uľahčila život príjemcom, stále však existujú príležitosti na zlepšenia.

⁶ Osvedčenia o finančných výkazoch alebo *ex post* auditoch. V oboch týchto kontrolných postupoch stále nachádzame nedostatky. Päť z týchto šiestich prípadov sa týkalo neodhalených chýb v osobných nákladoch v rámci programu Horizont 2020.

⁷ V štyroch z týchto prípadov si Komisia nebola chýb vedomá, keďže ich nezávislí audítori neodhalili.

Osobné náklady sú aj naďalej hlavným zdrojom chýb, najmä vo výdavkoch na výskum

4.11. Pravidlá vykazovania osobných nákladov v rámci programu Horizont 2020 sú aj napriek snahám o zjednodušenie zložité a ich výpočet je stále hlavným zdrojom chýb v žiadostiach o preplatenie nákladov. Ako sme informovali v našej výročnej správe za rok 2018⁸ a v osobitnej správe č. 28/2018, metodika na výpočet osobných nákladov sa stala v rámci programu Horizont 2020 v niektorých ohľadoch zložitejšou, v dôsledku čoho sa zvýšilo riziko chýb. Z 24 transakcií ovplyvnených chybami v našej vzorke transakcií z oblasti výskumu bola v 23 prípadoch nesprávne uplatnená metodika výpočtu osobných nákladov. V takmer všetkých týchto 23 prípadoch bola nesprávne vypočítaná hodinová (alebo mesačná) sadzba.

4.12. Vo výročnej správe za rok 2018⁹ sme informovali, že pravidlo požadujúce používanie ročnej hodinovej sadzby z posledného ukončeného rozpočtového roku na deklarovanie nákladov súvisiacich s nasledujúcim (neukončeným) rokom vykazovania môže viesť k chybám. Zistili sme, že sa to znovu potvrdilo aj v roku 2019.

4.13. Príklad týchto dvoch typov chýb v jednom kontrolovanom projekte uvádzame v [rámciku 4.3](#).

⁸ Bod 5.16.

⁹ Bod 5.17.

Rámček 4.3

Príklad chyby vo výpočte hodinovej sadzby a príklad neuplatnenia posledného ukončeného rozpočtového roka

Chyba vo výpočte hodinovej sadzby

V projekte v rámci programu Horizont 2020, ktorý sa realizoval v Nemecku, prijímateľ použil na výpočet hodinovej sadzby ročnú hrubú mzdu vynásobenú štatistickým percentuálnym podielom, ktorý pokrýval priemerné príspevky na sociálne poistenie. Tento priemerný percentuálny podiel oznamuje národný štatistický úrad. Hodinová sadzba preto nebola založená na skutočne vzniknutých nákladoch, čo bola podmienka.

Neuplatnenie posledného ukončeného rozpočtového roka

V tom istom projekte prijímateľ použil na výpočet osobných nákladov zamestnanca hodinovú sadzbu, ktorá nebola založená na poslednom ukončenom rozpočtovom roku (2018), ale na roku 2019.

Spolu s ďalšími chybami v súvislosti s osobnými nákladmi predstavovala v tomto prípade hrubá chyba sumu 13 400 EUR.

4.14. Ďalšou (hoci menej častou) chybou bolo nedodržanie pravidla tzv. dvojitého stropu. Podľa tohto pravidla celkový počet odpracovaných hodín, ktoré sa vykážu v súvislosti s grantmi EÚ a Euratomu za osobu a za rok, nesmie presiahnuť počet produktívnych hodín za rok použitých na výpočet hodinovej sadzby. Okrem toho celková výška vykázaných osobných nákladov (na účely preplatenia skutočných nákladov) za osobu a za rok nesmie presiahnuť celkové osobné náklady zaznamenané v účtovníctve prijímateľa za danú osobu a za rok. V [rámčeku 4.4](#) je opísaný jeden takýto prípad.

Rámček 4.4

Príklad nedodržania pravidla dvojitého stropu

V projekte v rámci programu Horizont 2020, ktorý sa realizoval v Holandsku, prijímateľ vykázal osobné náklady za 1 742 hodín odpracovaných zamestnancom pracujúcim na projekte. To je viac ako bežný počet ročných produktívnych hodín používaný na výpočet hodinovej sadzby (1 650 hodín) a ide preto o porušenie pravidla dvojitého stropu. Príslušných 92 hodín navyše je preto neoprávnených.

4.15. V evidencii času stále nachádzame nedostatky. Hoci sme v takýchto prípadoch chybu nevyčíslili, slabá kvalita systémov zvyšuje riziko, že súvisiace záznamy o čase odpracovanom na financovaných projektoch sú nespoľahlivé.

Súkromné subjekty, a obzvlášť MSP, sú náchylnejšie na chyby

4.16. Jednou zo stratégií na podporu európskeho výskumu je zvýšiť účasť súkromného sektora, a najmä začínajúcich a malých a stredných podnikov (MSP). Viac než polovica zistených vyčísliteľných chýb (17 z 28) sa týkala financovania súkromných prijímateľov, hoci tieto transakcie predstavovali len 42 (32 %) zo 130 transakcií vo vzorke. MSP tvorili 12 % vzorky, no pripadalo na ne 21 % vyčísliteľných chýb. Z týchto výsledkov vyplýva, že MSP sú náchylnejšie na chyby než ostatní prijímatelia, čo potvrdzujú aj audity Komisie a naše predchádzajúce výročné správy.

Neoprávnenosť všetkých nákladov deklarovaných prijímateľom v kontrolovanom období

4.17. Tento rok sme zistili chyby v štyroch projektoch v rámci programu Horizont 2020, pri ktorých spochybňujeme oprávnenosť všetkých nákladov, ktoré prijímateľ deklaroval v kontrolovanom období.

4.18. V dvoch prípadoch bola prijímateľom dcérska spoločnosť v 100 % vlastníctve inej firmy, ktorá vyplácala a účtovala mzdy aj všetky ostatné náklady. Všetkých zamestnancov podieľajúcich sa na projekte zamestnávala buď materská spoločnosť alebo iná dcérska spoločnosť. Podľa pravidiel programu Horizont 2020 musia náklady vzniknúť prijímateľovi a musia byť zaznamenané v účtovnom systéme prijímateľa, no v tomto prípade sa to nestalo a všetky náklady deklarované prijímateľom za kontrolované obdobie považujeme za neoprávnené. Ani v jednom z týchto dvoch prípadov neboli prijímatelia dostatočne oboznámení s pravidlami programu Horizont 2020.

4.19. V ďalšom prípade bol grant udelený výskumnému ústavu, ktorý nebol oprávnený vydávať doktorské tituly. Išlo pritom o základnú podmienku oprávnenosti, ktorá bola výslovne stanovená pre potenciálnych prijímateľov v tejto konkrétnej výzve na predloženie návrhov. V štvrtom prípade bol grant vyplatený výskumnému pracovníkovi, ktorý bol zamestnaný na čiastočný úväzok. Práca na čiastočný úväzok sa povoľuje len z osobných alebo rodinných dôvodov na obmedzený čas a musí ju schváliť príslušná agentúra EÚ. V tomto prípade nebola splnená ani jedna z týchto podmienok.

Časté chyby v iných priamych nákladoch

4.20. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, aj teraz sme odhalili chyby v iných priamych nákladoch týkajúcich sa výdavkov na výskum. Takéto chyby zahŕňali najmä preplatenie cestovných nákladov, ktoré buď nesúviseli s kontrolovaným projektom EÚ alebo v skutočnosti nevznikli.

Časté chyby vo výmenných kurzoch

4.21. Spomedzi projektov, ktoré sme kontrolovali, sa 22 realizovalo za pomoci inej meny ako euro. Zistili sme, že výmenný kurz použitý pri desiatich z týchto projektov nebol stanovený v pravidlách. Samotný finančný účinok takýchto chýb nie je významný, no ich frekvencia svedčí o nedostatočnej znalosti pravidiel.

Preskúmanie informácií o správnosti poskytnutých kontrolovanými subjektmi

4.22. Komisia využíva výsledky svojich *ex post* auditov ako základ pre výpočet sumy vystavenej riziku pri platbe. Približne 20 % *ex post* auditov všetkých útvarov, ktoré zodpovedajú za program Horizont 2020, vykonáva útvár Komisie pre spoločný auditu (CAS) v rámci GR RTD, a 80 % v jeho mene realizujú súkromné audítorské firmy¹⁰ vybrané na základe postupu verejného obstarávania. Útvár pre spoločný audit zostavuje svoju reprezentatívnu vzorku schválených výkazov nákladov na účely *ex post* auditu približne každých 18 mesiacov.

4.23. Na účely výročnej správy za rok 2018 sme preskúmali náhodnú vzorku 20 spisov z *ex post* auditov z reprezentatívnej vzorky Komisie zahŕňajúcej platby v rámci programu Horizont 2020. Túto prácu sme vykonali ako súčasť stratégie na obdobie 2018 – 2020 s cieľom posúdiť realizovateľnosť prístupu založeného na potvrdeniach v podokruhu 1a VFR. Na základe tohto posúdenia sme dospeli k záveru, že na závery z auditov uvedené v spisoch sme sa nemohli spoľahnúť v 10 z 20 prípadov¹¹.

4.24. Na účely výročnej správy za rok 2019 sme opäť preskúmali náhodnú vzorku 20 spisov z *ex post* auditov, ktoré boli ukončené v období od 1. mája 2018 do 1. septembra 2019. Týkali sa platieb Komisie uhradených v období od januára 2014 do februára 2018. Do rozsahu týchto posledných dostupných *ex post* auditov teda neboli zahrnuté žiadne platby z roku 2019.

4.25. V rámci posúdenia sme v priestoroch útvaru pre spoločný audit a súkromných audítorských firiem preskúmali audítorské pracovné dokumenty a podpornú dokumentáciu. Na ich základe sme určili desať auditov, pri ktorých sme museli vykonať dodatočné audítorské postupy, a to najmä z dôvodu potreby získať dodatočnú podpornú dokumentáciu a/alebo z dôvodu rozporov v pracovných dokumentoch, ktoré nám bránili v potvrdení audítorských záverov. Tieto dodatočné audítorské postupy sme vykonali buď prostredníctvom administratívnej preverky

¹⁰ S použitím rovnakej metodiky ako útvár pre spoločný audit.

¹¹ Bod 5.33.

(dodatočné dokumenty vyžiadané od prijímateľov v piatich prípadoch) alebo prostredníctvom audítorskej návštevy u prijímateľa (päť prípadov).

4.26. Našli sme nedostatky v dokumentácii k vykonanej audítorskej práci, konzistentnosti výberu vzoriek a vo výkazníctve, ako aj v kvalite audítorských postupov v niektorých preskúmaných spisoch. Napríklad sme zistili neoprávnené sumy, hlavne v súvislosti s osobnými nákladmi, ktoré audítori pre nedostatočné testovanie v rámci svojho auditu neodhalili. Takisto sme zistili nesprávny výklad pravidla dvojitého stropu a chyby v súvisiacom výpočte osobných nákladov, ktoré neboli odhalené.

4.27. Hoci v niektorých prípadoch nebol finančný vplyv významný, pri siedmich z 20 audítorských spisov vo vzorke sme sa nemohli spoľahnúť na závery auditu. Súhrnne s našou prácou v minulom roku (bod 4.23) sme sa teda nemohli spoľahnúť na závery v 17 zo 40 preskúmaných auditov.

4.28. Vo výročnej správe za rok 2018 sme informovali o probléme v súvislosti s metodikou Komisie na výpočet chybovosti v programe Horizont 2020, ktorý viedol k systematickému podhodnocovaniu¹². Cieľom *ex post* auditov je pokryť schválené náklady v najväčšej možnej miere, ale len zriedka sa kontrolujú všetky náklady. Chybovosť sa počítala ako podiel všetkých schválených nákladov, a nie skutočnej kontrolovanej sumy. To znamená, že menovateľ bol vo výpočte vyšší, takže chybovosť bola podhodnotená.

4.29. Komisia prijala opatrenia na riešenie tohto problému. Po analýze 40 *ex post* auditov, ktoré sme preskúmali v rámci nášho posúdenia, chybovosť prepočítala. Reprezentatívna chybovosť za program Horizont 2020 bola následne opravená zvýšením o 0,34 percentuálneho bodu.

4.30. Víťame toto rýchle nápravné opatrenie a zámer Komisie ďalej túto záležitosť riešiť. Keďže sa však v tejto oprave nezohľadňujú nedostatky opísané v bodoch 4.23 a 4.26 – 4.27, chybovosť je stále podhodnotená. Navyše vzhľadom na to, že sa niektoré chyby nedajú úplne vyčíslieť, nie je možné určiť, aký význam má jej vplyv.

¹² Bod 5.34.

Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

4.31. Výročné správy o činnosti (VSČ), ktoré sme preskúmali¹³, poskytujú verný obraz o finančnom riadení príslušných generálnych riaditeľstiev z hľadiska správnosti príslušných transakcií.

4.32. Výročná správa o činnosti GR RTD obsahuje výhradu k platbám na úhradu žiadostí o preplatenie nákladov v rámci 7. RP¹⁴, pretože zvyšková chybovosť je vyššia než 2 %¹⁵. GR GROW takúto výhradu nevyjadrilo¹⁶, pretože v súvislosti so 7. RP už neuhrádza významný objem platieb. V prípade programu Horizont 2020 na základe vlastných auditov Komisia vykázala predpokladanú reprezentatívnu chybovosť na úrovni 3,3 %¹⁷ a zvyškovú chybovosť 2,15 %. Tieto audity sa vzťahovali len na platby uhradené v období 2014 – 2018.

4.33. Vo výročnej správe za rok 2018 sme uviedli, že miera nápravy systémových chýb v 7. RP dosiahla len 57,6 %¹⁸. Do konca roka 2019 sa táto miera zvýšila na 72 %, čím generálne riaditeľstvo prekročilo svoj cieľ na úrovni 70 %. To je dobrý výsledok. Vo VSČ sa tiež uvádza, že zdroje potrebné na vyriešenie zostávajúcich 1 904 prípadov „by sa nemali podceňovať“.

¹³ Pozri bod 4.5 (c).

¹⁴ Výhrada znamená, že vyhlásenie generálneho riaditeľa o vierohodnosti je zúžené, pretože účinnosť systémov kontroly v 7. RP nedosahuje očakávanú úroveň.

¹⁵ 3,52 %.

¹⁶ Na základe prahovej hodnoty *de minimis* pre výhrady.

¹⁷ Pri zohľadnení výsledkov uvedených v návrhoch auditorských správ.

¹⁸ Bod 5.29.

4.34. Na konci roka 2019 malo GR RTD 13 otvorených odporúčaní IAS, pričom tri z nich boli po termíne. V porovnaní s predchádzajúcim rokom, keď bolo otvorených 26 odporúčaní vrátane deviatich po termíne, je to zlepšenie. Tri z otvorených odporúčaní a jedno odporúčanie, u ktorého už termín uplynul, boli klasifikované ako „veľmi dôležité“. Odporúčanie s uplynutým termínom klasifikované ako „veľmi dôležité“, pre ktoré bol stanovený nový termín vykonania 30. júna 2020, sa týka monitorovania dodržiavania zmluvných povinností prijímateľmi a požiadaviek na podávanie správ o šírení a využívaní výsledkov projektov.

4.35. Preskúmali sme informácie vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR) za rok 2019 týkajúce sa odhadovaného rizika pri platbe v oblastiach politiky v podokruhu 1a VFR. Komisia nevypočítava jednu mieru za celý podokruh, ale dve samostatné miery – jednu pre oblasť výskumu, priemyslu, vesmíru, energetiky a dopravy (2,0 %) a druhú pre ostatné vnútorné politiky (1,0 %). Na základe údajov Komisie sme vypočítali, že chybovosť za podokruh 1a VFR ako celok by bola 1,7 %. Táto miera je nižšia ako prah významnosti a približuje sa k spodnej hodnote nášho rozsahu odhadovanej chybovosti. Podľa nášho názoru je však táto miera aj napriek opatreniam, ktoré už Komisia uplatnila, podhodnotená z dôvodov opísaných v bodoch [4.23](#) a [4.26](#) – [4.27](#).

Záver a odporúčania

Záver

4.36. Celkovo z audítorských dôkazov, ktoré sme získali a prezentovali v tejto kapitole, vyplýva, že chybovosť vo výdavkoch v podokruhu „Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť“ bola ako celok významná. V prípade tohto podokruhu VFR z testovania transakcií vyplýva, že odhadovaná celková chybovosť je 4,0 % (pozri [prílohu 4.1](#)). Je podobná mieram zisteným v rokoch 2015, 2016 a 2017. Z našich výsledkov vyplýva, že chybovosť bola trvalo vysoká v prípade výdavkov na výskum a inovácie, ktoré boli hlavným zdrojom chýb, a omnoho nižšia pri zvyšku podokruhu.

4.37. Napriek zjednodušeniam zavedeným v programe Horizont 2020 pravidlá na vykazovanie osobných nákladov spôsobujú, že chybovosť stále prekračuje prah významnosti.

4.38. Odhadované riziko pri platbe uvedené vo výročnej správe o riadení a výkonnosti (AMPR) (1,7 % podľa nášho prepočtu) sa približuje spodnej hranici odhadovanej chybovosti a je pod prahom významnosti.

Odporúčania

4.39. V [prílohe 4.2](#) uvádzame zistenia z našej kontroly prijatia opatrení na základe troch odporúčaní z výročnej správy za rok 2016. Komisia vykonala dve odporúčania v plnej miere, zatiaľ čo jedno bolo vykonané vo väčšine ohľadov.

4.40. Na základe tohto preskúmania a našich zistení a záverov za rok 2019 Komisii odporúčame:

Odporúčanie 4.1

Vykonávať viac cielených kontrol žiadostí MSP o preplatenie nákladov a zlepšiť informačnú kampaň o finančných pravidlách programu Horizont 2020 s osobitným zameraním na týchto dôležitých prijímateľov.

Termín: polovica roka 2021

Odporúčanie 4.2

Uskutočniť kampaň s cieľom pripomenúť všetkým prijímateľom v rámci programu Horizont 2020 pravidlá výpočtu a vykazovania osobných nákladov a venovať pri tom osobitnú pozornosť typom chýb opísaným v bodoch 4.11 – 4.15 tejto kapitoly.

Termín: 2021

Odporúčanie 4.3

V nasledujúcom rámcovom programe pre výskum (Horizont Európa) ešte viac zjednodušiť pravidlá týkajúce sa osobných nákladov.

Termín: koniec roka 2020

Odporúčanie 4.4

Pre program Horizont 2020:

- riešiť pripomienky predložené v súvislosti s naším preskúmaním *ex post* auditov, ktoré sa týkali dokumentácie, konzistentnosti výberu vzoriek a kvality audítorských postupov,
- v súvislosti s tretím kolom auditov zadaných externým firmám prijať primerané opatrenia na to, aby boli audítori plne oboznámení s pravidlami programu Horizont 2020, a overovať kvalitu ich práce.

Termín: polovica roka 2021

Prílohy

Príloha 4.1 – Výsledky testovania transakcií za podokruh „Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť“

	2019	2018
VEĽKOSŤ A ŠTRUKTÚRA VZORKY		
Celkový počet transakcií:	130	130
ODHADOVANÝ VPLYV VYČÍSLITEĽNÝCH CHÝB		
Odhadovaná chybovosť	4,0 %	2,0 %
Horná hranica chybovosti (UEL)	6,4 %	
Spodná hranica chybovosti (LEL)	1,5 %	

Príloha 4.2 Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní za podokruh „Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť“

Rok	Odporúčanie Dvora audítorov	Analýza Dvora audítorov týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nedostatočné dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
2016	Komisií odporúčame: Odporúčanie 1: viac zjednodušiť pravidlá a postupy programu Horizont 2020 na zníženie právnej neistoty tým, že sa bude brať väčší zreteľ na možnosti zjednodušeného vykazovania nákladov v revidovanom nariadení o rozpočtových pravidlách, ako sú jednotkové náklady, jednorazové sumy, paušálne financovanie a ceny.	X					
	Odporúčanie 2: zabezpečiť, aby jej útvary vypočítavali miery chýb a celkové rizikové sumy jednotným spôsobom.	X					
	Odporúčanie 3: bezodkladne sa vo svojich následných auditoch zaoberať nedostatkami, ktoré identifikoval IAS znížením času potrebného na uzavretie následných auditov a zlepšením interných procesov pre plánovanie, monitorovanie a predkladanie správ o auditoch.		X				

Kapitola 5

Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť – okruh 1b VFR

Obsah

	Body
Úvod	5.1. – 5.12.
Stručný opis	5.2. – 5.5.
Ciele politiky a výdavkové nástroje	5.2.
Vykonávanie rámca kontroly a uistenia	5.3. – 5.5.
Rozsah auditu a audítorský prístup	5.6. – 5.12.
Správnosť transakcií	5.13. – 5.62.
Výsledky nášho testovania transakcií a preskúmanie/opätovné vykonanie audítorskej práce	5.14. – 5.35.
Neoprávnené projekty	5.18. – 5.20.
Porušovanie pravidiel vnútorného trhu	5.21. – 5.27.
Neoprávnené výdavky	5.28. – 5.29.
Chýbajúce hlavné podporné dokumenty	5.30.
Nedodržiavanie pravidiel týkajúcich sa využívania finančných nástrojov	5.31. – 5.35.
Naše posúdenie práce orgánov auditu	5.36. – 5.47.
Práca Komisie v súvislosti s uistením a vykazovanie zvyškovej chybovosti v jej výročných správach o činnosti	5.48. – 5.62.
Záver a odporúčania	5.63. – 5.69.
Záver	5.63. – 5.67.
Odporúčania	5.68. – 5.69.
Prílohy	
Príloha 5.1 – Výsledky testovania transakcií	
Príloha 5.2 – Informácie o opatreniach EÚ v členských štátoch	
Príloha 5.3 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní v okruhu „Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť“	

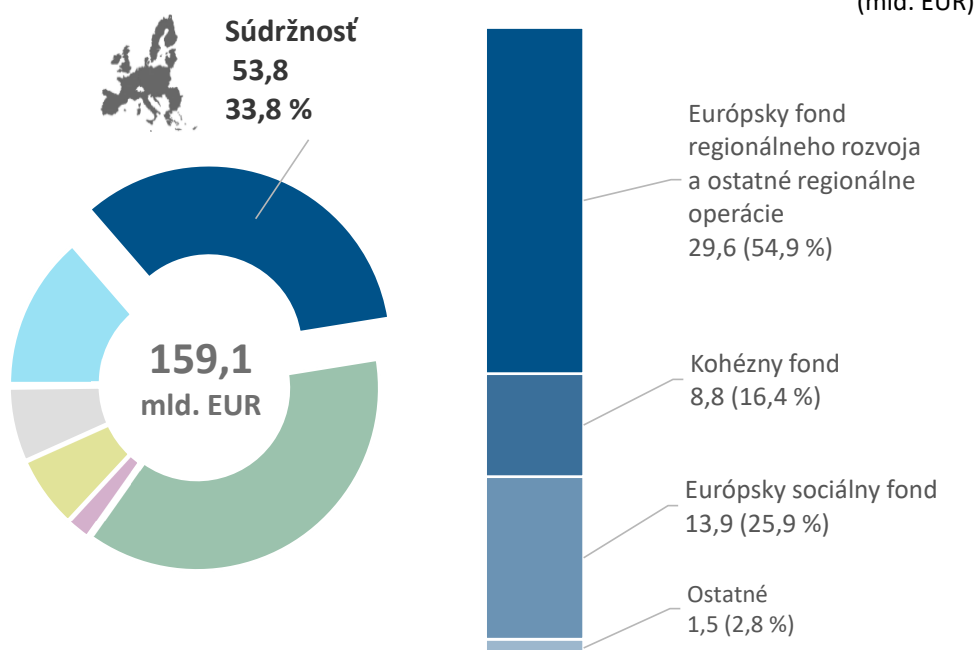
Úvod

5.1. V tejto kapitole uvádzame zistenia týkajúce sa podokruhu 1b VFR „Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť“. V **rámčeku 5.1** sa nachádza prehľad hlavných činností a výdavkov v rámci tohto podokruhu v roku 2019. Ďalšie podrobnosti týkajúce sa kontrolovaného celkového súboru v roku 2019 sa nachádzajú v bode **5.9**.

Rámček 5.1

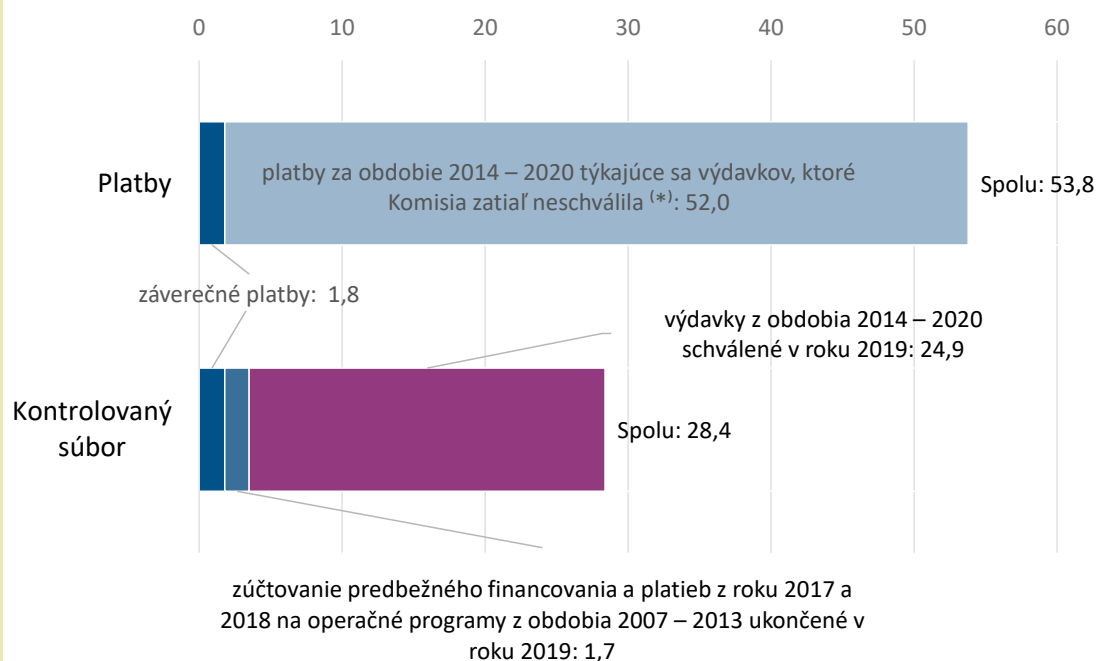
Podokruh 1b VFR „Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť“ – prehľad za rok 2019

Platby v roku 2019 ako podiel na rozpočte EÚ a rozdelenie podľa fondov

Kontrolovaný súbor v roku 2019 v porovnaní s platbami

(mld. EUR)

(*) Sumu 52,0 mld. EUR tvoria ročné zálohové a priebežné platby na programové obdobie 2014 – 2020, ktoré neboli zahrnuté do účtov vychádzajúcich z balíkov dokumentov na účely uistenia, ktoré Komisia schválila v roku 2019. V súlade s jednotnou definíciou príslušných transakcií (podrobnosti pozri v bode 11 prílohy 1.1) sa tieto platby považujú za predbežné financovanie, a preto nie sú súčasťou nami kontrolovaného súboru na účely výročnej správy za rok 2019. Budú zaradené do nášho kontrolovaného celkového súboru v roku, v ktorom Komisia prijme zodpovedajúce účty (napr. vo vyhlásení o vierohodnosti za rok 2020 v prípade platieb, ktoré patria do účtovného roka 2018/2019).

Zdroj: Konsolidovaná účtovná závierka Európskej únie za rok 2019.

Stručný opis

Ciele politiky a výdavkové nástroje

5.2. Výdavky v rámci tohto podokruhu sú zamerané na znižovanie rozdielov v rozvoji medzi jednotlivými členskými štátmi a regiónmi EÚ a na posilňovanie konkurencieschopnosti všetkých regiónov¹. Tieto ciele sa vykonávajú:

- a) prostredníctvom týchto fondov/nástrojov v rámci zdieľaného riadenia:
 - *Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR)*, ktorý sa zameriava na vyrovnávanie hlavných regionálnych rozdielov prostredníctvom finančnej podpory na vytváranie infraštruktúr a produktívnych investícií do vytvárania pracovných miest, najmä v podnikoch,
 - *Kohézneho fondu (KF)*, z ktorého sa v záujme podpory udržateľného rozvoja financujú projekty v oblasti životného prostredia a dopravy v členských štátoch, ktorých HND na obyvateľa je nižší ako 90 % priemeru EÚ,
 - *Európskeho sociálneho fondu (ESF)*, ktorého cieľom je podporovať vysokú mieru zamestnanosti a vytváranie väčšieho počtu lepších pracovných miest vrátane opatrení vykonávaných prostredníctvom iniciatívy na podporu *zamestnanosti mladých ľudí (YEI)* zameranej na regióny s vysokou mierou nezamestnanosti mladých ľudí²,
 - iných menších systémov, ako je *Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD)*,
- b) prostredníctvom príspevku do *Nástroja na prepájanie Európy (NPE)*, ktorý priamo riadi Komisia a z ktorého sa financujú projekty patriace do *transeurópskych sietí*³.

¹ Pozri články 174 až 178 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 47).

² EFRR, KF a ESF sú tri fondy z piatich *európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF)*, na ktoré sa spoločne vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 (*nariadenie o spoločných ustanoveniach*). Ďalšie dva fondy EŠIF sú predmetom kapitoly 6 tejto správy.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2008 a (ES) č. 67/2010 (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 129).

Vykonávanie rámca kontroly a uistenia

5.3. V rámci tohto podokruhu VFR členské štáty vo všeobecnosti predkladajú viacročné *operačné programy* (OP) na začiatku každého programového obdobia na celé obdobie trvania VFR. Po schválení Komisiou sa zodpovednosť za vykonávanie operačného programu rozdeľuje medzi Komisiu (GR pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) a GR pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie (GR EMPL)) a členský štát. *Prijímatelia* dostávajú úhrady nákladov od orgánov v členskom štáte a z rozpočtu EÚ sa spolufinancujú oprávnené náklady na operácie schválené v súlade s podmienkami operačného programu. Riadiace orgány vykonávajú overovania s cieľom zabrániť tomu, aby sa neoprávnené výdavky nachádzali medzi osvedčenými výdavkami, ktoré sa predkladajú Komisii.

5.4. Cieľom rámca kontroly a uistenia, ktorý bol zavedený pre programové obdobie 2014 – 2020⁴, je zabezpečiť, aby *zvyšková chybovosť*⁵ v ročnej účtovnej závierke operačných programov zostala pod 2 % *prahom významnosti*, ktorý je stanovený v platnom nariadení⁶. V snahe zabezpečiť, aby účtovná závierka, ktorá sa predkladá na overenie Komisii v nadväznosti na overenia riadiacich orgánov, neobsahovala žiadnu významnú mieru nezrovnalostí, v rámci kontroly a uistenia sa stanovujú tieto tri prvky:

⁴ Podrobné informácie o rámci kontroly a uistenia za EŠIF vrátane harmonogramu sme poskytli vo výročných správach za rok 2017 (body 6.5 – 6.15) a 2018 (graf 6.1).

⁵ Komisia vo svojich výročných správach o činnosti hovorí o „miere zvyškového rizika“, pokiaľ ide o ukončenie programového obdobia 2007 – 2013, a o „celkovej zvyškovej chybovosti“, pokiaľ ide o programové obdobie 2014 – 2020. V tejto kapitole označujeme obidve pojmom „zvyšková chybovosť“.

⁶ Článok 28 ods. 11 delegovaného nariadenia Komisie č. 480/2014 z 3. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie o spoločných ustanoveniach (Ú. v. EÚ L 138, 13.5.2014, s. 5).

- Práca, ktorú vykonali *orgány auditu* vo vzťahu k výdavkom zahrnutým v ročnej účtovnej závierke. Výsledkom tejto práce je výročná kontrolná správa, ktorú členské štáty predkladajú Komisii ako súčasť svojich „balíkov dokumentov na účely uistenia“⁷. Správa obsahuje zvyškovú chybovosť za operačný program (alebo skupinu operačných programov) a audítorské stanovisko k správnosti vykázaných výdavkov a účinnému fungovaniu systémov riadenia a kontroly.
- Ročné schvaľovanie účtov. Na tento účel Komisia vykonáva hlavne administratívne kontroly úplnosti a presnosti účtov, aby ich mohla prijať a uvoľniť sumu 10 %, ktorú predtým zadržala ako záruku⁸.
- Administratívne previerky Komisie týkajúce sa každého balíka dokumentov na účely uistenia a vybraných auditov *zhody* v členských štátoch. Komisia vykonáva tieto kontroly, aby mohla vyvodiť záver a potvrdiť zvyškovú chybovosť, ktorú vykázali orgány auditu. Tieto miery uverejňuje spolu s váženým priemerom, ktorý slúži ako kľúčový ukazovateľ výkonnosti, vo svojich *výročných správach o činnosti* (VŠČ) za nasledujúci rok.

5.5. Proces, ktorý vedie k ukončeniu operačných programov z programového obdobia 2007 – 2013, je do veľkej miery porovnateľný s procesom opísaným v bode 5.4.

Rozsah auditu a audítorský prístup

5.6. Naším cieľom bolo prispieť k celkovému vyhláseniu o vierohodnosti, ako sa opisuje v **prílohe 1.1**. Zohľadnili sme charakteristiky rámca kontroly a uistenia v tejto oblasti výdavkov a posúdili aj to, do akej miery sa možno spoliehať na prácu orgánov auditu a Komisie. Urobili sme to s cieľom využívať ich prácu v budúcnosti potenciálne vo väčšej miere a v tejto súvislosti určiť, kde sú potrebné ďalšie zlepšenia.

⁷ Balík dokumentov na účely uistenia zahŕňa vyhlásenie o hospodárení, ročný súhrn, osvedčenú ročnú účtovnú závierku, výročnú kontrolnú správu a audítorský výrok.

⁸ V článku 130 nariadenia o spoločných ustanoveniach sa úhrada priebežných platieb obmedzuje na 90 %. Zvyšných 10 % sa uvoľňuje po schválení účtov.

5.7. Na základe audítorského prístupu a metód uvedených v **prílohe 1.1** sme za tento podokruh VFR preskúmali:

- a) vzorku 236 transakcií, ktorá bola navrhnutá tak, aby bola štatisticky reprezentatívna pre celý rad výdavkov v rámci podokruhu 1b VFR. Vzorka pozostávala z 223 transakcií, ktorých výdavky boli osvedčené v balíkoch dokumentov na účely uistenia a balíkoch ukončenia programov (vrátane 220, ktoré predtým skontroloval orgán auditu⁹), ako aj ôsmich finančných nástrojov a piatich projektov NPE, ktoré priamo riadila Komisia;
- b) prácu, ktorú vykonali orgány auditu s cieľom potvrdiť informácie uvedené v 24 balíkoch dokumentov na účely uistenia/balíkoch ukončenia programov, ktoré súvisia s 220 transakciami, ktoré predtým kontrolovali;
- c) prácu Komisie na preskúmaní a potvrdení zvyškovej chybovosti vykázanéj v balíkoch dokumentov na účely uistenia na roky 2014 – 2020 a jej audítorskej prácu týkajúcu sa aspektov správnosti v týchto balíkoch;
- d) informácie o správnosti vo výročných správach o činnosti GR REGIO a GR EMPL a ich začlenenie do *výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR)*.

5.8. Náš celkový kontrolovaný súbor (28,4 mld. EUR) pozostával z výdavkov z obdobia 2014 – 2020, ktoré boli zahrnuté do prijatých balíkov dokumentov na účely uistenia za účtovný rok 2017/2018, výdavkov v balíkoch ukončenia programov za obdobie 2007 – 2013 v prípade operačných programov, ktoré Komisia ukončila v roku 2019, a rozpočtových prostriedkov pridelených na NPE z Kohézneho fondu.

⁹ Pozri bod 5.41.

5.9. V roku 2019 schválila Komisia účtovné závierky s výdavkami na 351 zo 420 schválených operačných programov (24,3 mld. EUR). Tieto účty boli súčasťou balíkov dokumentov na účely uistenia, ktoré predložilo všetkých 28 členských štátov za programové obdobie 2014 – 2020. Členské štáty oznámili vyplácanie finančných prostriedkov konečným príjemcom prostredníctvom finančných nástrojov v účtovnom období 2017/2018 v rámci 60 týchto operačných programov (0,6 mld. EUR). Komisia tiež ukončila alebo čiastočne ukončila¹⁰ 54 operačných programov (zaplatila 2,2 mld. EUR) z programového obdobia 2007 – 2013. Príspevok na NPE predstavoval približne 1 mld. EUR.

5.10. Vybrali sme vzorku 223 transakcií s výdavkami osvedčenými v balíkoch dokumentov na účely uistenia a balíkoch ukončenia programov vo dvoch fázach. Najskôr sme vybrali 24 balíkov (20 z programového obdobia 2014 – 2020 a štyri z obdobia 2007 – 2013), ktoré sa vzťahujú na 40 operačných programov z 394 operačných programov, ktoré Komisia vyrovnala z rozpočtu EÚ v roku 2019. V rámci týchto 24 balíkov sme následne vybrali transakcie, ktoré predtým skontrolovali orgány auditu.

5.11. Časť našej vzorky pozostávala z ôsmich finančných nástrojov z obdobia 2014 – 2020. Na tento účel sme vybrali nástroje, z ktorých boli platby konečným príjemcom vyplatené v účtovnom období 2017/2018. Ak orgán auditu neskontroloval sumy vyplatené konečným príjemcom, vybrali sme tieto úhrady priamo.

5.12. V *prílohe 5.2* sa nachádza rozdelenie našej vzorky transakcií a počet vyčísliteľných chýb, ktoré sme zistili v jednotlivých členských štátoch.

¹⁰ Ak nevyriešené záležitosti, ktoré majú významný dosah, zostávajú otvorené, Komisia uhradí len nespochybnenú sumu. Zostatok sa uhradí a operačný program uzavrie po vyriešení všetkých otvorených záležitostí.

Správnosť transakcií

5.13. Túto časť kapitoly tvoria tri pododdiely. Prvý sa týka testovania tohtoročnej vzorky 236 transakcií s cieľom poskytnúť prehľad o hlavných zdrojoch chýb. Druhý pododdiel sa týka nášho posúdenia práce orgánov auditu a tretí sa týka práce Komisie. Zistenia vo všetkých pododdieloch nám poskytujú základ pre vyjadrenie záveru o informáciách o správnosti, ktoré sa uvádzajú vo VSČ príslušných dvoch generálnych riaditeľstiev a v správe Komisie o riadení a výkonnosti.

Výsledky nášho testovania transakcií a preskúmanie/opätovné vykonanie audítorskej práce

5.14. Prehľad výsledkov nášho testovania transakcií je zhrnutý v [prílohe 5.1](#). V 236 transakciách, ktoré sme preskúmali, sme vyčíslili 29 chýb, ktoré orgány auditu neodhalili. Vzhľadom na 64 chýb, ktoré predtým zistili orgány auditu, a opravy uplatnené *orgánmi zodpovednými za programy* (v celkovej výške 334 mil. EUR, ktoré sa vzťahujú na obidve *programové obdobia*), odhadujeme chybovosť na úrovni 4,4 %¹¹.

5.15. V prípade 236 transakcií vo vzorke vykázali orgány auditu 64 vyčísliteľných chýb v balíkoch dokumentov na účely uistenia/balíkoch ukončenia programov. Tieto chyby sa týkali neoprávnených nákladov (39), *verejného obstarávania* (24) a chýbajúcej podpornej dokumentácie (jedna chyba)¹². Členské štáty uplatnili finančné opravy, v prípade potreby ich extrapolovali, s cieľom znížiť zvyškovú chybovosť na 2 % alebo pod 2 % prah významnosti.

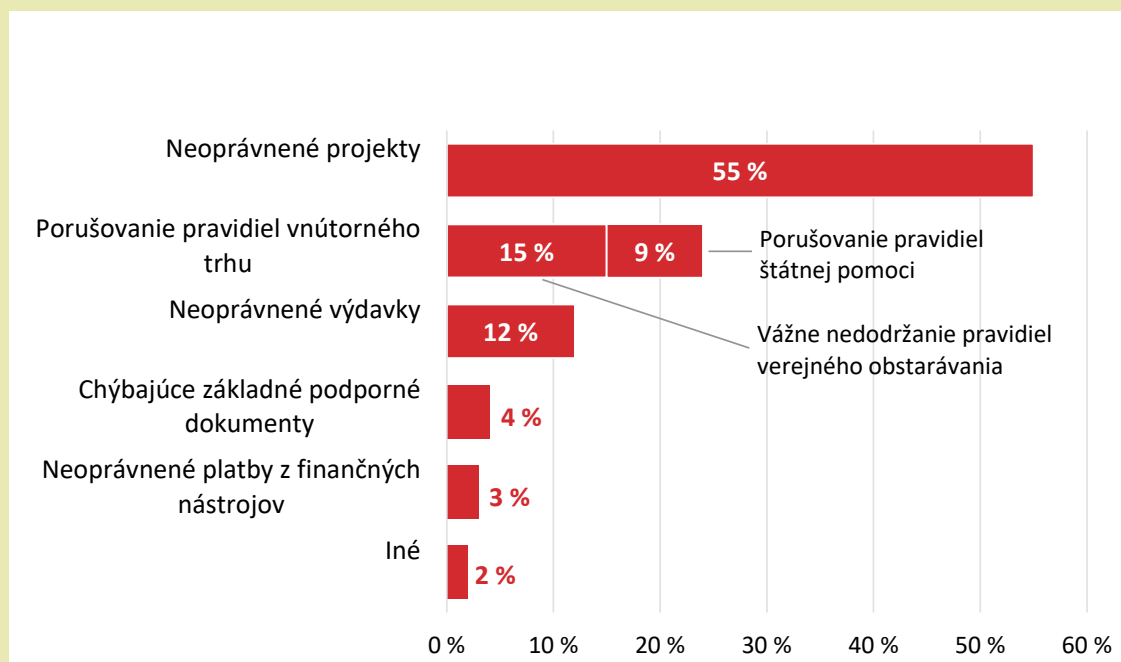
5.16. V [rámčeku 5.2](#) sa uvádza rozdelenie zistených chýb podľa kategórií (pred zohľadnením finančných opráv). Neoprávnené projekty a porušenia pravidiel vnútorného trhu (najmä nedodržiavanie pravidiel verejného obstarávania) najviac prispeli k nášmu odhadu chybovosti. Viac informácií o týchto chybách je uvedených v bodoch [5.18](#) až [5.35](#).

¹¹ Náš výpočet chybovosti je založený na reprezentatívnej vzorke. Uvedený údaj predstavuje najlepší odhad. Sme na 95 % presvedčení, že odhadovaná chybovosť v celkovom súbore je v rozmedzí od 2,1 % do 6,7 % (spodná a horná hranica chybovosti).

¹² Jedna transakcia môže byť ovplyvnená viac než jedným typom chyby.

Rámček 5.2

Rozdelenie chýb, ktoré sme zistili

Zdroj: EDA.

5.17. Počet zistených chýb a ich vplyv preukazujú, že v tejto oblasti existuje vysoké inherentné riziko chýb a že kontroly riadiacich orgánov sú stále často neúčinné na to, aby sa predišlo nezrovnalostiam alebo sa odhalili nezrovnalosti vo výdavkoch, ktoré vykázali prijímatelia.

Neoprávnené projekty

5.18. Identifikovali sme päť projektov EFRR z programového obdobia 2014 – 2020, v rámci ktorých bola poskytnutá pomoc prijímateľom alebo na operácie, ktoré nespĺňali podmienky oprávnenosti stanovené v platnom nariadení a operačných programoch. Tieto prípady predstavovali 17 % všetkých *vyčísliteľných chýb*, ktoré sme zistili, teda približne 2,2 percentuálneho bodu odhadovanej chybovosti.

5.19. Podľa článku 65 ods. 6 nariadenia o spoločných ustanoveniach (NSU) riadiace orgány nemôžu poskytnúť finančné prostriedky EÚ na operácie, ktoré boli fyzicky dokončené alebo plne zrealizované v deň podania žiadosti o financovanie¹³. Toto

¹³ V nariadení o spoločných ustanoveniach sa nevysvetľuje, čo znamená „fyzicky dokončené alebo plne zrealizované“. Komisia poskytla členským štátom objasnenie a vysvetlila,

pravidlo existuje preto, lebo počas programového obdobia 2007 – 2013 sa prejavovala tendencia predkladať projekty spätne, čo nie je najlepší spôsob využitia peňazí EÚ. Domnievame sa, že tri z piatich neoprávnených projektov toto pravidlo porušili.

5.20. Operácie, ktoré sme preskúmali, boli pôvodne financované z vnútroštátnych zdrojov a boli fyzicky dokončené pred tým, ako boli schválené na financovanie z EÚ. Orgány zodpovedné za programy toto pravidlo vykladali tak, že kým nie je operácia finančne alebo administratívne uzavretá, nie je fyzicky dokončená. Fyzickým dokončením sa však rozumie dokončenie prác alebo činností nevyhnutných pre *výsledok* projektu, ku ktorému vo všeobecnosti dochádza pred záverečnou platbou a administratívnym uzavretím. V [rámčeku 5.3](#) je uvedený príklad neoprávneného projektu.

Rámček 5.3

Príklad neoprávneného projektu

Miestny úrad v Portugalsku žiadal o spolufinancovanie nákladov na vybudovanie chodníka zo strany EÚ. Zákazku prideliť v roku 2015 a na dokončenie stanovil štvormesačné obdobie, no v roku 2017 požiadal o *grant*, pričom uviedol, že väčšia časť prác bola dokončená. Na základe poskytnutých informácií sme však okrem iných nezrovnalostí dospeli k záveru, že projekt už bol v čase žiadosti fyzicky dokončený.

V Taliansku sme zistili ďalšie dva prípady nesúlady s článkom 65 ods. 6 NSU.

Porušovanie pravidiel vnútorného trhu

5.21. Tento rok sme zistili 23 porušení pravidiel vnútorného trhu, z ktorých tri boli vyčísliteľné. Väčšina porušení sa týkala verejného obstarávania.

Napriek mnohým opravám zostáva verejné obstarávanie významným zdrojom chýb

5.22. Postupy verejného obstarávania sú kľúčovým nástrojom na hospodárne a efektívne vynakladanie verejných financií a na vytvorenie vnútorného trhu. Preskúmali sme 165 postupov udeľovania zákaziek na práce, služby a dodávky. Veľká

že fyzické dokončenie súvisí s projektmi, ktoré majú fyzický predmet. Plná realizácia sa používa ako alternatíva fyzického dokončenia. Súvisí s operáciami, ktoré nemajú fyzický predmet alebo nemajú výhradne fyzický predmet, ale zahŕňajú aj iné prvky alebo časti, ktoré je tiež potrebné vykonať, aby sa operácia mohla považovať za vykonanú.

väčšina týchto postupov sa týkala projektov, ktoré sú spolufinancované v rámci operačných programov EFRR/KF.

5.23. Orgány auditu zistili 24 prípadov nedodržovania pravidiel verejného obstarávania v rámci transakcií, ktoré sme preskúmali, a uložili paušálne opravy v rozsahu od 5 % do 100 %, ako sa stanovuje v príslušných rozhodnutiach Komisie¹⁴.

5.24. V 19 postupoch verejného obstarávania sme zistili prípady nesúlady s pravidlami verejného obstarávania EÚ a/alebo vnútroštátnymi pravidlami verejného obstarávania, ktoré orgány auditu neodhalili (pozri [rámček 5.4](#)). Väčšina chýb, ktoré sme zistili, sa týkala zmlúv s hodnotou vyššou ako prahové hodnoty uvedené v smerniciach EÚ o verejnom obstarávaní¹⁵, čo zvyčajne znamená vykonávanie komplexnejších postupov. Dve chyby boli vážnym porušením, ktoré viedlo k inému výsledku tendra a vykázali sme ich ako vyčísliteľné chyby. Predstavovali 7 % všetkých vyčísliteľných chýb, ktoré sme zistili, teda približne 0,6 percentuálneho bodu odhadovanej chybovosti. Ďalšie chyby vo verejnom obstarávaní sa týkali nesúlady s požiadavkami na uverejnenie a požiadaviek na transparentnosť a diskriminačných technických špecifikácií. Tieto chyby sme nevyčíslili.

Rámček 5.4

Nesprávne uplatnenie výberových kritérií

Jeden prijímateľ v Rumunsku organizoval otvorený medzinárodný postup verejného obstarávania v rámci projektu obnovy skládky. Podľa jedného výberového kritéria bola nevyhnutná odborná prax preukázaná realizáciou minimálneho počtu podobných projektov. Z našej analýzy vyplynulo, že úspešný uchádzač mal v tejto oblasti nedostatočné skúsenosti. Verejný obstarávateľ mal vybranú ponuku vylúčiť a výdavky vykázané pre túto zákazku sú teda neoprávnené.

Zistili sme ešte jednu chybu súvisiacu s verejným obstarávaním v Rumunsku.

¹⁴ Rozhodnutie Komisie C(2013) 9527 final z 19. decembra 2013 o stanovení a schválení usmernení o určení finančných opráv, ktoré má Komisia uplatňovať na výdavky financované Úniou v rámci zdieľaného hospodárenia pri nedodržaní pravidiel verejného obstarávania; rozhodnutie Komisie C(2019) 3452 final zo 14. mája 2019, ktorým sa stanovujú usmernenia o určovaní finančných opráv, ktoré je potrebné uplatňovať na výdavky financované Úniou pri nedodržaní platných pravidiel verejného obstarávania.

¹⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014).

Jeden projekt bol neoprávnený pre porušenie pravidiel štátnej pomoci

5.25. Pokiaľ nie je štátna pomoc pod stropom *de minimis*, je v zásade nezlučiteľná s vnútorným trhom, keďže sa ňou môže narúšať obchod medzi členskými štátmi. Existujú však výnimky z tohto pravidla, najmä ak sa na projekt vzťahuje všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách¹⁶. Členské štáty sú povinné oznámiť ostatné prípady štátnej pomoci, aby Komisia mohla posúdiť ich zlučiteľnosť.

5.26. Tento rok sme identifikovali tri projekty EFRR a jeden projekt ESF, v ktorých boli porušené pravidlá EÚ týkajúce sa štátnej pomoci. Zastávame názor, že jeden z projektov EFRR nemal získať žiadne verejné finančné prostriedky z EÚ a/alebo členského štátu. Ostatné tri chyby sme nevyčíslili, keď nemali *vplyv* na úroveň verejného financovania, hoci členský štát (správne) neanalyzoval existenciu štátnej pomoci.

5.27. V súvislosti s jednou *transakciou* v Portugalsku sme zistili rovnaký systémový nedostatok týkajúci sa štátnej pomoci (žiadny motivačný účinok), ktorý sme identifikovali a vykázali minulý rok. V priebehu roka 2019 Komisia požiadala portugalské orgány, aby určili všetky dotknuté operácie za účtovné obdobia 2017/2018 a 2018/2019 a vykonali potrebné opravy s cieľom odstrániť z účtovných závierok neoprávnené výdavky. Portugalské orgány opravili 48 mil. EUR z účtovného obdobia 2018/2019 a 65 mil. EUR z účtovného obdobia 2017/2018 (obdobie, do ktorého patrí operácia, ktorú sme preskúmali).

Neoprávnené výdavky

5.28. Keď orgány členských štátov deklarujú výdavky Komisii, potvrdzujú, že boli vynaložené v súlade s platnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami. Neoprávnené výdavky sme zistili v 15 preskúmaných transakciách a tieto prípady predstavovali 52 % počtu zistených vyčísliteľných chýb alebo približne 0,6 percentuálneho bodu odhadovanej chybovosti.

5.29. Hlavnými príčinami neoprávnených výdavkov boli účastníci projektu alebo nákladové položky, ktoré nespĺňali pravidlá oprávnenosti. V [rámčeku 5.5](#) sa uvádza

¹⁶ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1 – 78).

príklad. Zistili sme aj niekoľko prípadov chýb súvisiacich s možnosťami zjednodušeného vykazovania nákladov.

Rámček 5.5

Príklad účastníkov, ktorí nesplnili pravidlá oprávnenosti

Jedna operácia podporená z YEI v Španielsku sa týkala dotovaných pracovných zmlúv na výskumnú prácu na univerzite. Univerzita vydala výzvu na predkladanie žiadostí na zodpovedajúce pracovné miesta výskumníkov. Na to, aby boli uchádzači oprávnení na získanie zamestnania, museli spĺňať požiadavky YEI (aktuálne nemali zamestnanie ani neboli zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy) a byť zaregistrovaní vo vnútroštátnom systéme záruky pre mladých. Zistili sme, že niekoľko účastníkov (osem z tridsiatich kontrolovaných účastníkov) bolo v čase podania prihlášky buď zamestnaných na inej univerzite alebo postgraduálne študovali na univerzite, ktorá vydala výzvu na predkladanie žiadostí, v dôsledku čoho boli neoprávnení na získanie podpory z YEI.

V jednej operácii v Grécku a v ďalšej v Poľsku sme tiež zistili chyby súvisiace s neoprávnenými účastníkmi.

Chýbajúce hlavné podporné dokumenty

5.30. Prijímatelia a orgány členských štátov zodpovedné za programy musia udržiavať systémy a postupy, ktoré zabezpečia primeraný audit trail. To zahŕňa potrebu viesť písomné záznamy. Jednou z najčastejších chýb, ktoré vplývali na výdavky z ESF a ktoré vykazovali orgány auditu, je absencia základných podporných dokumentov. Zistili sme, že v prípade piatich operácií, ktoré sme preskúmali (tri EFRR a dve ESF), chýbali podporné informácie alebo dokumentácia. V štyroch prípadoch, keď orgány členského štátu zodpovedné za programy alebo prijímatelia neboli schopní poskytnúť dokumenty preukazujúce súlad s podmienkami oprávnenosti, sme boli nútení tieto chyby vyčíslieť. Výsledok predstavoval približne 14 % transakcií, ktoré sme vyčíslili, a 0,2 percentuálneho bodu odhadovanej chybovosti.

Nedodržiavanie pravidiel týkajúcich sa využívania finančných nástrojov

5.31. Do konca účtovného obdobia 2017/2018 vykázali členské štáty príspevky EÚ na *finančné nástroje* vo výške 4,1 mld. EUR, z ktorých v období od 1. júla 2017 do 30. júna 2018 deklarovali približne 1 mld. EUR. K 30. júnu 2018 predstavovali úhrady konečným príjemcom alebo v ich prospech počas programového obdobia 2014 – 2020 spolu 1,2 mld. EUR vrátane sumy vo výške 0,6 mld. EUR vyplatenej v účtovnom období 2017/2018.

5.32. Náš audit sa týkal ôsmich finančných nástrojov z programového obdobia 2014 – 2020. Preskúmali sme 69 úverov, osem *kapitálových investícií* a dve nákladové položky súvisiace s poplatkami za riadenie, ktoré účtujú finanční sprostredkovatelia.

5.33. Skúmali sme dva programy *iniciatívy na podporu MSP* — v Španielsku a Rumunsku. Neoprávnené úhrady sme zistili u konečných príjemcov v štyroch z desiatich investícií, ktoré sme preskúmali v španielskom programe. Konkrétne finanční sprostredkovatelia schválili úvery na tri investície bez toho, aby bolo potvrdené, že príjemcovia majú status malého a stredného podniku. Činnosť, ktorá bola použitá na odôvodnenie poskytnutia úveru na inú investíciu, bola plne vykonaná a vyplatená pred podpísaním úveru.

5.34. Španielsku iniciatívu na podporu MSP sme takisto skúmali v našej výročnej správe za rok 2017, keď sme podobne informovali o vysokej miere neoprávnených výdavkov a dospeli sme k záveru, že existuje vážne riziko nezrovnalostí¹⁷. Z tohto dôvodu sme v tomto roku preskúmali aj 13 úverov v rámci španielskeho programu, ktorých hodnota istiny predstavovala najmenej 2 mil. EUR. Zistili sme, že deväť úverov nemalo byť zaručených týmto nástrojom, pretože neexistoval dostatočný dôkaz o tom, že ide o malé a stredné podniky. Situácia bola odlišná v rumunskom programe iniciatívy na podporu MSP, kde bola hodnota istiny úverov vo všeobecnosti nízka a kde sme nezistili žiadne neoprávnené investície.

5.35. V našej správe z roku 2017 sme upozornili na potrebu výrazného zlepšenia mechanizmov auditu pre finančné nástroje, ktoré spravuje skupina EIB. *Európsky investičný fond* (EIF) prijal opatrenia na riešenie tejto otázky a zlepšil svoj systém monitorovania a kontroly. EIF zo španielskeho programu vylúčil viac ako 4 000 neoprávnených investícií (približne 7 % celkového objemu portfólia). Počínajúc účtovným obdobím 2018/2019 EIF tiež dobrovoľne rozšíril používanie správ o „primeranom uistení“¹⁸. Je však ešte príliš skoro na posúdenie vplyvu a úplnej účinnosti týchto opatrení, pretože sa nevzťahovali na účtovné obdobie 2017/2018, ktoré bolo predmetom nášho auditu.

¹⁷ Pozri body 6.36 – 6.39 našej výročnej správy za rok 2017.

¹⁸ V súlade s *International Standard on Assurance Engagements (ISAE) 3000 Revised, Assurance Engagements Other than Audits or Reviews of Historical Financial Information* (Medzinárodný štandard pre overovacie zákazky (ISAE) 3000), Overovacie zákazky okrem auditov a prieskumov finančných informácií v minulých obdobiach) (Medzinárodná federácia účtovníkov).

Naše posúdenie práce orgánov auditu

5.36. Práca orgánov auditu je rozhodujúcou súčasťou rámca uistenia a kontroly výdavkov na súdržnosť. Naše preskúmanie ich práce je súčasťou procesu, ktorý môže znamenať, že v budúcnosti budeme viac využívať model uistenia Komisie. Tento rok sme posúdili prácu 18 zo 116 orgánov auditu.

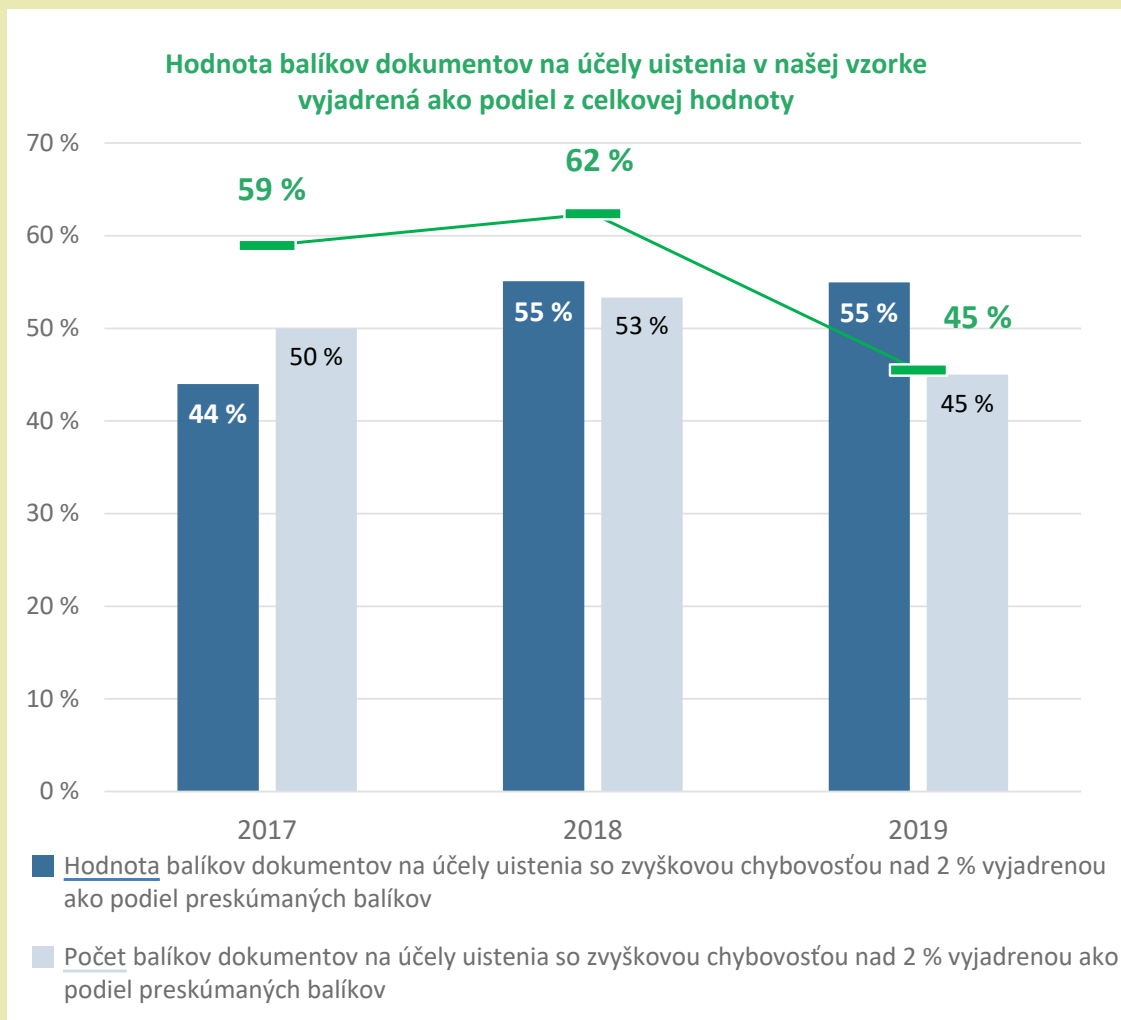
5.37. Vo všetkých balíkoch dokumentov na účely uistenia a balíkoch ukončenia programov, ktoré sme preskúmali, vykázali orgány auditu zvyškovú *chybovosť* rovnajúcu sa 2 % alebo pod úrovňou 2 %. K týmto mieram sa pripočítavajú chyby, ktoré orgány auditu neodhalili.

5.38. Ďalšie chyby, ktoré sme zistili v našej vzorke transakcií, ktoré predtým kontrolovali orgány auditu, a výsledky preskúmania a audítorskej činnosti Komisie naznačujú, že zvyšková chybovosť vykázaná orgánmi auditu, nie je vždy spoľahlivá. Naša práca nám poskytla dostatočné dôkazy na to, aby sme dospeli k záveru, že zvyšková chybovosť presahuje 2 % v deviatich z 20 balíkov dokumentov na účely uistenia (45 %), ktoré sme preskúmali za obdobie 2014 – 2020. Týchto deväť balíkov predstavovalo 55 % príslušných výdavkov. Komisia vo svojich výročných správach o činnosti, berúc do úvahy svoju vlastnú audítorskú prácu a predbežné výsledky našich auditov, upravila zvyškovú chybovosť v ôsmich balíkoch z deviatich balíkov dokumentov na účely uistenia v našej vzorke na hodnotu presahujúcu 2 %.

5.39. Za tri roky, počas ktorých sme preskúmali výdavky za obdobie 2014 – 2020, sa počet balíkov dokumentov na účely uistenia, v súvislosti s ktorými orgány auditu vykázali nespoľahlivé zvyškové miery pod úrovňou 2 %, konzistentne pohyboval okolo 50 %, a to z hľadiska počtu balíkov, ako aj z hľadiska výdavkov, ktoré sme vybrali na audit (pozri [rámcik 5.6](#)).

Rámček 5.6

Trojročný trend týkajúci sa balíkov dokumentov na účely uistenia, pri ktorých naše výsledky auditu a výsledky Komisie potvrdili zvyškovú chybovosť presahujúcu 2 %

Zdroj: EDA.

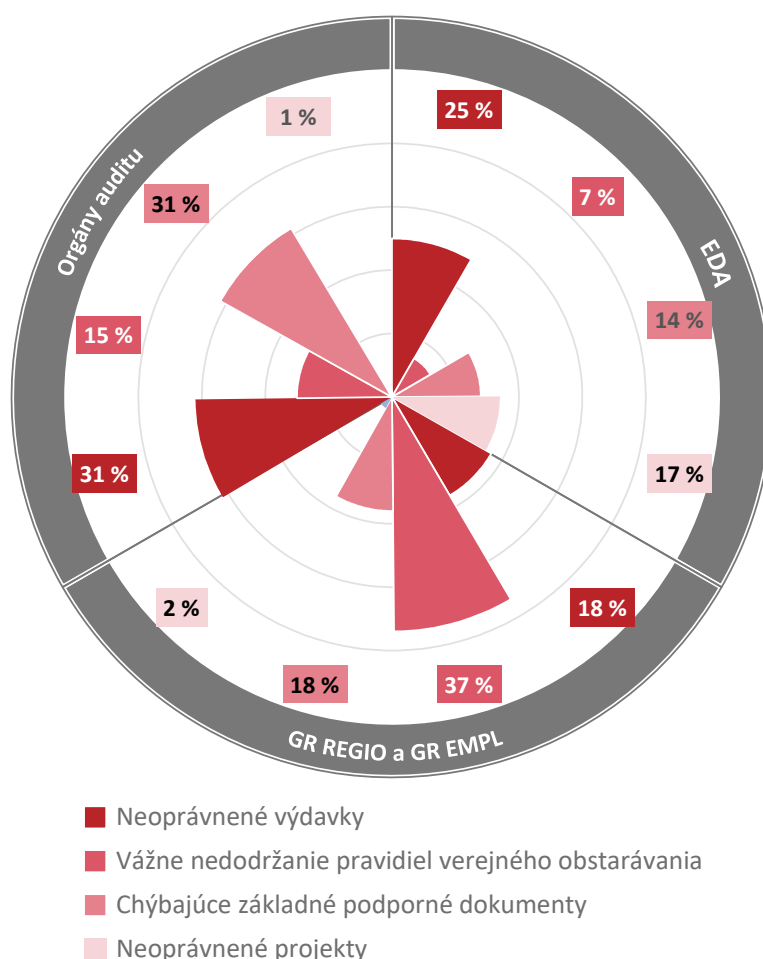
5.40. Od minulého roka vykazujú orgány auditu chyby prostredníctvom spoločnej typológie, na ktorej sa dohodli s Komisiou¹⁹. V **rámčeku 5.7** je znázornená súvislosť medzi typmi chýb, ktoré najčastejšie vykazovali orgány auditu, a dodatočnými chybami, ktoré sme spolu s Komisiou najčastejšie odhalili. Z výsledkov vyplýva, že najbežnejší typ nezrovnalostí pri každom orgáne auditu sa i naďalej týka neoprávnených výdavkov a verejného obstarávania. Najčastejšou chybou s vplyvom na výdavky ESF je chýbajúca základná podporná dokumentácia. Napriek mnohým nezrovnalostiam, ktoré už orgány auditu vykázali pri projektoch, ktoré skúmame,

¹⁹ Pozri stranu 27 výročnej správy o činnosti GR REGIO za rok 2018 a stranu 41 výročnej správy o činnosti GR EMPL za rok 2019.

mnohé chyby stále nie sú odhalené alebo opravené všetkými orgánmi vnútornej kontroly v skorších fázach.

Rámček 5.7

Typy chýb, ktoré audítori odhaľujú najčastejšie

Zdroj: EDA.

Nedostatky v metódach výberu vzoriek niektorých orgánov auditu mali vplyv na reprezentatívnosť

5.41. Vzhľadom na vysoký počet operácií, ktoré sa spolufinancujú v každom operačnom programe, musia orgány auditu využívať na získanie stanoviska k oprávnenosti výdavkov výber vzoriek. Na získanie spoľahlivých výsledkov musia byť vzorky reprezentatívne pre kontrolovaný súbor a vo všeobecnosti musia byť založené na štatisticky overenej metóde²⁰.

²⁰ Článok 127 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

5.42. Zistili sme nedostatky, ako sú nedostatočné zastúpenie určitých operácií, nesprávne použitie parametrov pre výber vzoriek a chýbajúci auditorský záznam (audit trail) v piatich z 24 balíkov (vrátane štyroch za obdobie 2014 – 2020), ktoré sme skúmali. Reprezentatívnosť vzoriek do určitej miery ovplyvnili dva z týchto nedostatkov. V dôsledku toho sme museli vybrať ďalšiu vzorku troch transakcií s cieľom zabezpečiť náležité pokrytie kontrolovaného súboru.

Pretrvávajú nedostatky v spôsobe, akým orgány auditu vykonávajú a dokumentujú svoju prácu

5.43. Podľa medzinárodných auditorských štandardov je potrebné, aby audítori dokumentovali svoje kontroly a jasne označili všetky dokumenty, ktoré sú najdôležitejšie z hľadiska kontrolovaných výdavkov²¹. To im umožňuje niest zodpovednosť za svoju prácu a pomáha interným alebo externým hodnotiteľom vyvodiť záver o rozsahu a dostatočnosti kontrol. Nedostatočné alebo neprimerané otázky či odpovede v kontrolných zoznamoch zvyšujú riziko, že neoprávnené výdavky nebudú odhalené.

5.44. Na základe nášho preskúmania práce orgánov auditu sme boli schopní vyvodiť záver v prípade 120 transakcií zo vzorky transakcií (55 %). Zistili sme nedostatky týkajúce sa rozsahu, kvality a dokumentácie práce orgánov auditu v 100 transakciách (45 %), pre ktoré sme museli opätovne vykonať príslušné auditorské postupy. Tieto nedostatky sa týkali 17 z 24 balíkov dokumentov na zabezpečenie uistenia/balíkov ukončenia programov, ktoré sme preskúmali. V prípade 25 transakcií (15 % z celkového počtu) si nedostatky vyžiadali návštevu prijímateľov na mieste. V prípade 23 zo 100 transakcií (v 11 balíkoch dokumentov na zabezpečenie uistenia), ktoré sme opätovne skontrolovali, sme zistili vyčísliteľné chyby, ktoré orgán auditu predtým neodhalil. Tieto nedostatky poukazujú na význam riadneho dokumentovania auditorských spisov a vykonávania kontrol kvality.

5.45. V porovnaní s minulým rokom sme opätovne vykonali kontrolu trochu väčšieho počtu transakcií, keď bol pomer menší ako jedna tretina všetkých auditorských postupov. Tento rok sme však mohli objasniť ďalšie otázky bez toho, aby sme navštívili priestory prijímateľa. V tejto súvislosti vítame spoločnú iniciatívu Komisie a orgánov auditu na zlepšenie dokumentácie práce orgánov auditu (pozri [rámcik 5.8](#)).

²¹ ISA 230 Auditorská dokumentácia.

Rámček 5.8

Koordinované úsilie o zlepšenie audítorskej dokumentácie

So zreteľom na naše výsledky auditu z rokov 2017 a 2018, ktoré poukazujú na nedostatky v kontrolných zoznamoch orgánov auditu a v dokumentácii ich audítorských spisov, orgány auditu a Komisia vytvorili pracovnú skupinu s cieľom vypracovať pre audítorov oznámenie o osvedčených postupoch. Jeho cieľom bolo dospieť k spoločnej dohode o tom, ako by mali audítori dokumentovať svoju audítorskú prácu a aké podporné dokumenty by mali uchovávať v audítorských spisoch a to aj v prípade, že neexistujú žiadne zistenia. Pracovná skupina vypracovala v decembri 2019 *Reflection paper on audit documentation* (Diskusný dokument o audítorskej dokumentácii). Nejde o vyčerpávajúcu príručku a použitie dokumentu nie je povinné, ale predstavuje prvý krok k zlepšeniu spôsobu, akým orgány auditu vykonávajú a dokumentujú svoju prácu.

Nesprávne zaobchádzanie s opravami zo strany jedného orgánu malo vplyv na dve vykázané zvyškové chybovosti

5.46. Správny výpočet a spoľahlivosť zvyškovej chybovosti závisí okrem iného od toho, ako sa následne pristupuje k zisteným chybám a súvisiacim *finančným opravám*.

5.47. V prípade dvoch z 20 balíkov dokumentov na účely uistenia, ktoré sme preskúmali, vypočítal orgán auditu zvyškovú chybovosť nesprávne. Odpočítal jednotlivé opravy, ktoré uplatnil riadiaci orgán, ktoré však nesúviseli s audítorskou prácou orgánu auditu. V dôsledku tohto nadmerného zníženia rizikovej sumy orgán auditu nesprávne vykázal zvyškovú chybovosť pod 2 %. Komisia jeden z týchto dvoch prípadov identifikovala vo svojom preskúmaní balíkov dokumentov na účely uistenia.

Práca Komisie v súvislosti s uistením a vykazovanie zvyškovej chybovosti v jej výročných správach o činnosti

5.48. Výročné správy o činnosti sú hlavným nástrojom generálnych riaditeľstiev Komisie na vykazovanie, či majú primerané uistenie, že postupy kontrol členských štátov zabezpečujú zákonnosť a správnosť výdavkov.

Audity zhody založené na riziku poukázali na nezrovnalosti, ktoré orgány auditu neodhalili

5.49. Spoľahlivosť informácií o zákonnosti, ktoré boli uvedené vo výročných správach o činnosti vo veľkej miere závisia od kvality práce orgánov auditu. Komisia vykonáva audity zhody, v rámci ktorých túto prácu skúma a posudzuje. Cieľom je získať primerané uistenie, že závažné nedostatky v systémoch riadenia a kontroly nezostávajú neodhalené, nevykázané a teda neopravené po predložení účtovných závierok Komisii.

5.50. Komisia vyberá operačné programy pre svoje audity zhody najmä na základe ročného posúdenia rizík. Programy s vyšším skóre rizika, a teda vyšším potenciálom významnej chybovosti, majú prioritu.

5.51. V roku 2019 Komisia vykonala 26 auditov zhody (14 vykonalo GR REGIO a 12 GR EMPL) v 11 členských štátoch. Komisia vo svojich návrhoch správ o všetkých týchto auditoch zhody dospela k záveru, že zvyšková chybovosť vykázaná vo výročných kontrolných správach orgánov auditu za účtovné obdobie 2017/2018 bola podhodnotená. Komisia túto mieru preto zvýšila. V 15 prípadoch sa tým zvýšila zvyšková chybovosť nad 2 % prah významnosti.

5.52. Trinásť auditov zhody (päť vykonalo GR REGIO a osem GR EMPL) bolo dokončených do mája 2020. V polovici týchto auditov teda ešte nebola zvyšková chybovosť konečná.

5.53. V súčasnosti v prebiehajúcom audite analyzujeme relevantnosť, spoľahlivosť a konzistentnosť výročnej chybovosti výdavkov v oblasti súdržnosti, ktorú Komisia počíta ako výsledok svojich auditov.

Komisia využíva pri podávaní správ o správnosti potvrdenú zvyškovú chybovosť

5.54. Komisia vypočítava vážený priemer chybovosti na základe vykázaných individuálnej zvyškovej chybovosti, výsledkov svojej vlastnej práce týkajúcej sa správnosti a iných dostupných informácií. Túto mieru vykazuje ako kľúčový ukazovateľ *výkonnosti* (KPI) týkajúci sa správnosti. Vo výročných správach o činnosti za rok 2019 je kľúčový ukazovateľ výkonnosti založený na jednotlivých mierach vykázaných za účtovné obdobie 2017/2018. GR REGIO vylučuje vplyv záloh vyplatených na finančné nástroje.

5.55. Ako sa vyžaduje v *nariadení o rozpočtových pravidlách*, každý z dvoch generálnych riaditeľov poskytl *vyhlásenie o vierohodnosti* „príslušných“ výdavkov vzniknutých v roku 2019, ktoré ešte neprešli celým cyklom kontroly.

V predchádzajúcich dvoch rokoch generálne riaditeľstvá odhadli v súvislosti s týmito výdavkami sumu vystavenú riziku využitím potvrdenej zvyškovej chybovosti za predchádzajúce účtovné obdobie alebo najnovšej zvyškovej chybovosti, ktorú vykázali orgány auditu za bežné účtovné obdobie, podľa toho, ktorá hodnota bola vyššia. Vo výročných správach o činnosti za rok 2019 obidve generálne riaditeľstvá zmenili svoju metodiku a kľúčový ukazovateľ výkonnosti pre účtovné obdobie 2017/2018 uplatňovali na „príslušné“ výdavky vzniknuté v roku 2019.

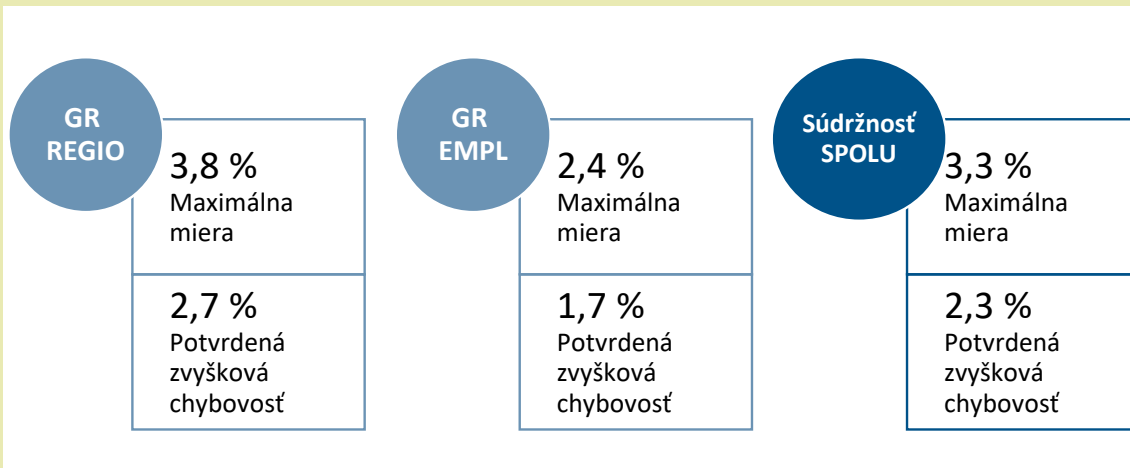
5.56. GR REGIO vykázalo KPI nad 2 % prahom významnosti a GR EMPL pod 2 % prahom významnosti. Vzhľadom na to, že sa výsledky auditov niekoľkých operačných programov stále prerokúvali (pozri bod 5.52), obe generálne riaditeľstvá zverejnili aj „maximálnu mieru“²². Cieľom tejto miery je tiež zohľadniť prípadné ďalšie chyby vo výdavkoch na operácie, ktoré neboli zahrnuté do auditov Komisie, ako aj akékoľvek ďalšie informácie, ktoré môžu byť k dispozícii po prijatí výročných správ o činnosti. Túto mieru považujeme za vhodnejšiu, pretože zohľadňuje potenciálny vplyv prebiehajúcej audítorskej práce.

5.57. *Rámček 5.9* obsahuje prehľad KPI, ktoré vykázala Komisia vo svojich výročných správach o činnosti za rok 2019.

²² V našej výročnej správe za rok 2018 sa pre túto mieru používal výraz „najhorší scenár“.

Rámček 5.9

Prehľad informácií o kľúčových ukazovateľoch výkonnosti vo výročných správach o činnosti

Zdroj: EDA na základe výročných správ o činnosti GR REGIO a GR EMPL za rok 2019.

5.58. Vo svojej výročnej správe za rok 2018 sme dospeli k záveru, že z rôznych dôvodov²³ by sa celková zvyšková chybovosť, ktorá slúži ako kľúčový ukazovateľ výkonnosti, mala považovať za minimálnu mieru. Generálne riaditeľstvá vo svojich VSČ za rok 2019 ďalej uvádzajú, že v nasledujúcich rokoch sa môže vykonať dodatočná práca na posúdenie spoľahlivosti zvyškovej chybovosti.

5.59. Pri poskytovaní informácií za tento podokruh VFR vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2019 vychádzala Komisia z odhadov súm vystavených riziku a KPI oboch generálnych riaditeľstiev. Celkové riziko pri platbe vykázala v rozmedzí od 2,2 % do 3,1 %²⁴. Vykázané miery vo VSČ aj v AMPR sú nižšie ako nami odhadovaná chybovosť.

Výhrady sa nemusia nevyhnutne vzťahovať na všetky významné riziká

5.60. Od generálnych riaditeľstiev sa vyžaduje, aby vo svojich VSČ uviedli výhrady²⁵ k operačným programom, pre ktoré znamenajú nedostatky v riadiacom a kontrolnom systéme významné riziko pre rozpočet EÚ. Na tento účel by mali zohľadniť všetky

²³ Body 6.62 a 6.63 výročnej správy za rok 2018.

²⁴ Strana 58 AMPR za rok 2019.

²⁵ Generálni riaditelia prostredníctvom výhrad obmedzujú uistenie ohľadom používania rozpočtu, za ktorý zodpovedajú (pozri článok 74 os. 9 nariadenia o rozpočtových pravidlách).

informácie, ktoré sú dostupné v čase ich posúdenia. Hlavné kritériá na sformulovanie výhrady sú²⁶

- významné problémy s úplnosťou, správnosťou a pravdivosťou účtov,
- nedostatky v kľúčových prvkoch systémov riadenia a kontroly, ktoré vedú k 10 % paušálnej oprave,
- celková chybovosť, vykázaná orgánom auditu, nad 10 % a/alebo zvyšková chybovosť nad 2 % v prípade ročnej účtovnej závierky predloženej v referenčnom roku pre VSČ (na rok 2019 to bola účtovná závierka vychádzajúca z účtovného obdobia 2018/2019). Komisia môže tieto miery upravovať počas predbežného preskúmania súladu.

Komisia tiež zohľadňuje kvalitatívne nedostatky, ktoré majú významný vplyv na jej dobré meno.

5.61. Väčšina výhrad uvedených vo VSČ za rok 2019 v praxi vyplývala hlavne z chybovosti účtovnej závierky za obdobie 2018/2019, ktorá ešte nebola schválená. Obidve generálne riaditeľstvá uviedli, že chybovosť za obdobie 2018/2019 bude potvrdená najskôr až vo výročných správach o činnosti za rok 2020.

5.62. Existujú operačné programy, pri ktorých potvrdená chybovosť z účtovného obdobia 2017/2018 poukazuje na významné riziko alebo závažné nedostatky v systémoch riadenia a kontroly. Tieto dve generálne riaditeľstvá vo svojich výročných správach o činnosti za rok 2019 uviedli, že ak potvrdená zvyšková chybovosť za predchádzajúce účtovné obdobie presahuje 2 %, nevzdávajú sa žiadne výhrady, pretože v budúcnosti budú uplatnené dodatočné finančné opravy²⁷. Výhrady Komisie sa teda väčšinou zakladajú na predbežných mierach chybovosti a nemusia sa nevyhnutne vzťahovať na všetky významné riziká. Táto otázka je okrem iného súčasťou prebiehajúceho auditu (pozri bod 5.53).

²⁶ Pozri prílohu IV k výročným správam GR REGIO a DG EMPL o činnosti.

²⁷ Prílohy k výročnej správe GR REGIO o činnosti za rok 2019, str. 21, poznámka pod čiarou 8; prílohy k výročnej správe GR EMPL o činnosti za rok 2019, str. 32, poznámka pod čiarou 16.

Záver a odporúčania

Záver

5.63. Z celkových audítorských dôkazov, ktoré sme získali a predložili v tejto kapitole, vyplýva, že chybovosť vo výdavkoch v podokruhu „Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť“ bola významná. V prípade tohto podokruhu VFR z testovania transakcií vyplýva, že odhadovaná celková chybovosť je 4,4 % (pozri [prílohu 5.1](#)).

5.64. Nedostatky, ktoré sme zistili v práci viacerých orgánov auditu zahrnutých do našej vzorky (pozri body [5.36](#) až [5.47](#)) v súčasnosti obmedzujú spoľahlivosť, ktorú jej možno pripísať. Prepočítaná miera za obdobie 2014 – 2020 prekračovala 2 % prah významnosti v deviatich z 20 balíkov dokumentov na účely uistenia. Komisia upravila zvyškovú chybovosť v prípade ôsmich balíkov dokumentov na účely uistenia na hodnotu vyššiu ako 2 %. Zároveň tým zohľadnila aj našu audítorskú prácu. Potvrďuje to, o čom sme informovali v predchádzajúcich rokoch, ako sa uvádza v [rámcu 5.6](#).

5.65. Vzhľadom na tieto skutočnosti a problémy, ktoré sme zistili ohľadom zvyškovej chybovosti, o ktorej informovala Komisia vo svojich výročných správach o činnosti za účtovné obdobie 2017/2018 (pozri body [5.58](#) a [5.59](#)), sa domnievame, že chybovosti, ktoré sú zhrnuté v AMPR, sú podhodnotené a v súčasnosti sa na ne nemôžeme spoľahnúť.

5.66. Údaje týkajúce sa informácií o správnosti uvedené vo výročných správach o riadení a výkonnosti za účtovné obdobie 2017/2018 potvrdzujú významnú chybovosť v oblasti politiky súdržnosti. Tieto miery sa však nachádzajú v spodnej polovici rozsahu chýb. Okrem toho maximálna miera Komisie je nižšia ako naša odhadovaná chybovosť (pozri bod [5.59](#)).

5.67. Nový rámec kontroly a uistenia bol navrhnutý s cieľom zabezpečiť, aby bola ročná zvyšková chybovosť nižšia než 2 %. Z nášho auditu však vyplynulo, že sú potrebné ďalšie zlepšenia, pokiaľ ide o to, ako rámec vykonávajú riadiace orgány, orgány auditu a Komisia.

Odporúčania

5.68. V *prílohe 5.3* sa nachádzajú zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe troch odporúčaní uvedených v našej výročnej správe za rok 2016 a siedmich odporúčaní uvedených v našich výročných správach za rok 2017 a 2018, ktoré si vyžadovali okamžité opatrenia alebo ktoré mali byť vykonané v roku 2019. Komisia vykonala jedno odporúčanie v plnom rozsahu, sedem vo väčšine ohľadov, jedno v niektorých ohľadoch a jedno odporúčanie nevykonala vôbec. Domnievame sa, že odporúčanie 4 bod ii) a odporúčanie 6 z našej výročnej správy za rok 2017 sú stále platné.

5.69. Na základe tohto preskúmania a našich zistení a záverov za rok 2019 Komisii odporúčame:

Odporúčanie 5.1 – Podmienky oprávnenosti projektov

Objasniť, čo sa rozumie výrazmi „fyzicky dokončené“ a/alebo „plne zrealizované“ operácie. To by členským štátom pomohlo overiť, či sú operácie v súlade s článkom 65 ods. 6 nariadenia o spoločných ustanoveniach, a predísť neodhaleniu neoprávnených operácií. Malo by sa objasniť, že táto podmienka sa vzťahuje len na práce alebo činnosti potrebné na dosiahnutie výstupu operácie, a nie na finančné a administratívne aspekty.

Časový rámec: okamžite

Odporúčanie 5.2 – Opatrenie na zvýšenie spoľahlivosti zvyškových chybovostí, ktoré vykázali orgány auditu

Analyzovať hlavné zdroje nezistených chýb a vypracovať potrebné opatrenia spolu s orgánmi auditu s cieľom zlepšiť spoľahlivosť vykázaných zvyškových chybovostí.

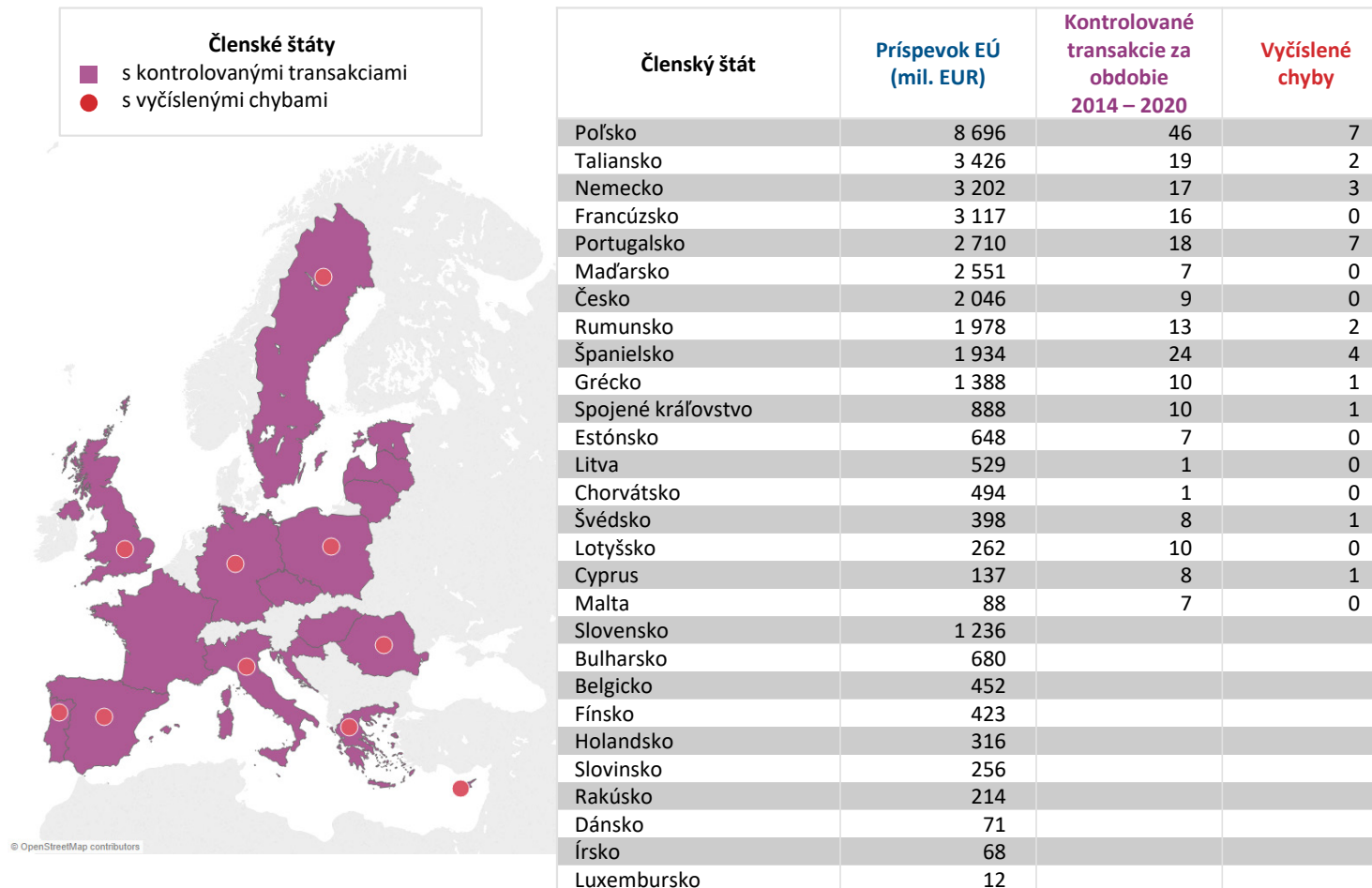
Časový rámec: jún 2021

Prílohy

Príloha 5.1 – Výsledky testovania transakcií

	2019	2018
VEĽKOSŤ A ŠTRUKTÚRA VZORKY		
Celkový počet transakcií:	236	220
ODHADOVANÝ DOSAH VYČÍSLITEĽNÝCH CHÝB		
Odhadovaná chybovosť	4,4 %	5,0 %
Horná hranica chybovosti (UEL)	6,7 %	
Spodná hranica chybovosti (LEL)	2,1 %	

Príloha 5.2 – Informácie o opatreniach EÚ v členských štátoch

Zdroj: Mapový podklad od prispievateľov ©OpenStreetMap s licenciou [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/) (CC BY-SA).

Príloha 5.3 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní v okruhu „Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť“

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nedostatočné dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
2016	Komisii odporúčame: Odporúčanie 1: pri ukončovaní programov za obdobie 2007 – 2013 venovať osobitnú pozornosť oblastiam, v ktorých je vyššie riziko neoprávnených výdavkov a zverejnenia nesprávnych informácií, ktoré môžu viesť k preplateniu nadmernej sumy. Konkrétne by Komisia mala:						
	a) zabezpečiť, aby sa oprávnené sumy vykázané za finančné nástroje pri ukončení umelo nezvyšovali v dôsledku nadhodnotenia súm využitých na úrovni konečných príjemcov. Riziko je najvyššie pri záručných fondoch, kde by neoprávnené nízky multiplikačný pomer znamenal neopodstatnený nárast oprávnených nákladov;	X					
	b) overiť, že zálohy štátnej pomoci boli kryté skutočnými výdavkami na úrovni projektov, pretože len tie sú oprávnenými výdavkami. Komisia by mala zabezpečiť, aby riadiace orgány vykonávali dostatočné overovania, ktoré zaistia, aby bolo zúčtovanie záloh a odpočítanie neoprávnených súm doložené adekvátnym audit trailom;	X					
	c) zaistiť, aby boli výdavky v rámci všetkých veľkých projektov podložené rozhodnutím Komisie, ktorým sa projekt schvaľuje. V opačnom prípade sa deklarované výdavky stanú neoprávnenými. Mimoriadne riziko vzniká v prípadoch, keď sa veľké projekty rozdeľujú na menšie časti, ktoré sú pod prahovou hodnotou stanovenou pre veľké projekty.	X					

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nedostatočné dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
	Odporúčanie 2: v súvislosti s obdobím 2014 – 2020 vyriešiť záležitosti, ktoré môžu ovplyvniť spoľahlivý výpočet zostatkovej miery zavedením prísnych kontrol a usmernenia, pokiaľ ide o: a) kontrolovaný súbor finančných nástrojov a záloh štátnej pomoci. V celkovom súbore by mali byť za finančné nástroje náležite zastúpené sumy vynaložené na úrovni konečných príjemcov a za štátnu pomoc skutočné výdavky na úrovni projektov vykázané v účtovnej závierke; b) rozsah auditov finančných nástrojov spravovaných EIB. Komisia by mala zaistiť, aby boli mechanizmy auditu primerané na úrovni finančných sprostredkovateľov i konečných príjemcov. Konečné schválenie zmien súčasného právneho základu, ktoré Komisia navrhla pre <i>súhrnné nariadenie</i> , ako aj povinnosť vykonávať audity na úrovni členského štátu by boli v tomto ohľade nápomocné;		x ²⁸				
			x ²⁹				

²⁸ Ako sa uvádza vo výročnej správe o činnosti za rok 2019, GR REGIO tieto zálohy štátnej pomoci neodstránilo pri výpočte zvyškovej chybovosti „vzhľadom na vnútornú právnu zložitost' spojenú s riešením týchto záloh pri výpočte chybovosti a na obmedzený vplyv, ktorý sa odhaduje v predchádzajúcich rokoch“. Aj vo výročnej správe o činnosti GR EMPL za rok 2019 sa uvádza len odstránenie zálohových platieb na finančný nástroj z výpočtu zvyškovej chybovosti.

²⁹ V súhrnnom nariadení sa zaviedla požiadavka, aby orgány auditu vykonávali systémové audity a audity operácií finančných nástrojov na úrovni finančných sprostredkovateľov, vrátane finančných nástrojov riadených skupinou EIB, ale nezahŕňajú programy iniciatívy na podporu MSP zriadených pred 2. augustom 2018. Preto ešte neboli zavedené primerané mechanizmy auditu pre tieto programy.

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nedostatočné dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
	c) nezapočítanie súm, ktoré sú predmetom prebiehajúceho posudzovania a o ktorých sa hovorí v článku 137 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, do výpočtu zostatkovej miery, ktorú vykazujú členské štáty, pretože ich započítanie vedie k podhodnoteniu zostatkovej miery a znižuje transparentnosť a spoľahlivosť tohto kľúčového ukazovateľa.	X					
	Odporúčanie 3: pri prehodnocovaní koncepcie a mechanizmu poskytovania finančných prostriedkov z EŠIF v období po roku 2020 posilniť zameranie programov na výkonnosť a zjednodušiť mechanizmus pre platby, a to, ak je to vhodné, prostredníctvom podpory zavádzania ďalších opatrení na prepojenie rozsahu platieb s výkonnosťou namiesto jednoduchého preplácania nákladov.		X ³⁰				

³⁰ Napriek značnému úsiliu Komisie týkajúcemu sa zamerania na zjednodušenie a výkonnosť, návrh nariadenia o spoločných ustanoveniach na obdobie 2021 – 2027 nezahŕňa opatrenia, ktoré by vytvárali súvislosť medzi platbami a výkonnosťou. Okrem toho, ako sme zdôraznili v našom stanovisku č. 6/2018 k návrhu Komisie z 29. mája 2018 o nariadení o spoločných ustanoveniach, COM(2018) 375 final), návrhom sa rušia mnohé prvky, ktoré boli vypracované na podporu lepšieho zamerania fondov na výsledky, ako sú *ex ante* hodnotenie programov, výkonnostná rezerva a spoločné normy na posudzovanie veľkých projektov.

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nedostatočné dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
2017	Komisii odporúčame: Odporúčanie 1: zabezpečiť, aby boli mechanizmy auditu pre finančné nástroje riadené EIF primerané na úrovni finančných sprostredkovateľov, Ak EIB/EIF použije dohodnuté postupy s externými audítormi, Komisia by mala vymedziť minimálne podmienky takýchto zmlúv s ohľadom na potrebu zabezpečiť uistenie, najmä povinnosť dostatočnej audítorskej práce na úrovni členského štátu.		X ³¹				
	Odporúčanie 2: navrhnuť legislatívne zmeny pre finančný rámec na obdobie po roku 2020, ktoré by vylučovali preplatenie DPH verejným orgánom z finančných prostriedkov EÚ.				X ³²		
	Odporúčanie 3: vyriešiť nedostatky, ktoré sme zistili pri overovaní práce orgánov auditu v rámci auditov Komisie týkajúcich sa správnosti,		X ³³				

³¹ V súhrnnom nariadení sa zaviedla požiadavka, aby orgány auditu vykonávali systémové audity a audity operácií finančných nástrojov na úrovni finančných sprostredkovateľov, vrátane finančných nástrojov riadených skupinou EIB, ale nezahŕňajú programy iniciatívy na podporu MSP zriadených pred 2. augustom 2018. Preto ešte neboli zavedené primerané mechanizmy auditu pre tieto programy.

³² Komisia predložila alternatívny návrh, podľa ktorého je DPH oprávnená pri projektoch s celkovými nákladmi nižšími ako 5 mil. EUR. Tým sa však tento problém nerieši, ako sme podrobne opísali v našom rýchlom preskúmaní veci týkajúcom sa DPH uverejnenom 29.11.2018.

³³ Pozri body 6.58 – 6.64 našej výročnej správy za rok 2018. Komisia v tejto súvislosti neposkytla žiadne nové skutočnosti.

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nedostatočné dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
	Odporúčanie 4: vyriešiť zložitosť informácií uvádzaných vo VSČ GR REGIO a GR EMPL, ktoré sa týkajú rámca kontroly a uistenia na roky 2014 – 2020, a to prostredníctvom: i) zamerania sa na výdavky, ktoré prešli cyklom kontroly, t. j. balíky dokumentov na účely uistenia, ktoré zahŕňajú výdavky spred 30. júna roku „n – 1“. Na tento účel by Komisia mala prispôbiť svoje výkazníctvo s cieľom zabezpečiť, aby nepredkladala predbežné odhady; ii) jasného uvádzania, ktoré výdavky ešte neboli podrobne preskúmané (vrátane kontrol správnosti). Mala by uviesť, aké preventívne opatrenia chránia rozpočet EÚ a či sú tieto opatrenia dostatočné na poskytnutie uistenia, ale mala by sa zdržať výpočtu zvyškovej chybovosti výdavkov, ktoré ešte neboli preskúmané. iii) uverejňovania celkovej zvyškovej chybovosti v podokruhu 1b VFR za každý účtovný rok.		X ³⁴				
	Odporúčanie 6: vykonať dostatočné kontroly správnosti s cieľom vyvodiť závery o účinnosti práce orgánov auditu a získať primerané uistenie o správnosti výdavkov najneskôr vo VSČ, ktoré uverejňuje po roku schválenia účtov.			X ³⁵			

³⁴ Pozri bod 5.55.

³⁵ Pozri bod 6.64 výročnej správy za rok 2018. Komisia v tejto súvislosti neposkytla žiadne nové skutočnosti.

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nedostatočné dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
2018	<p>Komisii odporúčame:</p> <p>Odporúčanie 1:</p> <p>Mechanizmy auditu <i>programov iniciatívy na podporu MSP</i></p> <p>Zabezpečiť, aby:</p> <p>a) sa pravidelné kontroly založené na reprezentatívnej vzorke úhrad konečným príjemcom vykonávali na úrovni finančných sprostredkovateľov buď orgánom auditu alebo audítorom, ktorého vyberie skupina EIB;</p> <p>b) sa pri kontrolách, ktoré neboli dostatočné, vypracovali a vykonali náležité kontrolné opatrenia, aby sa zabránilo možnosti významnej nezrovnalosti výdavkov pri ukončení programu.</p>		x ³⁶				

³⁶ Hoci sme počas auditu potvrdili, že EIF vykonával alebo vykonáva zlepšenia v oblasti svojich monitorovacích a kontrolných systémov a dobrovoľne rozšíril používanie správ o primeranom uistení na programy iniciatívy na podporu MSP, je ešte príliš skoro na posúdenie úplnej účinnosti týchto opatrení. Pozri tiež bod 5.35.

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nedostatočné dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
	Odporúčanie 2: Neoprávnené pozastavenie platieb Prijať potrebné kroky na zabezpečenie toho, aby kontrolné zoznamy používané riadiacimi orgánmi a orgánmi auditu zahŕňali overenie súladu s článkom 132 nariadenia o spoločných ustanoveniach, v ktorom sa uvádza, že prijímatelia musia dostať celkovú sumu oprávnených výdavkov najneskôr do 90 dní od dátumu predloženia príslušnej žiadosti o platbu. V prípade potreby vydať vhodné odporúčania pre programové orgány a nabádať ich, aby v budúcnosti postupovali správne.		X ³⁷				

³⁷ Hoci uznávame opatrenia, ktoré v tejto súvislosti prijala Komisia, nemôžeme považovať toto odporúčanie za vykonané v plnej miere, keďže naše audity za rok 2019 odhalili oneskorenia pri prevode finančných prostriedkov prijímateľom.

Kapitola 6

Prírodné zdroje – okruh 2 VFR

Obsah

	Body
Úvod	6.1. – 6.7.
Stručný opis	6.2. – 6.6.
Rozsah auditu a audítorský prístup	6.7.
Správnosť transakcií	6.8. – 6.27.
Priame platby: účinný kontrolný systém obmedzuje riziko chýb	6.11. – 6.17.
Priame platby ako celok neobsahovali významné chyby	6.13.
Integrovaný administratívny a kontrolný systém obmedzuje chybovosť v priamych platbách	6.14. – 6.17.
Ďalšie výdavkové oblasti: zložité podmienky oprávnenosti zvyšujú riziko chybovosti	6.18. – 6.27.
Rozvoj vidieka	6.19. – 6.25.
Trhové opatrenia	6.26.
Opatrenia v oblasti rybárstva, životného prostredia a klímy	6.27.
Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia	6.28. – 6.41.
Správy GR AGRI o správnosti výdavkov na SPP	6.28. – 6.32.
Výročná správa Komisie o riadení a výkonnosti	6.33.
Politiky a postupy v oblasti boja proti podvodom v rámci SPP	6.34. – 6.41.
Záver a odporúčania	6.42. – 6.44.
Záver	6.42.
Odporúčania	6.43. – 6.44.

Prílohy

Príloha 6.1 – Výsledky testovania transakcií

Príloha 6.2 – Informácie o opatreniach EÚ v členských štátoch

**Príloha 6.3 – Kontrola prijatia opatrení na základe
predchádzajúcich odporúčaní**

Úvod

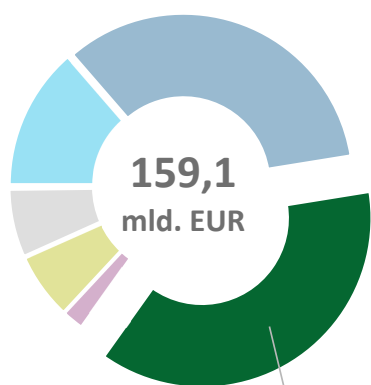
6.1. V tejto kapitole sa predkladajú naše zistenia týkajúce sa okruhu 2 VFR „Prírodné zdroje“. V [rámciku 6.1](#) sa nachádza prehľad hlavných činností a výdavkov v rámci tohto okruhu v roku 2019.

Rámček 6.1

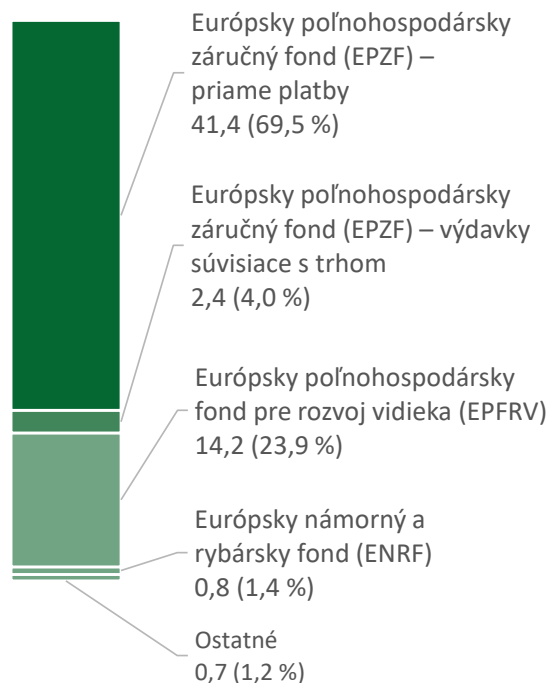
Okruh 2 VFR „Prírodné zdroje“ – prehľad za rok 2019

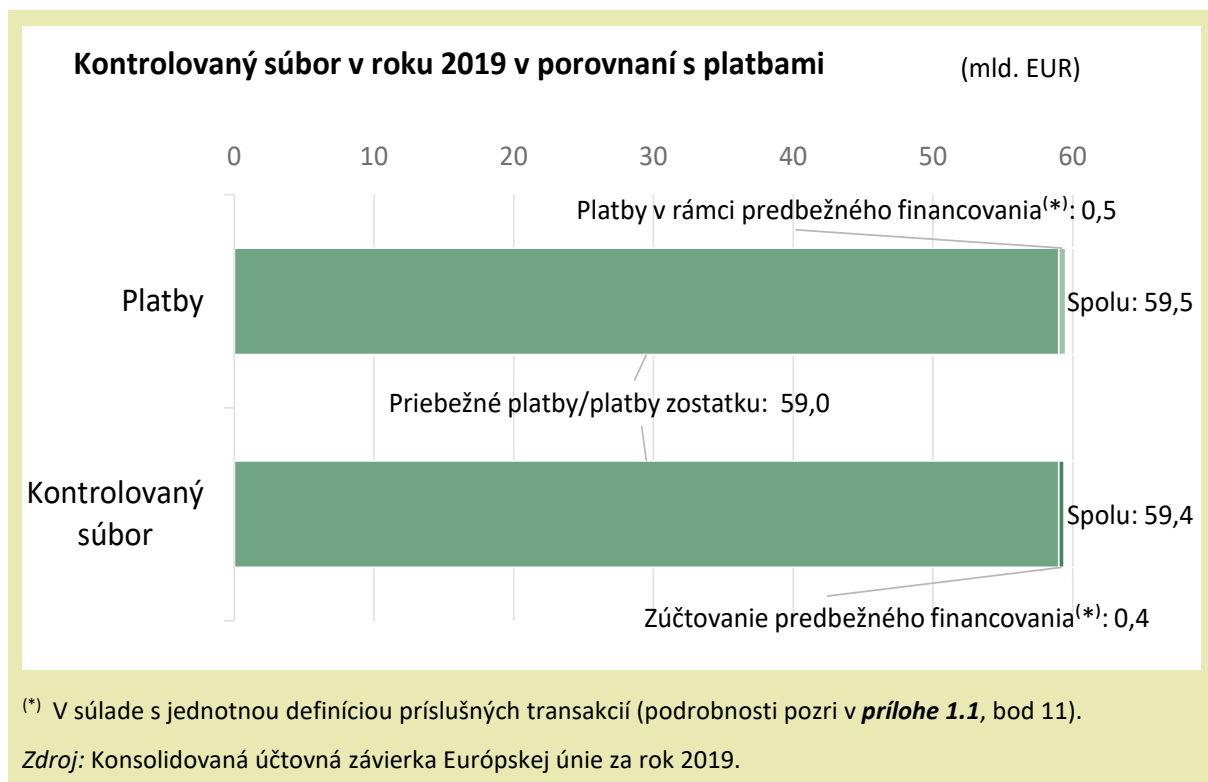
Platby v roku 2019 ako podiel na rozpočte EÚ a rozdelenie

(mld. EUR)

Prírodné zdroje
59,5
37%

Stručný opis

6.2. *Spoločná poľnohospodárska politika (SPP)* predstavuje 98 % výdavkov na oblasť „Prírodné zdroje“. V právnych predpisoch EÚ sa stanovujú tri všeobecné ciele SPP¹:

- životaschopná výroba potravín so zameraním na príjmy z poľnohospodárskej činnosti, poľnohospodársku produktivitu a stabilitu cien;
- udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a opatrenia proti zmene klímy so zameraním na emisie skleníkových plynov, biodiverzitu, pôdu a vodu;
- vyvážený územný rozvoj.

¹ Článok 110 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013.

6.3. Komisia a konkrétne Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI) má konečnú zodpovednosť za SPP. *Platobné agentúry* v členských štátoch vykonávajú a kontrolujú platby prijímateľom. Od roku 2015 sa v právnych predpisoch EÚ požaduje, aby nezávislé *certifikačné orgány* v členských štátoch dopĺňali svoju prácu na správnosti účtovnej závierky o každoročné stanovisko k zákonnosti a správnosti výdavkov platobných agentúr.

6.4. Výdavky na SPP sa rozdeľujú do troch veľkých kategórií:

- *priame platby* poľnohospodárom, ktoré sú plne financované z rozpočtu EÚ,
- poľnohospodárske *trhové opatrenia*, tiež plne financované z rozpočtu EÚ s výnimkou niektorých opatrení spolufinancovaných členskými štátmi, napr. propagačných opatrení a školského programu na podporu konzumácie ovocia, zeleniny a mlieka v školách,
- vnútroštátne a regionálne programy rozvoja vidieka členských štátov spolufinancované z rozpočtu EÚ a členských štátov.

6.5. Tento okruh VFR zahŕňa aj výdavky EÚ na *spoločnú rybársku politiku* a niektoré výdavky EÚ na životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy.

6.6. Prehľad platieb za rok 2019 za každý členský štát za výdavky v oblasti „Prírodné zdroje“ v rámci zdieľaného riadenia sa nachádza v [prílohe 6.2](#)

Rozsah auditu a auditorský prístup

6.7. Uplatniac auditorský prístup a metódy uvedené v **prílohe 1.1** sme preskúmali:

- a) vzorku 251 transakcií² v súlade s bodom 9 **prílohy 1.1**. Vzorka bola navrhnutá tak, aby bola reprezentatívna pre celý rad výdavkov v rámci tohto okruhu VFR. Pozostávala z transakcií z 20 členských štátov³. Vzorka zahŕňala 30 transakcií na rozvoj vidieka, v prípade ktorých sme opätovne vykonali kontroly, ktoré už vykonalo 6 certifikačných orgánov⁴. Naším cieľom bolo prispieť k celkovému vyhláseniu o vierohodnosti, ako je to opísané v **prílohe 1.1**.
- b) Informácie o správnosti vo výročných správach o činnosti GR AGRI a Generálneho riaditeľstva pre námorné záležitosti a rybárstvo (GR MARE) a ich začlenenie do výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR).
- c) Vybrané systémy, ktoré sa týkali:
 - i) postupov GR AGRI na výpočet odhadovanej chybovosti vo výdavkoch na SPP;
 - ii) politík a postupov Komisie v oblasti boja proti podvodom v súvislosti s výdavkami v rámci SPP.

² Vzorku tvorilo 136 platieb v rámci programov rozvoja vidieka, 95 priamych platieb, 14 trhových opatrení a 6 platieb na opatrenia v oblasti rybárstva, životného prostredia a klímy.

³ Belgicko, Bulharsko, Česko, Dánsko, Nemecko, Írsko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Chorvátsko, Taliansko, Litva, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Švédsko a Spojené kráľovstvo. Vzorka obsahovala aj štyri transakcie v rámci *priameho riadenia*.

⁴ Bulharsko, Nemecko (Sasko-Anhaltsko), Rakúsko, Poľsko, Rumunsko a Slovensko.

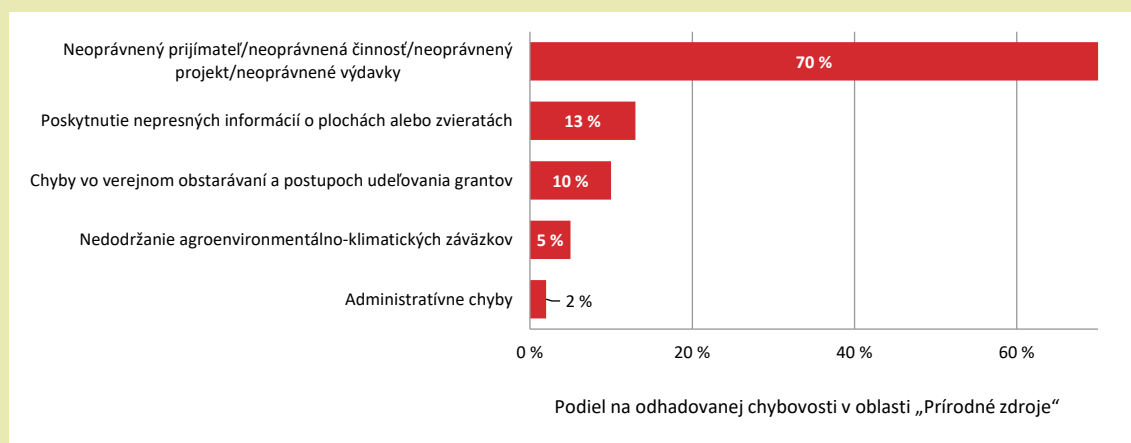
Správnosť transakcií

6.8. Výsledky testovania transakcií sú zhrnuté v [prílohe 6.1](#). Z 251 preskúmaných transakcií bolo 207 (82 %) bez chyby, zatiaľ čo 44 (18 %) obsahovalo chyby. Na základe 36 chýb⁵, ktoré sme vyčíslili a iných dôkazov z kontrolného systému (pozri časť „Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia“), sme zistili, že chybovosť v oblasti „Prírodné zdroje“ je blízko prahu významnosti. Ďalej predkladáme výsledky nášho auditu pre nízkorizikovú oblasť priamych platieb (pozri body [6.11](#) – [6.17](#)) a pre vysokorizikovú oblasť rozvoja vidieka, trhových opatrení, rybárstva, životného prostredia a opatrení v oblasti klímy (pozri body [6.18](#) – [6.27](#)).

6.9. V [rámčeku 6.2](#) je uvedený prehľad typov chýb, ktoré sme zistili v roku 2019.

Rámček 6.2

Prírodné zdroje: typy chýb

Zdroj: EDA.

⁵ Tiež sme zistili 8 prípadov nedodržania pravidiel, ktoré nemali nijaký finančný dosah.

6.10. Komisia (v prípade priamych výdavkov) a orgány členských štátov prijali nápravné opatrenia, ktoré priamo ovplyvnili 51 transakcií vo vzorke. Tieto opatrenia boli relevantné pre naše výpočty, pretože znížili nami odhadovanú chybovosť za túto kapitolu o 0,2 percentuálneho bodu.

Priame platby: účinný kontrolný systém obmedzuje riziko chýb

6.11. Naša práca podporuje záver, že priame platby ako celok neobsahovali významné chyby. Tieto výdavky predstavujú 70 % výdavkov v rámci okruhu VFR „Prírodné zdroje“. Priame platby poľnohospodárom sú založené na nárokoch: prijímateľom sa uhrádzajú platby, ak spĺňajú určité podmienky. Takéto platby predstavujú nízke riziko chýb, ak stanovené pravidlá nie sú príliš zložité (pozri bod 1.19).

6.12. Štyri hlavné režimy, ktoré sa v rámci EPZF podieľajú 90 % na všetkých priamych platbách, sú:

- a) dva režimy, ktoré poskytujú *oddelenú podporu príjmov* na základe vykázanej plochy a vyplatenej bez ohľadu na to, či sa pôda využíva na výrobu: „*režim základných platieb*“ (17,1 mld. EUR v roku 2019) a „*režim jednotnej platby na plochu*“ (4,3 mld. EUR v roku 2019);
- b) platby na podporu poľnohospodárskych postupov prospešných pre klímu a životné prostredie (známe ako „*ekologizačné*“ platby (11,8 mld. EUR v roku 2019);
- c) *viazaná podpora*, prepojená na konkrétne typy poľnohospodárskych výrobkov (napr. hovädzie a teľacie mäso, mlieko alebo bielkovinové plodiny) (4 mld. EUR v roku 2019).

Priame platby ako celok neobsahovali významné chyby

6.13. Testovali sme 95 priamych platieb, ktoré sa týkali všetkých hlavných režimov. Zistili sme, že 81 transakcií nebolo ovplyvnených chybami. Zistené vyčísliteľné chyby boli vo všeobecnosti menej závažné porušenia spôsobené poľnohospodármi, ktorí nadhodnotili oprávnenú plochu poľnohospodárskej pôdy vo svojich žiadostiach o pomoc. Osem z deviatich chýb, ktoré sme vyčíslili, bolo pod 5 % skúmanej sumy. V piatich prípadoch sme zistili chyby nesúladiu bez finančného dosahu.

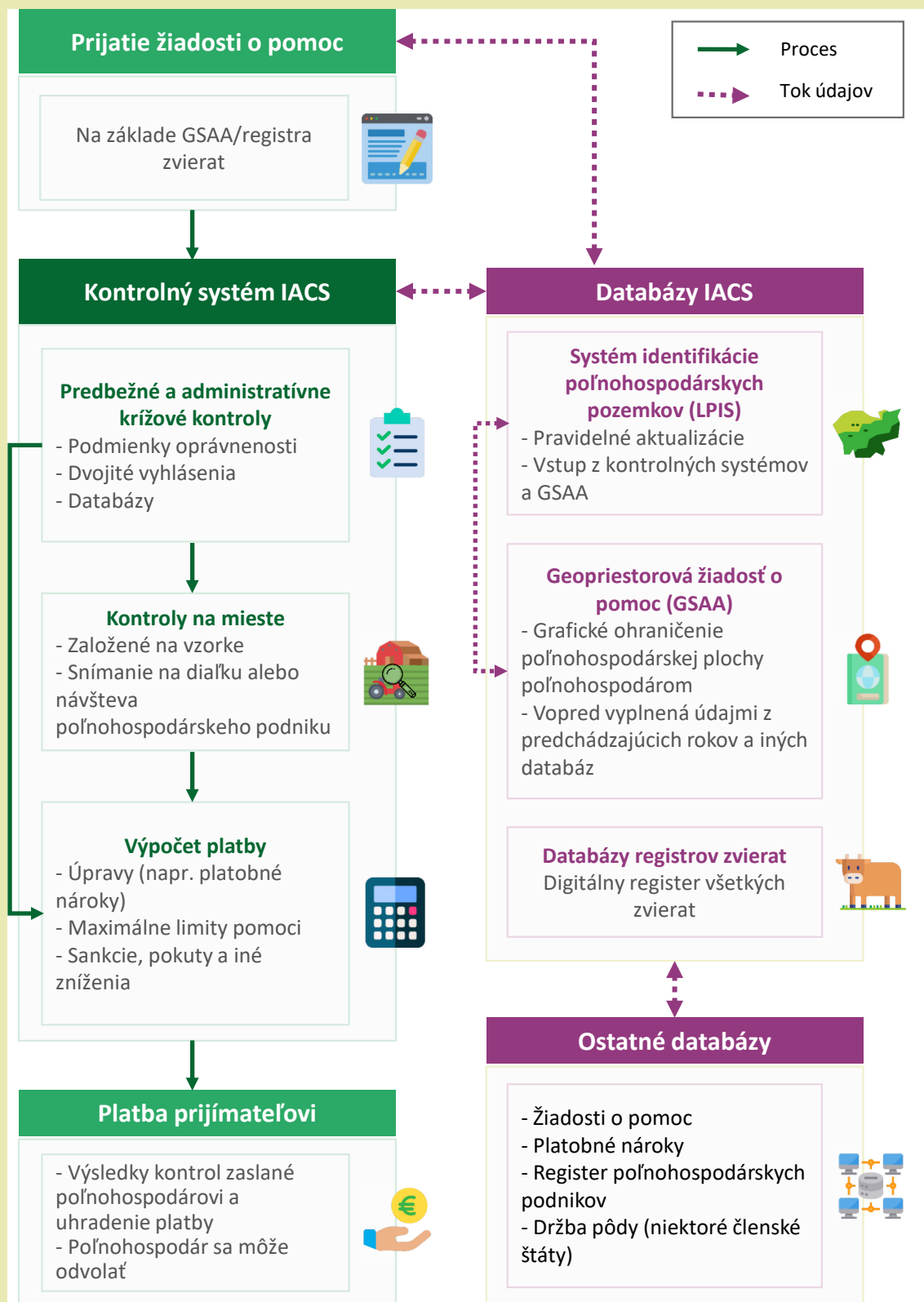
Integrovaný administratívny a kontrolný systém obmedzuje chybovosť v priamych platbách

6.14. Hlavným nástrojom riadenia priamych platieb je *integrováný administratívny a kontrolný systém* (IACS)⁶ (pozri **rámček 6.3**), ktorého súčasťou je *systém identifikácie poľnohospodárskych pozemkov* (LPIS). IACS prepája databázy poľnohospodárskych podnikov, poľnohospodárskych plôch a registrov zvierat, ktoré platobné agentúry využívajú pri výkone administratívnych krížových kontrol všetkých žiadostí o pomoc. LPIS je geografický informačný systém, ktorý obsahuje súbory priestorových údajov z viacerých zdrojov, ktoré spoločne tvoria záznam o všetkých poľnohospodárskych plochách v členských štátoch.

⁶ https://ec.europa.eu/agriculture/direct-support/iacs_en

Rámček 6.3

Integrovaný administratívny a kontrolný systém

Zdroj: EDA.

6.15. Naša práca potvrdzuje naše predchádzajúce pripomienky⁷, že IACS a najmä LPIS funguje ako účinný systém riadenia a kontroly, ktorý zabezpečuje, že priame platby pomoci ako celok nie sú ovplyvnené významnými chybami.

6.16. Od roku 2018 platobné agentúry členských štátov môžu využívať „monitorovacie kontroly“⁸. Tento prístup využíva automatizované procesy založené na údajoch zo satelitov Sentinel programu Copernicus na kontrolu súladu s pravidlami SPP. Pri danom režime to platobným agentúram umožňuje monitorovať celý súbor príjemcov pomoci. Platobné agentúry môžu porovnávať satelitné údaje o druhoch plodín a poľnohospodárskej činnosti s informáciami, ktoré poľnohospodári poskytujú vo svojich žiadostiach o pomoc. Nový prístup umožňuje platobným agentúram zasielať poľnohospodárom varovné správy týkajúce sa určitých požiadaviek (napr. pokosiť pole do určitého dátumu), čo podporuje dodržiavanie pravidiel režimu⁹.

6.17. V máji 2018 prvá platobná agentúra v Taliansku začala používať monitorovacie kontroly v jednej provincii pri žiadostiach o pomoc splatných v roku 2019. V roku 2019 použilo 15 platobných agentúr (v Belgicku, Dánsku, Španielsku, Taliansku a na Malte) monitorovacie kontroly pri niektorých svojich režimoch priamych platieb. Pokryjú približne 4,7 % výdavkov na platby priamej pomoci v roku 2020. Monitorovacie kontroly majú potenciál znížiť administratívnu záťaž a zvýšiť nákladovú účinnosť¹⁰.

⁷ Body 7.16 až 7.18 našej výročnej správy za rok 2018, bod 7.16 našej výročnej správy za rok 2017 a bod 7.13 našej výročnej správy za rok 2016.

⁸ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/746 z 18. mája 2018, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 809/2014, pokiaľ ide o zmenu jednotných žiadostí a žiadostí o platbu a kontroly.

⁹ Pozri našu osobitnú správu č. 4/2020 Používanie nových technológií zobrazovania na účely monitorovania spoločnej poľnohospodárskej politiky: celkovo stabilný pokrok, ale pomalší pri monitorovaní klímy a životného prostredia, body 11 až 12 a 16.

¹⁰ Pozri našu osobitnú správu č. 4/2020, body 17 a 18.

Ďalšie výdavkové oblasti: zložité podmienky oprávnenosti zvyšujú riziko chybovosti

6.18. Testovali sme 136 transakcií v rámci programov rozvoja vidieka, 14 transakcií týkajúcich sa trhových opatrení, 4 transakcie v rámci programu LIFE a 2 transakcie v rámci ENRF. Na väčšinu výdavkov v týchto oblastiach (vrátane preplatenia nákladov) sa vzťahujú zložité podmienky oprávnenosti, čo zvyšuje riziko chybovosti (pozri bod 1.19).

Rozvoj vidieka

6.19. Komisia schválila 118 vnútroštátnych a regionálnych programov rozvoja vidieka v členských štátoch na roky 2014 – 2020¹¹. Tieto programy zahŕňajú 20 opatrení a 67 čiastkových opatrení, ktoré spadajú do dvoch veľkých kategórií výdavkov:

- a) pomoc na investičné projekty podporujúce sociálny a hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach;
- b) platby poľnohospodárom na základe poľnohospodárskej plochy alebo počtu zvierat v poľnohospodárskom podniku a na základe environmentálnych a klimatických kritérií.

6.20. Naše testovanie transakcií zahŕňalo 15 opatrení s odlišnými vykonávacími pravidlami a podmienkami oprávnenosti v rámci 27 programov v 19 členských štátoch.

6.21. Zo 136 transakcií v oblasti rozvoja vidieka, ktoré sme testovali, 114 nebolo ovplyvnených chybami. V 5 prípadoch sme zistili chyby s dosahom prekračujúcim 20 % a 15 transakcií obsahovalo chyby pod 20 % skúmanej sumy. Pri 2 platbách sme zistili chyby nesúladiu bez finančného dosahu. Zistili sme, že v priebehu posledných troch rokov došlo k poklesu počtu chýb v rozvoji vidieka.

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005.

6.22. Preskúmali sme 68 platieb na investičné projekty, ako je modernizácia poľnohospodárskych podnikov, podpora základných služieb a obnova dedín vo vidieckych oblastiach, investície do obhospodarovania lesov a podpora miestneho rozvoja vedeného komunitou. Vyčíslili sme 9 chýb vrátane 2 prípadov, keď prijímateľ a/alebo projekt nespĺnili podmienky oprávnenosti (pozri [rámček 6.4](#)).

Rámček 6.4

Príklad neoprávneného projektu v rámci rozvoja vidieka

V Maďarsku vnútroštátne orgány schválili investičný projekt v rámci opatrenia na rozvoj poľnohospodárskych podnikov s chovom hospodárskych zvierat a využívania technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Schválená investícia pozostávala z výstavby skladu určeného na krmivo pre zvieratá. Zistili sme však, že prijímateľ, ktorého hlavnou činnosťou je pestovanie plodín na ornej pôde v podniku s rozlohou viac než 1 000 hektárov, použil pomoc na vybudovanie skladu obilnín. Podľa vnútroštátnych pravidiel podpora na výstavbu skladovacích zariadení pre plodiny bola k dispozícii len pre menšie poľnohospodárske podniky.

6.23. Preskúmali sme 68 platieb na základe plochy alebo počtu zvierat vykázaných poľnohospodármi a na základe požiadaviek dodržiavať kritériá týkajúce sa životného prostredia a klímy. Patria sem kompenzačné platby poľnohospodárom v oblastiach s prírodnými obmedzeniami a platby na plnenie *agroenvironmentálno-klimatických* záväzkov alebo na ekologické poľnohospodárstvo.

6.24. Platobné agentúry používajú systém IACS na kontrolu plochy v žiadostiach poľnohospodárov o pomoc v rámci týchto opatrení. Podobne ako v prípade priamych platieb sa chyby v týchto transakciách najčastejšie týkajú malého nadhodnotenia oprávnenej plochy. Zistili sme osem transakcií ovplyvnených malými chybami pod 5 % skúmanej sumy a jeden prípad chyby v rozsahu od 5 % do 20 %.

6.25. V dvoch iných prípadoch sme zistili, že prijímatelia porušili podmienky oprávnenosti týkajúce sa životného prostredia a zmeny klímy, čo v oboch prípadoch viedlo k chybám prevyšujúcim 20 % skúmanej sumy (pozri príklad v [rámčeku 6.5](#)).

Rámček 6.5

Príklad príjemcov, ktorí nespĺňali agroenvironmentálno-klimatické záväzky

Zistili sme dva prípady nedodržania agroenvironmentálno-klimatických záväzkov v Belgicku. V jednom prípade EÚ vyplatila poľnohospodárovi pomoc na zachovanie trávnych porastov s vysokou ekologickou hodnotou s cieľom poskytnúť biotop pre ohrozené druhy, ako sú vtáky hniezdiace na zemi. Poľnohospodár bol povinný vyčleniť plochu na útočisko pre voľne žijúce zvieratá a nekosiť trávu pred určitým dátumom. V roku, ktorý sme preskúmali, však poľnohospodár pokosil dva z deviatich pozemkov zahrnutých do projektu pred stanoveným dátumom a odstránil väčšiu časť útočiska na týchto dvoch pozemkoch. Vnútroštátne orgány mali ortofotografie, ktoré poukazovali na porušenie pravidiel, ale pri kontrole platby ich nevyužili.

Trhové opatrenia

6.26. Poľnohospodárske trhové opatrenia tvorí niekoľko rôznorodých režimov, na ktoré sa vzťahujú rôzne podmienky oprávnenosti. Testovali sme 14 transakcií a zistili sme 5 prípadov, keď platobné agentúry preplatili neoprávnené náklady vrátane 3 prípadov nedodržania pravidiel oprávnenosti, čo viedlo k chybám prevyšujúcim 20 % skúmanej sumy.

Opatrenia v oblasti rybárstva, životného prostredia a klímy

6.27. Výberové kritériá a požiadavky na oprávnenosť projektov v oblasti rybárstva, životného prostredia a opatrení v oblasti klímy sú tiež rôzne. Tieto oblasti politiky tvoria malý podiel výdavkov na „Prírodné zdroje“. Medzi šiestimi transakciami, ktoré sme preskúmali, sme našli neoprávnené prvky v nákladoch preplatených na dva projekty.

Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Správy GR AGRI o správnosti výdavkov na SPP

6.28. Riaditeľ každej platobnej agentúry poskytuje GR AGRI ročné vyhlásenie riadiaceho subjektu o účinnosti systémov kontroly ich agentúry spolu so správou o administratívnych kontrolách a kontrolách na mieste („kontrolné štatistiky“). Od roku 2015 na účely poskytnutia dodatočného uistenia sú certifikačné orgány povinné každoročne poskytovať stanovisko k zákonnosti a správnosti výdavkov každej platobnej agentúry, o ktorých preplatenie požiadali členské štáty.

6.29. GR AGRI zastáva názor, že certifikačné orgány dosiahli v roku 2019 významné zlepšenie svojej práce, čo generálnemu riaditeľstvu umožnilo spoliehať sa viac na výsledky práce certifikačných orgánov pri vyvodzovaní záverov o správnosti výdavkov v rámci SPP. GR AGRI však tiež uznáva určité obmedzenia spoľahlivosti výsledkov práce certifikačných orgánov z dôvodu nedostatkov, ktoré zistilo v niektorých kontrolách certifikačných orgánov a v metodikách výberu vzoriek. Rozšírenie úlohy certifikačných orgánov v roku 2015 o poskytovanie stanoviska k správnosti výdavkov bolo pozitívnym vývojom. Pri opakovanej kontrole transakcií, ktoré už skontrolovali certifikačné orgány (pozri bod 6.7), sme určili niekoľko oblastí, v ktorých existuje priestor na ďalšie zlepšenie, ktoré sú typovo podobné tým, ktoré identifikovala Komisia.

6.30. GR AGRI používa kontrolné štatistiky platobných agentúr, vykonáva úpravy na základe výsledkov auditov certifikačných orgánov a na základe jeho vlastných kontrol systémov a výdavkov platobných agentúra na výpočet sumy vystavenej riziku pri platbe pri priamych platbách, rozvoji vidieka a trhových opatreniach. GR AGRI následne odpočíta svoj odhad budúcich *finančných opráv* a spätne získaných prostriedkov od týchto súm a odhadne „konečnú sumu vystavenú riziku“¹².

¹² Pozri stranu 77 výročnej správy o činnosti GR AGRI.

6.31. V kontrolných štatistikách vykázaných platobnými agentúrami sa uvádza chybovosť rovnajúca sa 0,8 % výdavkov na SPP ako celok. GR AGRI sa v roku 2019 ešte viac spoliehalo na prácu certifikačných orgánov. Úpravy, ktoré urobilo na základe svojich vlastných kontrol a práce certifikačných orgánov, predstavovali približne 56 % jeho celkového odhadu „rizika pri platbe“. Úpravy založené na vlastnej práci Komisie vo všeobecnosti pozostávali z paušálnych súm, ktorých cieľom bolo zachytiť význam a rozsah nedostatkov zistených systémami riadenia a kontroly členských štátov a použili sa ako počiatočný odhad možných finančných opráv.

6.32. GR AGRI odhadlo riziko pri platbe približne na 1,9 % v prípade výdavkov na SPP ako celku v roku 2019. GR AGRI odhadlo riziko pri platbe približne na 1,6 % v prípade priamych platieb, 2,7 % v prípade rozvoja vidieka a 2,8 % v prípade trhových opatrení.

Výročná správa Komisie o riadení a výkonnosti

6.33. Odhady rizika pri platbe uvedenej vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti zachytávajú vyčíslenie uvedené vo výročných správach o činnosti GR AGRI a GR MARE.

Politiky a postupy v oblasti boja proti podvodom v rámci SPP

6.34. Podvod je konanie alebo opomenutie vykonané s úmyslom zavádzať, ktorého výsledkom sú neoprávnené platby¹³. Naša metodika¹⁴ je navrhnutá na overenie toho, či kontrolované transakcie neobsahujú významné nezrovnalosti, či už v dôsledku podvodu alebo neúmyselnej chyby. Každý rok pri testovaní transakcií zistíme prípady podozrenia z podvodu v rámci výdavkov na SPP.

¹³ Pojem podvod pozri v článku 3 ods. 2 smernice (EÚ) 2017/1371.

¹⁴ Naša metodika v súvislosti s podvodmi je navrhnutá v súlade so štandardom ISSAI 1240 a podrobnejšie opísaná v bodoch 28 až 30 **prílohy 1.1**.

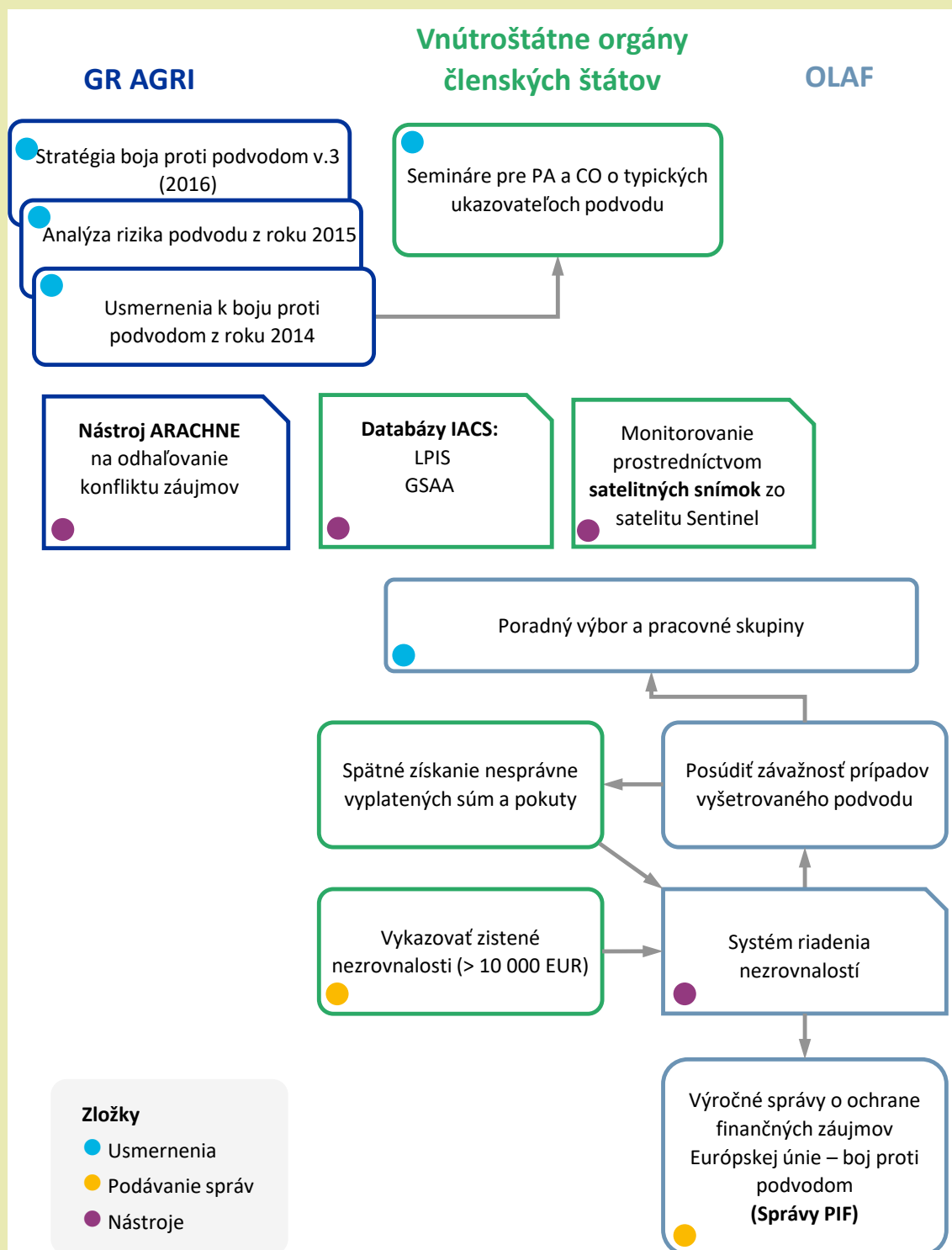
6.35. Nachádzame pomerne málo prípadov podozrenia z podvodu v priamych platbách a platbách na rozvoj vidieka založených na ploche, na ktoré sa nevzťahujú agroenvironmentálno-klimatické záväzky. V týchto oblastiach zisťujeme, že poľnohospodári vo všeobecnosti predkladajú správne žiadosti a robia malé chyby (pozri body [6.13](#) a [6.24](#)).

6.36. Riziko, že podvod má významný dosah, je väčšie v prípade platieb na podporu trhu, investícií do rozvoja vidieka a iných platieb, ktoré sú vo všeobecnosti spolufinancované na základe preplatenia nákladov. V týchto oblastiach pravidelne zisťujeme a vyčíslujeme prípady neoprávnených výdavkov súvisiacich s predložením falošných, nesprávnych alebo neúplných výkazov, s možnými konfliktmi záujmu a predpokladaným vytváraním umelých podmienok.

6.37. Vzhľadom na to, že SPP patrí do zdieľaného riadenia, Komisia a členské štáty zodpovedajú za riešenie prípadov podvodu. V [rámčeku 6.6](#) sú uvedené opatrenia zavedené na riešenie prípadov podvodu v rámci SPP.

Rámček 6.6

Mechanizmy Komisie a členských štátov na boj proti podvodom

Zdroj: EDA.

6.38. Úrad OLAF je zodpovedný za vyšetrovanie podvodov v spolupráci s vnútroštátnymi vyšetrovacími orgánmi. GR AGRI prijíma celý rad opatrení na zmiernenie rizika podvodov vo výdavkoch na SPP vrátane poskytovania odbornej prípravy a usmernení pre riadiace a kontrolné orgány členských štátov, zvyšovania informovanosti medzi vlastnými zamestnancami o ukazovateľoch podvodov, podpory rozvoja systému IACS a monitorovacích kontrol a podpory využívania nástroja Arachne členskými štátmi prostredníctvom pilotného projektu, ktorý sa začal vo februári 2019. Arachne je IT nástroj, ktorý na základe komplexnej databázy a súboru ukazovateľov rizika môže pomôcť platobným agentúram identifikovať projekty, prijímateľov a zmluvných dodávateľov vystavených riziku podvodu, konfliktu záujmov a nezrovnalostí na ďalšie posúdenie.

6.39. Na začiatku roka 2019 sme uverejnili osobitnú správu o opatreniach na boj proti podvodom vo výdavkoch EÚ¹⁵. Zistili sme niekoľko problémov, ktoré majú vplyv na:

- o prehľad Komisie o rozsahu, povahe a príčinách podvodov,
- o jej strategický prístup k riadeniu rizika podvodov,
- o pozornosť venovanú prevencii proti podvodom,
- o a mieru vymáhania neoprávnene vyplatených finančných prostriedkov.

6.40. V priebehu tohtoročného auditu na účely vyhlásenia o vierohodnosti sme zistili, že:

- o GR AGRI naposledy aktualizovalo svoju analýzu rizika podvodov v roku 2016,
- o ani OLAF, ani GR AGRI neposúdili opatrenia členských štátov na predchádzanie a boj proti podvodom vo výdavkoch na SPP,
- o napriek podpore zo strany GR AGRI (pozri bod **6.38**) väčšina platobných agentúr málo využíva nástroj Arachne na identifikáciu potenciálnych rizík. V marci 2020 sa na pilotnom projekte „Arachne pre AGRI“ zúčastňovalo dvanásť platobných agentúr v deviatich členských štátoch.

¹⁵ Osobitná správa č. 1/2019: Boj proti podvodom súvisiacim s výdavkami EÚ: potrebné opatrenia.

6.41. V našom nedávnom stanovisku k návrhu Komisie týkajúcemu sa nariadenia o prechodných ustanoveniach v súvislosti s SPP¹⁶ sme poukázali na rastúcu pozornosť, ktorá sa venuje platbám poľnohospodárom, ktorí nie sú skutočnými poľnohospodármi a ktorí nakupujú poľnohospodársku pôdu s cieľom získať platby v rámci SPP. Uviedli sme, že Komisia a zákonodarcovia by mali toto prechodné obdobie využiť na posúdenie toho, či požiadavky na vymedzenie „skutočného poľnohospodára“, „oprávneného hektára“ a minimálnych „poľnohospodárskych činností“ v návrhoch na SPP po roku 2020 musia byť zrevidované, aby bolo možné reagovať na toto riziko, vrátane objasnenia významu „pôdy, ktorú má poľnohospodár k dispozícii“, bez toho, aby došlo k neprimeranému zvýšeniu administratívnej záťaže pre poľnohospodárov.

¹⁶ Stanovisko č. 1/2020 k návrhu Komisie týkajúcemu sa nariadenia o prechodných ustanoveniach v súvislosti so spoločnou poľnohospodárskou politikou v roku 2021, bod 22.

Záver a odporúčania

Záver

6.42. Z celkových audítorských dôkazov, ktoré sme získali a predložili v tejto kapitole (pozri bod 6.8) vyplýva, že chybovosť nebola významná v nízkorizikovej oblasti priamych platieb, ktorá predstavuje 70 % platieb v oblasti „Prírodné zdroje“, a že bola významná vo výdavkových oblastiach, ktoré sme označili ako oblasti s vyšším rizikom (rozvoj vidieka, trhové opatrenia, rybárstvo, životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy), ktoré predstavujú 30 % platieb v rámci tohto okruhu.

Odporúčania

6.43. V *prílohe 6.3* sa nachádzajú zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe dvoch odporúčaní uvedených v našej výročnej správe za rok 2016 a troch odporúčaní uvedených v našej výročnej správe za rok 2017, ktoré si vyžadovali okamžité opatrenia alebo mali byť vykonané v roku 2019. Komisia vykonala štyri odporúčania v plnej miere, zatiaľ čo jedno bolo prijaté vo väčšine ohľadov.

6.44. Na základe tohto preskúmania a našich zistení a záverov za rok 2019 predkladáme toto odporúčanie.

Odporúčanie 6.1

Komisia by mala častejšie aktualizovať svoju analýzu rizík podvodov v rámci SPP, vykonať analýzu opatrení členských štátov na predchádzanie podvodom a šíriť osvedčené postupy pri používaní nástroja Arachne s cieľom ďalšej podpory jeho využívania platobnými agentúrami.

Časový rámec: 2021

Prílohy

Príloha 6.1 – Výsledky testovania transakcií

	2019	2018
VEĽKOSŤ A ŠTRUKTÚRA VZORKY		
Celkový počet transakcií:	251	251
ODHADOVANÝ DOSAH VYČÍSLITEĽNÝCH CHÝB		
Odhadovaná chybovosť	1,9 %	2,4 %
Horná hranica chybovosti (UEL)	2,9 %	
Spodná hranica chybovosti (LEL)	0,8 %	

Príloha 6.2 – Informácie o opatreniach EÚ v členských štátoch

Prehľad platieb za rok 2019 za každý členský štát za výdavky v oblasti „Prírodné zdroje“ v rámci zdieľaného riadenia

Sumy v mil. EUR

■ Členské štáty
s kontrolovanými transakciami

© OpenStreetMap contributors

Zdroje: Mapový podklad od prispievateľov ©OpenStreetMap s licenciou [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/) (CC BY-SA).

Členský štát	Prírodné zdroje spolu	Priame platby	Rozvoj vidieka	Trhové opatrenia	Rybárstvo
Francúzsko	9 747	6 935	2 224	520	68
Španielsko	7 017	5 101	1 166	588	162
Nemecko	6 214	4 794	1 274	116	30
Taliansko	5 772	3 634	1 449	631	58
Poľsko	4 563	3 387	1 092	28	56
Spojené kráľovstvo	4 053	3 186	774	40	53
Rumunsko	2 870	1 847	967	42	14
Grécko	2 559	1 982	484	57	36
Maďarsko	1 819	1 265	511	37	6
Írsko	1 546	1 200	324	-3	25
Portugalsko	1 360	671	523	103	63
Česko	1 268	854	394	16	4
Rakúsko	1 255	691	538	24	2
Bulharsko	1 221	785	406	20	10
Dánsko	975	822	101	11	41
Švédsko	943	688	226	13	16
Fínsko	890	523	351	5	11
Holandsko	811	680	90	24	17
Slovensko	665	445	209	11	0
Litva	658	469	181	0	článok 8
Belgicko	632	488	79	61	4
Chorvátsko	619	279	300	9	31
Lotyšsko	475	253	206	1	15
Estónsko	277	133	125	1	18
Slovinsko	264	135	120	7	2
Cyprus	80	49	21	6	4
Luxembursko	48	33	14	1	0
Malta	31	5	19	1	6

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

Príloha 6.3 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nepostačujúce dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
2016	Komisii odporúčame: Odporúčanie 1: preskúmať prístup platobných agentúr ku klasifikácii a aktualizácii kategórií pôdy v ich systémoch LPIS a vykonať požadované krížové kontroly s cieľom znížiť riziko chýb v ekologizačných platbách (pozri body 7.17 a 7.18, ako aj rámček 7.5).	X					
	Odporúčanie 2: poskytovať usmernenia a šíriť osvedčené postupy (napr. využívanie nových informačných technológií) medzi vnútroštátnymi orgánmi s cieľom zabezpečiť, aby sa ich kontrolami zistili prepojenia medzi uchádzačmi a ostatnými zainteresovanými stranami, ktoré sú zapojené v podporovaných projektoch (pozri bod 7.26).		X				

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nepostačujúce dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
2017	Komisii odporúčame: Odporúčanie 1: posúdiť účinnosť opatrení členských štátov na riešenie príčin chýb v platbách na trhové opatrenia a rozvoj vidieka a v prípade potreby vydať ďalšie usmernenia (pozri body 7.18 až 7.24 a prílohu 7.4).	X					
	Odporúčanie 2: podrobnejšie preskúmať kvalitu testovania operácií certifikačnými orgánmi (pozri bod 7.32).	X					
	Odporúčanie 3: skontrolovať nápravné opatrenia prijaté orgánmi členských štátov, keď Komisia zistila, že sa nemôže spoliehať alebo len v obmedzenej miere na prácu certifikačných orgánov (pozri bod 7.34).	X					

Kapitola 7

Bezpečnosť a občianstvo – okruh 3 VFR

Obsah

	Body
Úvod	7.1. – 7.6.
Stručný opis	7.2. – 7.5.
Rozsah auditu a audítorský prístup	7.6.
Správnosť transakcií	7.7. – 7.8.
Preskúmanie zložiek systémov vnútornej kontroly	7.9. – 7.13.
Preskúmanie práce orgánov auditu v súvislosti s ich výročnými kontrolnými správami a auditmi výdavkov	7.9. – 7.11.
Preskúmanie hodnotenia výročných kontrolných správ zo strany Komisie	7.12. – 7.13.
Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia	7.14. – 7.15.
Záver a odporúčania	7.16. – 7.17.
Odporúčania	7.17.

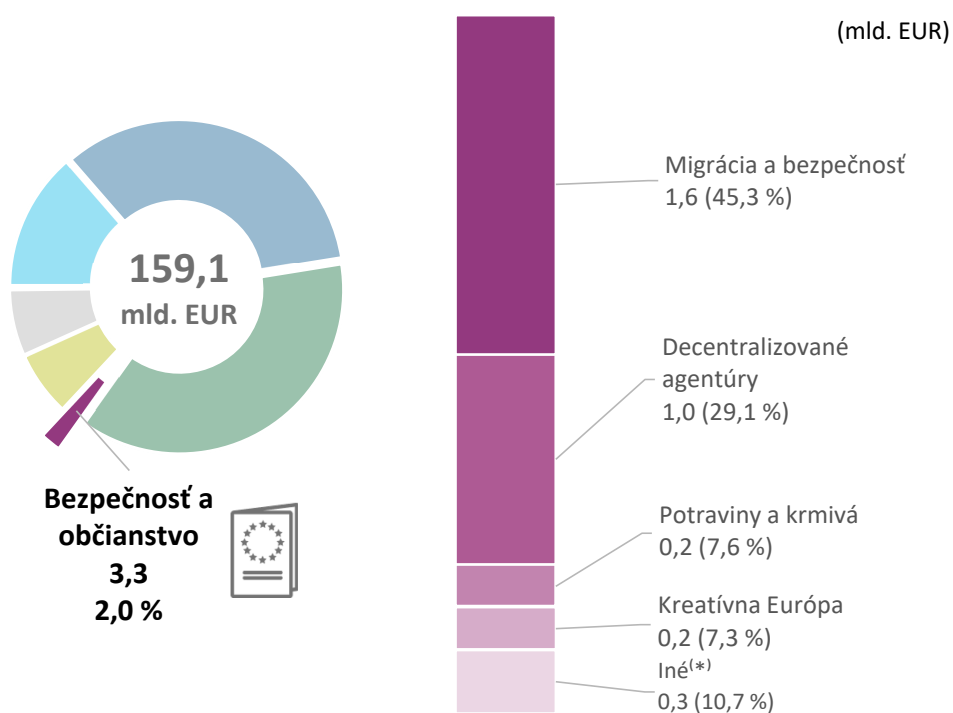
Úvod

7.1. V tejto kapitole uvádzame zistenia týkajúce sa okruhu 3 VFR „Bezpečnosť a občianstvo“. V **rámčeku 7.1** sa nachádza prehľad hlavných činností a výdavkov v rámci tohto okruhu v roku 2019.

Rámček 7.1

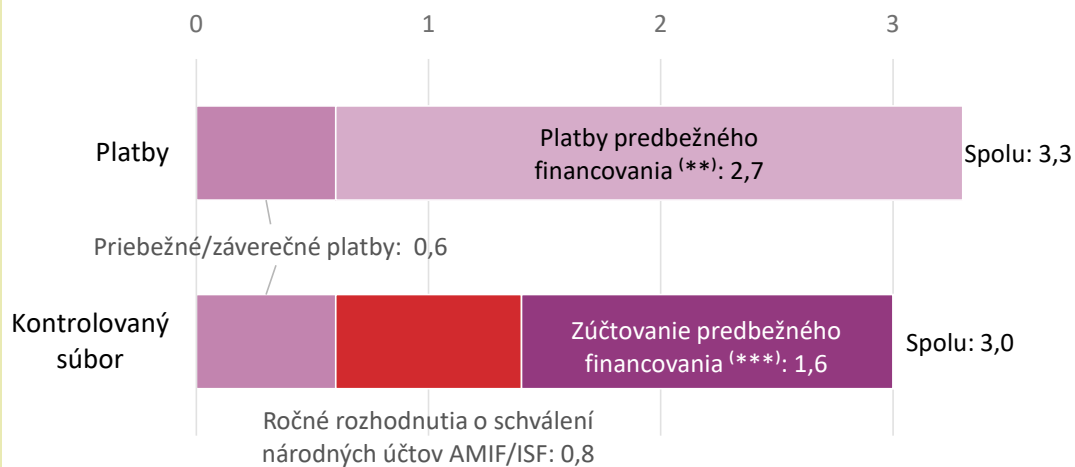
Okruh 3 VFR „Bezpečnosť a občianstvo“ – prehľad za rok 2019

Platby v roku 2019 ako podiel rozpočtu EÚ a rozdelenie

Kontrolovaný súbor v roku 2019 v porovnaní s platbami

(mld. EUR)

(*) Zahŕňa výdavky na spotrebiteľov, spravodlivosť, práva, rovnosť a občianstvo.

(**) Predbežné financovanie zahŕňa platby v rámci zdieľaného riadenia za programové obdobie 2014 – 2020, ktoré neboli zahrnuté do účtovných závierok, na ktorých boli založené balíky dokumentov na účely uistenia, ktoré Komisia schválila v roku 2019.

(***) Zúčtovania predbežného financovania sú v súlade s jednotnou definíciou príslušných transakcií (podrobnosti pozri v **prílohe 1.1**, bod 11).

Zdroj: Konsolidovaná účtovná závierka Európskej únie za rok 2019.

Stručný opis

7.2. Tento okruh zahŕňa rôzne politiky, ktorých spoločným cieľom je posilniť myšlienku európskeho občianstva vytvorením priestoru slobody, spravodlivosti a bezpečnosti bez vnútorných hraníc.

7.3. Ako vyplýva z [rámcčka 7.1](#), najvýznamnejšou oblasťou výdavkov je migrácia a bezpečnosť. Väčšina výdavkov preto pochádza z dvoch fondov – Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF)¹ a Fondu pre vnútornú bezpečnosť (ISF)². Na riadení väčšej časti finančných prostriedkov fondov AMIF a ISF sa podieľajú členské štáty (alebo pridružené krajiny a GR Komisie pre migráciu a vnútorné záležitosti (GR HOME). Cieľom fondu AMIF je prispievať k účinnému riadeniu migračných tokov a zabezpečiť spoločný prístup EÚ k azylu a prisťahovalectvu. Celkovým cieľom fondu ISF je zaistiť bezpečnosť v EÚ a zároveň uľahčiť legitímne cestovanie pri dodržaní základných slobôd a ľudských práv. Zahŕňa dva nástroje³: ISF – hranice a víza a ISF – polícia. Z prvého nástroja sa podporuje integrované riadenie hraníc a rozvoj spoločnej vízovej politiky a druhý nástroj sa zameriava na spoluprácu medzi agentúrami na presadzovanie práva a zlepšovanie kapacít na zvládanie bezpečnostných rizík a krízových situácií.

7.4. Päť rokov od začiatku sedemročného programového obdobia členské štáty zvýšili mieru plnenia svojich národných programov. Značný objem finančných prostriedkov zostáva nevyplatený a je dôležité predísť zvýšeniu tlaku na vnútroštátne orgány, keď sa bude blížiť koniec programov. V [rámcčku 7.2](#) sú zhrnuté výdavky, ktoré členské štáty vykázali na preplatenie Komisii od začiatku programového obdobia.

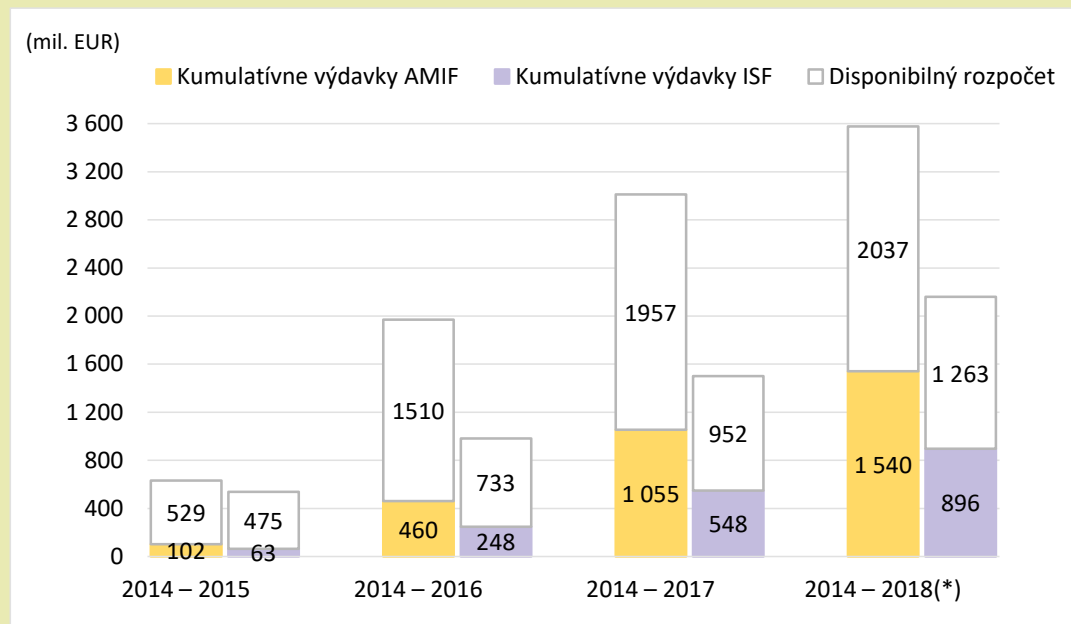
¹ Pozri [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) č. 516/2014](#), ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl, migráciu a integráciu.

² Tieto dva fondy nahradili program SOLID, ktorý prebiehal v predchádzajúcom programovom období.

³ Pozri [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) č. 515/2014](#), ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti vonkajších hraníc a víz, a [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) č. 513/2014](#) zo 16. apríla 2014, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia.

Rámček 7.2

Výdavky na národné programy AMIF a ISF sa zrýchlili, disponibilný rozpočet však tiež narastá

(*) Výdavky z AMIF/ISF, ktoré vznikli na úrovni členských štátov, sa deklarujú Komisii v nasledujúcom roku a tá ich v tom istom roku schvaľuje. Účty Komisie za rok 2019 preto zahŕňajú výdavky členských štátov z roku 2018.

Zdroj: EDA.

7.5. Ďalší významný podiel tohto okruhu rozpočtu predstavuje financovanie 14 decentralizovaných agentúr⁴, ktoré aktívne plnia kľúčové priority EÚ v oblastiach migrácie a bezpečnosti, justičnej spolupráce a zdravia. Nasleduje program Potravinový a krmivá, ktorý má za cieľ zabezpečiť zdravie ľudí, zvierat a rastlín na všetkých stupňoch potravinového reťazca, a program Kreatívna Európa, rámcový program EÚ na podporu kultúry a audiovizuálneho sektora. A rozpočet napokon zahŕňa aj niekoľko programov, ktorých spoločným cieľom je posilnenie bezpečnosti a občianstva v EÚ zameraním na spravodlivosť, spotrebiteľov, práva, rovnosť a občianstvo.

⁴ Zdravie: ECDC, EFSA, EMA, ECHA; vnútorné veci: Frontex, EASO, Europol, CEPOL, eu-LISA, EMCDDA; spravodlivosť: Eurojust, FRA, EIGE, EPPO. Špecifické ročné správy obsahujúce naše stanovisko k zákonnosti a správnosti transakcií každej z týchto agentúr sú uverejnené na webovom sídle EDA.

Rozsah auditu a auditorský prístup

7.6. Uplatniac auditorský prístup a metódy uvedené v **prílohe 1.1** sme za tento okruh VFR v roku 2019 preskúmali:

- a) vzorku 19 *transakcií*, ktorá bola navrhnutá tak, aby prispela k formulácii celkového vyhlásenia o vierohodnosti, a nemá teda reprezentovať všetky výdavky v tomto okruhu VFR. Odhad chybovosti sme preto za tento okruh VFR nevykonali. Vzorku tvorilo osem transakcií v rámci *zdieľaného riadenia* s členskými štátmi⁵, osem transakcií v rámci *priameho riadenia* a jedna transakcia v rámci *nepriameho riadenia* zo strany Komisie, ako aj dve transakcie týkajúce sa zúčtovania zálohových platieb poskytnutých agentúram;
- b) vybrané systémy, ktorými sa kontroluje, či:
 - i) výročné kontrolné správy ôsmich orgánov auditu⁶ týkajúce sa ročných účtovných závierok fondov AMIF a ISF za rok 2018 boli v súlade s právnymi predpismi⁷;
 - ii) práca týchto orgánov auditu v súvislosti s auditmi výdavkov a ich postupy na predkladanie spoľahlivých auditorských stanovísk boli primerané a v súlade s pravidlami;
 - iii) hodnotenia zhody výročných kontrolných správ všetkých orgánov auditu AMIF a ISF, ktoré vypracovalo GR HOME, boli primerané a zodpovedali všetky relevantné právne otázky;
- c) informácie o správnosti vo výročných správach o činnosti GR HOME a GR pre spravodlivosť a spotrebiteľov (GR JUST) a ich uvedenie vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR).

⁵ V Nemecku, Grécku, Taliansku, na Cypre, v Litve, Poľsku, Slovinsku a Spojenom kráľovstve.

⁶ Z tých istých členských štátov, z ktorých sme do vzorky vybrali osem transakcií.

⁷ [Delegované nariadenie Komisie \(EÚ\) 2018/1291](#) zo 16. mája 2018, ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) č. 1042/2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014, pokiaľ ide o určenie zodpovedných orgánov a ich riadiace a kontrolné zodpovednosti a postavenie a povinnosti orgánov auditu.

Správnosť transakcií

7.7. Z 19 transakcií, ktoré sme preskúmali, bolo sedem (37 %) ovplyvnených *chybami*. Zistili sme tri vyčísliteľné chyby, ktoré mali finančný vplyv na sumy účtované na ťarchu rozpočtu EÚ. Jeden príklad je uvedený v *rámčeku 7.3*.

Rámček 7.3

Nadhodnotenie nákladov na platy zamestnancov

Na Cypre sme kontrolovali projekt financovaný z fondu AMIF, ktorý realizovala medzinárodná organizácia. Spočíval v poskytovaní informácií, individuálneho poradenstva a podpory pre migrantov, ktorí sa chceli vrátiť do svojej krajiny pôvodu. Skontrolovali sme výplatné pásky, výkazy o odpracovanom čase, platby a účtovné záznamy týkajúce sa piatich osôb, ktoré pracovali priamo na projekte. Organizácia vykázala navýšenie celkových hrubých nákladov na platy o 6 %, ktorým sa mala pokryť podpora po skončení zmluvy, na ktorú však zamestnanci v skutočnosti nemali nárok. Táto suma preto nepredstavovala náklad spojený s projektom a nespĺňala definíciu priameho oprávneného výdavku. Celkové náklady na projekt boli teda nadhodnotené.

7.8. Takisto sme zistili štyri prípady nedodržania právnych ustanovení, ktoré však nemali finančný vplyv na rozpočet EÚ. Rovnako ako v minulých rokoch súviseli s výberom projektov a pravidlami verejného obstarávania. Nedodržanie týchto pravidiel môže ohroziť správne finančné riadenie výdavkov EÚ a môže mať vplyv na oprávnenosť deklarovaných nákladov.

Preskúmanie zložiek systémov vnútornej kontroly

Preskúmanie práce orgánov auditu v súvislosti s ich výročnými kontrolnými správami a auditmi výdavkov

7.9. Skontrolovali sme prácu ôsmich orgánov zodpovedných za audit ročných účtovných závierok fondov AMIF/ISF v ich členských štátoch⁸ a predloženie výročnej kontrolnej správy Komisii. Naším cieľom bolo potvrdiť, že tieto orgány auditu:

- a) skontrolovali všetky typy platieb uhradených orgánmi zodpovednými za čerpanie fondov;
- b) použili vhodnú metódu výberu vzorky;
- c) vybrali do vzorky dostatočný počet transakcií na to, aby mohli vyvodiť záver o celom súbore;
- d) správne vypočítali⁹ chybovosť;
- e) zaviedli primerané postupy na poskytnutie spoľahlivých audítorských stanovísk a správ¹⁰.

7.10. Všetky orgány auditu vytvorili a uplatňovali podrobné a dostatočne kvalitné postupy na predkladanie správ v súlade s pravidlami. Zistili sme určité nedostatky, ktorých vplyv na účtovné závierky nebol natoľko významný, aby to ubralo na váhe záverov orgánov auditu. Svoje zistenia uvádzame v [rámcu 7.4](#).

⁸ Nemecko, Grécko, Taliansko, Cyprus, Litva, Poľsko a Spojené kráľovstvo v súvislosti s fondom AMIF a Slovinsko v súvislosti s fondom ISF.

⁹ V súlade s [delegovaným nariadením Komisie \(EÚ\) 2018/1291](#).

¹⁰ V súlade s hlavnou požiadavkou na systémy riadenia a kontroly 14 – pozri prílohu k [vykonávaciemu nariadeniu Komisie \(EÚ\) 2017/646](#).

Rámček 7.4

Nedostatky vo výročných kontrolných správach

Nedostatky	Orgán auditu členského štátu	Potenciálny vplyv
Problémy s výberom vzorky: použitie metodiky založenej na riziku namiesto náhodného výberu, použitie nepresných hodnôt na stanovenie veľkosti vzorky.	Slovinsko	Vykázané údaje neboli spoľahlivé. Z práce orgánu auditu možno vyvodiť len obmedzené uistenie.
Zodpovedný orgán predložil predbežnú účtovnú závierku orgánu auditu pred tým, ako dokončil vlastné kontroly na mieste. Vzniklo tak riziko, že orgán auditu vykoná audit nesprávneho súboru finančných výkazov.	Taliansko, Slovinsko	
Nesprávny výpočet a predloženie celkovej a/alebo zvyškovej chybovosti.	Nemecko, Taliansko	
Technická pomoc nebola súčasťou kontrolovaného súboru a táto skutočnosť nebola uvedená vo výročnej kontrolnej správe.	Slovinsko	
Zálohové platby boli čiastočne vylúčené z kontrolovaného súboru a táto skutočnosť nebola uvedená vo výročnej kontrolnej správe.	Nemecko	
Z dôvodov súvisiacich s výberom vzorky boli projekty rozdelené do dvoch podskupín (zálohové platby a vzniknuté výdavky). Toto rozdelenie nebolo vždy správne.	Cyprus	

7.11. Od uvedených ôsmich orgánov auditu sme vybrali 62 audítorských spisov a na ich základe sme skontrolovali, či boli audítorské postupy primerané a zahŕňali všetky kritériá oprávnenosti stanovené v nariadeniach o AMIF/ISF¹¹. Celkovo sme zistili, že orgány auditu mali podrobné plány auditov a ich závery boli založené na podrobných kontrolných zoznamoch. Pri našom audite sme však zistili aj nedostatky, ktoré sú opísané v [rámčeku 7.5](#).

Rámček 7.5

Nedostatky v práci orgánov auditu

Nedostatky	Orgán auditu členského štátu	Potenciálny vplyv
Audítori neskontrolovali vždy všetky kritériá výberu projektov a/alebo kritériá na vyhodnotenie návrhov.	Taliansko, Cyprus	Neoprávnené výdavky neboli odhalené. Závery z auditov neboli spoľahlivé. Z práce orgánu auditu možno vyvodiť len obmedzené uistenie.
Audítorský záznam (<i>audit trail</i>) alebo zdokumentovanie audítorskej práce neboli dostatočné.	Grécko, Cyprus, Litva, Spojené kráľovstvo	
Audítori neskontrolovali vždy všetky dostupné relevantné dôkazy na potvrdenie oprávnenosti cieľových skupín a deklarovaných výdavkov ani primeranosť nákladov.	Taliansko, Cyprus	

¹¹ Pozri hlavnú požiadavku 12 v prílohe k [vykonávaciemu nariadeniu Komisie \(EÚ\) 2017/646](#).

Preskúmanie hodnotenia výročných kontrolných správ zo strany Komisie

7.12. Preskúmali sme hodnotenia zhody výročných kontrolných správ orgánov auditu, ktoré vypracovalo GR HOME, i to, ako GR HOME využilo tieto správy pri schvaľovaní národných účtov AMIF/ISF za rok 2018. Na tento účel sme vybrali 12 správ¹² a preskúmali súvisiace kontroly zo strany GR HOME. Zistili sme, že jednotlivé hodnotenia mali dobrú štruktúru, boli dôsledne vypracované a zahŕňali všetky relevantné právne aspekty. GR HOME využívalo informácie z kontrolných správ pri svojich rozhodnutiach o schválení náležitým spôsobom.

7.13. Pri audite sme však zistili dva nedostatky, ktoré sú opísané v [rámčeku 7.6](#) a ktoré by mohli obmedziť, do akej miery sa Komisia môže na výročné kontrolné správy spoľahnúť.

Rámček 7.6

Nedostatky v hodnoteniach Komisie týkajúcich sa výročných kontrolných správ

Nedostatky	Potenciálny vplyv
Nie všetky príslušné orgány uplatňujú rovnakú definíciu „priebežnej platby“ ¹³ .	Hodnota a úplnosť vykázaných údajov môžu byť ohrozené.
Komisia nevydala pre orgány auditu usmernenie k spôsobu výpočtu minimálneho 10 % pokrytia auditu ¹⁴ , ak používajú podvzorky. Komisia zistila, že v niektorých prípadoch bola práca orgánov auditu nedostatočná.	Spoľahlivosť záverov z auditov nie je istá.

¹² Za AMIF správy Bulharska, Česka, Francúzska, Holandska, Rakúska, Portugalska a Slovenska, a za ISF správy Estónska, Španielska, Islandu, Malty a Fínska.

¹³ Vo vzore žiadostí o vyplatenie ročného zostatku z fondov AMIF/ISF sa priebežné platby definujú ako preplatenie výdavkov, ktoré vznikli prijímateľovi v rámci prebiehajúceho projektu. Niektoré členské štáty považujú za priebežné platby aj zálohové platby a zistili sme, že iné členské štáty uhradili niekoľko priebežných platieb bez toho, aby najprv zúčtovali zálohové platby.

¹⁴ Článok 14 ods. 4 [delegovaného nariadenia Komisie \(EÚ\) 2018/1291](#).

Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

7.14. Preskúmali sme výročné správy o činnosti GR HOME a GR JUST, no nenašli sme žiadne informácie, ktoré by boli v rozpore s našimi zisteniami. Naša obmedzená vzorka za rok 2019 (19 transakcií) však nepostačuje na porovnanie výsledkov nášho auditu s informáciami, ktoré tieto dve generálne riaditeľstvá uviedli v súvislosti so správnosťou výdavkov.

7.15. Preskúmali sme odhady GR HOME a GR JUST týkajúce sa rizík pri platbe a pri ukončení. Zistili sme, že boli vypočítané v súlade s internou metodikou a správne uvedené v správe o riadení a výkonnosti (AMPR).

Záver a odporúčania

7.16. Rozsah auditu okruhu 3 VFR „Bezpečnosť a občianstvo“ (pozri bod 7.6) bol navrhnutý tak, aby prispel k formulácii nášho celkového vyhlásenia o vierohodnosti, a nemá teda reprezentovať všetky výdavky v tomto okruhu VFR. Odhad chybovosti sme preto za tento okruh VFR nevykonali. Naše preskúmanie transakcií a systémov však poukázalo na tri oblasti, v ktorých je priestor na zlepšenie (pozri body 7.10 – 7.13).

Odporúčania

7.17. Na základe našich zistení za rok 2019 Komisii odporúčame:

Odporúčanie 7.1 – Pokrytie auditu

V súvislosti s fondmi AMIF a ISF vydať pre orgány auditu v členských štátoch usmernenie k tomu, ako majú vypočítavať pokrytie auditu, ak používajú podvzorky. Mali by sa poskytnúť rady, ako zabezpečiť, aby bola vzorka dostatočná a vhodná na to, aby mohol audítor na jej základe vyvodiť závery o celom kontrolovanom súbore.

Lehota: v priebehu roka 2021

Odporúčanie 7.2 – Výber vzorky

Znovu pripomenúť orgánom auditu kontrolujúcim fondy AMIF a ISF v členských štátoch, že pri výbere vzorky a výpočte chybovosti musia postupovať podľa pokynov Komisie. Konkrétne by výber vzorky mal byť náhodný, pri každej jednotke vzorky v celkovom súbore by mala byť šanca, že bude vybraná, a keď je to relevantné, všetky chyby by sa mali extrapolovať na príslušný celkový súbor.

Lehota: v priebehu roka 2021

Odporúčanie 7.3 – Audítorský záznam (*audit trail*)

Vydať pre orgány auditu kontrolujúce fondy AMIF a ISF v členských štátoch usmernenie, aby v dostatočnej a primeranej miere dokladali povahu, čas a rozsah svojich audítorských postupov, svoje výsledky a zozbierané audítorské dôkazy.

Lehota: v priebehu roka 2021

Kapitola 8

Globálna Európa – okruh 4 VFR

Obsah

	Body
Úvod	8.1. – 8.5.
Stručný opis	8.2. – 8.4.
Rozsah auditu a audítorský prístup	8.5.
Správnosť transakcií	8.6. – 8.10.
Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia	8.11. – 8.22.
Štúdia o zvyškovej chybovosti GR NEAR za rok 2019	8.11. – 8.18.
Výročná správa o činnosti GR NEAR	8.19. – 8.21.
Výročná správa o činnosti GR DEVCO a štúdia o zvyškovej chybovosti	8.22.
Záverý a odporúčania	8.23. – 8.25.
Záverý	8.23.
Odporúčania	8.24. – 8.25.
Prílohy	
Príloha 8.1 – Platby GR NEAR a GR DEVCO podľa delegácií	
Príloha 8.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní	

Úvod

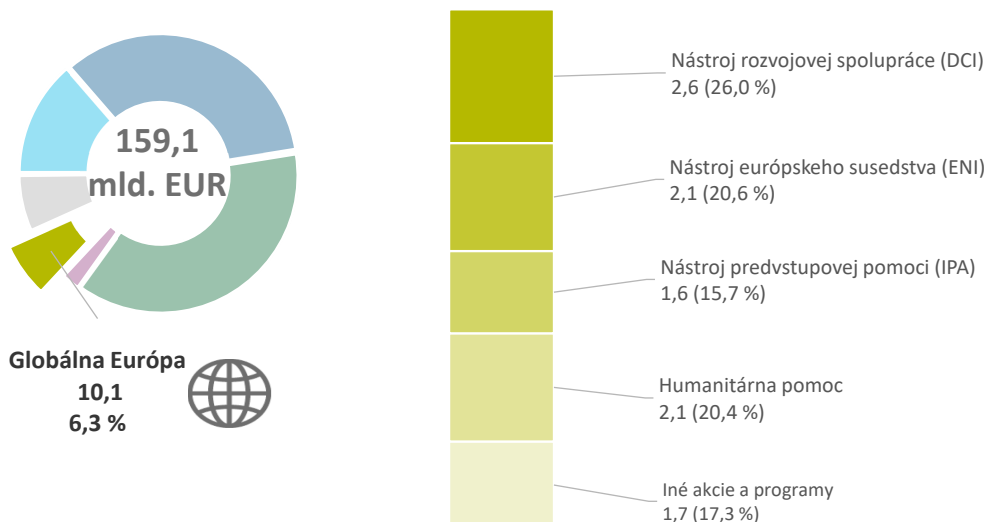
8.1. V tejto kapitole uvádzame zistenia týkajúce sa okruhu 4 VFR „Globálna Európa“. V **rámčeku 8.1** sa nachádza prehľad hlavných činností a výdavkov v rámci tohto okruhu v roku 2019.

Rámček 8.1

Okruh 4 VFR „Globálna Európa“ – prehľad za rok 2019

Platby v roku 2019 ako podiel rozpočtu EÚ a rozdelenie

(mld. EUR)

Kontrolovaný súbor v roku 2019 v porovnaní s platbami

(mld. EUR)

(*) V súlade s jednotnou definíciou príslušných transakcií (podrobnosti pozri v **prílohe 1.1**, bod 11).

Zdroj: Konsolidovaná účtovná závierka Európskej únie za rok 2019.

Stručný opis

8.2. Okruh „Globálna Európa“ zahŕňa výdavky na všetky vonkajšie opatrenia (zahraničnú politiku) financované zo všeobecného rozpočtu EÚ. Tieto politiky majú za cieľ:

- presadzovať v zahraničí hodnoty EÚ, ako je demokracia, právny štát a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd,
- riešiť globálne výzvy ako zmena klímy a strata biodiverzity,
- zvyšovať vplyv rozvojovej spolupráce EÚ, ktorej cieľom je pomáhať pri odstraňovaní chudoby a šírení prosperity,
- podporovať stabilitu a bezpečnosť v kandidátskych krajinách a krajinách európskeho susedstva,
- posilňovať európsku solidaritu po prírodných alebo človekom spôsobených katastrofách,
- zlepšovať predchádzanie krízam a riešenie konfliktov, udržiavať mier, posilňovať medzinárodnú bezpečnosť a presadzovať medzinárodnú spoluprácu,
- presadzovať záujmy EÚ a spoločné záujmy v zahraničí podporovaním vonkajšieho rozmeru politik EÚ.

8.3. Hlavnými generálnymi riaditeľstvami a útvarmi poverenými plnením rozpočtu v oblasti vonkajšej činnosti sú Generálne riaditeľstvo pre medzinárodnú spoluprácu a rozvoj (GR DEVCO), Generálne riaditeľstvo pre európsku susedskú politiku a rokovania o rozšírení (GR NEAR), Generálne riaditeľstvo pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ (ECHO), Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) a Útvar pre nástroje zahraničnej politiky (FPI).

8.4. V roku 2019 dosiahli platby v okruhu „Globálna Európa“ výšku 10,1 mld. EUR¹ a do vyše 150 krajín boli rozdelené pomocou niekoľkých nástrojov (pozri [rámcik 8.1](#)) a metód poskytovania pomoci, medzi ktoré patria zákazky na práce, dodávky alebo služby, granty, osobitné úvery, záruky za úvery a finančná pomoc, rozpočtová podpora a iné ciele formy rozpočtovej pomoci (pozri [prílohu 8.1](#)).

¹ Konečná úhrada platieb vrátane pripísaných príjmov.

Rozsah auditu a auditorský prístup

8.5. Uplatniac auditorský prístup a metódy uvedené v **prílohe 1.1** sme za tento okruh VFR v roku 2019 preskúmali:

- a) vzorku 68 transakcií a sedem transakcií pochádzajúcich zo štúdií o zvyškovej chybovosti (RER – z angl. *residual error rate*)², ktoré sme upravili³ tak, aby boli vyvážené ich metodické obmedzenia. Vzorka transakcií bola zostavená tak, aby prispela k formulácii celkového vyhlásenia o vierohodnosti, a nemá teda reprezentovať všetky výdavky v okruhu 4 VFR „Globálna Európa“. Odhad chybovosti sme preto za tento okruh VFR nevykonali. Vzorku tvorilo 22 transakcií GR NEAR, 25 transakcií GR DEVCO, 10 transakcií GR ECHO a 11 iných transakcií. Za tú časť nášho celkového súboru, ktorá bola súčasťou štúdií o zvyškovej chybovosti GR NEAR a GR DEVCO za rok 2019 (10 %), sme do našej vzorky vybrali sedem ďalších transakcií,
- b) informácie o správnosti vo výročných správach o činnosti GR NEAR a GR DEVCO⁴ a ich začlenenie do výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR).

² GR NEAR a GR DEVCO zadávajú každý rok na vypracovanie štúdie o zvyškovej chybovosti s cieľom odhadnúť mieru chýb, ktoré zostali po vykonaní všetkých riadiacich kontrol, ktorými sa má predchádzať chybám, odhaľovať ich a napravnovať v celej oblasti zodpovednosti týchto generálnych riaditeľstiev. Štúdia o zvyškovej chybovosti nie je zákazkou na uisťovacie služby ani auditom. Jej základom je metodika týkajúca sa zvyškovej chybovosti a príručky príslušných generálnych riaditeľstiev.

³ Pri analýze štúdií o zvyškovej chybovosti sme zistili, že v porovnaní s našim auditom zahŕňa metodika, o ktorú sa opiera štúdia o zvyškovej chybovosti GR DEVCO, omnoho menej kontrol na mieste. Okrem toho je v oboch štúdiách o zvyškovej chybovosti GR DEVCO a GR NEAR menší priestor na preskúmanie postupov verejného obstarávania. Rovnako ako minulý rok sme preto upravili výsledky štúdie o zvyškovej chybovosti tak, aby v nich bola zohľadnená miera porušenia pravidiel verejného obstarávania. Základom tejto úpravy boli naše zistenia z DAS za obdobie 2014 – 2018 za okruh „Globálna Európa“ a testovanie transakcií vybraných zo štúdií o zvyškovej chybovosti z predchádzajúcich rokov (pozri bod **8.18**).

⁴ Podrobné výsledky preskúmania výročnej správy o činnosti GR DEVCO sú uvedené vo výročnej správe o 8., 9., 10. a 11. Európskom rozvojovom fonde.

Správnosť transakcií

8.6. Zo 68 transakcií, ktoré sme preskúmali, bolo 22 (32,4 %) ovplyvnených chybami. Našli sme 11 vyčísliteľných chýb, ktoré mali finančný vplyv na sumy účtované na ťarchu rozpočtu EÚ. Okrem toho sme zistili aj 11 prípadov nedodržania právnych a finančných ustanovení. Keďže vzorka nemala reprezentovať výdavky v rámci tohto okruhu, nevykonali sme odhad celkovej chybovosti. Pri preskúmaní týchto transakcií sme našli prípady účinných systémov vnútornej kontroly, ako je napríklad ten opísaný v [rámčeku 8.2](#). Naše zistenia týkajúce sa neoprávnených výdavkov uvádzame v [rámčeku 8.3](#) a [rámčeku 8.4](#).

Rámček 8.2

Účinné kontroly žiadostí o platby v rámci nepriameho riadenia vykonávané Komisiou

GR NEAR

EÚ financovala opatrenie v Gruzínsku v hodnote 4,5 mil. EUR na podporu konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov (MSP) v rámci adaptačného programu iniciatívy prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu (DCFTA). Komisia podpísala dohodu o príspevku s rozvojovou bankou a opatrenie realizovala prostredníctvom nepriameho riadenia. Spracovala žiadosť o platbu od banky, ktorá požiadala o zúčtovanie vykázaných nákladov, ktoré už vznikli. Skontrolovali sme zúčtovanie zo strany Komisie týkajúce sa tejto žiadosti o platbu.

Komisia pri analýze finančnej správy zistila, že prijímateľ do vzniknutých nákladov zahrnul aj predbežné financovanie. Keďže predbežné financovanie nemožno považovať za vzniknutý náklad, nemalo byť zahrnuté do vykázanej sumy. Po podrobnej analýze Komisia odpočítala z požadovanej sumy viac než 80 000 EUR.

Rámček 8.3

Chýbajúci systém na zaznamenávanie času

FPI

Skontrolovali sme výdavky vykázané neziskovou organizáciou na základe zmluvy o grante podpísanej s Komisiou. Opatrenie bolo zamerané na predchádzanie násilnému extrémizmu na južných hraniciach Tuniska. Odhad celkových nákladov na opatrenie predstavoval 1,2 mil. EUR, pričom celá táto suma sa mala financovať výhradne z rozpočtu EÚ.

Z podporných dokumentov, ktoré sme preskúmali, vyplynulo, že pri realizácii opatrenia sa nepoužíval žiadny systém na zaznamenávanie času, na základe ktorého by bolo možné zdôvodniť rozdelenie nákladov na jednotlivé projekty a preukázať skutočný čas strávený pri práci na kontrolovanom projekte. Dôsledkom tejto absencie audítorského záznamu bolo, že z celkovej kontrolovanej sumy vo výške 970 000 EUR sme neboli schopní overiť správnosť výdavkov vo výške 12 800 EUR, a tieto výdavky sú preto neoprávnené. Chýbajúci systém na zaznamenávanie času bol zároveň porušením podmienok zmluvy a interných politík prijímateľa.

V roku 2019 sme problémy so zaznamenávaním času odhalili aj v ďalších troch transakciách, ktoré riadili GR NEAR, GR CLIMA a GR ECHO.

Rámček 8.4

Deklarovanie neoprávnených platieb DPH v rámci projektu

GR DEVCO

Skontrolovali sme výdavky vykázané medzinárodnou rozvojovou bankou na základe dohody o príspevku podpísanej s Komisiou v súvislosti s opatrením na podporu programu investícií do infraštruktúry v Juhoafrickej republike. Celkové náklady na projekt predstavovali vyše 99 mil. EUR, pričom celá táto suma sa financovala z rozpočtu EÚ.

Z podporných dokumentov vyplynulo, že celkové skontrolované výdavky vo výške 3,6 mil. EUR zahŕňali neoprávnenú DPH vo výške viac než 300 000 EUR.

V roku 2019 sme problémy s DPH odhalili aj v ďalšej transakcii, ktorú riadilo GR ECHO.

8.7. V dvoch oblastiach výdavkov sú transakcie vďaka podmienkam pre platby menej náchylné na vznik chýb. Týmito oblasťami sú i) rozpočtová podpora a ii) projekty realizované medzinárodnými organizáciami, pri ktorých sa uplatňuje tzv. konceptuálny prístup. V roku 2019 sme skontrolovali dve transakcie rozpočtovej podpory a 25 projektov riadených medzinárodnými organizáciami vrátane ôsmich transakcií, na ktoré sa vzťahoval konceptuálny prístup (pozri bod 8.10). V týchto oblastiach sme nezistili žiadne chyby.

8.8. Rozpočtová podpora je príspevok do všeobecného rozpočtu príslušného štátu alebo rozpočtu určeného na konkrétnu politiku či cieľ. Platby rozpočtovej podpory financované zo všeobecného rozpočtu EÚ v roku 2019 dosiahli výšku 824 mil. EUR. Preskúmali sme, či Komisia dodržala podmienky upravujúce platby rozpočtovej podpory partnerským krajinám a overila, že boli dodržané všeobecné podmienky oprávnenosti (napr. dostatočné zlepšenie v riadení verejných financií).

8.9. Vzhľadom na to, že právne ustanovenia ponechávajú široký priestor na výklad, má Komisia značnú voľnosť pri rozhodovaní o tom, či boli splnené tieto všeobecné podmienky. Náš audit týkajúci sa správnosti nemôže siahať za fázu vyplatenia pomoci prijímajúcej krajine Komisiou, pretože tieto finančné prostriedky sa následne zlučujú s rozpočtovými zdrojmi tejto krajiny⁵.

8.10. Keď sa príspevky Komisie na projekty s viacerými darcami zlúčia s príspevkami ostatných darcov a nie sú vyčlenené na konkrétne identifikovateľné položky výdavkov, Komisia na základe konceptuálneho prístupu predpokladá, že pravidlá oprávnenosti EÚ boli dodržané, ak súhrnná zlúčená suma zahŕňa dostatok oprávnených výdavkov na pokrytie príspevku EÚ. Tento prístup sme zohľadnili pri testovaní vecnej správnosti. Platby medzinárodným organizáciám vyplatené v roku 2019 zo všeobecného rozpočtu EÚ dosiahli výšku 3,2 mld. EUR. Podiel z tejto sumy, pri ktorom bol uplatnený konceptuálny prístup, nie je možné stanoviť, pretože Komisia ho osobitne nemonitoruje.

⁵ Efektívnosťou a účinnosťou rozpočtovej podpory sa zaoberajú viaceré osobitné správy EDA, naposledy osobitná správa č. 9/2019: Podpora EÚ pre Maroko: zatiaľ obmedzené výsledky, a osobitná správa č. 25/2019: Kvalita údajov v rozpočtovej podpore: nedostatky v niektorých ukazovateľoch a overovaní platby variabilných tranží (<http://eca.europa.eu>).

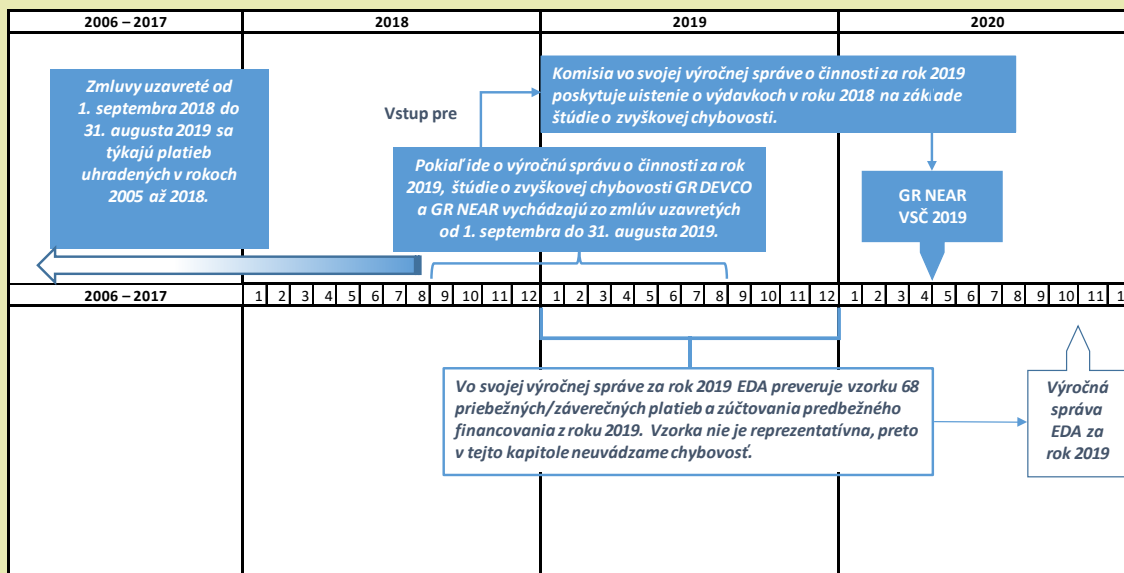
Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Štúdia o zvyškovej chybovosti GR NEAR za rok 2019

8.11. Externý dodávateľ vypracoval v roku 2019 pre GR NEAR piatu štúdiu o zvyškovej chybovosti s cieľom odhadnúť mieru chýb, ktoré zostali po vykonaní všetkých riadiacich kontrol, ktorými sa má predchádzať chybám, odhaľovať ich a napravovať v celej oblasti zodpovednosti tohto generálneho riaditeľstva. Štúdia je významný prvok, na ktorom generálny riaditeľ zakladá vyhlásenie o vierohodnosti a ktorý sa stáva súčasťou informácií o správnosti v oblasti vonkajších opatrení uverejnených v AMPR.

8.12. V štúdii sa analyzuje reprezentatívna vzorka 365 transakcií vykonaných na základe zmlúv uzavretých od septembra 2018 do augusta 2019 (pozri [rámček 8.5](#)).

Rámček 8.5

Zdroj: EDA.

8.13. GR NEAR prezentovalo výsledky štúdie o zvyškovej chybovosti za rok 2019 vo svojej výročnej správe o činnosti (VŠČ). Celková zvyšková chybovosť za toto generálne riaditeľstvo bola odhadnutá na 0,53 %, t. j. pod 2 % prahom významnosti stanoveným Komisiou. V roku 2017 dosiahla zvyšková chybovosť 0,67 % a v roku 2018 0,72 %.

8.14. Štúdia o zvyškovej chybovosti nie je *zákazkou na uisťovacie služby* ani auditom. Vychádza z metodiky a príručky k zvyškovej chybovosti, ktoré poskytlo GR NEAR. Zistili sme obmedzenia, ktoré môžu prispievať k podhodnoteniu zvyškovej chybovosti. Presnejšie povedané, práca na štúdii o zvyškovej chybovosti nezahŕňa v dostatočnej miere určité aspekty postupov verejného obstarávania, ako sú dôvody zamietnutia neúspešných uchádzačov alebo splnenie všetkých podmienok účasti a kritérií na vyhodnotenie ponúk zo strany víťazného uchádzača, ani sa v rámci tejto práce nekontrolovali postupy v súvislosti s výzvami na predkladanie návrhov či dôvody priameho zadania zákaziek.

8.15. Pri analýze štúdie o zvyškovej chybovosti sme zistili, že na zohľadnenie nášho odporúčania⁶ zvýšiť váhu grantov v rámci priameho riadenia vo vzorke Komisia zaviedla pre takéto projekty dodatočnú chybovosť (chybovosť v súvislosti s grantmi). Generálny riaditeľ mal takto dodatočný základ pre zachovanie výhrady, ktorú predtým vyjadril z dôvodu vysokého rizika v súvislosti s grantmi v rámci priameho riadenia. Dodávateľ štúdie o zvyškovej chybovosti uplatňuje pri svojej vzorke spravidla prah významnosti na úrovni 2 % a stupeň spoľahlivosti na úrovni 95 %⁷. V prípade chybovosti v súvislosti s grantmi sa však v rámci metodiky RER uplatňoval nižší stupeň spoľahlivosti na úrovni 80 %, v dôsledku čoho bol odhad skutočnej chybovosti za túto časť kontrolovaného súboru menej presný. Tento prístup nezohľadňuje vysoké riziko spojené s touto oblasťou. Aj keby sa v súvislosti s grantmi uplatnil stupeň spoľahlivosti na úrovni 95 %, celková vzorka transakcií by bola stále menšia ako minulý rok.

⁶ Pozri odporúčanie 2 v kapitole 9 našej výročnej správy za rok 2017.

⁷ Pravdepodobnosť, že chybovosť v kontrolovanom súbore sa nachádza v stanovenom intervale (tzv. interval spoľahlivosti).

8.16. Metóda GR NEAR na odhad zvyškovej chybovosti dáva dodávateľovi štúdie pri odhadovaní jednotlivých chýb široký priestor na výklad. Napríklad v prípadoch, keď k transakcii nie sú predložené žiadne dokumenty, je na uvážení dodávateľa, aby chybovosť odhadol a vyhodnotil presvedčivosť dôvodov vysvetľujúcich chýbajúce dokumenty. Tento prístup nezaručuje jednotné posúdenie rovnakých alebo podobných zistení. Dodávateľ štúdie o zvyškovej chybovosti nevykonával za tento rok žiadne takéto odhady.

8.17. A napokon sme zaznamenali aj pokles počtu transakcií, pri ktorých sa nevykonalo žiadne testovanie vecnej správnosti z toho dôvodu, že sa dodávateľ štúdie v plnej miere spoľahol na výsledky predchádzajúcich kontrol. Počet transakcií v roku 2019, pri ktorých sa dodávateľ plne spoľahol na doterajšie kontroly, bol 63 (17,2 %). Na porovnanie v roku 2018 to bolo 118 (23,6 %) a v roku 2017 57 (12,2 %). Zaznamenali sme však nárast počtu transakcií, pri ktorých sa dodávateľ čiastočne spoľahol na predchádzajúce kontroly (33,3 % v roku 2019 v porovnaní s 25,3 % v roku 2018). Transakcie, pri ktorých sa dodávateľ v plnej alebo čiastočnej miere spoľahol na predchádzajúce kontroly, tvorili v oboch rokoch približne 50 % celkovej vzorky. Účelom štúdie o zvyškovej chybovosti je zmerať „chyby, ktoré vznikli napriek všetkým kontrolám na predchádzanie, odhalenie a nápravu“. Keďže sa dodávateľ štúdie pri polovici transakcií vo vzorke plne alebo čiastočne spoľahol na výsledky predchádzajúcich kontrol, vo zvyškovej chybovosti nie sú takéto chyby úplne zamerané. Prílišné spoliehanie sa na prácu iných by mohlo ovplyvniť splnenie hlavného cieľa štúdie a poznačiť zvyškovú chybovosť.

8.18. Vo svojich výročných správach za rok 2017 a 2018 sme informovali o obmedzeniach metodiky pre štúdie o zvyškovej chybovosti GR NEAR. Na účel našich vyhlásení o vierohodnosti za roky 2018 a 2019 sme preto vykonali dodatočné kontroly v oblastiach, v ktorých sme zistili takéto obmedzenia. Za rok 2019 sme náhodne vybrali šesť transakcií z predchádzajúcich štúdií o zvyškovej chybovosti – v priemere dve transakcie za každú kontrolovanú delegáciu EÚ. Tri z nich boli ovplyvnené chybami.

Výročná správa o činnosti GR NEAR

8.19. Za rozpočtový rok 2019 sme preskúmali výročnú správu o činnosti GR NEAR za rok 2019 a nenašli sme žiadne informácie, ktoré by boli v rozpore s našimi zisteniami.

8.20. V súvislosti s výdavkami schválenými v roku 2019 (2,8 mld. EUR) GR NEAR odhadlo, že riziku v čase platby bola vystavená celková suma vo výške 23,9 mil. EUR (0,84 % schválených výdavkov za rok 2019). Predpokladá, že 8,8 mil. EUR (36,8 %) z tejto sumy vystavenej riziku bude opravených prostredníctvom jeho kontrol v nasledujúcich rokoch⁸. Na základe tejto skutočnosti generálny riaditeľ vyhlásil, že finančná expozícia generálneho riaditeľstva neprekračuje prah významnosti vo výške 2 %. Vzhľadom na to, že nemáme reprezentatívnu vzorku umožňujúcu odhadnúť chybovosť za okruh VFR „Globálna Európa“, nie sme schopní overiť, či je toto vyhlásenie v rozpore s výsledkami našej audítorskej práce.

8.21. GR NEAR vo svojej výročnej správe o činnosti nespomenulo obmedzenia štúdie o zvyškovej chybovosti. Napriek tomu sa však snažilo pristupovať k analýze príkazov na vymáhanie opatrne. Do výpočtu nápravnej schopnosti zahrnulo len sumy vymožené v dôsledku nezrovnalostí a chýb zistených *ex post*, čím predišlo nadhodnoteniu. Tento postup je v súlade s našimi predchádzajúcimi odporúčaniami.

Výročná správa o činnosti GR DEVCO a štúdia o zvyškovej chybovosti

8.22. Podrobné výsledky nášho preskúmania výročnej správy o činnosti GR DEVCO za rok 2019 a štúdie o zvyškovej chybovosti uvádzame vo výročnej správe o 8., 9., 10. a 11. Európskom rozvojovom fonde.

⁸ Suma vystavená riziku pri ukončení predstavuje rozdiel medzi sumou vystavenou riziku pri platbe a odhadovanými opravami (15,1 mil. EUR v roku 2019).

Závery a odporúčania

Závery

8.23. Vzorka transakcií bola zostavená tak, aby prispela k formulácii celkového vyhlásenia o vierohodnosti, a nemá teda reprezentovať všetky výdavky v okruhu 4 VFR „Globálna Európa“. Za tento okruh VFR sme teda nevykonali odhad chybovosti (pozri bod 8.5). Naše preskúmanie transakcií a systémov však poukázalo na tri oblasti, v ktorých je priestor na zlepšenie.

Odporúčania

8.24. V *prílohe 8.2* sú uvedené zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe štyroch odporúčaní, ktoré sme predložili vo výročnej správe za rok 2016 a ktoré si vyžadovali buď okamžité kroky alebo vykonanie do roku 2019. Komisia vykonala tri odporúčania v plnej miere a jedno čiastočne⁹.

8.25. Na základe tohto preskúmania a našich zistení a záverov za rok 2019 Komisii odporúčame:

Odporúčanie 8.1

Zverejniť obmedzenia štúdie o zvyškovej chybovosti vo výročnej správe o činnosti GR NEAR za rok 2020 a v budúcich výročných správach o činnosti.

Lehota: do uverejnenia nasledujúcej VSČ v 1. štvrťroku 2021

⁹ Rozsah štúdie o zvyškovej chybovosti nebol vo výročnej správe o činnosti GR NEAR za rok 2019 zverejnený.

Odporúčanie 8.2

Zvýšiť stupeň spoľahlivosti, ktorý GR NEAR používa v rámci svojej metodiky na výpočet chybovosti v súvislosti s grantmi, na tú istú úroveň, ktorú uplatňuje pri zvyšnej časti súboru RER tak, aby bolo náležite zohľadnené vyššie riziko spojené s grantmi v rámci priameho riadenia.

Lehota: do konca roku 2021

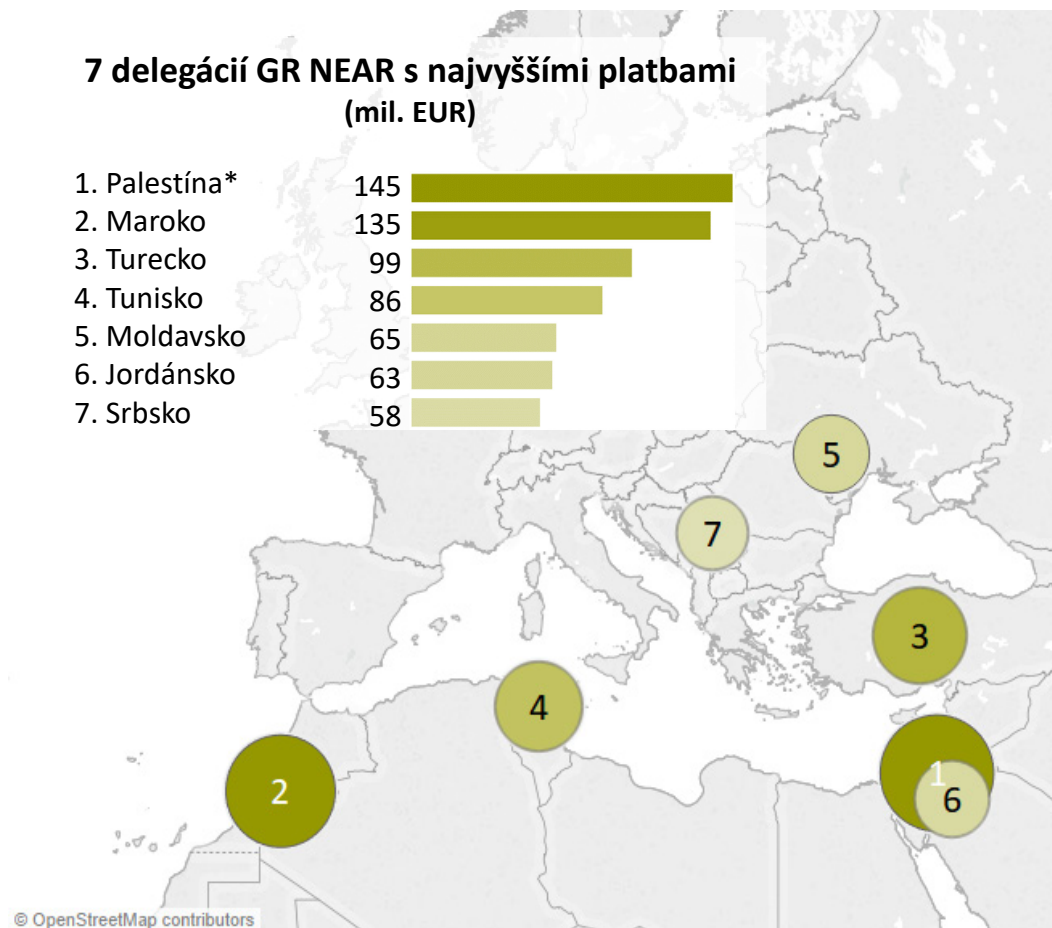
Odporúčanie 8.3

Posilniť kontroly GR NEAR, GR DEVCO, GR ECHO, GR CLIMA a FPI identifikáciou opakujúcich sa chýb a ich predchádzaním (napr. chýbajúce systémy na zaznamenávanie času a vykazovanie neoprávnenej DPH v rámci projektov financovaných z prostriedkov EÚ).

Lehota: do konca roku 2021

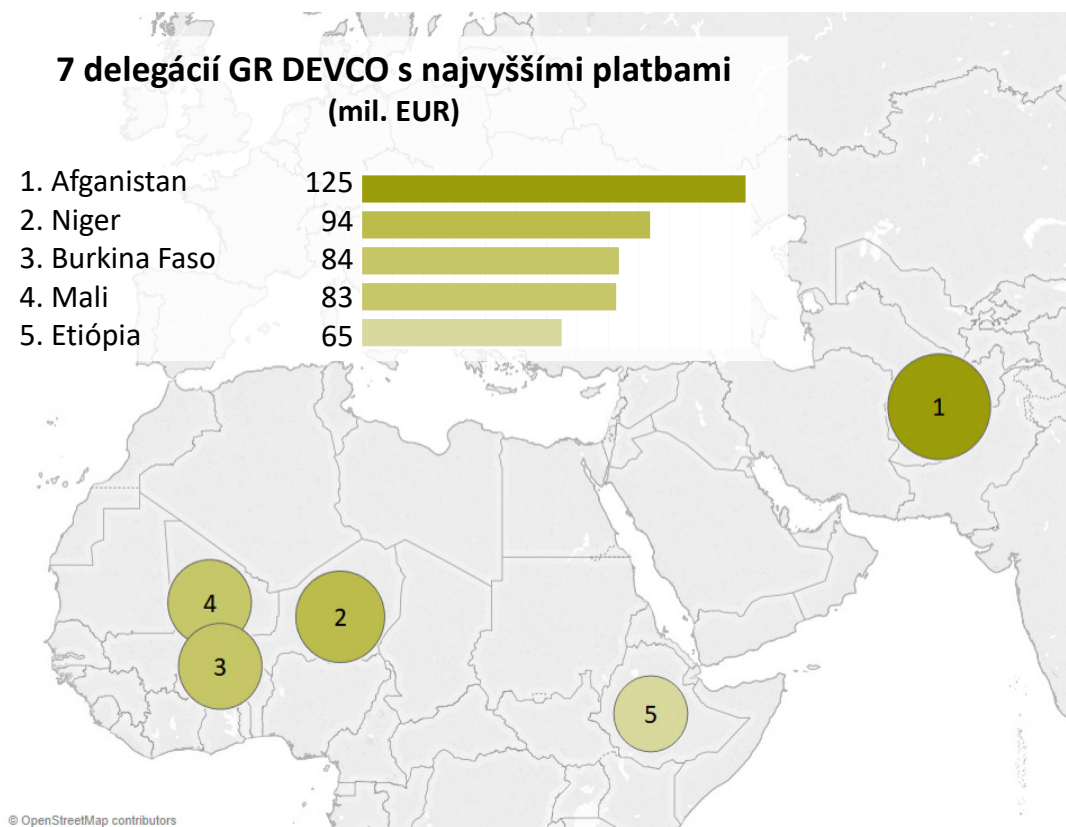
Prílohy

Príloha 8.1 – Platby GR NEAR a GR DEVCO podľa delegácií

* Toto označenie nemožno vykladať ako uznanie Palestínskeho štátu a nie sú ním dotknuté pozície jednotlivých členských štátov k tejto otázke.

Zdroje: Mapy v pozadí od prispievateľov ©OpenStreetMap s licenciou Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA) a Európsky dvor audítorov na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky Európskej únie za rok 2019.

Zdroje: Mapy v pozadí od prispievateľov ©OpenStreetMap s licenciou Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA) a Európsky dvor audítorov na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky Európskej únie za rok 2019.

Príloha 8.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nepostačujúce dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
2016	Odporúčania pre GR NEAR: Odporúčanie 1: pracovať spolu s orgánmi auditu v krajinách prijímajúcich pomoc z nástroja IPA II na zlepšení ich schopnosti, najmä prostredníctvom organizovania seminárov, zriaďovania sietí a používania dostupných nástrojov, ako je <i>twinning</i> alebo technická pomoc.	X					
	Odporúčanie 2: vypracovať rizikové ukazovatele na zlepšenie posúdenia založeného na formulároch vnútornej kontroly na lepšie meranie dosahu chýb.	X					
	Odporúčanie 3: vo svojej ďalšej VŠČ náležite uviesť rozsah štúdie o RER a odhadovanú spodnú a hornú hranicu chybovosti.		X				
	Odporúčanie 4: zlepšiť výpočet nápravnej schopnosti v roku 2017 riešením nedostatkov určených v tejto výročnej správe.	X					

Kapitola 9

Administratíva – okruh 5 VFR

Obsah

	Body
Úvod	9.1.–9.5.
Stručný opis	9.3.
Rozsah auditu a audítorský prístup	9.4.–9.5.
Správnosť transakcií	9.6.–9.12.
Pripomienky k vzorke transakcií	9.7.–9.9.
Európsky parlament	9.8.
Európska komisia	9.9.
Pripomienky k systémom dohľadu a kontroly	9.10.–9.12.
Európsky hospodársky a sociálny výbor	9.11.–9.12.
Výročné správy o činnosti	9.13.
Pripomienky k inštitúciám a orgánom	9.14.–9.19.
Zvýšenie počtu zmluvných zamestnancov a súvisiacich rozpočtových prostriedkov od roku 2012 do roku 2018	9.14.–9.19.
Záver a odporúčania	9.20.–9.22.
Záver	9.20.
Odporúčania	9.21.–9.22.
Prílohy	
Príloha 9.1 – Výsledky testovania transakcií v okruhu „Administratíva“	
Príloha 9.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní	

Úvod

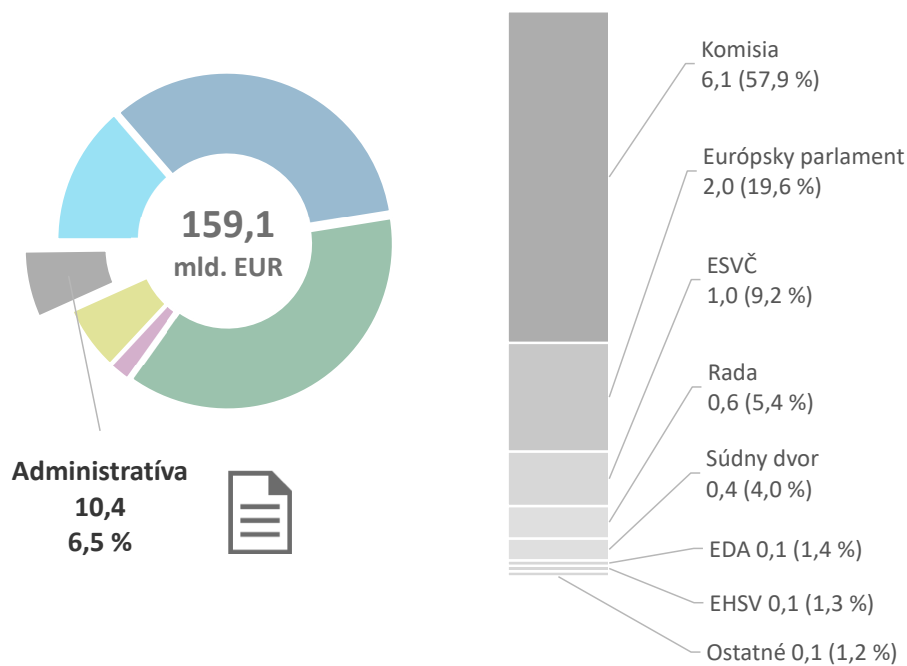
9.1. V tejto kapitole sa predkladajú naše zistenia týkajúce sa okruhu 5 VFR „Administratíva“. V **rámčeku 9.1** sa nachádza prehľad výdavkov inštitúcií a orgánov EÚ v rámci tohto okruhu v roku 2019.

Rámček 9.1

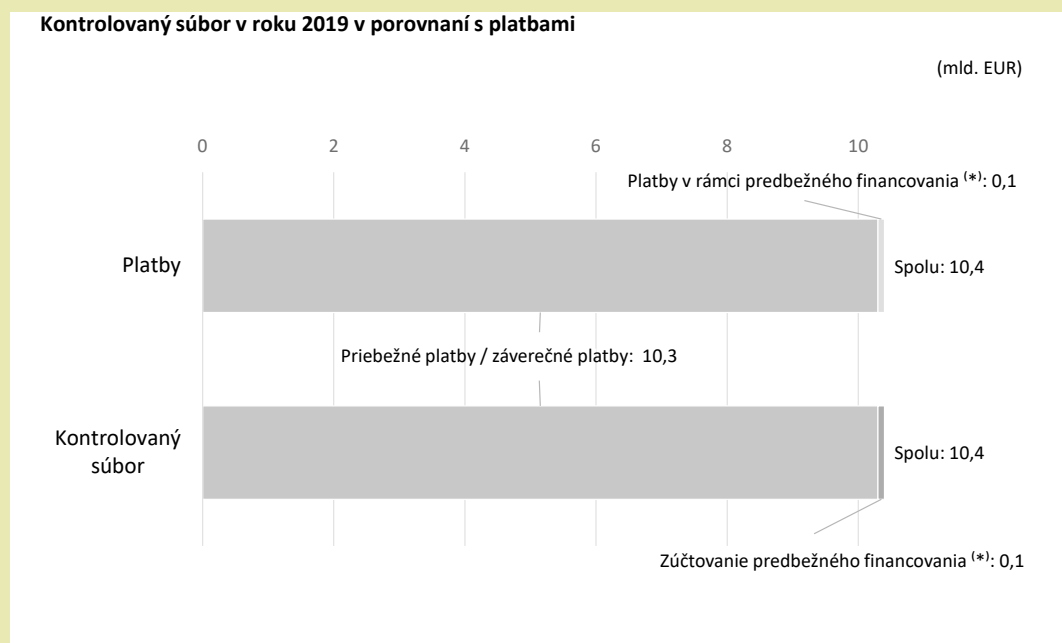
Okruh 5 VFR „Administratíva“ – prehľad za rok 2019

Platby v roku 2019 ako podiel na rozpočte EÚ a rozdelenie

(mld. EUR)

Kontrolovaný súbor v roku 2019 v porovnaní s platbami

(*) Predbežné financovanie zahŕňa platby v súlade s jednotnou definíciou príslušných transakcií (podrobnosti pozri v bode 11 **prílohy 1.1**).

Zdroj: Konsolidovaná účtovná závierka Európskej únie za rok 2019.

9.2. O agentúrach a ostatných orgánoch EÚ¹ a o európskych školách² vypracúvame samostatné správy. Finančný audit Európskej centrálnej banky nie je súčasťou nášho mandátu.

Stručný opis

9.3. Administratívne výdavky zahŕňajú výdavky na ľudské zdroje, ktoré predstavujú približne 60 % celkových výdavkov, a výdavky na budovy, zariadenie, energiu, komunikáciu a informačné technológie. Z našej dlhoročnej práce vyplýva, že riziko je pri týchto výdavkoch nízke.

¹ Naše špecifické ročné správy o agentúrach a ostatných orgánoch sa uverejňujú v úradnom vestníku.

² Správu o ročnej účtovnej závierke predkladáme Rade guvernérov európskych škôl a jej kópia sa zasiela Európskemu parlamentu, Rade a Komisii.

Rozsah auditu a auditorský prístup

9.4. Uplatniac auditorský prístup a metódy uvedené v **prílohe 1.1** sme za tento okruh VFR preskúmali:

- a) vzorku 45 *transakcií*, ktorá bola navrhnutá tak, aby bola reprezentatívna pre celý rad výdavkov v rámci tohto okruhu VFR. Vzorka transakcií bola vybratá z každej inštitúcie a každého orgánu EÚ. Naším cieľom bolo prispieť k celkovému *vyhláseniu o vierohodnosti*, ako je to opísané v **prílohe 1.1**;
- b) systémy dohľadu a kontroly Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, Európskeho výboru regiónov a európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov (EDPS)³;
- c) informácie o *správnosti* vo výročných správach o činnosti všetkých inštitúcií a orgánov vrátane tých generálnych riaditeľstiev (GR) Komisie a úradov, ktoré nesú hlavnú zodpovednosť za administratívne výdavky⁴, a či boli tieto informácie celkovo v súlade s našimi vlastnými výsledkami;
- d) zvýšenie počtu zmluvných zamestnancov a súvisiacich platieb od roku 2012 do roku 2018 vo všetkých inštitúciách a orgánoch (vrátane výkonných agentúr, ale s výnimkou ombudsmana, EDPS, decentralizovaných agentúr, spoločných podnikov a Európskeho inovačného a technologického inštitútu).

9.5. Naše vlastné výdavky kontroluje externá firma⁵. Výsledky auditu našej účtovnej závierky za rok končiaci sa 31. decembra 2019 sú uvedené v bode **9.7**.

³ Naš audit zahŕňal preskúmanie týchto osobitných prvkov každého systému: štandardy vnútornej kontroly, riadenie rizík, *ex ante* a *ex post* kontroly, register výnimiek, dohľad zo strany vedenia, správy o vnútornom audite a opatrenia na boj proti podvodom.

⁴ GR pre ľudské zdroje a bezpečnosť (HR), Úrad pre správu a úhradu individuálnych nárokov (PMO), Úrad pre infraštruktúru a logistiku v Bruseli (OIB) a Luxemburgu (OIL) a GR pre informatiku (DIGIT).

⁵ Auditorská spoločnosť PricewaterhouseCoopers, s. r. o.

Správnosť transakcií

9.6. Prehľad výsledkov testovania transakcií je uvedený v [prílohe 9.1](#). Zo 45 preskúmaných transakcií 3 (6,7 %) obsahovali vyčísliteľné chyby. Na základe chýb, ktoré sme vyčíslili, sme chybovosť odhadli na úrovni nepresahujúcej *prah významnosti*.

Pripomienky k vzorke transakcií

9.7. Záležitosti uvedené v bodoch [9.8](#) a [9.9](#) sa týkajú Európskeho parlamentu a Komisie. Nezistili sme konkrétne problémy v súvislosti s Radou, Súdnyim dvorom, Dvorom audítorov, Európskym hospodárskym a sociálnym výborom, Výborom regiónov, európskym ombudsmanom, európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov a Európskou službou pre vonkajšiu činnosť (ESVČ).

Európsky parlament

9.8. Chyby sme zistili v jednej platbe európskej politickej strane. Týkali sa nesúlady s pravidlami oprávnenosti výdavkov: žiadny postup verejného obstarávania, žiadne písomné zmluvné dokumenty ani žiadne podporné dôkazy, že náklady skutočne vznikli. V minulosti sme informovali o podobných nedostatkoch v transakciách týkajúcich sa politických skupín a európskej politickej strany⁶.

Európska komisia

9.9. Zistili sme menej chýb súvisiacich s nákladmi na zamestnancov a správou rodinných prídavkov zo strany PMO ako v predchádzajúcich rokoch⁷. Úrad PMO už opravil chyby, ktoré sme zistili tento rok.

⁶ Pozri bod 9.11 výročnej správy za rok 2014, bod 9.11 výročnej správy za rok 2015, bod 10.15 výročnej správy za rok 2016.

⁷ Pozri bod 10.8 výročnej správy za rok 2018.

Pripomienky k systémom dohľadu a kontroly

9.10. Okrem záležitostí uvedených v bodoch **9.11** a **9.12**, ktoré sa týkajú najmä politik na riešenie citlivých funkcií, sme nezistili konkrétne problémy so systémami dohľadu a kontroly Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, Európskeho výboru regiónov ani EDPS.

Európsky hospodársky a sociálny výbor

9.11. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) zatiaľ nezaviedol politiku citlivých funkcií v súlade s jeho normami vnútornej kontroly. Nevymedzil citlivé pracovné miesta alebo funkcie, ani nevykonal analýzu rizík s cieľom prijať opatrenia na zmiernenie rizík a v konečnom dôsledku politiku vnútornej mobility. Toto všetko by bolo potrebné vzhľadom na veľkosť tohto subjektu a povahu jeho práce.

9.12. Taktiež sme zistili, že EHSV nevykonal komplexné hodnotenie rizík od roku 2014. Len jedno riaditeľstvo identifikovalo riziká spojené s dosahovaním jeho cieľov, ale bez toho, aby navrhlo opatrenia na zmiernenie rizík, ktoré by tieto riziká znížili na prijateľnú úroveň.

Výročné správy o činnosti

9.13. Vo *výročných správach o činnosti*, ktoré sme preskúmali, sme nezistili významné chyby.

Pripomienky k inštitúciám a orgánom

Zvýšenie počtu zmluvných zamestnancov a súvisiacich rozpočtových prostriedkov od roku 2012 do roku 2018

9.14. Prijatie revidovaného služobného poriadku v roku 2014 sprevádzal záväzok inštitúcií a orgánov postupne znížiť počet pracovných miest (úradníkov a dočasných zamestnancov) v ich plánoch pracovných miest⁸ o 5 % do roku 2018 v porovnaní so situáciou v roku 2012. Preskúmali sme to v našej výročnej správe za rok 2016 a uverejnili rýchle preskúmanie veci na túto tému koncom roka 2017⁹. Naša audítorská práca za rok 2019 zahŕňala ďalšiu analýzu využívania zmluvných zamestnancov v rokoch 2012 až 2018 (pozri [rámček 9.2](#)).

⁸ V pláne pracovných miest sa stanovuje počet pracovných miest, ktoré má inštitúcia, orgán alebo agentúra k dispozícii pre stálych a dočasných zamestnancov.

⁹ Pozri body 10.9 až 10.13 našej výročnej správy za rok 2016 a preskúmanie EDA č. 2/2017: Rýchle preskúmanie veci týkajúce sa plnenia 5 % zníženia počtu pracovných miest (www.eca.europa.eu).

Rámček 9.2

Služobný poriadok a zmluvní zamestnanci

Podľa článkov 3a a 3b Podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie (PZOZ) sa zmluvní zamestnanci prijímajú na základe zmlúv, ktoré možno zmeniť na zmluvu na dobu neurčitú alebo zmluvy na dobu určitú od minimálne 3 mesiacov do maximálne 6 rokov. Často sú platení z rozpočtu pre externých zamestnancov a nie sú pridelení na pracovné miesta v pláne pracovných miest.

Zmluvní zamestnanci sú zamestnaní v štyroch funkčných skupinách (FS I až FS IV). V článku 80 PZOZ sa stanovuje vzťah medzi jednotlivými funkčnými skupinami (FS) a úlohami, ktoré môžu vykonávať:

- FS I Manuálne a administratívne pomocné služobné úlohy,
- FS II Kancelárske a sekretárske práce, riadenie administratívy a iné rovnocenné úlohy,
- FS III Výkonné úlohy, plánovacie, účtovnícke a iné rovnocenné technické úlohy,
- FS IV Administratívne, poradenské, jazykové a ekvivalentné technické úlohy.

9.15. Zistili sme, že inštitúcie a orgány¹⁰ znížili svoje plány pracovných miest o 1 409 pracovných miest (3 %) a zároveň postupne zvyšovali zamestnávanie zmluvných zamestnancov. V priebehu tohto obdobia sa podiel zmluvných zamestnancov na prognózach celkovej pracovnej sily¹¹ zvýšil zo 17 % na 22 %¹².

¹⁰ Táto časť sa nevzťahuje na počet zamestnancov európskeho ombudsmana ani európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov.

¹¹ Pracovná sila sa tu vymedzuje ako stáli a dočasní zamestnanci a zmluvní zamestnanci. Nezahrňa iné zmluvné vzťahy, ako sú miestni zamestnanci, dočasní agentúrni zamestnanci, vyslaní národní experti, stážisti atď.

¹² V roku 2018 tento podiel predstavoval 21 % v prípade Komisie, 21 % v Európskom parlamente, 24 % v ESVČ a 77 % vo výkonných agentúrach. V prípade ostatných inštitúcií a orgánov bol oveľa nižší.

9.16. Zvýšenie počtu zmluvných zamestnancov na konci roka (pozri [rámcik 9.3](#)) sa v jednotlivých inštitúciách, orgánoch alebo výkonných agentúrach výrazne líši. Hoci je to čiastočne spôsobené rozdielmi vo veľkosti subjektov, odráža to aj vplyv nových úloh na počty zamestnancov vyplývajúcich z rýchlo sa vyvíjajúcich priorít, napr.:

- dodatočné práce vykonávané Spoločným výskumným centrom (JRC) v mene iných útvarov Komisie a tretích strán a nahradenie držiteľov grantov, ktorí boli predtým zamestnaní podľa vnútroštátneho práva¹³, vysokým počtom vedeckých a technických podporných úradníkov prijatých do zamestnania vo funkčnej skupine IV,
- vykonávanie nových programov¹⁴, ktoré Komisia delegovala na výkonné agentúry, ktoré bolo neutrálne z rozpočtového hľadiska a z hľadiska presunu zamestnancov Komisie,
- internalizácia podporných služieb v Európskom parlamente (zamestnanci bezpečnostnej služby a vodiči zamestnaní vo funkčnej skupine I).
- nové úlohy pridelené ESVČ, a to najmä v oblasti spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky a akčného plánu proti dezinformáciám. ESVČ tiež posilnila fyzickú a informačnú bezpečnosť delegácií EÚ.

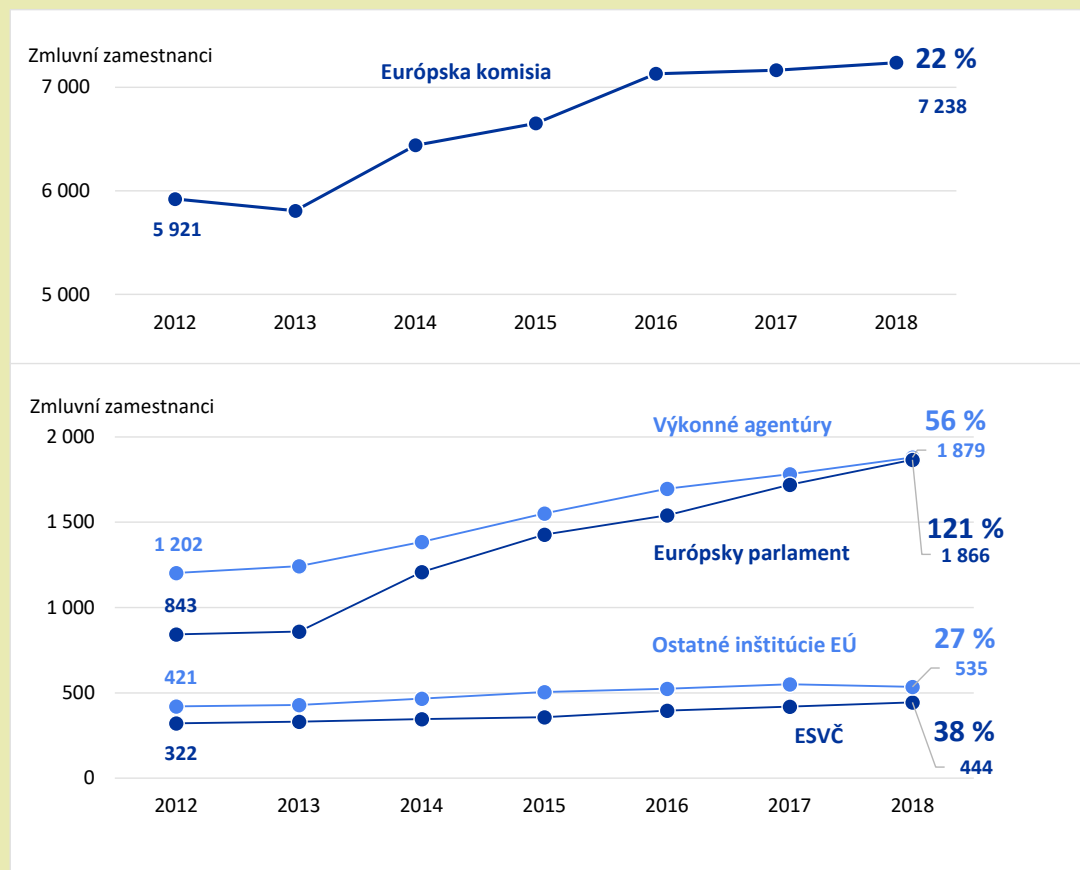
9.17. Zvýšenie počtu zmluvných zamestnancov bolo takisto reakciou na osobitné alebo naliehavé situácie, ako je migračná kríza. A napokon, v niektorých inštitúciách došlo k zvýšeniu počtu zmluvných zamestnancov vo funkčnej skupine I v dôsledku zmeny trvalých a dočasných pracovných miest pre sekretárov/administratívnych pracovníkov na zmluvných zamestnancov.

¹³ V období 2012 – 2018 sa počet zmluvných zamestnancov JRC vo funkčnej skupine IV na konci roka zvýšil z 38 na 845.

¹⁴ Vráťane nového rámcového programu pre výskum a inovácie (Horizont 2020) a viacerých programov týkajúcich sa dopravy, energetiky a IKT (v rámci Nástroja na prepájanie Európy); konkurencieschopnosti a MSP (COSME); vzdelávania, kultúry a občianstva (Kreatívna Európa, Erasmus +, Európa pre občanov); zdravia a spotrebiteľov (Lepšia odborná príprava pre bezpečnejšie potraviny, program Zdravie pre rast a program Spotrebiteľia); životného prostredia a opatrení v oblasti klímy (LIFE). Pozri SEC (2013) 493 final z 18.9.2013 „Communication to the Commission on the delegation of the management of the 2014 – 2020 programmes to executive agencies“.

Rámček 9.3

Zvýšenie počtu zmluvných zamestnancov zamestnávaných inštitúciami, orgánmi a výkonnými agentúrami EÚ na konci roka v období 2012 – 2018

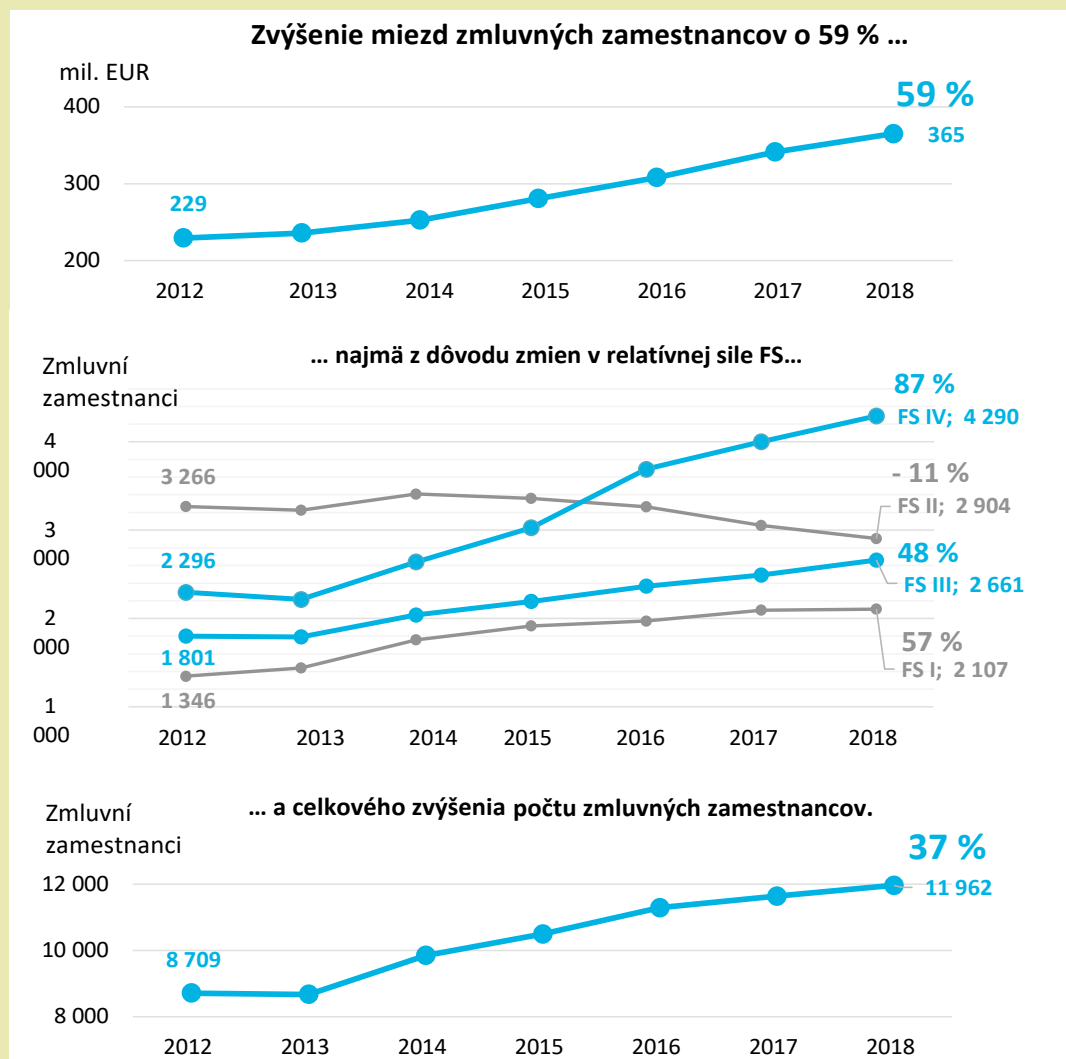

Zdroj: EDA na základe údajov poskytnutých inštitúciami, orgánmi a výkonnými agentúrami EÚ.

9.18. Na konci roka 2018 inštitúcie, orgány a výkonné agentúry zamestnávali 11 962 zmluvných zamestnancov, čo predstavuje nárast o 37 % od roku 2012. Väčšina z nich bola zamestnaná Európskou komisiou, najmä vo funkčnej skupine IV, ktorá je najlepšou platovou funkčnou skupinou. Podobne väčšina zmluvných zamestnancov vo výkonných agentúrach bola vo funkčnej skupine III a vo funkčnej skupine IV (763, resp. 715). V [rámčeku 9.4](#) sa uvádza medziročná zmena počtu zmluvných zamestnancov v každej funkčnej skupine.

Rámček 9.4

Medziročný nárast miezd a počtu zmluvných zamestnancov podľa funkčnej skupiny v období 2012 – 2018

Zdroj: EDA na základe údajov poskytnutých inštitúciami, orgánmi a výkonnými agentúrami EÚ.

9.19. Počas skúmaného obdobia sa mzdové náklady na stálych a dočasných zamestnancov inštitúcií, orgánov a výkonných agentúr zvýšili o 12 %, zatiaľ čo sa celkové platby zmluvným zamestnancom zvýšili o 59 %. Hlavnou hnacou silou oboch zvýšení bolo rozšírenie celkovej pracovnej sily, po ktorom nasledovala ročná indexácia plátov, povýšenie zamestnancov a zvýšenie platových stupňov v rámci platových tried. V prípade zmluvných zamestnancov bol prudkejší nárast aj dôsledkom zvýšenia podielu zamestnancov funkčnej skupiny III a funkčnej skupiny IV medzi všetkými zmluvnými zamestnancami. Celkové mzdové náklady na stálych a dočasných zamestnancov a zmluvných zamestnancov sa zvýšili o 15 % zo 4 116 mil. EUR v roku 2012 na 4 724 mil. EUR v roku 2018.

Záver a odporúčania

Záver

9.20. Z celkových audítorských dôkazov, ktoré sme získali a predložili v tejto kapitole, vyplýva, že chybovosť vo výdavkoch v okruhu „Administratíva“ nebola významná (pozri [prílohu 9.1](#)).

Odporúčania

9.21. V [prílohe 9.2](#) sú uvedené zistenia z našej kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní, ktoré sme vyjadrili Európskeho parlamentu v našej výročnej správe za rok 2016 o politických skupinách. Vzhľadom na chyby, ktoré sme zistili za rok 2019 v platbách európskej politickej strane (pozri bod [9.8](#)), zastávame názor, že toto odporúčanie je stále platné.

9.22. Na základe tohto preskúmania a zistení a záveru za rok 2019 odporúčame, aby:

Odporúčanie 9.1 – Európsky hospodársky a sociálny výbor

Európsky hospodársky a sociálny výbor zaviedol politiku týkajúcu sa citlivých funkcií, vychádzajúc z komplexného posúdenia rizík, ktoré umožní určiť opatrenia na zmiernenie rizík, ktoré zohľadňujú veľkosť výboru a povahu jeho práce (pozri body [9.11](#) a [9.12](#)).

Časový rámec: do konca roka 2021.

Prílohy

Príloha 9.1 Výsledky testovania transakcií v okruhu „Administratíva“

	2019	2018
VEĽKOSŤ A ŠTRUKTÚRA VZORKY		
Celkový počet transakcií:	45	45
ODHADOVANÝ DOSAH VYČÍSLITEĽNÝCH CHÝB		
Odhadovaná chybovosť	Bez významných chýb	Bez významných chýb

Príloha 9.2 Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nepostačujúce dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
2016	<p>Odporúčame, aby:</p> <p>Odporúčanie 1:</p> <p>Európsky parlament by mal preskúmať svoj rámec monitorovania čerpania rozpočtových prostriedkov pridelených politickým skupinám. Mal by tiež poskytnúť lepšie usmernenia politickým skupinám a účinnejšie monitorovať, ako uplatňujú pravidlá schvaľovania a zúčtovania výdavkov, a ako uskutočňujú postupy verejného obstarávania (pozri bod 10.15).</p>			X			

**Odpovede inštitúcií na výročnú správu
o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok
2019**

Obsah

	Strana
Kapitola 1	Vyhlásenie o vierohodnosti a podporné informácie
	Odpovede Európskej komisie 243
Kapitola 2	Rozpočtové a finančné riadenie
	Konsolidované odpovede Európskej komisie a Európskej investičnej banky 252
Kapitola 3	Príjmy
	Odpovede Európskej komisie 259
Kapitola 4	Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť
	Odpovede Európskej komisie 263
Kapitola 5	Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť
	Odpovede Európskej komisie 270
Kapitola 6	Prírodné zdroje
	Odpovede Európskej komisie 279
Kapitola 7	Bezpečnosť a občianstvo
	Odpovede Európskej komisie 283
Kapitola 8	Globálna Európa
	Odpovede Európskej komisie 284
Kapitola 9	Administratíva
	Odpovede Európskeho parlamentu 288
	Odpovede Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru 289

ODPOVEDE KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2019

„PRÍSPEVOK K VÝROČNEJ SPRÁVE ZA ROK 2019 – KAPITOLA 1 – VYHLÁSENIE O VIEROHODNOSTI A PODPORNÉ INFORMÁCIE“

ÚVOD

Spoločná odpoveď Komisie na body 1.1 až 1.6:

Rok 2019 bol posledným rokom funkčného obdobia 2014 – 2019, a preto sa dôraz kládol na dokončenie práce na prioritách Junckerovej Komisie a prípravu prechodu na novú Komisiu vedenú predsedníčkou von der Leyenovou.

Rozpočet EÚ prispieva k posilneniu európskeho hospodárstva a jeho väčšej odolnosti.

Komisia prikladá **veľký význam zabezpečeniu zodpovedného a správneho čerpania rozpočtu EÚ** a spolupráci so všetkými zúčastnenými stranami s cieľom zabezpečiť dosiahnutie hmatateľných výsledkov v teréne.

Komisia **pozorne monitoruje plnenie rozpočtu EÚ**. Ak sa zistí, že členské štáty, sprostredkovatelia alebo koneční prijímatelia vynaložili finančné prostriedky EÚ nesprávne, Komisia podľa potreby prijme okamžité opatrenia na nápravu týchto chýb a vymáhanie finančných prostriedkov.

Komisia podrobila výročnú správu Európskeho dvora audítorov dôkladnej analýze. Táto správa, ako to bolo aj v minulosti, prispieje k dosiahnutiu najvyšších štandardov vo finančnom riadení. Komisia sa snaží **nájsť správnu rovnováhu medzi nízkou chybovosťou, rýchlymi platbami a primeranými nákladmi na kontroly**.

Vďaka úsiliu Európskeho dvora audítorov a Komisie sa finančné riadenie rozpočtu EÚ postupne zlepšuje a s výnimkou niektorých špecifických oblastí politiky sa chybovosť v posledných rokoch znížila na úrovne blížiac sa k prahu významnosti 2 %.

SPRÁVNOSŤ TRANSAKCIÍ:

Chyby sa naďalej vyskytujú pri určitých typoch výdavkov

1.18. a) Pokiaľ ide o **príjmovú** stranu rozpočtu EÚ, Komisia súhlasí s Európskym dvorom audítorov, že táto oblasť **nevykazuje významné chyby**.

Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje, Komisia zlepšuje svoje posudzovanie rizika pre plánovanie inšpekcií a naďalej pokračuje v úsilí o rýchle uzatváranie dlhodobotvorených otázok, ktoré závisí aj od spolupráce zo strany členských štátov.

Okrem toho Komisia uskutočnila dôležité kroky, aby pomohla určiť najrizikovejšie hospodárske subjekty na úrovni EÚ na vykonanie kontrol po prepustení, pričom označila transakcie, ktoré predstavujú finančné riziko podľa kritérií finančného rizika, a aktualizovala Príručku pre colnú kontrolu. Úzko spolupracuje s členskými štátmi pri nachádzaní riešení na identifikáciu dovozcov pôsobiacich v iných členských štátoch, ako je členský štát, v ktorom sa nachádza ich sídlo. Ďalší

pokrok sa dosiahne po tom, ako bude plne dostupná databáza pre celú EÚ, ktorá bude zahŕňať všetky dovozy (pozri odpovede Komisie na body 3.11 až 3.15).

b) Pokiaľ ide o **výdavkovú** stranu rozpočtu EÚ, podľa vlastných odhadov Komisie je **riziko pri platbe pre príslušné výdavky za rok 2019 na úrovni 2,1 %**. To je tesne nad prahom významnosti 2 %.

Komisia však vzhľadom na **viacročnú povahu** svojich výdavkov a kontrolných stratégií môže v úlohe správkyni rozpočtu EÚ uplatňovať opravy až do závierky programu financovania. Aby sa toto zohľadnilo, Komisia takisto odhaduje riziko pri závierke, ktoré korešponduje s rizikom pri platbe mínus odhadované budúce opravy pre príslušné segmenty výdavkov/programov.

Riziko pri závierke sa odhaduje na úrovni 0,7 % pre celý rozpočet EÚ na rok 2019. Toto je podstatne pod prahom významnosti 2 %, v súlade s úrovňami dosiahnutými v predchádzajúcich rokoch počnúc rokom 2016, ako aj s cieľom Komisie.

Ukazuje sa, že keď sa Komisii a členským štátom poskytne čas na využitie svojej nápravnej kapacity a Komisii na využitie nástrojov dohľadu, ktoré má k dispozícii v súlade so svojimi povinnosťami v rámci rozličných sektorových právnych základov, skutočné riziko pri závierke bude nakoniec značne pod úrovňou 2 % aj za každý vykazovaný rok.

Pokiaľ ide o **výdavky s vysokým rizikom**, zložité pravidlá prispievajú k vyššiemu riziku chýb. Komisia preto nepretržite pracuje na zjednodušení pravidiel v čo najväčšej možnej miere a na rozšírení využívania jednoduchších mechanizmov vykonávania, ako napríklad zjednodušeného vykazovania nákladov. Obmedzovanie byrokracie pre prijímateľov a zjednodušenie patrili k hlavným zásadám návrhov Komisie na ďalší viacročný finančný rámec, v ktorom sa zohľadnili aj odporúčania Európskeho dvora audítorov z predchádzajúcich rokov.

Komisia ako správkynia rozpočtu EÚ primerane prispôsobuje svoju spoločnú metodiku špecifikám prostredia rizika, kontroly a riadenia rôznych oblastí výdavkov tak, aby si účinne splnila svoje povinnosti vykazovania a chránila rozpočet EÚ (pozri aj odpoveď Komisie na bod 1.34).

Komisia sa na základe svojho vlastného podrobného posúdenia riadenia každého programu (pozri výročnú správu o riadení a výkonnosti za rok 2019, s. 61 – 62) domnieva, že **sumy vystavené riziku pri platbe pod prahom významnosti 2 % zodpovedajú 54 % príslušných výdavkov a sumy nad prahom 2 % predstavujú 46 % výdavkov**. Pre výdavky, ktoré sú považované za výdavky s vysokým rizikom, Komisia na základe vlastného posúdenia rizika vykonáva podrobnú identifikáciu programov, ktoré považuje za programy s vysokým rizikom, a programov, ktoré považuje za programy s nízkym rizikom (t. j. s odhadovanou chybovosťou nižšou ako prah významnosti 2 %). Toto prispieva k záveru Komisie, že o niečo menej než polovicu príslušných výdavkov ovplyvňujú významné chyby. (Pozri aj odpovede Komisie na body 1.21 – 25, 29 a 44.)

Komisia na záver so spokojnosťou poznamenáva, že oblasť politiky **prírodných zdrojov** naďalej pokračuje vo svojom klesajúcom trende s ďalším poklesom na odhadovanú chybovosť 1,9 %, čo je pod prahom významnosti. Toto je, ako sa uvádza v odpovedi Komisie na bod 6.8, v súlade s chybovosťou uverejnenou vo výročných správach o činnosti generálnych riaditeľstiev AGRI, MARE, ENV a CLIMA za rok 2019.

Zložitosť pravidiel a spôsob vyplácania finančných prostriedkov EÚ majú vplyv na riziko chýb

Spoločná odpoveď Komisie na body 1.19 a 1.20:

Prvá zarážka – Komisia víta skutočnosť, že Európsky dvor audítorov rovnako ako Komisia **dospel k záveru, že vo výdavkoch s nízkym rizikom** (najmä na základe nárokov) **aj naďalej nedochádza k výskytu významných chýb**.

Druhá zarážka – Komisia sa takisto domnieva, že **zložité pravidlá prispievajú k vyššiemu riziku chýb**. Preto nepretržite pracuje na zjednodušení pravidiel v čo najväčšej možnej miere a na rozšírení využívania jednoduchších mechanizmov vykonávania, ako napríklad zjednodušeného vykazovania nákladov. Obmedzovanie byrokracie pre prijímateľov a zjednodušenie patrili k hlavným zásadám návrhov Komisie na ďalší viacročný finančný rámec, v ktorom sa zohľadnili aj odporúčania Európskeho dvora audítorov z predchádzajúcich rokov. Komisia sa však takisto usiluje o stanovenie ambiciózných cieľov zameraných na zvýšenie výkonnosti programov. Zložité podmienky a pravidlá oprávnenosti sú úzko späté s dotknutými politikami a uplatňujú sa tam, kde je cieľenie pomoci potrebné na to, aby sa dosiahli ambiciózne ciele politiky alebo aby sa dodržali základné princípy jednotného trhu (verejné obstarávanie alebo pravidlá štátnej pomoci). Zákonnosť a správnosť preto musia byť v rovnováhe s dosahovaním politických cieľov, pričom treba zohľadniť náklady na realizáciu.

Komisia podporuje všetky implementačné orgány v členských štátoch a ostatných realizačných partnerov prostredníctvom rôznych činností, stretnutí a usmernení a overuje, či sa vykonáva dostatočný počet auditov popri jej vlastných auditoch s cieľom lepšie predchádzať chybám a opravovať ich, ako aj všeobecnejšie posilniť schopnosti členských štátov zaoberať sa ustanoveniami súčasného programového obdobia.

Obzvlášť v oblasti súdržnosti sa činnosti zameriavajú na potrebu uprednostňovať používanie zjednodušeného vykazovania nákladov a podporovať lepšiu transparentnosť a administratívnu kapacitu pri postupoch verejného obstarávania a štátnej pomoci v dôsledku vykonávania a neustálych aktualizácií aktualizovaných akčných plánov verejného obstarávania a štátnej pomoci.

Viac ako polovica kontrolovaného súboru je ovplyvnená významnými chybami

Spoločná odpoveď Komisie na body 1.21 a 1.22:

Komisia uplatňuje **kontrolné stratégie diferencované podľa rizika**, pričom vynakladá viac úsilia na programy a výdavky s vysokým rizikom.

Komisia sa na základe svojej vlastnej podrobnej analýzy riadenia každého programu (pozri aj výročnú správu o riadení a výkonnosti za rok 2019, s. 61 – 62) domnieva, že sumy vystavené riziku pri platbe pod prahom významnosti 2 % zodpovedajú 54 % celkových príslušných výdavkov a sumy nad prahom 2 % predstavujú 46 %. Preto sa **Komisia domnieva, že o niečo menej než polovicu príslušných výdavkov ovplyvňuje významná chyba**.

Týka sa to: Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu (najviac 3,8 %), Európskeho sociálneho fondu (najviac 2,4 %), v rámci oblasti Prírodné zdroje: trhových opatrení a rozvoja vidieka (2,7 %), výskumných grantov programu Horizont 2020, ostatných komplexných grantov.

Z dôvodu zavedených kontrol (vykonávaných na základe rizika) Komisia pri výdavkoch, ktoré sa považujú za výdavky s vysokým rizikom, vykonáva podrobnú identifikáciu tých programov, ktoré sa považujú za programy s vysokým rizikom, a tých, ktoré sa považujú za programy s nízkym rizikom (t. j. s odhadovanou chybovosťou nižšou ako prah významnosti 2 %). Výdavky považované za výdavky s nízkym rizikom sa týkajú napríklad niektorých segmentov programu Horizont 2020 (akcie Marie Curie-Sklódowskej, granty Európskej rady pre výskum) a ostatných výdavkov zaradených do položky Konkurencieschopnosť (Európska vesmírna agentúra, Agentúra pre európsky globálny navigačný

satelitný systém, Nástroj na prepájanie Európy, Erasmus+), ako aj veľkej časti výdavkov na položku Globálna Európa.

1.23. Pokiaľ ide o okruh **Súdržnosť**, Komisia poznamenáva, že chybovosť vypočítaná Európskym dvorom audítorov je nižšia ako minulý rok.

Komisia vo výročnej správe o riadení a výkonnosti a vo výročných správach o činnosti vykazuje rozpätie chybovosti pri politike súdržnosti zodpovedajúce rozpätiu vypočítanému Európskym dvorom audítorov. Komisia je presvedčená, že jej podrobné posúdenie odráža primeraný a spravodlivý odhad chybovosti pre každý program a kumulatívne pre všetky programy. Komisia ďalej poukazuje na rozpätia chybovosti vrátane maximálnych rizík (scenárov najnepriaznivejšieho vývoja) zverejnených vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2019 a vo výročných správach o činnosti GR REGIO a GR EMPL za rok 2019, ktoré vyplynuli z podrobnej analýzy situácie každého zo 420 programov. Pre EFRR a KF je rozpätie chybovosti medzi 2,7 % a 3,8 % a pre ESF medzi 1,7 % a 2,4 %.

Komisia, tak ako vždy, vyvodí dôsledky zo všetkých chýb, ktoré jej útvary a Európsky dvor audítorov našli, a ak sa to zväží ako potrebné, požiada o dodatočné finančné opravy. Okrem toho bude s dotknutými orgánmi auditu analyzovať základné dôvody týchto pretrvávajúcich problémov a spôsob, akým ich možno ďalej riešiť. Na záver Komisia poznamenáva, že má zavedené potrebné nástroje na identifikáciu rizikových programov alebo častí programov a na prijatie dodatočných nápravných opatrení vrátane dodatočných finančných opráv podľa potreby, aby sa časom zabezpečila zvyšková chybovosť pod 2 % pre všetky programy za každé účtovné obdobie.

Pokiaľ ide o kroky, ktoré sa uskutočnili s cieľom obmedziť chyby, Komisia sa zaoberala aktualizovaným usmernením pre členské štáty na programové obdobie 2014 – 2020, ktoré spolu s požadovaným využitím možností zjednodušeného vykazovania nákladov majú ďalej zlepšiť kvalitu overovaní zo strany riadiaceho orgánu.

Komisia vypracovala akčný plán verejného obstarávania, ktorý bol od roku 2014 niekoľkokrát aktualizovaný, a spoločný akčný plán štátnej pomoci. Cieľom týchto krokov je pomôcť správcom a prijímateľom prostriedkov z fondov EÚ zlepšiť svoje postupy verejného obstarávania a obmedziť riziko nezrovnalostí spojených s uplatnením pravidiel štátnej pomoci, a to prostredníctvom programov odbornej prípravy a rozšírenia príslušných informácií medzi zainteresovanými stranami európskych štrukturálnych a investičných fondov.

1.24. Pokiaľ ide o **prírodné zdroje**, Komisia je spokojná so zistením Európskeho dvora audítorov (kapitola 6, bod 6.11), že v priamych platbách EPZF, ktoré predstavujú 70 % výdavkov v oblasti prírodných zdrojov, sa aj naďalej nevyskytujú významné chyby a v rámci kapitoly ako celku je odhadovaná chybovosť pod prahom významnosti. Tento záver sa zhoduje s vlastným posúdením riadenia Komisie (porovnaj chybovosť pre priame platby uvedenú vo výročnej správe o činnosti GR AGRI za rok 2019 a predloženú vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2019).

Komisia sa takisto domnieva, že výdavky s vyšším rizikom sa týkajú trhových opatrení (2,8 % riziko pri platbe) a rozvoja vidieka (2,7 % riziko pri platbe).

Komisia však na základe svojho vlastného podrobného posúdenia riadenia každého programu (pozri výročnú správu o riadení a výkonnosti za rok 2019, s. 61 – 62) považuje Európsky námorný a rybársky fond (ENRF) za program s nízkym rizikom, keďže jeho riziko pri platbe je pod úrovňou 2 %.

1.25. Pokiaľ ide o oblasť **Konkurencieschopnosť**, Komisia sa domnieva, že výdavky s vyšším rizikom v rámci tejto kapitoly sa týkajú častí programu Horizont 2020 a má rovnaký názor na hlavné zdroje chýb.

Komisia sa však na základe svojho vlastného podrobného posúdenia riadenia každého programu (pozri výročnú správu o riadení a výkonnosti za rok 2019, s. 61 – 62) domnieva, že niektoré časti programov v oblasti výskum a konkurencieschopnosť (porovnaj akcie Marie Curie-Sklodowskej, granty Európskej rady pre výskum, Európsku vesmírnu agentúru a Agentúru pre európsky globálny navigačný satelitný systém, Nástroj na prepájanie Európy, Erasmus+) sú položky s nízkym rizikom, keďže ich odhadované riziká pri platbe sú pod úrovňou 2 %.

1.26. Pokiaľ ide o oblasť **Globálna Európa**, Komisia sa na základe svojho vlastného podrobného posúdenia riadenia každého programu (pozri výročnú správu o riadení a výkonnosti za rok 2019, s. 61 – 62) domnieva, že výdavky s nižším rizikom v rámci tejto kapitoly sa neobmedzujú len na segment rozpočtovej podpory.

Ako transparentne informujú výročné správy o činnosti generálnych riaditeľstiev pôsobiacich v oblasti vonkajších vzťahov, väčšina segmentov priameho a nepriameho riadenia má nízke riziko pri platbe (okrem grantov v rámci priameho riadenia ENI a IPA, pre ktoré GR NEAR vzneslo výhradu a vytvorilo akčný plán).

K odhadovanej chybovosti pri výdavkoch s vysokým rizikom stále najväčšími prispievajú chyby oprávnenosti

1.27. Komisia súhlasí, že zložité pravidlá skutočne prispievajú k vyššiemu riziku chýb. Preto nepretržite pracuje na zjednodušení pravidiel v čo najväčšej možnej miere a na rozšírení využívania jednoduchších mechanizmov vykonávania, ako napríklad zjednodušeného vykazovania nákladov. Obmedzovanie byrokracie pre prijímateľov a zjednodušenie patrili k hlavným zásadám návrhov Komisie na ďalší viacročný finančný rámec, v ktorom sa zohľadnili aj odporúčania Európskeho dvora audítorov z predchádzajúcich rokov.

1.28. Spoločná odpoveď Komisie na body 1.27 a 1.28:

Keďže výdavkové programy EÚ sú zo svojej podstaty viacročné, súvisiace **systémy kontroly a cykly riadenia takisto zahŕňajú viac rokov**. To znamená, že aj keď sa chyby môžu zistiť v danom roku, opravujú sa v aktuálnom roku alebo v nasledujúcich rokoch po vykonaní platby, až do okamihu závierky na konci životného cyklu programu. **Potvrdené nápravné opatrenia v roku 2019 predstavovali hodnotu 1,5 mld. EUR** (o 25 % viac než v roku 2018). Týkali sa najmä chýb ovplyvňujúcich platby vykonané v predchádzajúcich rokoch.

Pokiaľ ide o oblasť súdržnosti, v roku 2019 orgány auditu druhý rok vykázali nezrovnalosti, ktoré zistili pri audite operácií na základe spoločnej typológie chýb dohodnutej s Komisiou a spoločne používané členskými štátmi.

Väčšina nezrovnalostí zistených orgánmi auditu a Komisiou sa týka tých istých hlavných kategórií, ako určil Európsky dvor audítorov: neoprávnené výdavky, problémy verejného obstarávania, nedostatočný auditorský záznam. Z toho vyplýva, že orgány auditu primerane odhaľujú rôzne typy nezrovnalostí, ktoré prispievajú k chybovosti, nie však úplne vo všetkých prípadoch. Je to späté so zložitými projektmi a pravidlami.

Komisia bude naďalej s dotknutými orgánmi auditu analyzovať základné dôvody týchto pretrvávajúcich problémov a spôsob, akým ich možno ďalej riešiť.

Pre výdavky spoločnej poľnohospodárskej politiky sa identifikovali dôvody a dotknuté platobné agentúry a vyžiadali sa akčné plány tam, kde sa to pokladalo za potrebné.

Pre program Horizont 2020 Komisia uskutočnila kroky, ako je napríklad zjednodušenie vzoru dohody o grante, zrozumiteľnejšia komunikácia o pravidlách oprávnenosti a ďalšie rozšírenie financovania vo forme jednorazovej platby.

Vo výdavkoch s nízkym rizikom sme nezistili významnú chybovosť

1.30. Komisia sa na základe svojho vlastného podrobného posúdenia riadenia každého programu (pozri výročnú správu o riadení a výkonnosti za rok 2019, s. 61 – 62) domnieva, že programy financovania (ich časti), ktoré sa považujú za programy s nízkym rizikom, čo znamená, že súvisiace riziko pri platbe je pod úrovňou 2 %, predstavujú 80 miliárd EUR alebo 54 % príslušných výdavkov v roku 2019.

Ide o: poľnohospodárstvo – priame platby, Európsky námorný a rybársky fond, akcie Marie Curie-Sklodowskej, granty Európskej rady pre výskum, Európsku vesmírnu agentúru a Agentúru pre európsky globálny navigačný satelitný systém, Nástroj na prepájanie Európy, Erasmus+, Fond pre azyl, migráciu a integráciu, rozpočtovú podporu, subvencie, administratívne výdavky atď.

Pokiaľ ide o rozpočtovú podporu, Komisia zdôrazňuje, že rozpočtová podpora pre krajiny mimo EÚ je financovanie úplne založené na dosiahnutých výsledkoch, pri ktorom je vyplácanie prostriedkov podmienené splnením všetkých všeobecných kritérií oprávnenosti a ukazovateľov výkonnosti skôr, ako sa realizuje platba. Zmluvy o rozpočtovej podpore sa pozastavia alebo zastavia, keď sa tieto podmienky nedodržiavajú. Preto je podpora prísne naviazaná na dosahovanie výsledkov a nepridieľuje sa na základe nárokov.

Informácie Komisie o správnosti

1.32. Komisia **opakovane vyjadruje svoju podporu iniciatíve Európskeho dvora audítorov, aby sa v kontexte vyhlásenia o vierohodnosti viac využívali informácie o zákonnosti a správnosti oznámené Komisiou** prostredníctvom integrovaného podávania finančných správ a správ o zodpovednosti, najmä teraz, keď závery oboch inštitúcií pokračujú rovnakým smerom. Komisia od začiatku konštruktívne sprevádzala rozhodnutie Európskeho dvora audítorov a úzko s ním spolupracovala, najmä pri realizácii pilotného prístupu v oblasti Súdržnosť a predkladaní návrhov, ako možno prekonať niektoré z týchto ťažkostí. Komisia na základe týchto skúseností a dosiahnutého pokroku bude naďalej podporovať Európsky dvor audítorov v jeho prístupe používania výsledkov auditov vykonaných vnútroštátnymi orgánmi ako základu pre kontrolu zákonnosti a správnosti výdavkov na oblasť Súdržnosť.

Pokiaľ ide o pilotný projekt Európskeho dvora audítorov pre oblasť Súdržnosť, útvary Komisie pri väčšine programov politiky súdržnosti získavajú včasné a spoľahlivé informácie o audite pre svoj postup uistenia. Vyžadované overenie (cyklus auditu) však môže trvať dlhšie ako jeden rok. Informácie o potvrdených mierach chybovosti (väčšina programov) a o niekoľkých mierach chybovosti, ktoré ešte nemohli byť potvrdené, sú každý rok úplne transparentne zverejnené vo výročných správach o činnosti dotknutých generálnych riaditeľstiev. Okrem toho sa vnútroštátne audity a audity EÚ po právnej stránke môžu vykonať počas aspoň troch rokov po roku, v ktorom bolo účtovníctvo predložené. Pre Komisiu je to dôležité, aby mohla plniť svoje povinnosti v súvislosti s plnením rozpočtu EÚ v rámci viacročných programov.

Okrem toho, keď pre námietkové konania nie je možné poskytnúť konečné výsledky auditu do ďalšej výročnej správy o činnosti, útvary Komisie zaujmú obozretný postoj v súvislosti s vykázanou

priemernou mierou reziduálneho rizika a auditorským stanoviskom a zvážia scenár najnepriaznivejšieho vývoja pre kľúčový ukazovateľ výkonnosti, pokiaľ ide o zákonnosť a auditorské stanoviská, vo výročných správach o činnosti. V prípade takýchto programov sa vyžadujú ďalšie auditorské dôkazy, aby sa overilo, či sa naplnil scenár najnepriaznivejšieho vývoja vykázaného rizika. Pozri aj odpovede Komisie poskytnuté k bodom 5.52 a 5.58 v kapitole 5.

Komisia je pripravená na ďalšie diskusie s cieľom vytvoriť podmienky potrebné na to, aby sa tento proces posunul vpred a pritom sa náležite zohľadnil existujúci právny rámec, špecifiká rôznych programov výdavkov a ich viacročná povaha.

Spoločná odpoveď Komisie na body 1.33 a 1.34:

Komisia má ako správkyňa rozpočtu EÚ osobitnú úlohu a zodpovedajúcim spôsobom navrhuje svoj prístup k riadeniu finančných prostriedkov EÚ. Tento prístup sa líši od prístupu, ktorý uplatňuje Európsky dvor audítorov vo svojej úlohe audítora. Výsledkom môžu byť určité rozdiely medzi odhadmi chybovosti vykonanými týmito dvoma inštitúciami.

Odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe pre celý rozpočet EÚ predstavený vo výročnej správe o riadení a výkonnosti vychádza zo súhrnu rizík pri platbe zverejnených vo výročných správach o činnosti.

Okrem rizika pri platbe Komisia uvádza a odhaduje aj riziko pri závierke, čo je odhad chýb, ktoré zostanú na konci životného cyklu programov po tom, ako sa vykonajú všetky *ex post* kontroly a opravy (tie, ktoré sa uskutočnia medzi časom vykázania a koncom životného cyklu programu).

Vzhľadom na viacročnú povahu svojich výdavkov a kontrolných stratégií môže Komisia ako správkyňa rozpočtu EÚ uplatniť opravy až do závierky programu financovania.

Ukazuje sa, že keď sa Komisii a členským štátom poskytne čas na využitie svojej nápravnej kapacity a Komisii na využitie nástrojov dohľadu, ktoré má k dispozícii v súlade so svojimi povinnosťami v rámci rozličných sektorových právnych základov, skutočné riziko pri závierke bude nakoniec značne pod úrovňou 2 % aj za každý vykazovaný rok.

1.34. Odhad Komisie, pokiaľ ide o riziko pri platbe za rok 2019, je 2,1 %, čo je v rozpätí vypočítanom Európskym dvorom audítorov.

Sú tu isté problémy so zložkami odhadov Komisie

Spoločná odpoveď Komisie na bod 1.35 a rámček 1.11:

Rámček 1.11 – Pokiaľ ide o SPP v položke Prírodné zdroje, Komisia potvrdzuje, že považuje za potrebné uplatniť úpravy výsledkov kontrol členských štátov s cieľom posúdiť riziko pri platbe. Tieto úpravy sú založené na výsledkoch práce certifikačných orgánov (ktorá sa podľa Komisie značne zlepšila) a vlastných auditoch Komisie, a teda je zabezpečené spoľahlivé posúdenie odhadovanej chybovosti. Pozri aj odpoveď Komisie na body 6.30 a 6.31.

Komisia so spokojnosťou poznamenáva, že riziko pri platbe pre výdavky SPP vo výške 1,9 % je v súlade s chybovosťou odhadovanou Európskym dvorom audítorov pre oblasť prírodných zdrojov.

Pokiaľ ide o oblasť **Súdržnosť**, Komisia zdôrazňuje, že v čase podpisovania výročných správ o činnosti sa na výdavky vykázané v kalendárnom roku, ktorého sa vykazovanie týka, vzťahuje

zadržanie 10 % z priebežných platieb. Komisia už aktualizovala svoj kľúčový ukazovateľ výkonnosti v oblasti zákonnosti (KPI 5) vo svojich výročných správach o činnosti za rok 2018 v súlade s odporúčaním 4 výročnej správy Európskeho dvora audítorov za rok 2017. Komisia dôkladne preskúmava chybovosť vykázanú orgánmi auditu a v prípade potreby ju zvyšuje, pričom zohľadňuje ďalšie neistoty, keďže pre niekoľko programov vypočítava rozpätie rizika vrátane scenára najnepriaznivejšieho vývoja (pozri odpovede Komisie na body 1.23 a 1.32).

Pokiaľ ide o okruh **Globálna Európa**, ako je uvedené v kapitole 8 tejto výročnej správy (bod 8.16), štúdia zvyškovej chybovosti GR NEAR z roku 2019 neobsahovala žiadne odhady a len 3 z 357 transakcií boli predmetom odhadov v štúdiu zvyškovej chybovosti GR DEVCO za rok 2019. Podľa príručky o zvyškovej chybovosti sa odhad môže urobiť len vtedy, keď dokumentácia nebola poskytnutá z logistického alebo právneho dôvodu. Vo všetkých ostatných prípadoch je vyčíslená chyba.

Komisia poznamenáva, že úplná spoľahlivosť sa v štúdiu o zvyškovej chybovosti GR NEAR za rok 2019 znížila, a domnieva sa, že sa nadmerne nespoliehala na kontrolnú prácu ostatných audítorov. Rozhodnutia o plnej a čiastočnej spoľahlivosti sa robia v odôvodnených prípadoch. Kontroly sa vykonávajú s cieľom rozhodnúť, či sa plne alebo čiastočne spoliehať na predchádzajúcu prácu, a tieto kontroly sú koncipované tak, aby sa identifikovali chyby neodhalené predchádzajúcou kontrolnou prácou. Ak sa neuplatní spoliehanie sa na kontrolnú prácu iných audítorov, ktorá sa považuje za spoľahlivú, príjemca sa tým podrobuje dvom auditom/overeniam v prípade tej istej transakcie.

Metodika na určenie zvyškovej chybovosti zahŕňa kontroly verejného obstarávania, ktoré sa okrem iného týkajú zamietnutia uchádzačov, splnenia podmienok účasti a kritérií na vyhodnotenie ponúk v rámci prvej aj druhej úrovne verejného obstarávania, ako aj priameho zadávania zákaziek.

Komisia takisto odkazuje na svoje podrobné odpovede v kapitole 8 a vo výročnej správe o ERF Európskeho dvora audítorov.

1.36. Podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách [článok 247 ods. 1 písm. b)] musí oddiel 2 výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti predstavovať zhrnutie výročných správ o činnosti povolujúcich úradníkov vymenovaných delegovaním.

1.37. Prvá zarážka – odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe pre rok 2019 je **2,0 % pre položku Výskum, priemysel, vesmír, energetika a doprava a 1,0 % pre položku Ostatné vnútorné politiky**. Riziko pri závierke predstavuje 1,5 % pre položku Výskum, priemysel, vesmír, energetika a doprava a 0,8 % pre položku Ostatné vnútorné politiky (pozri prílohu 3 k výročnej správe o riadení a výkonnosti, tabuľka B, strana 232).

Z toho dôvodu je v rozmedzí chybovosti odhadovanej Európskym dvorom audítorov.

Druhá zarážka – odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe pre rok 2019 je **3,1 % pre okruh Súdržnosť**. Riziko pri závierke je 1,1 % (pozri prílohu 3 k výročnej správe o riadení a výkonnosti, tabuľka B, strana 232).

V rámci tejto celkovej položky Súdržnosť sú podrobnejšie odhady Komisie týkajúce sa rizika pri platbe pre rok 2019 v rozpätí 2,7 % – 3,8 % pre EFRR a v rozpätí 1,7 % – 2,4 % pre ESF (pozri výročnú správu o riadení a výkonnosti za rok 2019, strana 58 a súvisiace výročné správy o činnosti).

1.38. Komisia je spokojná, že pre Prírodné zdroje obe inštitúcie dospeli k rovnakému výsledku, pokiaľ ide o odhadovanú chybovosť.

ZÁVERY

1.46. Možno dospieť k záveru, že **Komisia prikladá veľký význam správne finančnému riadeniu rozpočtu EÚ**. Komisia ako správkyňa rozpočtu EÚ zaviedla **viacročné kontrolné stratégie** koncipované tak, aby predchádzali chybám, odhaľovali ich a naprávali.

Komisia naďalej prijíma opatrenia zamerané na riešenie zložitých prvkov a na zabezpečenie toho, aby sa časom chybám lepšie predchádzalo a aby sa odhalili, a to v prípade všetkých programov.

Čo sa týka **príjmovej** strany rozpočtu EÚ, Komisia sa v súlade s Európskym dvorom audítorov domnieva, že sa v nej nevyskytujú významné chyby.

Čo sa týka **výdavkov**, chybovosť odhadovaná Komisiou za rok 2019 je v rozpätí určenom Európskym dvorom audítorov. Odhad Komisie týkajúci sa celkového rizika pri platbe v roku 2019 na úrovni 2,1 % takisto ukazuje mierne zvýšenie v porovnaní s rokom 2018. Napriek tomu sa celkové riziko pri závierke odhaduje na úrovni 0,7 %, čo je podstatne pod prahom významnosti predstavujúcim 2 % a v súlade s úrovňou v predchádzajúcich rokoch aj s cieľom Komisie. Toto zohľadňuje odhadované budúce opravy, ktoré sú Komisia a členské štáty schopné vykonať použitím právnych nástrojov, ktoré majú k dispozícii pre segment výdavkov/dotknuté programy, ako aj skutočnosť, že Komisia dodržiava všetky náležité námietkové konania s dotknutými členskými štátmi. Potvrdené nápravné opatrenia v roku 2019 predstavovali hodnotu 1,5 mld. EUR (o 25 % viac než v roku 2018). Týkali sa najmä chýb ovplyvňujúcich platby vykonané v predchádzajúcich rokoch.

Komisia sa **na základe svojho vlastného podrobného posúdenia riadenia** (pozri výročnú správu o riadení a výkonnosti za rok 2019, s. 61 – 62) domnieva, že príslušné výdavky, pri ktorých je riziko pri platbe nízke, t. j. pod úrovňou 2 %, predstavujú 54 % celkových príslušných výdavkov a tie, pri ktorých je riziko pri platbe nad úrovňou 2 %, tvoria 46 %. Z tohto dôvodu **sa Komisia domnieva, že o niečo menej než polovicu príslušných výdavkov ovplyvňuje významná chyba** (pozri aj odpoveď Komisie na bod 1.21).

Ako výsledok úsilia Európskeho dvora audítorov, Komisie a jej realizačných partnerov sa finančné riadenie rozpočtu EÚ časom zlepšilo a s výnimkou niektorých špecifických oblastí politiky chybovosť v posledných rokoch poklesla na rozpätie blížiac sa k prahu významnosti 2 %. Komisia sa domnieva, že všetky dostupné dôkazy ukazujú na tento trend: v roku 2019 sa chybovosť odhadovaná Európskym dvorom audítorov (2,7 %) nepatrne zvýšila v porovnaní s predchádzajúcim rokom (2,6 % v roku 2018). Napriek tomu je nižšia ako v roku 2016 (3,1 %), keď bolo stanovisko k zákonitosti a správnosti výdavkov poskytnuté po prvý raz, a podstatne pod úrovňou z roku 2015 (3,8 %). Komisia takisto poznamenáva, že odhadovaná chybovosť v porovnaní s rokom 2018 poklesla v dvoch hlavných oblastiach výdavkov (prírodné zdroje a súdržnosť) a že pre administratívne výdavky a prírodné zdroje (predstavujúce 55,4 % kontrolovaného súboru) je odhadovaná chybovosť pod prahom významnosti¹.

Okrem toho, Komisia sa pri zohľadnení kvalitatívneho posúdenia efektívneho fungovania kontrolných systémov Komisie, najmä viacročnej nápravnej kapacity, ktorá vedie k sume vystavenej riziku pri závierke (0,7 %) výrazne nižšej ako prah významnosti (2 %), domnieva, že chyby nemožno označiť ako rozšírené a prítomné v rozpočte EÚ ako celku. Toto je transparentne zverejnené vo výročných správach o činnosti generálnych riaditeľstiev a vo výročnej správe o riadení a výkonnosti.

¹ V prípade prírodných zdrojov je odhadovaná chybovosť na úrovni 1,9 %.

KONEČNÉ ODPOVEDE KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2019

„PRÍSPEVOK K VÝROČNEJ SPRÁVE ZA ROK 2019 – KAPITOLA 2 – ROZPOČTOVÉ A FINANČNÉ RIADENIE“

ROZPOČTOVÉ RIADENIE V ROKU 2019

Neuhradené záväzky nad'alej rastú

Spoločná odpoveď Komisie na body 2.7 a 2.8:

V roku 2018 došlo k významnému zrýchleniu vykonávania programov politiky súdržnosti v rámci EŠIF. Miera výberu projektov pre EFRR a Kohézny fond na konci roku 2018, ktorú Komisia považuje za jeden z predpokladov a indikátorov budúceho čerpania, bola vyššia v porovnaní s rovnakým referenčným obdobím v rokoch 2007 – 2013. Tento pozitívny trend sa potvrdil koncom decembra 2019, keď miera výberu dosiahla 92,3 % (t. j. približne o 4,5 percentuálneho bodu viac porovnaní s rokmi 2007 – 2013 v rovnakom referenčnom období). Pokiaľ ide o Európsky sociálny fond (ESF), situácia sa neustále zlepšuje a koncom decembra 2019 dosiahla miera výberu 85 % (čo je približne len o 3,5 percentuálneho bodu menej v porovnaní s rokmi 2007 – 2013 v rovnakom referenčnom období). Ďalej je potrebné uviesť, že priemerná miera výberu projektov v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí dosahovala koncom roka 2019 takmer 100 %.

Ako upozornil aj Európsky dvor audítorov v bode 2.8 svojej výročnej správy za rok 2018, v prípade Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) boli miery vykonávania podstatne vyššie než v prípade iných EŠIF (pozri aj bod 2.15 tejto správy Európskeho dvora audítorov). Komisia podotýka, že oneskorenia vo vykonávaní opísané v tomto bode správy sa nevzťahujú na Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV).

V rokoch 2018 a 2019 sa plnenie schváleného rozpočtu vykonalo v plnom rozsahu vo všetkých fondoch, ako aj plnenie väčšiny pripísaných príjmov.

Pretrvávajú úsilie urýchliť plnenie v praxi. Komisia pozorne sleduje programy, ktoré sa považujú za vystavené riziku oneskorenia, aby pomohla predchádzať nedostatočnému čerpaniu prostriedkov a potenciálnemu zrušeniu viazanosti, ako aj zavádzanie opatrení v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus a Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus. Na zlepšenie situácie prebieha intenzívny dialóg s dotknutými členskými štátmi. Útvary Komisie poskytujú členským štátom značnú podporu vrátane technickej pomoci a poradenských služieb.

Celkový dosah faktorov súvisiacich s krízou COVID-19 zatiaľ nie je zrejmý a naplno sa preukáže až v roku 2021.

Pozri aj odpoveď Komisie na bod 2.16.

2.9. Na základe návrhov Komisie týkajúcich sa finančného rámca na obdobie 2021 – 2027 dosiahnu platby v prvých rokoch nového programového obdobia novú úroveň nad úrovňou navrhovaných stropov viazaných rozpočtových prostriedkov. Bez ohľadu na konečný výsledok rokovaní o viacročnom finančnom rámci (VFR) a dokončenie príslušných legislatívnych postupov by to od roku 2021 malo viesť k zvráteniu trendu rastúcich neuhradených záväzkov, pričom by sa ku koncu roka 2025 mal znížiť objem neuhradených záväzkov o 5 %. \\Zdroj: COM(2020) 298: Dlhodobá prognóza budúcich peňažných tokov do rozpočtu a z rozpočtu EÚ (2021 – 2025)\\

RIZIKÁ A VÝZVY PRE ROZPOČET EÚ

Zmeny v rozpočte EÚ z dôvodu pandémie COVID-19

2.11. Komisia upozorňuje, že celková revidovaná suma VFR predložená 27. mája 2020 (t. j. 1 100 mld. EUR) je v skutočnosti vyššia ako kompromis, ktorý predložil predseda Európskej rady vo februári 2020 (1 094 mld. EUR) a ktorý pred balíkom na podporu obnovy predstavoval posledný referenčný bod v rokovaníach.

Komisia takisto upozorňuje, že v prípade neprijatia nariadenia o VFR na obdobie 2021 – 2027 budú potrebné prechodné ustanovenia základných aktov výdavkových programov, aby sa predišlo prerušeniu väčšiny výdavkových programov EÚ.

Vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ

2.13. Komisia zdôrazňuje, že príspevok Spojeného kráľovstva po roku 2020 sa určí na základe ustanovení Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu. Spojené kráľovstvo si musí naďalej plniť všetky finančné záväzky a povinnosti, ktoré mu vznikli počas celého obdobia členstva v EÚ.

V prechodnom období, ktoré sa skončí 31. decembra 2020, Spojené kráľovstvo naďalej prispieva do rozpočtu EÚ a čerpá z neho podľa rovnakých pravidiel, ako keby zostalo členským štátom.

OTÁZKY FINANČNÉHO RIADENIA

Čerpanie prostriedkov z fondov EŠIF sa zrýchlilo, je však stále pomalšie ako v predchádzajúcom VFR

2.14. Po oneskorenom začiatku napreduje vykonávanie programov politiky súdržnosti dobre. Komisia odkazuje na svoje spoločné odpovede na body 2.7 a 2.8.

Na miery čerpania vplyva aj rozhodnutie zákonodarcu prejsť v období 2014 – 2020 na všeobecné pravidlo zrušenia viazanosti n+3. Celkový dosah faktorov súvisiacich s krízou COVID-19 sa ešte len ukáže.

2.15. Komisia sa domnieva, že závery porovnaní s predchádzajúcim VFR by sa mali vyvodzovať opatrne, keďže určité relevantné rozdiely medzi nariadením o spoločných ustanoveniach na programové obdobia 2007 – 2013 a 2014 – 2020 (napríklad pravidlo n+3 a postup ročného schvaľovania účtov) znamenajú, že v programovom období 2014 – 2020 môže byť miera platieb pomalšia.

Komisia zdôrazňuje, že hoci je miera čerpania z Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF) nižšia, príliš sa nelíši od miery čerpania z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERFR) a Európskeho sociálneho fondu (ESF), s ktorými má rovnaké požiadavky na systém riadenia a kontroly.

Komisia ďalej zdôrazňuje, že vysoká miera čerpania v roku 2019 svedčí o tom, že určité oneskorenia na začiatku programov sa vyrovnávajú.

2.16. Rýchlejšiemu plneniu rozpočtu navyše bránilo pravidlo automatického zrušenia viazanosti n+3 (namiesto n+2), ktoré zaviedli spoluzákonodarcovia. Podobné účinky malo zavedenie rizika čistých finančných opráv v prípade, že sa závažné nedostatky nezistia alebo neopravia, pričom sa ukázali ako dôležité nástroje na ochranu finančných záujmov Únie. V špecifickom kontexte Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF) sa oproti predchádzajúcemu programovému obdobiu musel v prípade určitých opatrení (napr. kontrola rybárstva, zber vedeckých údajov) uskutočniť posun od priameho riadenia k zdieľanému riadeniu, čo si vyžiadalo výrazné úpravy zo strany vnútroštátnych orgánov verejnej správy.

V záujme podpory správneho finančného riadenia a včasnej implementácie v programovom období 2021 – 2027 obsahuje návrh všeobecného nariadenia Komisie [COM(2018) 375] namiesto súčasného pravidla automatického zrušenia viazanosti $n + 3$ pravidlo automatického zrušenia viazanosti $n + 2$. Uvedené nebude mať vplyv na konečný výsledok rokovaní o VFR ani na dokončenie príslušných legislatívnych postupov.

Komisia je presvedčená, že ak bude vyrovňovanie oneskorenia pokračovať súčasným tempom, o čom svedčí vysoká miera čerpania v roku 2019, úroveň neuhradených záväzkov bude nižšia, ako sa predpokladalo.

Komisia napokon zdôrazňuje, že pomalá miera čerpania opísaná v tomto bode správy sa nevzťahuje na Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV).

2.17. S cieľom predísť opakovanému problému veľkého množstva pripísaných príjmov v dôsledku vrátenia množstva nevyužitého ročného predbežného financovania do rozpočtu EÚ, ako sa uvádza v spoločnej odpovedi na body 2.16 a 2.17, Komisia navrhla zníženie ročnej miery predbežného financovania na roky 2021 až 2023 súčasného programového obdobia [COM(2018) 0614] a do návrhu nariadenia o spoločných ustanoveniach na VFR na obdobie 2021 – 2027 zahrnula nižšiu mieru. Uvedené nebude mať vplyv na konečný výsledok rokovaní o VFR ani na dokončenie príslušných legislatívnych postupov.

Komisia si uvedomuje skutočnosť, že toto veľké zníženie pripísaných príjmov dostupných na konci roka 2019 vyvíja tlak na platobné rozpočtové prostriedky. V rámci globálneho presunu Komisia do konca roka uskutoční dôkladnú analýzu potrebných platobných rozpočtových prostriedkov a v prípade potreby posilnenia predloží návrh rozpočtovému orgánu.

Finančné nástroje v rámci zdieľaného riadenia takisto čelia problémom s čerpaním

2.21. Návrh nariadenia o spoločných ustanoveniach na obdobie 2021 – 2027 zahŕňa ustanovenia, ktorými sa výrazne skracuje časový odstup medzi koncom obdobia, na ktoré sa nariadenie vzťahuje, a dostupnosťou údajov o finančných nástrojoch. Dosiahne sa to zahrnutím kľúčových údajov o finančných nástrojoch do finančných údajov, ktoré orgány zodpovedné za program predkladajú niekoľkokrát za rok a ktoré sa poskytujú na úrovni priorit.

Údaje o jednotlivých finančných nástrojoch budú naďalej dostupné na požiadanie, tak ako v prípade operácií využívajúcich iné formy financovania.

V nasledujúcom programovom období 2021 – 2027 sa predkladanie správ pre finančné nástroje v rámci zdieľaného riadenia (FISM) podľa EPFRV riadi článkom 121 nariadenia o strategických plánoch spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), v ktorom sa stanovuje požiadavka predložiť výročnú správu za poľnohospodársky finančný rok (od 16. októbra do 15. októbra) do 15. februára, teda o dva mesiace skôr, ako sa požadovalo v období 2014 – 2020. Informácie uvedené v článku 121 ods. 6 nariadenia o strategických plánoch SPP sa predkladajú na úrovni typu intervencie (čo sa v nariadení o spoločných ustanoveniach rovná úrovni priority).

Rozpočet EÚ je vystavený finančným rizikám

Rozpočet EÚ pokrýva rôzne druhy finančných operácií

2.26. Komisia zdôrazňuje, že pripravovaná správa za rok 2019 o „zárukách krytých rozpočtom EÚ“ (článok 149 starého nariadenia o rozpočtových pravidlách) obsahuje celý oddiel o Európskom fonde pre strategické investície (EFIS), v ktorom budú uvedené súhrnné informácie k 31. 12. 2019. Od roku 2021 bude Komisia predkladať rozpočtovým orgánom výročnú správu o rozpočtových zárukách (článok 41 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách) vrátane posúdenia všetkých podmienených záväzkov hradených z rozpočtu plynúcich z rozpočtových záruk alebo finančnej pomoci v súlade s ustanoveniami nového nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Záručné fondy

2.28. Komisia považuje za nepravdepodobné, že by sumy dostupné v záručných fondoch neboli dostatočné.

Budúca expozícia rozpočtu EÚ sa musí prehodnotiť

2.34. Komisia v spolupráci s implementujúcimi partnermi pozorne sleduje možný vplyv krízy spôsobenej ochorením COVID-19 na expozíciu Únie vyplývajúcu z rozpočtových záruk. Komisia zatiaľ nevidí potrebu revidovať cieľové miery tvorby rezerv pre jednotlivé programy, keďže boli od začiatku stanovené obozretne. Cieľová miera tvorby rezerv pre nové záručné nástroje, ktoré Komisia navrhla v kontexte Európskeho nástroja obnovy, sa takisto vypočítala obozretne.

ROZPOČET EÚ A SKUPINA EIB SÚ ÚZKO PREPOJENÉ**Značná časť operácií EIB je krytá z rozpočtu EÚ**

2.41. Otázkam Európskeho dvora audítorov sa venovala pozornosť už v odpovediach Komisie na osobitnú správu Dvora audítorov č. 3/2019 o EFSI, ktoré sú uvedené ďalej:

„Komisia a EIB sa domnievajú, že zavedením EFSI sa väčšina ostatných finančných nástrojov v skutočnosti výrazne posilnila, a nie nahradila.

Skupina EIB sa domnieva, že financovanie poskytované z EFSI nie je úplne porovnateľné s ostatnými zdrojmi financovania vzhľadom na skutočnosť, že zvyčajne ponúka iné podmienky, a preto nie je možné považovať ho za ich náhradu.

Zmobilizované investície v zmysle metodiky odrážajú najlepší odhad očakávaných investícií do reálnej ekonomiky, pričom skutočné sumy sa upravujú pri dokončení projektu. Preto zo samotnej definície vyplýva, že v prípade *ex-ante* stanovenia zmobilizovaných investícií ide o odhad pri schválení, a nie o nadhodnotenie alebo podhodnotenie.

Geografická koncentrácia sa nedá vypočítať len na základe objemu podpísaných finančných operácií v každom členskom štáte. V prípade geografickej koncentrácie sa musí zohľadniť veľkosť ekonomík a počet obyvateľov jednotlivých členských štátov.

Komisia uznáva význam geografickej diverzifikácie EFSI. V tomto ohľade Komisia a EIB už zaviedli niekoľko opatrení na zvýšenie geografickej vyváženosti.“

Náš mandát v oblasti auditu pokrýva iba časť operácií EIBSpoločná odpoveď Komisie na body 2.44 a 2.45:

Osobitný status EIB je stanovený zmluvami, konkrétne článkami 308 a 309 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a Protokolom č. 5 o štatúte EIB. Povaha EIB, povaha jej akcionárov (členských štátov), neziskový základ jej operácií a jej stratégia riadená cieľmi verejnej politiky patria okrem iného k dôležitým charakteristikám EIB, ktorými sa líši od komerčných bánk.

Komisia pracuje spolu s Európskym dvorom audítorov a s EIB na obnove trojstrannej dohody. V súlade s tretím pododsekom článku 287 ods. 3 ZFEÚ sa dohoda vzťahuje na finančné operácie v rámci mandátu, ktorý EIB udelila Európska únia, ako aj na operácie, ktoré sú financované EIB a poskytujú sa na ne záruky zo všeobecného rozpočtu Európskej únie. Touto dohodou sa nemenia ani nenahradzajú žiadne právne

predpisy Únie, najmä ustanovenia článku 285 a článku 287 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), ktoré predstavujú právny základ tejto dohody a ktorými sa Európskemu dvoru audítorov udeľuje mandát na vykonanie auditu výdavkov a príjmov Únie, ktoré spravuje EIB.

2.45. Komisia poznamenáva, že táto pripomienka sa týka návrhu mandátu pre Európsky dvor audítorov na vykonávanie auditu projektov EIB, ktoré nesúvisia s rozpočtom EÚ ani nie sú z neho financované, a preto sa nevzťahuje na Komisiu.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

Závery

2.47. Na základe návrhov Komisie na finančný rámec 2021 – 2027 dosiahnu platby v prvých rokoch nového programového obdobia vyššiu úroveň ako navrhované stropy viazaných rozpočtových prostriedkov. Bez ohľadu na konečný výsledok rokovaní o VFR a dokončenie príslušných legislatívnych postupov by toto malo umožniť zvrátiť trend rastúcich neuhradených záväzkov od roku 2021, pričom do konca roka 2025 by neuhradené záväzky mali klesnúť o 5 %.

//Zdroj: COM(2020) 298: Dlhodobá prognóza budúcich peňažných tokov do rozpočtu a z rozpočtu EÚ (2021 – 2025)//

2.48. Pomalšia miera čerpania platobných rozpočtových prostriedkov v porovnaní s predchádzajúcim VFR súvisí najmä so zmenami nariadení, ktoré sa uskutočnili v programovom období 2014 – 2020, predovšetkým s vysokou úrovňou ročného predbežného financovania a dlhším časom na čerpanie viazaných rozpočtových prostriedkov v dôsledku nového pravidla automatického zrušenia viazanosti (n+3).

Komisia zdôrazňuje, že vysoká miera čerpania v roku 2019 svedčí o tom, že niektoré oneskorenia na začiatku programov sa postupne vyrovnávajú.

Pozri odpovede Komisie na body 2.14 až 2.17.

Pokiaľ ide o EPFRV, Komisia pozorne sleduje pokrok členských štátov vo vykonávaní programov rozvoja vidieka z rozpočtu na rok 2020.

V súčasnosti sa predpokladá, že dostupné platobné rozpočtové prostriedky budú dostatočné na plnú úhradu deklarovaných výdavkov členských štátov. Uvedené nebude mať vplyv na konečný výsledok rokovaní o VFR ani na dokončenie príslušných ročných rozpočtových postupov.

2.50. Informácie na celosvetovej úrovni o maximálnej expozícii rozpočtu EÚ vo vzťahu k rozpočtovým zárukám na konci každého roka sú súčasťou ročnej účtovnej závierky EÚ.

Komisia zdôrazňuje, že pri mierach tvorby rezerv pre Európsky fond pre strategické investície/Nástroj na podporu platobnej schopnosti a pre fond InvestEU, ktoré uviedla v návrhoch predložených v máji 2020, už zohľadnila pandémiu COVID-19 a navrhnuté právne predpisy obsahujú primerané ustanovenia, ktoré sa v prípade potreby uplatnia pri preskúmaní miery tvorby rezerv počas vykonávania.

Od roku 2021 bude Komisia predkladať rozpočtovým orgánom výročnú správu o rozpočtových zárukách vrátane posúdenia podmienených záväzkov hradených z rozpočtu plynúcich z rozpočtových záruk alebo finančnej pomoci, ako aj informácie o skutočnej miere tvorby rezerv SRF v súlade s ustanoveniami nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2.51. Komisia pripomína, že nová trojstranná dohoda medzi Komisiou, Európskym dvorom audítorov a EIB sa reviduje. Komisia odkazuje na svoju spoločnú odpoveď na body 2.44 a 2.45.

Odporúčania

Odporúčanie 2.1

Komisia odporúčanie prijíma.

Komisia neustále sleduje platobné potreby a náležite predkladá návrhy opravných rozpočtov a prevodov rozpočtových orgánov a zaväzuje sa v tom pokračovať aj v budúcnosti.

Pokiaľ však ide o zabezpečenie dostupnosti dostatočných platobných rozpočtových prostriedkov, Komisia pripomína, že schválenie rozpočtu je v konečnom dôsledku v právomoci rozpočtového orgánu a zahŕňa udelenie dostatočného množstva platobných rozpočtových prostriedkov vrátane tých, ktoré vyplývajú z mimoriadnych potrieb v súvislosti s pandémiou COVID-19. Komisia bude v tejto súvislosti pokračovať v úzkej spolupráci s Európskym parlamentom a Radou.

Odporúčanie 2.2

Komisia toto odporúčanie čiastočne prijíma.

Komisia sa zaväzuje monitorovať vykonávanie FISM tak ako doteraz. V rámci toho každý rok pripraví správu, nie na úrovni jednotlivých finančných nástrojov, ale na úrovni priorit a v prípade EPFRV na úrovni typu intervencií, ktorá bude obsahovať informácie v rozsahu predkladanom Komisii v súlade s budúcim regulačným rámcom.

Údaje o jednotlivých finančných nástrojoch budú naďalej dostupné v rámci audítorského záznamu, tak ako v prípade operácií využívajúcich iné formy financovania.

Komisia v tejto súvislosti takisto zdôrazňuje, že na základe budúcich sektorových predpisov (t.j. nariadenia o spoločných ustanoveniach na roky 2021 – 2027) sa od orgánov zodpovedných za program nebude vyžadovať predkladanie údajov na úrovni jednotlivých finančných nástrojov; samotná Komisia nemá legislatívny mandát na uloženie takejto dodatočnej požiadavky.

Odporúčanie 2.3

Komisia odporúčanie prijíma.

Komisia predloží rozpočtovým orgánom výročnú správu o rozpočtových zárukách vrátane posúdenia podmienených záväzkov hradených z rozpočtu plynúcich z rozpočtových záruk alebo finančnej pomoci v súlade s ustanoveniami nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Odporúčanie 2.4

Komisia odporúčanie prijíma a považuje ho za už vykonané.

Komisia vyvinula úsilie na realizáciu tohto odporúčania, keď predložila návrhy na plán obnovy a VFR. Komisia bude situáciu naďalej monitorovať.

Aby bola zabezpečená schopnosť Únie plniť si všetky finančné záväzky aj v prípadoch náhleho a prudkého hospodárskeho poklesu, akým bol vplyv pandémie COVID-19 na európske hospodárstvo, Komisia už 27. mája 2020 navrhla zvýšiť strop vlastných zdrojov na 1,40 % HND EÚ27.

Pokiaľ ide o stanovené rozpočtové záruky, Komisia priebežne posudzuje primeranosť úrovni tvorby rezerv vo vzťahu k úrovniam stanoveným v základných legislatívnych aktoch. Komisia v tomto duchu a v spolupráci s implementujúcimi partnermi pozorne sleduje možný vplyv krízy spôsobenej ochorením COVID-19 na expozíciu Únie vyplývajúcu z rozpočtových záruk. Cieľová miera tvorby rezerv pre záručné nástroje, ktorú Komisia navrhla v kontexte Európskeho nástroja obnovy (pozri bod 2.11), sa takisto vypočítala obozretne.

Odporúčanie 2.5

Komisia poznamenáva, že toto odporúčanie sa týka návrhu mandátu pre Európsky dvor audítorov na vykonávanie auditu projektov EIB, ktoré nesúvisia s rozpočtom EÚ ani nie sú z neho financované, a preto nie je adresované Komisii.

KONEČNÉ ODPOVEDE KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2019

„PRÍSPEVOK K VÝROČNEJ SPRÁVE ZA ROK 2019 – KAPITOLA 3 – PRÍJMY“

PRESKÚMANIE ZLOŽIEK SYSTÉMOV VNÚTORNEJ KONTROLY

3.9. Komisia priebežne kontroluje riešenie nedostatkov zistených v účtoch B a členské štáty nesú finančnú zodpovednosť za všetky straty **tradičných vlastných zdrojov** (TVZ) v dôsledku vlastných administratívnych chýb.

Komisia vykoná v súvislosti s problémami, ktoré boli zistené pri audite EDA v Belgicku, Nemecku a Poľsku, následnú kontrolu v rámci svojich bežných nadväzujúcich kontrol týkajúcich sa zistení EDA, zatiaľ čo od týchto členských štátov sa bude vyžadovať prijatie primeraných opatrení na riešenie a odstránenie zistených nedostatkov.

3.10. Komisia pripomína, že v účtoch tohto druhu existuje vzhľadom na ich povahu vysoké riziko nedostatkov a zložitosti. Preto každá **inšpekcia TVZ** vykonaná Komisiou zahŕňa preskúmanie účtu B. Komisia bude v tomto prístupe pokračovať. Program inšpekcií TVZ na rok 2020 sa okrem toho zameriava najmä na účtovanie TVZ s cieľom reagovať na odporúčanie EDA z minulého roka.

3.11. V rozhodnutí o **kritériách finančného rizika** (FRC) sa stanovujú kritériá (vrátane rizika podhodnotenia a identifikácie rizikových subjektov) pre elektronicky označované transakcie, ktoré sa považujú za transakcie predstavujúce finančné riziko a vyžadujú si ďalšie preskúmanie alebo kontrolu. Kritériá FRC sa uplatňujú pred prepustením tovaru aj po ňom a zahŕňajú aj kontroly po prepustení. Úroveň vykonávania členskými štátmi Komisia zatiaľ neposúdila.

Komisia navyše aktualizovala **príručku pre colnú kontrolu**, aby poskytla usmernenie o tom, ako riešiť situácie, v ktorých hospodárske subjekty vykonávajú dovozné operácie v iných členských štátoch, ako je členský štát, v ktorom sa nachádza ich sídlo. Zdôrazňuje sa aj dôležitosť výmeny informácií o rizikách týkajúcich sa rizikových subjektov.

Ako uznal EDA, členské štáty posilňujú svoju **stratégiu kontroly** pri zohľadnení nedostatkov, ktoré zistila Komisia pri svojich inšpekciách TVZ vykonaných v rokoch 2018 a 2019. Výsledkom bude lepšie harmonizovaná paneurópska stratégia kontroly na riešenie problému podhodnotenia.

Komisia bude naďalej monitorovať situáciu preverovaním vzoriek dovozu a vykonávaním kontrol, ako aj štatistických analýz.

3.13. Pozri odpoveď Komisie na bod 3.11.

3.14. Pozri odpoveď Komisie na bod 3.11.

V rámci kontroly prijatia opatrení v nadväznosti na správy o inšpekciách Komisia začala **vyčísľovať straty TVZ** na úrovni EÚ a na úrovni členských štátov.

Komisia v roku 2020 pokračuje v **následných inšpekciách stratégie kontroly v oblasti colnej hodnoty**. Na základe analýzy štatistických údajov sa odhadované straty TVZ znižujú a Komisia sa preto domnieva, že členské štáty v tomto ohľade zlepšili účinnosť svojich kontrolných opatrení.

prijatím krokov na riešenie zistení Komisie, ako to dosvedčuje EDA v troch členských štátoch, v ktorých vykonal audit.

3.15. Komisia by chcela zdôrazniť, že od správ EDA za roky 2013 a 2014 sa prijali opatrenia. Okrem aktualizácie Príručky pre colnú kontrolu, prostredníctvom ktorej sa už riešia niektoré nedostatky zistené EDA, Komisia spolupracovala s členskými štátmi s cieľom nájsť riešenia na identifikáciu **dovozcov pôsobiacich iných členských štátoch, ako je členský štát, v ktorom sa nachádza ich sídlo**, pričom zohľadňuje aktuálne dostupné informácie a právne ustanovenia. Táto práca sa stále vyvíja v projektovej skupine financovanej programom Colníctvo 2020. Ďalší pokrok sa však dá dosiahnuť, až keď bude v celej EÚ k dispozícii databáza zahŕňajúca všetok dovoz.

Rámček 3.2 – Pretrvávajúca medzera v systéme colných kontrol v celej EÚ

Databáza Surveillance III na úrovni EÚ je na strane Komisie pripravená prijímať toky údajov, ale len niekoľko členských štátov prešlo na nové vnútroštátne dovozné systémy. Preto zatiaľ nie sú v databáze Surveillance III k dispozícii žiadne súbory údajov o dovozoch hospodárskymi subjektmi na úrovni celej EÚ. Na základe žiadosti členských štátov bol ako konečný termín stanovený január 2023.

Komisia by chcela zdôrazniť, že pokiaľ ide o **rámec riadenia colných rizík (CRMF)**, vo vykonávacom rozhodnutí o kritériách finančného rizika sa stanovujú právne záväzné ustanovenia na riešenie finančných rizík pri prepúšťaní aj po prepustení tovaru vrátane kontrol po prepustení. Žiadny hospodársky subjekt nie je *a priori* vylúčený z uplatňovania týchto kritérií, a to bez ohľadu na členský štát, v ktorom má sídlo.

Komisia však uznáva, že disponibilita celoeurópskeho prehľadu o činnosti hospodárskych subjektov predstavuje opodstatnenú podporu pri analýze rizík, pretože v prípade zistenia nezrovnalostí alebo rizík by to uľahčilo spätné vysledovanie cezhraničných činností hospodárskych subjektov.

3.17. Výhrady sú ochranným opatrením na zmiernenie rizika premlčania nesprávneho výkazu **vlastných zdrojov založených na DPH**.

Väčšina dlhodobovo nevyriešených výhrad je spojená s postupmi v prípade nesplnenia povinnosti, ktoré môžu mať potenciálny finančný vplyv. V takom prípade výhrady odzrkadľujú vývoj postupov v prípade nesplnenia povinnosti, ktoré sú ovplyvnené niekoľkými faktormi, ako je zložitosť konania vo veci nesplnenia povinnosti a prípadné postúpenie na Súdny dvor.

Komisia úzko spolupracuje s členskými štátmi, aktívne identifikuje spôsoby riešenia problémov a podľa možnosti koná v súlade s postupmi Komisie a platnými právnymi predpismi, aby uzavrela dlhodobovo nevyriešené výhrady.

Za informácie súvisiace s finančným vplyvom sú zodpovedné členské štáty. Keď členské štáty predložia výpočty spojené s výhradami, môže sa vypočítať aj finančný vplyv.

3.18. Komisia zdôrazňuje, že v roku 2019 bolo uzavretých 40 zo 162 **otvorených bodov v súvislosti s TVZ**, ktorých riešenie trvalo päť alebo viac rokov (približne 25 % v jednom roku), čo považuje za uspokojivý pokrok vzhľadom na komplexnosť týchto sporných prípadov. Komisia sa bude naďalej usilovať takéto prípady rýchlo uzavrieť, záleží to však aj na spolupráci členských štátov.

Komisia sa domnieva, že jej databáza obsahuje dostatočné informácie na monitorovanie včasnosti a úplnosti následných opatrení, s výnimkou finančného vplyvu, ktorý je osobitne vedený v účtovnom systéme SUIVI.

Finančný vplyv by sa mohol začleniť do databázy následných opatrení, Komisia však poznamenáva, že dotknuté správne sumy nie je možné vždy okamžite určiť, kým členské štáty nedostanú doplňujúce informácie. Okrem toho bude aktualizovať interné pokyny s cieľom formálne stanoviť uprednostňovanie dlhodobo nevyriešených bodov s najvyšším potenciálnym finančným vplyvom.

Včasnosť, postupy a databázy na následnú kontrolu otvorených bodov v súvislosti s TVZ sa budú teda revidovať v súlade s pripomienkami EDA.

Rámček 3.3 Nedostatky v návrhu systému vnútornej kontroly Komisie pre následnú kontrolu nedostatkov v súvislosti s TVZ zistených v členských štátoch

Komisia uznáva oneskorenia, ktoré zistil EDA. Tieto oneskorenia však nevedli k stratám TVZ.

Vyvíja sa zvýšené úsilie s cieľom vykonávať následné kontroly otvorených bodov, pričom sa uprednostňujú dlhodobo nevyriešené spisy s možným finančným vplyvom. Bude sa pokračovať v iniciatíve útvarov Komisie pozývať členské štáty s najvyšším počtom otvorených bodov do Bruselu, aby sa podľa možnosti urýchlilo uzatváranie otvorených bodov. V programe inšpekcií TVZ z roku 2020 sa takisto ponecháva priestor na inšpekcie *ad hoc* a stretnutia vedenia v krajinách s najvyšším počtom dlhodobo nevyriešených otvorených spisov. Komisia si stanovila kvantitatívny cieľ na ďalšie zníženie dlhodobo nevyriešených otvorených bodov o 20 % do konca roku 2020. Okrem toho začne postupy v prípade nesplnenia povinnosti, pokiaľ ide o pretrvávajúce nezhody s členskými štátmi o dlhodobo nevyriešených otvorených bodoch s finančným vplyvom.

3.19. **Cyklus overovania HND** na roky 2016 – 2019 bol dokončený oveľa formalizovanejším spôsobom ako predtým. Komisia je presvedčená, že toto zvýšené formalizovanie posilňuje celkovú kvalitu odhadov HND, a teda spravodlivejšie vyberanie vlastných zdrojov v rámci členských štátov.

3.20. Počas cyklu overovania HND na roky 2016 – 2019 Komisia overila, či boli aktíva v oblasti výskumu a vývoja v zásade správne zachytené v národných účtoch, t. j. či boli kapitalizované a ocenené v súlade s platnými pravidlami. Komisia predovšetkým vykonala niekoľko krokov na vyhodnotenie zaznamenávania výskumu a vývoja v globalizovanom kontexte prostredníctvom porovnania medzi rôznymi krajinami v rámci pilotného projektu zacieleného na HND so zameraním na nadnárodné podniky, pričom prípady presunu nadnárodných činností boli riešené v systéme včasného varovania.

Komisia sa preto domnieva, že do veľkej miery vykonala odporúčanie 2 EDA (2016) uvedené v prílohe 3.4.

3.21. Komisia usúdila, že kvalita revidovaného francúzskeho súpisu HND je primeraná a prebieha jej preskúmanie. Komisia pripomína, že všeobecná výhrada týkajúca sa Francúzska bola vznesená s cieľom v prípade potreby chrániť finančné záujmy EÚ, ako aj finančné záujmy členských štátov.

VÝROČNÉ SPRÁVY O ČINNOSTI

3.23. Pozri odpoveď Komisie na bod 3.14.

V rámci kontroly prijatia opatrení v nadväznosti na správy o inšpekciách Komisia začala vyčísl'ovať straty TVZ na úrovni EÚ a na úrovni členských štátov.

ZÁVER A ODPORÚČANIA

3.24. Komisia zlepši hodnotenie rizika pri plánovaní inšpekcií a bude sa naďalej usilovať o urýchlené uzavretie dlhodobo nevyriešených otvorených bodov, čo závisí aj od spolupráce členských štátov.

Komisia podnikla dôležité kroky, aby pomohla určiť najrizikovejšie hospodárske subjekty na úrovni EÚ na vykonanie kontrol po prepustení, pričom označila transakcie, ktoré v rámci FRC predstavujú finančné riziko, a aktualizovala Príručku pre colnú kontrolu. Úzko spolupracuje s členskými štátmi pri identifikácii dovozcov pôsobiacich v iných členských štátoch, ako je členský štát, v ktorom sa nachádza ich sídlo. Ďalší pokrok sa dosiahne, keď bude v celej EÚ k dispozícii databáza zahŕňajúca všetok dovoz (pozri odpovede na body 3.11 – 3.15).

3.25. Pozri odpoveď Komisie na bod 3.20.

Odporúčanie 3.1 – Nezachytené clá (TVZ)

Komisia prijíma odporúčanie 3.1.

a) Na analýzu neobvyklých postupov použije Komisia dostupné údaje o dovoze. Tieto informácie by mohli pomôcť členským štátom pri určovaní konkrétnych situácií, ktoré by mohli ďalej analyzovať z hľadiska riadenia rizík, aby prípadne identifikovali subjekty, ktoré stoja za príslušnými transakciami.

Slúžili by ako podpora vzhľadom na skutočnosť, že členské štáty sú v rámci svojich právomocí naďalej zodpovedné za riadne vykonávanie colných predpisov.

Bude sa postupovať v súlade s obmedzeniami, ktoré ukladá všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR), a s platným právnym rámcom.

b) Komisia bude ďalej využívať informácie obsiahnuté v databáze Surveillance na rôzne účely, a to aj na podporu analýzy údajov členských štátov. Bude postupovať v súlade s obmedzeniami, ktoré ukladá GDPR, a platným právnym rámcom.

Odporúčanie 3.1 – Otvorené body v súvislosti s TVZ

Komisia prijíma odporúčanie 3.2.

a) Komisia prehodnotí svoj systém monitorovania otvorených bodov podľa pokynov odporúčaných EDA.

b) Včasnosť, postupy a databázy na následnú kontrolu otvorených bodov v súvislosti s TZV sa budú revidovať podľa pokynov odporúčaných EDA.

ODPOVEDE KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2019

„PRÍSPEVOK K VÝROČNEJ SPRÁVE ZA ROK 2019 – KAPITOLA 4 – KONKURENCIESHOPNOSŤ PRE RAST A ZAMESTNANOSŤ“

SPRÁVNOSŤ TRANSAKCIÍ

4.6 **Chybovosť** oznámená Európskym dvorom audítorov v roku 2019 (4,0 %) **je v súlade** s chybovosťami oznámenými v predchádzajúcich správach (s výnimkou výročnej správy za rok 2018).

Odhadovaná chybovosť podľa EDA sa počíta **na ročnom základe** a nezohľadňujú sa v nej žiadne **nápravy ani regularizácie**, ktoré vykoná Komisia. Pozri napríklad odpoveď Komisie na bod 4.18.

Komisia odhaduje zvyškovú chybovosť vo výdavkoch na výskum (Horizont 2020) na základe uplatnenia **viacročnej stratégie kontroly**. Oznámená zvyšková chybovosť (2,15 % na konci roku 2019) **obsahuje vymožené prostriedky, nápravy** a účinky všetkých **kontrol a auditov Komisie** za celé obdobie vykonávania programu.

Treba poznamenať, že pokiaľ ide o program Horizont 2020, **cieľom Komisie je udržať reprezentatívnu chybovosť v rozsahu 2 až 5 %** a zvyškovú chybovosť čo najbližšie k úrovni 2 % (ale nie nevyhnutne nižšie).

4.7 Preplatenie **výdavkov na výskum** je založené na žiadostiach predložených v prípade nákladov, ktoré vznikli prijímateľom. Na tieto žiadosti sa často vzťahujú **zložité pravidlá** a môžu viesť k chybám, čo môžeme pozorovať v prípadoch, ktoré uviedol EDA.

Znižovanie chybovosti preto závisí od neustálej snahy o **zjednodušenie**. Komisia na tento účel v posledných fázach vykonávania programu Horizont 2020 **intenzívnejšie využíva zjednodušené vykazovanie nákladov**, ako napríklad **financovanie prostredníctvom jednorazových platieb**, posilňuje komunikáciu s prijímateľmi a neustále zlepšuje svoje kontrolné mechanizmy. V programe Horizont Európa sa tieto činnosti posunú o krok ďalej na základe skúseností získaných počas programu Horizont 2020.

4.8 Komisia víta uznanie EDA týkajúce sa jej úsilia zjednodušiť administratívne a finančné požiadavky programu Horizont 2020. **Zjednodušenia**, ktoré boli zavedené v rámci programu Horizont 2020, spolu s pribúdajúcimi skúsenosťami najväčších prijímateľov, **pomáhajú znižovať počet a úroveň chýb**. Napriek systematickým, rozšíreným a zacieleným komunikačným kampaniam však stále existujú určité typy prijímateľov, ako napríklad malé a stredné podniky a noví účastníci, ktorí sú náchylnejší na chyby ako ostatní prijímatelia.

4.9 b) Komisia konštatuje, že v jednom z prípadov, ktoré uviedol EDA, zmluva nebola na základe rozhodnutia vnútroštátneho súdu, ktorý ju určil za nezákonnú, uznaná za neplatnú. **Zmluva** preto **naďalej zaväzuje** zmluvné strany. Na základe tohto nemôže Komisia považovať tieto náklady za neoprávnené.

4.10 Komisia má zavedený **spoľahlivý systém kontrol ex ante** vrátane podrobných automatizovaných kontrolných zoznamov, písomných usmernení a nepretržitej odbornej prípravy. Zlepšovanie tohto systému, ktorý bez vytvárania ďalšej administratívnej záťaže umožňuje

prijímateľom zamerať sa na dosahovanie svojich cieľov v oblasti výskumu a inovácie a zároveň zaručuje, aby sa platby výskumným pracovníkom mohli uskutočňovať rýchlo, predstavuje neustálu výzvu.

Komisia sa vo svojej vnútornej kontrole spolieha aj na **nezávislých audítorov, ktorí osvedčujú** žiadosti o preplatenie nákladov. Pozorovanie, ktoré EDA uvádza v tomto odseku, je Komisii známe a už sa ním zaoberala v predchádzajúcich správach. V tejto súvislosti Komisia zorganizovala rad stretnutí zameraných na prijímateľov a nezávislých osvedčujúcich audítorov, aby sa **zvýšila ich informovanosť o najčastejších chybách**, ku ktorým dochádza pri vykonávaní auditov prijímateľov. Okrem didaktického vzorového dokumentu pre **osvedčenia o audite** v rámci programu Horizont 2020 Komisia poskytla osvedčujúcim audítorom spätnú väzbu k ich identifikovaným chybám.

Je dôležité zdôrazniť, že hoci nezávislí audítori neodhalia každú chybu v žiadostiach o preplatenie nákladov, zohrávajú dôležitú úlohu pri znížení celkovej chybovosti.

Osobné náklady sú aj naďalej hlavným zdrojom chýb, najmä vo výdavkoch na výskum

4.11 Program Horizont 2020 znamená v porovnaní s predchádzajúcimi rámcovými programami krok vpred v zjednodušení pravidiel preplácania nákladov, ktoré vznikli prijímateľom.

Komisia v roku 2019 **posilnila komunikačnú kampaň** tak, že členským štátom a pridruženým krajinám navrhla komunikačné podujatia s programom „na mieru“ vrátane informácií a **objasnení týkajúcich sa osobných nákladov** (vrátane uvedenej „hodinovej sadzby“). Komisia v októbri 2019 navyše vydala oznámenie pre všetkých prijímateľov programu Horizont 2020 s názvom *Ako predchádzať chybám v žiadostiach o preplatenie nákladov z grantov programu Horizont 2020*.

V ďalšom viacročnom finančnom rámci, ktorý zahŕňa program Horizont Európa, sa pre všetky priamo riadené programy Únie zavedie jednotný a **jednoduchší podnikový vzorec**. Cieľom tohto vzorca je znížiť finančné riziká prijímateľov a zároveň zjednodušiť administratívu a audit v rámci jednotlivých programov.

Hlavné zjednodušenie, ktoré poskytuje nová podniková vzorová dohoda o grante, od ktorej sa bude odvodzovať vzorová dohoda o grante programu Horizont Európa, predpokladá jednu veľmi jednoduchú metódu účtovania osobných nákladov na základe výpočtu dennej sadzby (*ročné osobné náklady na osobu delené 215*).

Koncepcia produktívnych hodín a rôzne normatívne metódy, ktoré sa pri určovaní a vykazovaní oprávnených osobných nákladov ukázali ako náchylné na chyby, budú ukončené.

4.12 Komisia považuje **jednotnú „ročnú hodinovú“ sadzbu** založenú na poslednom ukončenom rozpočtovom roku za jedno z najväčších zjednodušení **zavedených v rámci programu Horizont 2020**. Zdá sa však, že napriek starostlivo navrhnutým podmienkam a jasným pokynom sa pri uplatňovaní tejto metódy vyskytli chyby prijímateľov. Ako už bolo uvedené (pozri odsek 4.11), v rámci programu **Horizont Európa** sa osobné náklady budú počítat na základe **vzorca dennej sadzby**. Tento výpočet sa vykoná za kalendárny rok, nie vzhľadom na posledný ukončený rozpočtový rok, ako je to v prípade programu Horizont 2020.

4.13 Komisia pokračuje v komunikačných kampaniach s cieľom vysvetliť prijímateľom finančné pravidlá programu Horizont 2020.

Rámček 4.3 – Príklad chyby vo výpočte hodinovej sadzby a príklad neuplatnenia posledného ukončeného rozpočtového roka

Komisia sa bude **zaoberať** prípadom, ktorý v rámci 4.3 uvádza EDA, a prijme náležité opatrenia.

4.14 Pravidlo „dvojitého stropu“ je predpokladom správneho výpočtu a vykazovania osobných nákladov. Zaisťuje sa ním, aby si prijímateľ neúčtoval viac, ako sú jeho skutočné náklady. Pravidlo je jasne uvedené v článku 6.2A vzorovej dohody o grante programu Horizont 2020. V minulosti sa pri uplatňovaní tohto pravidla, žiaľ, vyskytlo niekoľko prípadov chýb, ktoré sa môžu vyskytnúť aj v budúcnosti, a to aj napriek maximálnemu úsiliu Komisie jasne a systematicky oznámiť všetky základné pravidlá a podmienky týkajúce sa vykazovania osobných nákladov.

V rámci programu Horizont Európa bude existovať jeden jednoduchý strop, ktorý musia prijímatelia dodržiavať, najmä strop dní, v rámci ktorého musia prijímatelia zabezpečiť, aby celkový počet odpracovaných dní, ktoré vykazujú v grantoch EÚ za osobu a za kalendárny rok, nebol vyšší ako počet dní použitých na výpočet dennej sadzby (t. j. 215). Tým sa logicky zabezpečí, aby vykazované osobné náklady nepresiahli celkové osobné náklady zaznamenané v účtovníctve prijímateľa za danú osobu a za daný kalendárny rok.

Rámček 4.4 – Príklad nedodržania pravidla dvojitého stropu

Komisia sa bude **zaoberať** prípadom, ktorý v rámci 4.4 uvádza EDA, a prijme náležité opatrenia.

4.15 V evidencii času sa môžu naďalej vyskytovať nedostatky, veľmi často však bez (významného) finančného vplyvu (napr. chýbajúci podpis na časovom výkaze). V takýchto prípadoch Komisia vydá odporúčanie pre prijímateľa a v prípade potreby vykoná nápravu.

Súkromné subjekty, a obzvlášť MSP, sú náchylnejšie na chyby

4.16 Účasť MSP a prilákanie nových prijímateľov sú dôležité z hľadiska úspešného vykonávania politiky v oblasti výskumu a inovácií. Tieto typy prijímateľov však majú buď **zníženú administratívnu kapacitu**, alebo sú menej oboznámené s pravidlami účasti, a preto sú náchylnejšie na chyby.

Na konci roka 2019 dosiahla **účasť MSP** na dohodách o grante podpísaných v rámci programu Horizont 2020 24,7 %, čo spôsobilo **prekročenie cieľa na úrovni 20 %** stanoveného na rok 2020.

Jedným z opatrení zavedených s cieľom umožniť účasť MSP a znížiť počet chýb je použitie **jednorazových platieb** v prvej fáze nástroja pre MSP.

Neoprávnenosť všetkých nákladov vykázaných prijímateľom v auditovanom období

4.18 Komisia sa vo všeobecnosti zaoberá všetkými zistenými chybami, či už individuálnymi, alebo systémovými, s cieľom zabrániť škodám spôsobeným rozpočtu EÚ. Po audite, ktorý vykonal EDA, jednu z týchto dvoch chýb v roku 2020 následne **regularizovala** (náklady sa stali oprávnenými) a v súčasnosti prebieha regularizácia druhej chyby.

Podnikový štatút prijímateľov, ktorý opísal EDA, odráža príslušné prepojenia mnohých spoločností, ktoré sa zúčastňujú na programe Horizont 2020.

Náklady na interné opatrenia prijímateľa a pridružených subjektov sa môžu účtovať na ťarchu projektu za predpokladu, že sú uvedené v prílohe 1 alebo sú vo vykazovanom období schválené Komisiou (v prípade nepeňažného príspevku).

Ako uvádza EDA, prijímatelia neboli oboznámení s pravidlami, ktoré sa vzťahujú na ich podnikové prepojenia.

4.19 Komisia súhlasí so zisteniami EDA.

V prvom prípade, ktorý uviedol EDA, bol cieľ grantu zabezpečený partnerskou organizáciou prijímateľa, ktorá bola oprávnená udeľovať doktorské tituly.

V druhom prípade bol vedecký pracovník plne podporovaný aj na doktorandskom štúdiu. Vedecký pracovník pracoval v priestoroch prijímateľa a popri tom na svojom doktorandskom štúdiu s cieľom získať doktorský titul. Neexistovala **žiadna iná odborná činnosť**, ktorá by sa netýkala doktorandského štúdia. Práca a štúdium sa považujú za **doplňujúce** pri dosahovaní cieľov projektu, pretože jediným účelom projektu je podpora doktorandského štúdia.

Časté chyby v iných priamych nákladoch

4.20 Komisia berie na vedomie pripomienku EDA a zdôrazňuje, že pokračuje v komunikačných kampaniach, ktorých cieľom je vysvetliť prijímateľom finančné pravidlá.

Časté chyby vo výmenných kurzoch

4.21 Komisia berie na vedomie pripomienku EDA, podľa ktorej finančný vplyv chýb vo výmenných kurzoch **nie je významný**. Komisia však naďalej pokračuje vo svojich komunikačných kampaniach, ktorých cieľom je vysvetliť prijímateľom finančné pravidlá, a vyjadruje poľutovanie nad výskytom takýchto chýb napriek jasným pokynom.

PRESKÚMANIE INFORMÁCIÍ O SPRÁVNOSTI POSKYTNUTÝCH KONTROLOVANÝMI SUBJEKTMÍ

4.22 **Stratégia auditu Komisie** sa vzťahuje na celé vykonávanie programu Horizont 2020. Hlavným cieľom je **ochrana finančných záujmov EÚ** prostredníctvom vymáhania neoprávnene vyplatených súm. Komisia skúma systém vnútornej kontroly zavedený na úrovni prijímateľov a v prípade zistenia nedostatkov **vydáva odporúčania s cieľom zabezpečiť prevenciu a zisťovanie chýb** na úrovni prijímateľa.

4.23 Komisia odkazuje na svoju odpoveď na správu z roku 2018, kde vysvetlila rozdiel v rozsahu auditov EDA a Komisie.

4.25 Audítorská práca Komisie sa zameriava hlavne na zisťovanie a nápravu chýb zistených vo výkazoch nákladov prijímateľov, pričom sa zameriava na **maximalizáciu pokrytia auditu**.

Audítorské správy Komisie sú založené na princípe „**oznamovania na základe výnimiek**“: namiesto úplného opisu každej jednotlivéj nákladovej položky je potrebné uviesť iba zistenia z auditu (chyby).

Z toho vyplýva, že audítorské spisy v zásade odrážajú a obsahujú iba významné dôkazy (pracovné dokumenty auditu a ich podpornú dokumentáciu) každej chyby, ktoré slúžia ako právny základ pre ďalšie nápravy alebo vymáhanie.

4.26 Komisia tieto zistenia EDA berie na vedomie. V súvislosti s auditmi zadanými na externé vykonanie Komisia plánuje pokračovať v **poskytovaní poradenstva zmluvným podnikom** a zintenzívniť ho.

4.27 Je potrebné poznamenať, že audity vykonávané Komisiou majú rozsiahle pokrytie v obmedzenom časovom rámci. Komisia poznamenáva, že EDA sa mohol na auditorské spisy Komisie spoľahnúť v 13 z 20 auditov, v porovnaní s 10 z 20 spisov v roku 2018.

EDA uviedol, že niektoré zo zvyšných siedmich prípadov nemajú významný vplyv.

4.29 Komisia uviedla chybovosť vo výročnej správe o činnosti za rok 2019, pričom zohľadnila pripomienky, ktoré EDA uviedol vo svojej výročnej správe za rok 2018.

Audity Komisie sa týkajú značnej sumy všetkých jednotlivých auditovaných platieb s cieľom **zistiť a napraviť chyby**, ktoré vznikli prijímateľom. Okrem toho v prípade systémových chýb zistených na úrovni prijímateľov **Komisia extrapoluje** zistenia auditu na neauditované projekty EÚ.

Komisia sa domnieva, že zvýšenie pôvodne vypočítanej chybovosti o 0,34 % zahŕňa riziko možného podhodnotenia, ktoré EDA zistil vo svojej výročnej správe za rok 2018.

4.30 Komisia berie na vedomie, že EDA víta toto rýchle **nápravné opatrenie**, ako aj zámer Komisie ďalej túto záležitosť riešiť.

Komisia sa domnieva, že jej stratégia kontroly a auditu umožňuje stanoviť primeraný a spravodlivý odhad chybovosti v rámci programu Horizont 2020.

VÝROČNÉ SPRÁVY O ČINNOSTI A ĎALŠIE MECHANIZMY RIADENIA

4.31 Komisia víta pripomienku EDA, podľa ktorej preskúmané výročné správy o činnosti **poskytujú verný obraz** o finančnom riadení príslušných generálnych riaditeľstiev z hľadiska správnosti príslušných transakcií.

4.32 **Výhrady** vo výročných správach o činnosti sú zahrnuté v súlade s pokynmi vydanými na podnikovej úrovni.

4.33 Komisia víta uznanie EDA týkajúce sa jej úsilia pri vykonávaní nápravy systémových chýb v 7. RP a prekročenia cieľa 70 %. Znovu zdôrazňuje značnú úroveň zdrojov, ktoré sú potrebné na riešenie ďalších 1 904 prípadov.

Cieľom **stratégií auditu** v rámci 7. RP a programu Horizont 2020 je zisťovanie a náprava súm, ktoré boli neoprávnene vyplatené prijímateľom. V prípade systémových chýb sa nápravy rozširujú aj na neauditované projekty EÚ. V tejto súvislosti Komisia v priebehu roku 2019 **výrazne posilnila vykonávanie náprav v rámci 7. RP**.

4.34 Komisia víta uznanie EDA za jej úsilie a pokrok, ktorý dosiahla pri **vykonávaní odporúčaní** Útvaru pre vnútorný audit (IAS).

Komisia vykonáva odporúčania IAS spravidla v lehote, ktorá bola pôvodne stanovená v auditorskej správe.

Odporúčania v súvislosti s auditom týkajúcim sa šírenia a využívania výsledkov programu Horizont 2020 boli na konci roka 2019 vo väčšine ohľadov vykonané. Komisia uzavrela toto odporúčanie v júni 2020.

Na zdôraznenie príkladu dosiahnutého pokroku boli na konci júna 2020 otvorené iba 4 odporúčania IAS, pričom žiadne z nich neboli po termíne.

Komisia naďalej pracuje na úplnom vykonaní odporúčaní IAS.

4.35 Komisia poukazuje na pripomienku EDA, podľa ktorej **riziko pri platbe** uvedené vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti patrí do rozsahu odhadovanej chybovosti stanovenej Európskym dvorom audítorov.

Komisia sa domnieva, že riziko možného podhodnotenia chybovosti je pokryté a že súhrnné riziko pri platbe a **riziko po ukončení uverejnené vo výročnej správe o riadení a výkonnosti sú spoľahlivé**.

ZÁVER A ODPORÚČANIA

4.36 Odhadovaná chybovosť oznámená Európskym dvorom audítorov a vypočítaná na ročnom základe je **jedným z ukazovateľov účinnosti** plnenia výdavkov EÚ. Ako už bolo uvedené, **chybovosť** oznámená v roku 2019 Európskym dvorom audítorov (4,0 %) je **podobná ako** chybovosti oznámené v predchádzajúcich rokoch (s výnimkou roku 2018).

Komisia v prípade výdavkov na výskum zároveň uplatňuje **viacročnú stratégiu audítorskej kontroly ex post**. Na základe toho útvary Komisie vypracujú odhad zvyškovej chybovosti, v ktorom zohľadnili vrátenie finančných prostriedkov, opravy a účinky všetkých svojich kontrol a auditov počas obdobia vykonávania programu.

Program Horizont 2020 je podstatne **jednoduchší** než predchádzajúce rámcové programy a túto skutočnosť uznáva aj väčšina prijímateľov, ktorí ich opakovane využívajú, a EDA.

4.38 Komisia berie na vedomie pripomienky EDA, podľa ktorých je **riziko pri platbe** uvedené vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti patrí v rozsahu chybovosti odhadovanej Európskym dvorom audítorov. Pozri odpoveď Komisie na bod 4.35.

Odporúčanie 4.1

Komisia odporúčanie prijíma.

Komisia bude naďalej pokračovať vo svojich komunikačných kampaniach o finančných pravidlách vrátane tých, ktoré sa týkajú MSP a nových účastníkov. Okrem toho útvary pre spoločný audit vo svojej podnikovej vzorke v rámci programu Horizont 2020 zostavil vzorky založené na riziku, ktoré sa osobitne zameriavajú na MSP a/alebo nových účastníkov.

Súčasnú kontrolu *ex ante* založenú na riziku a vykonávanú zo strany Komisie poskytujú primerané uistenie o operáciách.

Odporúčanie 4.2

Komisia odporúčanie prijíma.

Vo svojej komunikačnej kampani týkajúcej sa programu Horizont 2020 bude Komisia klásť osobitný dôraz na pravidlá výpočtu a vykazovania osobných nákladov.

Odporúčanie 4.3

Komisia odporúčanie prijíma.

Cieľom návrhu ďalšieho rámcového programu, ktorý Komisia predloží, je pokračovať v zjednodušovaní pravidiel týkajúcich sa osobných nákladov. Komisia predloží rozpočtovému orgánu nový súbor pravidiel s cieľom získať jeho podporu v tomto ohľade.

Odporúčanie 4.4**Komisia odporúčanie prijíma.**

Prvá zarážka – Komisia je odhodlaná zaoberať sa pripomienkami EDA, pokiaľ ide o dokumentáciu súvisiacu so zisteniami, konzistentnosť výberu vzoriek a kvalitu audítorských postupov.

Druhá zarážka – Komisia je v úzkom kontakte s externými audítorskými firmami. Boli prijaté konkrétne komunikačné iniciatívy zamerané na audítorské firmy. Pokiaľ ide o audity zadané na externé vykonanie, ktoré EDA opätovne vykonal, Komisia oznámila pripomienky audítorským firmám.

KONEČNÉ ODPOVEDE KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2019

„PRÍSPEVOK K VÝROČNEJ SPRÁVE ZA ROK 2019 – KAPITOLA 5 – HOSPODÁRSKA, SOCIÁLNA A ÚZEMNÁ SÚDRŽNOSŤ“

ÚVOD

5.4 tretia zarážka – Komisia v rámci svojho dvojfázového prístupu, ktorý zahŕňa systematickú administratívnu previerku a audity na mieste na základe rizika, každoročne vykonáva **aktualizáciu posúdenia rizík** s cieľom určiť, ktoré orgány auditu a programy budú predmetom **auditov na mieste alebo ďalšej rozšírenej administratívnej previerky**. Hlavným cieľom týchto auditov je získať primerané uistenie, že zo strany členských štátov nezostali nezistené alebo nenahlásené žiadne vážne systémové nedostatky a že **nahlásené auditorské výroky a zvyšková chybovosť sú vierohodné**. Komisia v prípade potreby uplatňuje **dodatočné finančné opravy** s cieľom znížiť zvyškovú chybovosť príslušných programov pod 2 %.

SPRÁVNOSŤ TRANSAKCIÍ

5.14. Komisia berie na vedomie **chybovosť vypočítanú Európskym dvorom audítorov**, ktorá je nižšia ako minulý rok. Komisia vyvodí dôsledky zo všetkých chýb, ktoré Európsky dvor audítorov našiel, a ak sa to považuje za potrebné, požiada o dodatočné finančné opravy. Okrem toho bude s orgánmi auditu analyzovať základné dôvody týchto problémov a spôsob, akým ich možno ďalej riešiť.

Komisia ďalej poukazuje na **rozsahy chybovosti** vrátane maximálnych rizík (najhoršie scenáre), ktoré boli **zverejnené vo výročných správach o činnosti GR REGIO a GR EMPL za rok 2019**, ktoré vyplynuli z podrobnej analýzy situácie každého zo 420 programov. Komisia je presvedčená, že jej podrobné posúdenie odráža primeraný a spravodlivý odhad chybovosti pre každý program a kumulatívne pre všetky programy.

5.15. Komisia zdôrazňuje dôležitosť **práce, vykonávanej orgánmi auditu** pri zisťovaní chýb, ktoré viedli k významným **finančným opravám** pred predložením účtovnej závierky za roky 2017 – 2018 Komisii. Dôkladná auditorská práca orgánov auditu v čase závierky a až do jej konca okrem toho viedla k významným finančným opravám na programové obdobie 2007 – 2013.

Orgány auditu nahlásili celkovú chybovosť nad 2 % v prípade 95 programov, čím preukázali svoju detekčnú schopnosť (bez toho, aby boli dotknuté iné programy, v prípade ktorých bola chybovosť pod 2 %). Komisia súhlasí, že niektoré chyby zostali nezistené alebo sa neprimerane zohľadnili vo výpočte oznámenej chybovosti. Nepretržite **pracuje s príslušnými orgánmi auditu** s cieľom zlepšiť ich detekčnú schopnosť a porozumenie platným pravidlám (pozri aj odpoveď Komisie na bod 5.40).

5.16. V roku 2019 orgány auditu druhý rok vykázali **nezrovnalosti**, ktoré zistili pri audite operácií na základe **spoločnej typológie** dohodnutej s Komisiou a spoločne používanej členskými štátmi.

Väčšina nezrovnalostí zistených orgánmi auditu a Komisiou sa týka tých istých **hlavných kategórií**, ako určil Európsky dvor audítorov: **neoprávnené výdavky, problémy verejného obstarávania, nedostatočný auditorský záznam**, ako je znázornené v rámčeku 5.2. Z toho vyplýva, že orgány auditu primerane odhaľujú rôzne typy nezrovnalostí, ktoré prispievajú k chybovosti, nie však úplne vo všetkých prípadoch. Môže to byť v dôsledku **zložitých projektov a pravidiel**.

Komisia vyvodí dôsledky zo všetkých chýb, na ktoré Európsky dvor audítorov upozornil, a ak je to vhodné a z právneho hľadiska možné, vykoná finančné opravy. Komisia poznamenáva, že v niektorých prípadoch sú **vnútroštátne alebo regionálne pravidlá** uplatňované na výdavky financované z Kohézneho fondu prísnejšie než pravidlá stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch pre podobné výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov. Tieto dodatočné požiadavky možno preto vnímať ako **pozlacovanie**, ako zbytočné vytváranie si administratívnej záťaže a zložitosti na výdavky financované z Kohézneho fondu.

5.17. Komisia súhlasí, že **overovanie zo strany riadiaceho orgánu** je prvou obrannou líniou proti chybám, a preto by malo byť účinnejšie predovšetkým pri **predchádzaní chybám a ich odhaľovaní**.

Komisia sa zaoberala aktualizovaným **usmernením pre členské štáty** na programové obdobie 2014 – 2020, ktoré spolu s požadovaným využitím **možností zjednodušeného vykazovania nákladov** majú ďalej zlepšiť kvalitu overovaní zo strany riadiaceho orgánu. Závisí to však od personálu, ktorý je k dispozícii na riešenie rastúcich súm vykázaných výdavkov, a od požadovanej **stability skúsených zamestnancov** v dotknutých správnych orgánoch.

Okrem toho **typológia zistení auditu, ktoré auditorské orgány medziročne nahlásili** riadiacim orgánom, by im mala umožniť zahrnúť častejšie zdroje chýb do svojich **posúdení rizík** a zodpovedajúcim spôsobom prispôbiť svoje prístupy a nástroje na overovanie zo strany riadiaceho orgánu. V záujme efektívnejších a cielenejších overovaní zo strany riadiaceho orgánu v programovom období 2021 – 2027 Komisia navrhla spoluzákonodarcom, aby boli overovania založené na riziku s cieľom lepšie zamerať administratívne zdroje, ktoré sú k dispozícii na **cielené zdroje chýb**.

5.19. Spoločná odpoveď Komisie na body 5.19 a 5.20:

Komisia súhlasí, že operácie, ktoré sú **fyzicky dokončené alebo plne vykonané**, napriek tomu, že niektoré finančné transakcie zostávajú otvorené, **nie sú oprávnené** v súlade s článkom 65 ods. 6 NSU. Je na riadiacom orgáne, aby posúdil koncepcie fyzického dokončenia a úplného vykonania pre každú operáciu, a to samostatne a na základe jeho konkrétnych zmluvných záväzkov uvedených v rozhodnutí o grante. Kým nie je operácia úplne dokončená, môže byť vybraná na financovanie.

Pokiaľ ide o talianske projekty, ako sa uvádza v rámcu 5.4, Komisia **bude naďalej monitorovať** prísne vykonávanie pravidiel dohodnutých v dohode o partnerstve zo strany orgánov s cieľom zabezpečiť primeraný auditorský záznam pre operácie, ktoré sa už čiastočne vykonali pred výberom.

5.22. Spoločná odpoveď Komisie na body 5.22 až 5.24:

Komisia poznamenáva, že orgány auditu preukázali dobrú detekčnú schopnosť, pokiaľ ide o chyby súvisiace s **verejným obstarávaním**.

Napriek tejto zlepšenej schopnosti však významný počet chýb v oblasti verejného obstarávania, ktoré zostali nezistené na úrovniach riadiacich orgánov a sprostredkovateľských orgánov, ukazuje, že **je potrebné sústavne konať, aby sa zabezpečilo lepšie odhaľovanie** týchto problémov prostredníctvom prístupného overovania zo strany riadiaceho orgánu.

Verejné obstarávanie je skutočne zložitá oblasť a verejní obstarávatelia môžu pri uplatňovaní týchto pravidiel čeliť problémom. S cieľom efektívnejšie koordinovať činnosti Komisia vypracovala **akčný plán verejného obstarávania**, ktorý bol od roku 2014 niekoľkokrát aktualizovaný. V rámci tohto akčného plánu sa iniciovalo už viac ako 40 opatrení. Cieľom nových opatrení a nových iniciatív je pomôcť správcom a príjemcom finančných prostriedkov EÚ zlepšiť ich postupy verejného obstarávania, a tak zabezpečiť súlad so smernicami EÚ, ako aj vymedziť **rovnaké podmienky** a podporiť využívanie **obstarávania ako strategického politického nástroja**.

V roku 2019 Komisia aktualizovala aj svoje rozhodnutie, v ktorom sa stanovujú **usmernenia** na určenie **štandardizovaných finančných opráv chýb pri verejnom obstarávaní** [rozhodnutie C(2019) 3452]. Cieľom týchto usmernení je dosiahnuť **jednotné vykonávacie postupy a rovnaké zaobchádzanie** medzi členskými štátmi.

Komisia bude naďalej sledovať tieto prípady odhalené Európskym dvorom audítorov, ktoré zostali nezistené, a v prípade potreby vykoná finančné opravy v súlade so svojimi usmerneniami.

5.26. Komisia poznamenáva, že počas uplynulých rokov boli chyby týkajúce sa **štátnej pomoci** zistené orgánmi členských štátov a Komisiou menej časté, ako vyplýva zo spoločnej typológie chýb dohodnutej s orgánmi auditu.

Komisia vypracovala **spoločný akčný plán štátnej pomoci**, pričom zaujala preventívny a proaktívny prístup na zníženie rizika nezrovnalostí a chybovosti v súvislosti s uplatňovaním pravidiel štátnej pomoci prostredníctvom identifikácie a šírenia **osvedčených postupov, programu odbornej prípravy** a šírenia príslušných informácií o štátnej pomoci zúčastneným stranám EŠIF.

5.27. Portugalské orgány upravili príslušné vnútroštátne právne predpisy o štátnej pomoci a zaviazali sa vykonať všetky požadované opravy podľa žiadosti Komisie.

Neoprávnené výdavky

5.29. Pokiaľ ide o chyby zistené Európskym dvorom audítorov, Komisia podnikne nevyhnutné kroky a prijme všetky opatrenia, ktoré považuje za potrebné.

Komisia sa od zavedenia **zjednodušených možností nákladov** aktívne usilovala o to, aby sa ich využívanie postupne rozšírilo, a usudzuje, že toto úsilie už prináša pozitívne výsledky. Komisia aktívne podporovala využívanie zjednodušených možností nákladov v programovom období 2014 – 2020, keďže ako to dokazujú predchádzajúce skúsenosti, takéto systémy sú **menej náchylné na chyby**. Bude v tom pokračovať aj v prípade ESF a EFRR v programovom období po roku 2020 s cieľom **znižit' administratívnu záťaž** pre prijímateľov a ďalej znižovať **riziko chýb**.

Chýbajúce hlavné podporné dokumenty

5.30. Komisia podnikne nevyhnutné kroky a prijme všetky opatrenia, ktoré považuje za potrebné. Komisia sa ďalej odvoláva na vysvetlenia Európskeho dvora audítorov v rámci 5.8.

5.33. Komisia podnikne nadväzné kroky s príslušnými programovými orgánmi. **Oprávnenosť** sa v konečnom dôsledku posudzuje pri ukončení, v súlade s NSU. Program preto môže stále nahradiť neoprávnené úvery a útvary Komisie posúdia oprávnenosť všetkých vykázaných úverov pri ukončení programu.

5.34. Spoločná odpoveď Komisie na body 5.34 a 5.35:

V akčnom pláne, ktorý bol v roku 2018 poskytnutý Európskemu dvoru audítorov ako náprava zistení zdôraznených v jeho výročnej správe za rok 2017 v súvislosti s prípadom **Iniciatíva na podporu MSP v Španielsku**, sa stanovilo niekoľko medzníkov zameraných na zabezpečenie súladu celého portfólia Iniciatívy na podporu MSP v Španielsku pri plánovanom ukončení operačného programu v roku 2023, okrem iného vrátane týchto opatrení:

- preskúmanie reprezentatívnej vzorky transakcií externým audítorom EIF,
- vypracovanie a vykonávanie dodatočnej klasifikácie týkajúcej sa kľúčových rizikových faktorov oprávnenosti,
- rozšírená kontrola štatútu MSP pri zahrnutí každej novej transakcie konečného príjemcu,
- administratívne monitorovacie činnosti a preskúmania podľa potreby na zabezpečenie oprávnenosti portfólia na všetkých finančných sprostredkovateľov.

EIF okrem toho upozornil finančných sprostredkovateľov, aby do ukončenia operačného programu vykonali úplnú kontrolu svojich portfólií, pre ktoré dostanú podporu z EIF.

5.36. Spoločná odpoveď Komisie na body 5.36 až 5.39:

Orgány auditu v členských štátoch vykonávajú v rámci zdieľaného riadenia auditu prvého stupňa. Komisia dôsledne a intenzívne **spolupracuje** s orgánmi auditu s cieľom zabezpečiť jednotný rámec kontroly, v prípade potreby zlepšiť kvalitu práce v súvislosti s uistením a zabezpečiť potrebné detekčné a nápravné schopnosti. Komisia naďalej spolupracuje s príslušnými orgánmi auditu na dosiahnutí **ďalších zlepšení ich kontrol**, najmä s cieľom primerane odhaliť typ chýb zistených **opätovným vykonaním auditov** Európskeho dvora audítorov alebo Komisie. Komisia však neposudzuje **spoľahlivosť orgánov auditu** len na základe prepočítanej chybovosti, keďže

prepočítaná chybovosť nemusí nevyhnutne poukazovať na systémové nedostatky v práci orgánov auditu (pozri aj odpoveď Komisie na bod 5.51).

5.40. **Spoločná typológia chýb** dohodnutá medzi útvarmi Komisie a orgánmi auditu, ktorú používa aj OLAF v rámci svojho systému IMS na oznamovanie nezrovnalostí, umožňuje lepšiu analýzu **hlavných príčin chýb** medzi účastníkmi. Reaguje na predchádzajúce odporúčania Európskeho dvora audítorov a orgánu udeľujúceho absolútórium. Na tomto základe **Komisia vyžaduje, aby programové orgány prijali opatrenia na riešenie najčastejších chýb** a zmiernenie akéhokoľvek rizika pre budúce výdavky, a to v rámci dialógu medzi programovými orgánmi, s cieľom zlepšiť v prípade potreby detekčné schopnosti overovaní zo strany riadiaceho orgánu, ako aj detekčné schopnosti auditov.

Keď ďalšie zistené nezrovnalosti poukazujú na **systémový nedostatok, nápravné opatrenia** by mali zahŕňať zlepšenie metodických nástrojov, nábor ďalších zamestnancov vrátane odborníkov, činnosti v oblasti odbornej prípravy na novovyvinuté nástroje alebo na správny výklad najčastejších chýb. **Pre riadiace orgány a ich sprostredkovateľské orgány** to môže zahŕňať **zlepšenie kvality výberového konania alebo overovanie zo strany riadiaceho orgánu** s cieľom vyfiltrovať nezrovnalosti.

Pokiaľ ide o príslušné **orgány auditu**, nápravné opatrenia sa týkajú najmä zlepšenia ich schopnosti odhaľovať nezrovnalosti prostredníctvom **zlepšenia kontrolných zoznamov a metodiky auditu**, ktoré používajú, objasnenia platných právnych predpisov (najmä v súvislosti s chybami pri verejnom obstarávaní), náboru ďalších zamestnancov a neustáleho odborného vzdelávania.

5.41. Spoločná odpoveď Komisie na body 5.41 až 5.42:

Komisia vo výročných správach o činnosti GR REGIO a GR EMPL uviedla, že na účtovné obdobie 2017 – 2018 boli zavedené podmienky pre **používanie štatistickej metódy výberu vzoriek** v prípade operačných programov, ktoré predstavujú 88 % vykázaných výdavkov.

Komisia vypracovala dôkladné a komplexné **usmernenie k výberu vzoriek** pre bližšie objasnenie právneho rámca s cieľom získať harmonizovaný, dohodnutý a koordinovaný rámec vykonávania výberu vzorky pre orgány auditu. Komisia zdôrazňuje, že metódy výberu vzoriek si vyžadujú **použitie odborného úsudku** v rôznych fázach procesu, čo môže viesť k tomu, že rôzni profesionálni audítori dospejú k odlišným posúdeniam, z čoho vyplýva, že nepoukazujú na nedostatky systému systematicky.

5.43. Spoločná odpoveď Komisie na body 5.43 až 5.45:

Komisia víta zlepšenie zaznamenané Európskym dvorom audítorov, pokiaľ ide o schopnosť objasniť viac otázok bez návštev na úrovni prijímateľov. To prispieva k tomu, aby bol audit pre prijímateľov finančných prostriedkov EÚ menej rušivý a zaťažujúci, ak je predošlá **kontrolná dokumentácia** ľahšie **dostupná** pre audity EÚ.

Ako sa uvádza v odpovedi na minuloročnú výročnú správu Európskeho dvora audítorov (body 6.46 a 6.47), Komisia nepretržite spolupracuje s orgánmi auditu s cieľom **posilniť ich schopnosť predchádzať chybám a opravovať ich**, lepšie dokumentovať ich audítorskú prácu, a tak **prispievať k procesu uistenia**.

Príkladom tejto spolupráce je koordinované úsilie, ktoré Komisia vynaložila s orgánmi auditu v rokoch 2019 a 2020 s podporou a odbornosťou Európskeho dvora audítorov, s cieľom zlepšiť audítorskú dokumentáciu a zabezpečiť riadne preskúmanie kvality zistení auditu (pozri rámček 5.8). Brožúra obsahujúca konečnú verziu **diskusného dokumentu o audítorskej dokumentácii** bola rozposlaná všetkým orgánom auditu.

5.47. Komisia bude naďalej spolupracovať s príslušným orgánom auditu na správnom riešení a vyčíslňovaní jednotlivých chýb, čo povedie k správnomu výpočtu chybovosti.

PRÁCA KOMISIE NA UISTENÍ A VYKAZOVANIE ZVÝŠKOVEJ CHYBOVOSTI V JEJ VÝROČNÝCH SPRÁVACH O ČINNOSTI

Audity zhody založené na riziku poukázali na nezrovnalosti, ktoré orgány auditu nezistili

Spoločná odpoveď Komisie na body 5.49 a 5.50:

Po posúdení predložených balíkov uisťujúcich dokumentov generálne riaditeľstvá dospejú vo svojich **výročných správach o činnosti** k záverom v troch oblastiach spojených s **efektívnosťou systémov riadenia a kontroly, prijateľnosťou účtov a zákonnosťou a správnosťou príslušných výdavkov**.

Komisia zohľadňuje **všetky dostupné informácie**, a to aj od orgánov auditu, auditov Komisie a Európskeho dvora audítorov, aby každoročne aktualizovala svoje posúdenie rizika a zostavila svoj plán auditu.

Komisia okrem toho zdôrazňuje, že predbežné výsledky auditu Európskeho dvora audítorov týkajúceho sa chybovosti v rokoch 2017 – 2018 sú súčasťou všeobecného rámca, na základe ktorého sa posudzuje **spol'ahľivosť chybovosti** uvedenej v správach pre programy, spolu s výsledkami auditorskej práce Komisie, pokiaľ ide o administratívne previerky a audit na mieste. Všetky tieto informácie sa preto odrážajú vo vykazovanom kľúčovom ukazovateli výkonnosti 5, ako aj v posúdení rizika vypracovanom spoločne oboma generálnymi riaditeľstvami.

5.51. Komisia sa domnieva, že výsledky jej auditu uvedené v tomto bode naznačujú, že jej **posúdenie rizika, pokiaľ ide o prácu orgánov auditu**, bolo relevantné. Komisia potvrdzuje svoje kontrolné zistenia s orgánmi auditu v námietkovom konaní a monitoruje svoje konečné výsledky s cieľom **identifikovať hlavné príčiny ďalších chýb**, ktoré zistila, a zlepšiť detekčnú schopnosť príslušných orgánov auditu. To ju v niektorých prípadoch viedlo k vydaniu **preventívnych listov** niektorým orgánom auditu pred výročnými kontrolnými správami za rok 2020. V ostatných prípadoch sú ďalšie zistené chyby presnejšie a napriek možnému významnému extrapolovanému vplyvu na chybovosť nepoukazujú na systémové nedostatky na úrovni orgánu auditu.

Okrem **auditov zhody na účely opätovného vykonania práce orgánov auditu** Komisia vykonala aj **15 auditov pred výročnou kontrolnou správou a po nej** týkajúcich sa **deviatich členských štátov**. Tieto audity prispievajú aj k preskúmaniu a posúdeniu práce orgánov auditu, pretože umožňujú objasniť otázky týkajúce sa výročnej kontrolnej správy, ale aj zistiť chyby vo vyčíslení a predpoklade chýb.

Na základe administratívnych previerok a auditov na mieste Komisia v príslušných výročných správach o činnosti GR REGIO a GR EMPL uviedla, že celkovo v prípade **šestnástich orgánov auditu EFRR alebo ESF** alebo ich kontrolných orgánov sa domnievala, že bolo treba opraviť **závažné nedostatky**.

5.52. Vzhľadom na obmedzenia zdrojov a ďalšie regulačné povinnosti môže Komisia prevažnú väčšinu svojich **každoročných auditov založených na riziku** každý rok začať až **od septembra**. V súlade s medzinárodnými štandardmi a v súlade s požiadavkami NSU oneskorenia požadované pre námietkové konanie vo väčšine prípadov znemožňujú získanie konečných výsledkov auditu do najbližšej výročnej správy o činnosti. Útvary Komisie preto postupujú obozretne, pokiaľ ide o kľúčový ukazovateľ výkonnosti 5 (**KPI5**, t.j. vykázané priemerné zvyškové riziko) a ich **auditorský výrok vo výročnej správe o činnosti**, a zvažujú maximálny možný vplyv svojich **predbežných zistení** pri posudzovaní príslušných programov.

Okrem toho sa vo výročnej správe o činnosti uvádza aj „maximálna miera“ (**najhorší scenár pre KPI**) (pozri bod 5.59). V prípade takýchto programov sa vyžadujú ďalšie audítorské dôkazy, aby sa overilo, či sa prejaví horná hranica oznámeného rizika.

NSU okrem toho umožňuje Komisii vykonávať audity v nasledujúcich rokoch výročnej správy o činnosti, a to najmenej tri roky po predložení účtovnej závierky, aby sa uchovala podporná dokumentácia pre audítorský záznam.

Vo všetkých prípadoch sa vyžadujú a uplatňujú dodatočné finančné opravy, keď sa zistí, že **celková konečná zvyšková chybovosť** je nad 2 %, a informácie sa uvedú v ďalších výročných správach o činnosti.

5.54. Komisia už **aktualizovala svoj KPI** vo svojich výročných správach o činnosti za rok 2018 v súlade s odporúčaním 4 výročnej správy Európskeho dvora audítorov za rok 2017. Tento KPI5 už zahŕňa obozretný a konzervatívny prístup v prípade nedefinitívnych výsledkov auditu s použitím **maximálnej predbežnej chybovosti** v čase námietkového konania. Okrem toho sa vo výročnej správe o činnosti transparentne uvádza najhorší scenár s cieľom zahrnúť ďalšie možné riziká, ktoré ešte nie sú úplne potvrdené audítorskými dôkazmi (pozri odpoveď Komisie na bod 5.52 vyššie).

5.55. Spoločná odpoveď Komisie na body 5.55 a 5.56:

Vzhľadom na predchádzajúce odporúčania Európskeho dvora audítorov **Komisia už zakladá KPI5 týkajúci sa správnosti vykazovanej vo výročných správach o činnosti za rok 2019** výlučne pre politiku súdržnosti **na potvrdenej celkovej zvyškovej chybovosti** za roky 2017 – 2018 (alebo v obmedzenom počte prípadov, keď zvyškovú chybovosť ešte nemožno potvrdiť, na najkonzervatívnejších výsledkoch auditu dostupných v čase výročnej správy o činnosti). Komisia okrem toho zaviedla pojem „maximálneho rizika“.

Komisia zdôrazňuje, že KPI sa odhadoval tak, že pre všetky operačné programy sa použil konzervatívny prístup využívajúci všetky audítorské dôkazy, ktoré boli k dispozícii v čase dokončenia výročnej správy o činnosti. **Maximálna miera** (najhorší scenár) KPI je relevantná len pre programy, v prípade ktorých by možné ďalšie chyby mohli zostať v častiach kontrolovaných vzoriek, ktoré nepodliehajú podrobným činnostiam súvisiacim s opätovným vykonaním, alebo v prípade ktorých by ďalšie audítorské informácie (vrátane informácií z auditov Európskeho dvora audítorov) mohli byť k dispozícii po prijatí výročnej správy o činnosti.

Obaja generálni riaditelia transparentne **sprístupňujú** všetky príslušné informácie v rámci OP vo svojich výročných správach o činnosti (príloha 10 B), pričom berú do úvahy načasovanie všetkých auditov Komisie a Európskeho dvora audítorov (prebiehajú súbežne s konečným posúdením Komisie). Komisia považuje takéto zverejnenie vo výročných správach o činnosti za riadny a náležitý administratívny postup.

5.58. Komisia navrhla svoj **systém uistenia**, ktorý umožňuje generálnym riaditeľom poskytnúť uistenie pre každý zo 420 jednotlivých OP v súlade s ich povinnosťou ako delegovaných povoľujúcich úradníkov. Komisia sa domnieva, že má **primerané uistenie o zákonnosti a správnosti príslušných výdavkov, s výnimkou** programov, v prípade ktorých vykázala potrebu potenciálnych dodatočných finančných opráv vo výročných správach o činnosti.

Agregovaný KPI sa okrem toho uvádza vo výročných správach o činnosti ako **vážený priemer všetkých potvrdených mier chybovosti**. Komisia uviedla aj maximálnu úroveň tohto KPI (najhorší scenár), pričom zohľadnila všetky informácie, ktoré ešte neboli overené. Napokon v NSU sa vnútroštátnym subjektom a subjektom EÚ poskytuje možnosť **vykonávať audity počas aspoň troch rokov po roku, v ktorom bola predložená účtovná závierka**. Pre Komisiu je to dôležité, aby mohla **plniť svoje povinnosti** v súvislosti s plnením rozpočtu EÚ v rámci viacročných programov.

5.59. Komisia má vo svojej úlohe dohľadu ako správca rozpočtu EÚ osobitnú úlohu a zodpovedajúcim spôsobom navrhuje svoj prístup k riadeniu finančných prostriedkov EÚ. To sa odráža v riziku pri platbe, ktoré Komisia oznamuje.

5.60. Spoločná odpoveď Komisie na body 5.60 až 5.62:

Komisia zdôrazňuje, že **obe GR uplatnili výhrady vo svojich príslušných výročných správach o činnosti za rok 2019** v súvislosti s príslušnými platbami v danom roku, a to na základe podnikových pokynov a **kritérií závažnosti** vymedzených v prílohe 4 k príslušným výročným správam o činnosti s cieľom **chrániť rozpočet EÚ**, ak sa zistia riziká.

V takýchto výhradách sa zohľadňujú všetky informácie preskúmané v čase ich posúdenia: chybovosť oznámená v poslednej výročnej kontrolnej správe a preskúmaná v čase posúdenia, potvrdená chybovosť za predchádzajúci rok, ktorá môže poukazovať na nedostatky systému, ktoré ešte neboli v čase posudzovania vyriešené, a najnovšie dostupné posúdenia systému riadenia a kontroly vrátane zlepšení alebo, naopak, nových zistených nedostatkov.

Výhrady sa zachovávajú, až kým sa problém nevyrieši, a to nezávisle od roku, v ktorom sa nedostatok zistí (či už samotným členským štátom alebo Komisiou).

Okrem toho, pokiaľ ide o predchádzajúce účtovné obdobia, Komisia plne transparentným spôsobom oznamuje vo výročných správach o činnosti **finančné opravy, ktoré boli použité alebo začaté**/majú sa začať, pričom plne dodržiava príslušné námietkové postupy (pozri výročné správy o činnosti GR REGIO a EMPL, s. 32 a 45).

ZÁVER A ODPORÚČANIA

5.63. Komisia berie na vedomie **chybovosť vypočítanú Európskym dvorom audítorov**, ktorá je nižšia ako minulý rok.

Komisia **vyvodí dôsledky zo všetkých chýb**, ktoré Európsky dvor audítorov našiel, a ak sa to považuje za potrebné, požiada o dodatočné finančné opravy.

Komisia ďalej poukazuje na rozsahy chybovosti vrátane **maximálnych rizík (najhoršie scenáre)**, ktoré boli zverejnené vo výročných správach o činnosti GR REGIO a GR EMPL za rok 2019, ktoré vyplynuli z podrobnej analýzy situácie každého zo 420 programov (pozri odpoveď Komisie na body 5.65 až 5.67 nižšie).

5.64. Komisia sa domnieva, že celkovo je možné sa **spoľahnúť na prácu orgánov auditu**, s výnimkou niekoľkých prípadov, ktoré sú jasne uvedené vo výročných správach o činnosti na základe všetkých dostupných informácií o audite.

Komisia bude pokračovať v úzkej **spolupráci s orgánmi auditu**, aby zabezpečila, že naďalej pracujú v súlade so štandardmi. Okrem toho bude s orgánmi auditu analyzovať základné dôvody problémov zistených pri audite Európskeho dvora audítorov a Komisie, ako aj spôsob, akým ich možno ďalej riešiť.

5.65. Spoločná odpoveď Komisie na body 5.65 až 5.67:

Komisia zdôrazňuje, že súčasný prístup Európskeho dvora audítorov, pokiaľ ide o jeho vyhlásenie o vierohodnosti, umožňuje lepšie **zosúladenie metodík auditu** na všetkých úrovniach.

Komisia má vo svojej **úlohe dohľadu ako správca rozpočtu EÚ** osobitnú úlohu a zodpovedajúcim spôsobom navrhuje svoj prístup k riadeniu finančných prostriedkov EÚ. To sa odráža v riziku pri platbe, ktoré Komisia oznamuje.

Komisia vo výročných správach o činnosti uvádza chybovosť v prípade EFRR, KF a ESF, ktorá sa po agregácii pohybuje v rozmedzí od 2,3 % do 3,3 % pre politiku súdržnosti (pozri rámček 5.9), čo je v rámci rozsahu chybovosti, ktorý vypočítal Európsky dvor audítorov. Vo **výročnej správe o riadení a výkonnosti** sa agregujú chybovosti uverejnené vo výročných správach o činnosti.

Komisia je presvedčená, že jej **podrobné posúdenie** odráža primeraný a spravodlivý odhad **chybovosti** pre každý program a kumulatívne pre všetky programy. Podrobné posudzovanie každého programu podľa rizikových profilov a **systémov riadenia a kontroly** s prihliadnutím na prácu Európskeho dvora audítorov umožňuje Komisii dospieť k záveru o tom, ktorá konkrétna časť súboru programu bude s najväčšou pravdepodobnosťou ovplyvnená, a zistiť konkrétne oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie.

Cieľom súčasného **modelu uistenia** je vskutku **dosiahnuť zvyškovú chybovosť pod 2 % skôr pre každý program** než v priemere. V prípade programov, v ktorých sa chybovosť nemohla potvrdiť z dôvodu prebiehajúcich auditov, používa Komisia právne nástroje, ktoré má k dispozícii, na uplatňovanie potrebných **finančných opráv**, keď je výsledkom dokončených auditov zvyšková chybovosť nad 2 %. Komisia o tom informuje v nasledujúcich výročných správach o činnosti.

Komisia bude naďalej úzko spolupracovať s riadiacimi orgánmi a orgánmi auditu príslušných programov, nadväzovať na dohodnuté závery a v priebehu času dosahovať **zvyškovú chybovosť pod 2 %** pre všetky programy.

5.68. Pokiaľ ide o odporúčania, ktoré Európsky dvor audítorov uvádza ako vôbec nevykonané alebo vykonané v niektorých ohľadoch, Komisia odkazuje na svoju odpoveď na prílohu 5.3.

Odpoveď Komisie na prílohu 5.3:

Pokiaľ ide o odporúčanie 2 z roku 2017, Komisia poznamenáva, že na roky 2021 – 2027 navrhla, aby bola **DPH** oprávnená pri projektoch s celkovými nákladmi do 5 mil. EUR. Ide o alternatívu k prístupu, ktorý odporúčal Európsky dvor audítorov.

Pokiaľ ide o odporúčanie 6 z roku 2017, Komisia zdôrazňuje, že regulačný rámec podľa potreby poskytuje **možnosť auditu programov najmenej tri roky po predložení účtovnej závierky**. Komisia sa usiluje o **vyjadrenie záveru o správnosti výdavkov vo výročnej správe o činnosti** po roku predloženia účtovnej závierky a transparentným spôsobom podáva správy o všetkých príslušných programoch v prílohe k výročnej správe o činnosti, čo však nie je vždy možné.

Odporúčanie 5.1 – Podmienky oprávnenosti projektov

Komisia toto odporúčanie **prijíma**.

V NSU sa nenachádza vymedzenie „**fyzicky dokončenej alebo plne zrealizovanej operácie**“, ktoré sa uvádza v článku 65 ods. 6. Komisia sa domnieva, že vzhľadom na rôznorodý charakter operácií musia programové orgány posudzovať súlad s ustanoveniami článku 65 ods. 6 pre každú príslušnú operáciu, a to s prihliadnutím na jej špecifiká, rozsah pôsobnosti, ako sa definuje v zmluvných rozhodnutiach o grante, a súlad s vnútroštátnymi právnymi predpismi. Programové orgány pritom musia zabezpečiť súlad s článkom 65 ods. 6 NSU.

Riziko výberu „fyzicky dokončených“ a/alebo „plne zrealizovaných“ operácií sa medzi jednotlivými členskými štátmi a programami líši a je spojené najmä s jedným členským štátom, ktorý zámerne ponecháva medzi vnútroštátnymi systémami od systémami EÚ iba tenkú deliacu líniu, aby sa podľa potreby umožnilo rýchle mobilizovanie vnútroštátnych investícií. Komisia v otázkach a odpovediach vysvetlila rozdiel medzi operáciami, ktoré sú „fyzicky dokončené“, a inými operáciami, ktoré by sa mohli považovať za „plne zrealizované“, najmä z dôvodu neexistencie fyzického objektu/investície. **Komisia súhlasí s tým, že je potrebné poskytnúť tomuto členskému štátu ďalšie objasnenie na základe doteraz získaných skúseností s cieľom vyhnúť sa akýmkoľvek rizikám.** Okrem toho sa objasnenie poskytnuté tomuto členskému štátu ďalej sprístupní ostatným dotknutým členským štátom.

Odporúčanie 5.2 – Opatrenie na zvýšenie spoľahlivosti zvyškových chybovostí, ktoré vykázali orgány auditu

Komisia odporúčanie **prijíma**.

Komisia už poskytuje vo výročných správach o činnosti (pozri s. 26 výročnej správy o činnosti za rok 2019 týkajúcu sa GR REGIO a s. 41 výročnej správy o činnosti za rok 2019 týkajúcu sa GR EMPL) **celkovú analýzu**, a to porovnaním hlavných typov chýb zistených orgánmi auditu a audítormi Komisie, a poukazuje na orgány auditu, ktoré sa považujú za subjekty, ktoré neposkytujú spoľahlivé výsledky, ako aj na príslušné dôvody.

Okrem toho **diskusia o existujúcich nezhodách** medzi zisteniami Komisie a zisteniami orgánu auditu je trvalým bodom **výročného koordinačného stretnutia** od roku 2018. Štruktúrovanejšia diskusia s príslušnými orgánmi auditu bude od roku 2020 zahŕňať **podrobnú analýzu ďalších chýb** zistených v rámci auditov EÚ, ako aj **zaznamenaných opatrení**, ktoré orgány auditu vykonali s cieľom riešiť skutočnosť, že tieto chyby neboli zistené.

Na jeseň 2020 sa plánuje aj uverejnenie **štúdie o zisteniach auditu GR REGIO** z období 2007 – 2013 a 2014 – 2020. Umožní to **všeobecnejší dialóg s programovými orgánmi** o typoch nezrovnalostí zistených pri auditoch Komisie, ktoré neboli zistené overovaním zo strany riadiaceho orgánu alebo auditmi v rámci programu.

ODPOVEDE KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2019

„KAPITOLA 6 – PRÍRODNÉ ZDROJE“

SPRÁVNOSŤ TRANSAKCIÍ

6.8. Komisia s uspokojením konštatuje, že **odhad Európskeho dvora audítorov úrovne chybovosti v oblasti „Prírodné zdroje“ je 1,9 %**, a teda pod prahovou hodnotou významnosti 2 % (ako sa uvádza v prílohe 6.1). Je to v súlade s výsledkami uvedenými vo výročných správach o činnosti GR AGRI, GR MARE, GR CLIMA a GR ENV za rok 2019 v súvislosti s oblasťami politiky, na ktoré sa vzťahuje kapitola „Prírodné zdroje“.

6.11. Komisia je veľmi spokojná so zistením Európskeho dvora audítorov, podľa ktorého **priame platby EPZF vo výške 41,3 miliardy EUR v rozpočtovom roku 2019 neobsahovali významné chyby**. Komisia poznamenáva, že zistenie Európskeho dvora audítorov o tom, že priame platby ako celok neobsahujú významné chyby, je v súlade s mierou chybovosti priamych platieb uvedenou vo výročnej správe o činnosti GR AGRI za rok 2019 (1,57 %).

Priame platby ako celok neobsahovali významné chyby

Pokiaľ ide o nadpis nad bodom 6.13., Komisia víta posúdenie Európskeho dvora audítorov o tom, že v prípade priamych platieb sa nevyskytovali významné chyby (pozri aj odpoveď na bod 6.11).

6.13. Komisia sa domnieva, že **menším chybám** nie je pri prijateľných nákladoch možné zabrániť a poznamenáva, že miera chybovosti pre priame platby, ktorú odhadol Európsky dvor audítorov v prípade priamych platieb, je pod prahovou hodnotou významnosti 2 %.

6.15. Komisia víta **pozitívne posúdenie** Európskeho dvora audítorov, **pokiaľ ide o úlohu integrovaného administratívneho a kontrolného systému (ďalej len „IACS“) a systému identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (ďalej len „LPIS“) pri predchádzaní a znižovaní chybovosti**.

6.21. Komisia víta **pozitívny vývoj, pokiaľ ide o rozvoj vidieka**: Európsky dvor audítorov zisťuje **klesajúci počet chýb** v oblasti rozvoja vidieka, čo je v súlade so zisteniami GR AGRI uvedenými v jeho výročnej správe o činnosti za rozpočtový rok 2019.

VÝROČNÉ SPRÁVY O ČINNOSTI A ĎALŠIE MECHANIZMY RIADENIA

Správy GR AGRI o správnosti výdavkov na SPP

6.29. Komisia poznamenáva, že **certifikačné orgány dosiahli významné zlepšenie svojej práce**, keďže sa certifikačným orgánom v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi podarilo dosiahnuť kvalitné a náležité podložené výsledky v súvislosti s auditom zákonnosti a správnosti výdavkov v prípade všetkých súborov. Komisia víta posúdenie Európskeho dvora audítorov o tom, že úloha certifikačných orgánov pri poskytovaní stanoviska k správnosti výdavkov bola pozitívnym vývojom.

6.31. Na **výpočet upravených mier chybovosti vo výročnej správe o činnosti za rok 2019** GR AGRI použilo ako východiskový bod kontrolné štatistiky za každú platobnú agentúru (alebo opatrenie týkajúce sa trhových opatrení, ABB 02). GR AGRI sa vo veľkej miere spoliehalo na výsledky práce certifikačných orgánov, ako aj na vlastné audity s cieľom upraviť miery chybovosti, ktoré vykázali platobné agentúry, ak sa zistili nedostatky v ich systémoch riadenia a kontroly.

Treba poznamenať, že v niekoľkých prípadoch, v ktorých malo GR AGRI paušálnu úpravu, certifikačné orgány zistili podobné problémy. V uvedených situáciách sa zistenia certifikačných orgánov považujú za relevantné, ale vzťahuje sa na ne paušálna úprava.

6.32. Komisia víta skutočnosť, že **závery Európskeho dvora audítorov sú v súlade s nízkou mierou chybovosti uvedenou vo výročnej správe o činnosti GR AGRI**. Komisia takisto zastáva názor, že riziko pre rozpočet EÚ primerane kryje nápravná schopnosť, ktorú tvoria čisté finančné opravy a vymáhanie od prijímateľov. Nápravná schopnosť uvedená vo výročnej správe o činnosti Generálneho riaditeľstva pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka za rok 2019 dosiahla výšku 1,77 % príslušných výdavkov SPP. Výsledná suma vystavená riziku bola preto odhadnutá na 0,12 % príslušných výdavkov SPP, čo je výrazne pod úrovňou významnosti.

Politiky a postupy v oblasti boja proti podvodom v rámci SPP

6.35. Komisia víta skutočnosť, že pokiaľ ide o priame platby a platby na rozvoj vidieka založené na ploche **takmer všetky platby**, ktoré kontroluje Európsky dvor audítorov, sa týkajú poľnohospodárov predkladajúcich **správne žiadosti alebo žiadosti s malými chybami**.

6.36. Komisia berie na vedomie posúdenie Európskeho dvora audítorov, že **riziko podvodu** je väčšie v oblastiach, ktoré sú vo všeobecnosti spolufinancované na základe preplatenia nákladov, a nie v oblasti priamych platieb a výdavkov na rozvoj vidieka založených na ploche, ktoré predstavujú veľkú väčšinu výdavkov SPP.

6.37. Komisia poznamenáva, že pokiaľ ide o predchádzanie nezrovnalostiam a podvodom, ich zistenie a nápravu, v prvej línii sú príslušné orgány vykonávajúce SPP v členských štátoch (článok 58 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013).

6.39. Komisia **zohľadnila odporúčania** vyplývajúce z osobitnej správy Európskeho dvora audítorov č. 1/2019 v **stratégii Komisie pre boj proti podvodom** prijatej v apríli 2019.

6.40. Prvá zarážka: Komisia zastáva názor, že **analýza rizika podvodov je nepretržitý proces** založený na správach z vyšetrovaní úradu OLAF, na vlastnej auditorskej práci Komisie a na ďalších informáciách týkajúcich sa údajných prípadov podvodu. Od roku 2016 neboli zaznamenané žiadne významné zmeny v schémach podvodov, pokiaľ ide o oprávnenosť výdavkov z fondov SPP.

Nedávno zverejnené prípady údajných podvodov sa týkali osôb, ktoré získali plochy údajne nezákonným spôsobom a následne v súvislosti s nimi žiadali priamu pomoc zdanlivo

správnym a zákonným postupom podľa nariadení o SPP. Náprava takéhoto konania je záležitosť právneho štátu v dotknutých členských štátoch.

Druhá zarážka: Podľa akreditačných kritérií uvedených v prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 907/2014 platobné agentúry v rámci SPP zabezpečia **zavedenie vhodných postupov na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam a ich zisťovanie**. Certifikačné orgány každoročne posudzujú súlad platobných agentúr s akreditačnými kritériami vrátane zavedených opatrení na predchádzanie podvodom a ich zisťovanie.

Komisia monitoruje súlad platobných agentúr s akreditačnými kritériami posúdením výročných certifikačných správ, ktoré vypracovali certifikačné orgány, a vyhlásení riadiaceho subjektu, ktoré vypracovali vedúci platobných agentúr. V prípade zistení týkajúcich sa súladu s akreditačnými kritériami Komisia s cieľom chrániť rozpočet EÚ otvára šetrenie na účely overenia súladu.

Certifikačné orgány a Komisia prostredníctvom auditov navyše posudzujú systémy riadenia a kontroly členských štátov, ktoré musia byť zavedené na predchádzanie podvodom.

Úlohou úradu OLAF nie je posudzovať opatrenia členských štátov zamerané na predchádzanie podvodom v oblasti výdavkov SPP a boj proti nim, hoci niektoré iniciatívy v tomto smere sa môžu prijať ako súčasť prebiehajúcich alebo budúcich projektov strategickej analýzy.

Tretia zarážka: **Nástroj Arachne** sa poskytuje bezplatne orgánom členských štátov, ale nie je povinným nástrojom. Komisia nabádala a bude aj naďalej nabádať členské štáty k tomu, aby používali Arachne na identifikáciu potenciálnych rizík, a to aj prostredníctvom prezentácií a odbornej prípravy v členských štátoch. Ako Európsky dvor audítorov správne uviedol, nástroj bol v roku 2019 pilotným projektom, a preto sa neočakávalo, že sa do neho zapoja všetky členské štáty hneď od začiatku.

6.41. Návrhy Komisie na SPP po roku 2020 už od členských štátov vyžadujú, aby zlepšili **rozdelenie podpory príjmu**. Zahŕňa to požiadavku zamerať podporu príjmu pre skutočných poľnohospodárov, t. j. pre tých, ktorí si získavajú živobytie aktívnym poľnohospodárstvom.

Presné vymedzenie pojmov „skutočný poľnohospodár“, „oprávnený hektár“, minimálne „poľnohospodárske činnosti“ a „pôda, ktorú má poľnohospodár k dispozícii“ bude stanovené členskými štátmi s prihliadnutím na skutočné potreby a miestne špecifiká s ohľadom na vykonávanie, ako aj príslušnú jurisdikciu EÚ.

ZÁVER A ODPORÚČANIA

6.42. Komisia víta skutočnosť, že pri **veľkej väčšine platieb** v oblasti „Prírodné zdroje“ **sa nevyskytovali významné chyby**. Komisia takisto s uspokojením konštatuje, že celková miera chybovosti v kapitole, uvedená v prílohe 6.1, je pod prahovou hodnotou významnosti (1,9 %). Komisia takisto poznamenáva, že zistenie závažnej úrovne chybovosti, pokiaľ ide o rozvoj vidieka a trhové opatrenia, je v súlade so závermi vo výročnej správe o činnosti GR AGRI (pozri aj bod 6.32 o riziku pri platbách odhadovanom GR AGRI).

Odporúčania

6.43. Komisia zastáva názor, že **všetky odporúčania boli v plnej miere vykonané**. Odporúčanie poskytnúť usmernenia a šíriť osvedčené postupy sa v plnej miere vykonalo (napr. členským štátom dostupný je nástroj Arachne).

Odporúčanie 1

Komisia odporúčanie prijíma.

Komisia zastáva názor, že **analýza rizika podvodov je nepretržitý proces** založený na správach z vyšetřování úradu OLAF, na vlastnej auditorskej práci Komisie a na ďalších informáciách týkajúcich sa údajných prípadov podvodu. Od roku 2016 neboli zaznamenané žiadne významné zmeny v schémach podvodov, pokiaľ ide o oprávnenosť výdavkov z fondov SPP.

Nedávno zverejnené prípady údajných podvodov sa týkali osôb, ktoré získali plochy údajne nezákonným spôsobom a následne v súvislosti s nimi žiadali priamu pomoc zdanlivo správnym a zákonným postupom podľa nariadení o SPP. Náprava takéhoto konania je záležitosť právneho štátu v dotknutých členských štátoch.

Pokiaľ ide o vykonanie analýzy opatrení členských štátov na predchádzanie podvodom, Komisia poukazuje na opatrenia 37 až 42 akčného plánu, ktorý je pripojený k stratégii Komisie pre boj proti podvodom [COM(2019) 196 final].

Certifikačné orgány každoročne posudzujú súlad platobných agentúr s akreditačnými kritériami vrátane zavedených opatrení na predchádzanie podvodom a ich zisťovanie. Komisia monitoruje súlad platobných agentúr s akreditačnými kritériami posúdením výročných certifikačných správ, ktoré vypracovali certifikačné orgány, a vyhlásení riadiaceho subjektu, ktoré vypracovali vedúci platobných agentúr. V prípade zistení týkajúcich sa súladu s akreditačnými kritériami Komisia s cieľom chrániť rozpočet EÚ otvára šetrenie na účely overenia súladu.

Komisia neustále nabáda členské štáty k tomu, aby používali **nástroj Arachne** na identifikáciu potenciálnych rizík, a to aj prostredníctvom prezentácií a odbornej prípravy v členských štátoch.

ODPOVEDE KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2019

KAPITOLA 7 „BEZPEČNOSŤ A OBČIANSTVO“

SPRÁVNOSŤ TRANSAKCIÍ

Rámček 7.3 - Nadhodnotenie nákladov na platy zamestnancov

Komisia prijme primerané opatrenia.

PRESKÚMANIE ZLOŽIEK SYSTÉMOV VNÚTORNEJ KONTROLY

7.10. Komisia tomu rozumie tak, že bod 7.10 sa vzťahuje na nedostatky zistené zo strany EDA. Komisia zároveň väčšinu problémov, ktoré EDA spomína v rámci 7.4, identifikovala počas hodnotenia výročných kontrolných správ za rok 2018 a upozornila na ne príslušné vnútroštátne orgány, aby sa podobným problémom v budúcnosti vyhli.

Pozri aj odpoveď Komisie na rámček 7.4.

Rámček 7.1 - Nedostatky vo výročných kontrolných správach

Pokiaľ ide o nepresný výpočet a prezentáciu celkových a/alebo zvyškových chybovostí, Komisia poukazuje na to, že nepresnosti boli tento rok celkom mierne, a pritom išlo o prvý rok, kedy sa od auditorských orgánov žiadalo predložiť takéto informácie. Keďže zostatkové chybovosti v Nemecku a Taliansku vôbec nedosahovali prah významnosti, zistené chyby nemali vplyv na primeranosť stanoviska auditorských orgánov na účtovnú závierku, ani ho nezhoršili.

Komisia informovala príslušné auditorské orgány, že majú prijať primerané opatrenia, aby sa v budúcnosti podobným problémom vyhli.

7.11 Komisia poznamenáva, že vplyv, ktorý EDA uvádza v rámci 7.5, je potenciálny, a nedostatky sa vzťahujú len na niektoré kontroly vykonané v rámci niektorých projektov, ktoré, ako EDA uvádza v bode 7.10, nespochybnil závery/stanovisko auditorských orgánov.

ZÁVER A ODPORÚČANIA

Odporúčanie 7.1 – Pokrytie auditu

Komisia prijíma odporúčanie 7.1 a poskytne auditorským orgánom usmernenie, ako používať podvzorky a ako vypočítať pokrytie auditu s uplatnením podvzoriek.

Odporúčanie 7.2 – Výber vzorky

Komisia prijíma odporúčanie 7.2 a bude podobne ako v minulých rokoch, bude naďalej poskytovať usmernenia k výberu vzoriek a spätnú väzbu vnútroštátnym auditorským orgánom.

Odporúčanie 7.3 – Auditorský záznam

Komisia prijíma odporúčanie 7.3 a bude naďalej poskytovať usmernenia auditorským orgánom, najmä pokiaľ ide o dokumentáciu auditorskej práce.

KONEČNÉ ODPOVEDE KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2019

„PRÍSPEVOK K VÝROČNEJ SPRÁVE ZA ROK 2019 – KAPITOLA 8 – GLOBÁLNA EURÓPA“

SPRÁVNOSŤ TRANSAKCIÍ

8.6. V prípade jednej z jedenástich uvedených transakcií sa Komisia domnieva, že nedošlo k porušeniu platných pravidiel, a teda k vyčísliteľným chybám.

Rámček 8.1 – Chýbajúci systém na zaznamenávanie času

FPI

S cieľom **posilniť systém vnútornej kontroly regionálneho tímu FPI pre Blízky východ a severnú Afriku (RT)** sa prijímajú následné opatrenia vrátane: i) začatia úplného auditu predmetnej zmluvy; ii) zvýšenia počtu administratívnych kontrol vykonaných zo strany RT; iii) zvýšenia počtu finančných misií na mieste a iv) vykonania včasných kontrol *ex post*.

Regionálny tím takisto prijme opatrenia na operačnej úrovni: i) vedenie zasadnutí a informačných stretnutí s partnermi pre implementáciu; ii) zasielanie príslušných informácií o hospodárení s finančnými prostriedkami EÚ pri podpise zmlúv partnerom pre implementáciu; iii) zabezpečenie toho, že informácie uvedené vo vysvetľujúcich správach a informácie v rámci monitorujúcich misií zodpovedajú nákladom uvedeným vo finančných správach a iv) posilnenie svojho systému monitorovania treťou stranou.

Rámček 8.2 – Deklarovanie neoprávnených platieb DPH v rámci projektu

GR DEVCO

Všetky **náklady na DPH** súvisiace s touto dohodou sa uhradia Komisii.

VÝROČNÉ SPRÁVY O ČINNOSTI A ĎALŠIE MECHANIZMY RIADENIA

Štúdia o zvyškovej chybovosti GR NEAR za rok 2019

Rámček 8.5

Pre každú z týchto troch fáz poskytuje GR NEAR **dodávateľovi štúdie o zvyškovej chybovosti** celkový súbor ukončených zmlúv. Dodávateľ vykonáva kontrolu súboru vrátane preskúmania zistení, aby identifikoval transakcie týkajúce sa „starých“ zmlúv. Zmluvy sa považujú za staré, ak sa za posledných 8 rokov nevykonala žiadna činnosť a/alebo ak neprebiehala žiadna prevádzková ani kontrolná činnosť počas 5 rokov predchádzajúcich ukončeniu zmluvy. V týchto prípadoch je zmluva pred výberom vzorky vylúčená zo súboru.

„Staré“ zmluvy možno niekedy identifikovať až po výbere vzorky a sprístupnení kompletnej dokumentácie. V takých prípadoch sa príslušná transakcia **vo vzorke na určenie zvyškovej chybovosti (RER)** nahradí.

Pokiaľ ide o štúdiu o zvyškovej chybovosti za rok 2019, **termínmi** odvodenými na základe kritéria 8 rokov bez vykonania činnosti by boli: 31. december 2010 (1. fáza), 30. apríl 2011 (2. fáza) a 31. august 2011 (3. fáza).

8.14. Komisia nikdy nekvalifikovala **štúdiu o zvyškovej chybovosti** ako zákazku na uisťovacie služby ani audit. Štúdia slúži osobitnému účelu a **je postavená na osobitnom rámci vnútornej kontroly**.

Štúdia o zvyškovej chybovosti je dôležitým prvkom vyhlásenia generálneho riaditeľa o vierohodnosti, **nie je však jediným zdrojom na získanie uistenia, pokiaľ ide o rámec vnútornej kontroly GR NEAR** ako celok. Vychádza z veľkého počtu kontrol transakcií, celkovo z 365 transakcií.

Komisia sa domnieva, že oznámená zvyšková chybovosť za rok 2019 bola správna.

Metodika na určenie zvyškovej chybovosti zahŕňa kontroly **verejného obstarávania**, ktoré sa okrem iného týkajú zamietnutia uchádzačov, splnenia podmienok účasti a kritérií na vyhodnotenie ponúk v rámci prvej aj druhej úrovne verejného obstarávania, ako aj priameho zadávania zákaziek.

Pokiaľ ide o výzvy na predkladanie návrhov, v nariadení o rozpočtových pravidlách EÚ sa stanovuje rámec pre udeľovanie grantov v nadväznosti na takéto výzvy. Platné pravidlá poskytujú verejným obstarávateľom a povoluujúcim úradníkom značný priestor na flexibilné riadenie procesu.

Skúsenosti ukázali, že chyby vo výzvach na predkladanie návrhov nie sú vo všeobecnosti vyčísliteľné.

Na základe metodiky na určenie zvyškovej chybovosti, ak by sa takéto nevyčísliteľné chyby oznámili, nevypĺyvala by z toho žiadna pridaná hodnota z hľadiska celkového účelu štúdie, ktorým je meranie zvyškovej chybovosti.

8.15. Počet grantových transakcií zahrnutých do globálnej chybovosti sa už zvýšil v reakcii na odporúčanie Dvora audítorov uvedené v jeho výročnej správe za rok 2017.

Účelom tejto **dodatočnej vzorky v súvislosti s grantmi** je poskytnúť Komisii podporné informácie, ktoré dopĺňajú informácie týkajúce sa grantov poskytnuté hlavnou vzorkou. Toto poskytuje vedeniu možnosť rozhodnúť sa, či je v súvislosti s grantmi potrebná výhrada. Dodatočná vzorka 96 intervalov vzorky (predstavujúca 1/3 celého súboru v rámci štúdie o zvyškovej chybovosti) túto požiadavku spĺňa. Vyšší stupeň spoľahlivosti by si vyžadoval oveľa väčšiu vzorku (+88 transakcií pri stupni spoľahlivosti 95 %). To by podstatným spôsobom neprispelo k základnému cieľu, ktorý sa dosahuje zaradením dodatočnej vzorky v súvislosti s grantmi. Súčasný prístup reaguje na kľúčové priority, konkrétne na získavanie uistenia a zabezpečenie nákladovej efektívnosti kontrol.

8.16. Ako uviedol Dvor audítorov, v **štúdii GR NEAR o zvyškovej chybovosti za rok 2019** neboli uvedené žiadne odhady. V štúdii za rok 2018 boli 2 odhady z viac ako 400 transakcií.

Odhady sú súčasťou **metodiky na určenie zvyškovej chybovosti** už deväť rokov. V roku 2017 bola zavedená **riziková prirážka** s cieľom poskytnúť objektívny základ pre odhad chýb, ktorý neumožňuje manipuláciu zo strany dodávateľa alebo Komisie.

Vo veľmi malom počte prípadov, keď je nutný odhad, sa dodávateľ riadi **príručkou na vypracovanie štúdie o zvyškovej chybovosti**. Odhad je možné vykonať iba vtedy, ak nie je z logistických alebo právnych dôvodov poskytnutá dokumentácia. Vo všetkých ostatných prípadoch je vyčíslená chyba.

V prípadoch, keď existuje logistický alebo právny dôvod na vykonanie odhadu, uplatňuje sa prístup rizikovej prírážky, pričom za transakcie pripočítané k prevládajúcej miere chybovosti sa uplatňuje riziková prírážka 5 %. Pri absencii tejto rizikovej prírážky by sa chyba považovala za nevyčísliteľnú.

8.17. Komisia sa domnieva, že **nedošlo k prílišnému spoliehaniu sa na kontrolné práce ostatných audítorov**. Rozhodnutia v plnej alebo čiastočnej miere sa spoliehať na predchádzajúce kontroly sa prijímajú v odôvodnených prípadoch, pričom opakované vykonanie predchádzajúcich kontrolných prác, ktoré sa uskutočnili podľa platných odborných noriem a v relevantných prípadoch aj podľa medzinárodných auditorských štandardov, by bolo neprimerané a neúmerne kontrolnému cieľu štúdie o zvyškovej chybovosti.

Komisia poznamenáva, že počet transakcií, pri ktorých sa dodávateľ plne spoľahol na výsledky predchádzajúcich kontrol, v roku 2019 klesol.

Keď sa pri konkrétnej transakcii uplatní **plná miera spoliehania sa** na predchádzajúce kontroly, znamená to, že sa nevyžaduje žiadne testovanie vecnej správnosti transakcie. Všetky ostatné postupy sa však naďalej uplatňujú.

Dodávateľ vykoná určité kontroly s cieľom rozhodnúť, či sa bude úplne alebo čiastočne spoliehať na predchádzajúce práce. Tieto kontroly sú navrhnuté tak, aby identifikovali chyby, ktoré neboli zistené pri predchádzajúcich kontrolných prácach, na ktoré sa dodávateľ plánuje plne spoľahnúť.

Testy vykonávané v prípade **čiasťového spoliehania sa** sú rozsiahlejšie a zahŕňajú testovanie vecnej správnosti. Čiasťové a úplné spoliehanie sa nie je to isté. Komisia sa domnieva, že prílišnému spoliehaniu sa na kontrolné práce iných audítorov je potrebné sa vyhýbať a že v prípade štúdie o zvyškovej chybovosti za rok 2019 k takémuto prílišnému spoliehaniu sa nedošlo.

Ak sa neuplatní spoliehanie sa na kontrolnú prácu iných audítorov, ktorá sa považuje za spoľahlivú, príjemca sa tým podrobuje dvom auditom/overeniam v prípade tej istej transakcie.

Výročná správa o činnosti GR NEAR

8.21. Vo VŠČ za rok 2019 sa nenachádza veta, ktorá bola riadne zahrnutá do VŠČ za rok 2018: „Štúdia o zvyškovej chybovosti nie je auditom, ktorý poskytuje auditorské stanovisko. GR však dospelo k vlastným záverom zo správy audítora o vecných zisteniach. Audítori využívajú odborné spôsobilosti na základe konkrétnych dohodnutých postupov a na základe medzinárodných štandardov IFAC o súvisiacich službách (ISRS 4400).“ Táto veta sa zahrnie do budúcich VŠČ.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

Odporúčanie 8.1

Komisia toto odporúčanie prijíma.

Odporúčanie 8.2

Komisia toto odporúčanie neprijíma.

Účelom tejto **dodatovej vzorky v súvislosti s grantmi** je poskytnúť Komisii podporné informácie, ktoré dopĺňajú (a zlepšujú) informácie týkajúce sa grantov poskytnuté hlavnou vzorkou.

Vyšší stupeň spoľahlivosti by si vyžadoval oveľa väčšiu vzorku, s čím by sa spájalo zodpovedajúce zvýšenie nákladov, ale podstatným spôsobom by to neprispelo k prvoradému účelu zaradenia

dodatočnej vzorky v súvislosti s grantmi. Tento prístup rešpektuje aj zásadu nákladovej efektívnosti kontrol.

Odporúčanie 8.3

Komisia odporúčanie prijíma.

Komisia neustále posilňuje kontroly a do svojich **ročných akčných plánov** začleňuje nové opatrenia na predchádzanie opakujúcim sa chybám, ktoré sa týkajú jej činností.

ODPOVEDE EURÓPSKEHO PARLAMENTU NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2019

KAPITOLA 9: ADMINISTRATÍVA – OKRUH 5 VFR

Príloha 2

SPRÁVNOSŤ TRANSAKCIÍ

9.8. Parlament berie na vedomie pripomienku a v nadväznosti na zistenia Dvora audítorov opätovne preskúmal a riešil jednotlivé prípady: v jednom prípade prekvalifikoval výdavky ako nerefundovateľné; v prípade jednej transakcie sa Parlament rozhodol nezmeniť svoje stanovisko, pričom jedna ďalšia transakcia bola ďalej prešetrená a Parlament ju akceptoval na základe dodatočných objasnení a dôkazov, ktoré dostal od dotknutej politickej strany. Parlament však zdôrazňuje, že jeho administratíva je povoliujúcim útvárom pre vyplácanie grantu európskym politickým stranám, ale nezodpovedá za ich skutočné výdavky: platné pravidlá stanovujú metódu nepriameho riadenia založenú na prideľovaní príspevkov európskym politickým stranám. Za zákonnosť a správnosť transakcií zodpovedajú príjemcovia finančných prostriedkov. Parlament poskytuje usmernenia a vykonáva kontroly ex post na základe vzorky. Časť overovacej činnosti ex post sa zabezpečuje externe povereným externým audítorom.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

Odporúčania

9.21. Parlament zdôrazňuje, že politickým skupinám boli poskytnuté komplexné usmernenia a školenie, ale že odporúčanie bolo opätovne vložené z dôvodu podobných problémov v rámci európskej politickej strany. V tejto súvislosti Parlament rovnako poukazuje na to, že sa vynaložilo a vynakladá ďalšie úsilie s cieľom poskytovať európskym politickým stranám komplexné informácie a usmernenia k témam, v súvislosti s ktorými boli zistené problémy. Zatiaľ čo politické skupiny sú súčasťou inštitúcie EÚ, európske politické strany sú nezávislé organizácie s európskym štatútom, ktoré však čiastočne podliehajú vnútroštátnym pravidlám o neziskových organizáciách. Preto sa prijímajú ciele opatrenia na zlepšenie postupov týchto organizácií v oblasti výdavkov. Príručka o pridelených finančných prostriedkoch vrátane najlepších postupov pri ich implementácii sa pravidelne aktualizuje a poskytuje príjemcom. Osobitné otázky, ako je verejné obstarávanie, sa riešia aj v samostatných usmerneniach a na stretnutiach organizovaných so všetkými príjemcami.

**ODPOVEDE EURÓPSKEHO HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO VÝBORU NA
VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2019**

KAPITOLA 9: ADMINISTRATÍVA – OKRUH 5 VFR

PRÍLOHA

SPRÁVNOSŤ TRANSAKCIÍ

Odpoveď na pripomienky v bodoch 9.11 a 9.12:

„Európsky hospodársky a sociálny výbor súhlasí s pripomienkami Dvora audítorov.“

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

Odpoveď na odporúčanie k bodu 9.1:

„Európsky hospodársky a sociálny výbor berie na vedomie odporúčanie Dvora audítorov. Pri posúdení súladu s normami vnútornej kontroly za rok 2019 sa zdôraznila potreba vykonávať politiku týkajúcu sa citlivých funkcií a zaviesť proces riadenia rizík.

Plánované kroky:

- vymedzenie citlivých funkcií,
- kvalifikácia rizík na základe štandardizovaných ukazovateľov („varovné signály“),
- kvantifikácia rizík na základe celkového počtu varovných signálov spojených s určitou funkciou,
- zmiernenie rizík (vrátane vymedzenia kontrol potrebných na tento účel).

Prípravné činnosti (t. j. stanovenie metodiky a postup vymedzenia) sa začali v prvom polroku 2020 a nová politika by mala byť funkčná do roku 2021.“

**Výroční správa o aktivitách
financovaných z 8., 9., 10. a 11.
Európskeho rozvojového fondu
za rozpočtový rok 2019**

Obsah

	Strana
Všeobecný úvod	293
Kapitola I Finančné plnenie 8., 9., 10. a 11. ERF	296
Kapitola II Vyhlásenie EDA o vierohodnosti týkajúce sa ERF	299
Kapitola III Výkonnosť	319
Odpovede Európskej komisie	325

Obsah

	Body
Úvod	01 – 05
Stručný opis Európskych rozvojových fondov	02 – 05
Kapitola I – Finančné plnenie 8., 9., 10. a 11. ERF	06 – 09
Kapitola II – Vyhlásenie EDA o vierohodnosti týkajúce sa ERF	I. – 41
Vyhlásenie EDA o vierohodnosti týkajúce sa 8., 9., 10. a 11. ERF pre Európsky parlament a Radu – správa nezávislého audítora	I. – XXI.
Informácie na podporu vyhlásenia o vierohodnosti	10 – 41
Rozsah auditu a audítorský prístup	10 – 14
Spoľahlivosť účtovnej závierky	15
Správnosť transakcií	16 – 25
Výročná správa o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia	26 – 41
Záver a odporúčania	42 – 45
Záver	42 – 43
Odporúčania	44 – 45
Kapitola III – Výkonnosť	46 – 47
Prílohy	
Príloha I – Výsledky testovania transakcií ERF	
Príloha II – Platby ERF v roku 2019 podľa hlavných regiónov	
Príloha III – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní pre Európske rozvojové fondy	

Úvod

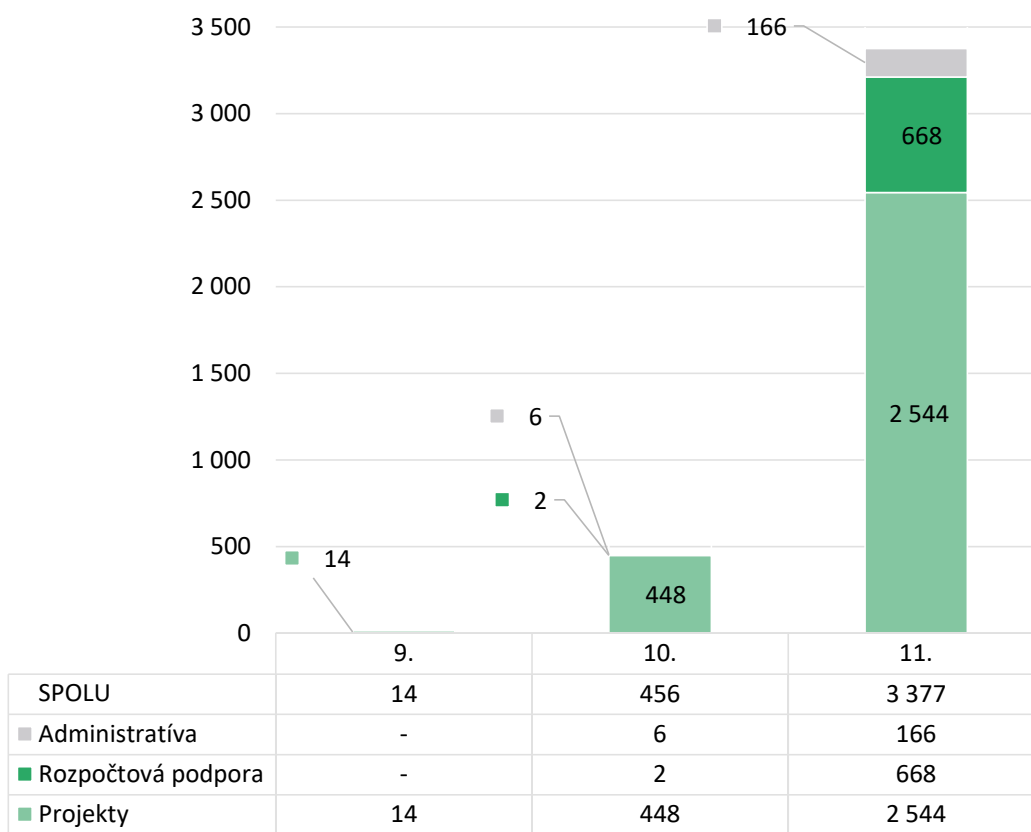
01 V tejto výročnej správe sú uvedené naše zistenia týkajúce sa 8., 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu (ERF). V **rámčeku 1** sa nachádza prehľad činností a výdavkov v tejto oblasti v roku 2019.

Rámček 1

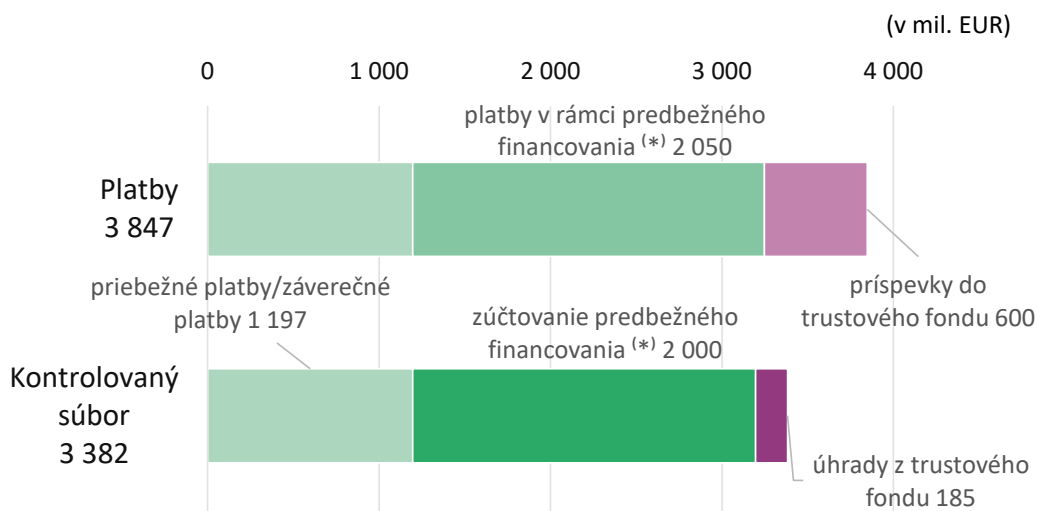
Európske rozvojové fondy – finančný prehľad za rok 2019

Platby z ERF podľa rozpočtového riadku a typu (mil. EUR)

(v mil. EUR)

Platby z ERF a kontrolovaný súbor

(*) V súlade s jednotnou definíciou príslušných transakcií (podrobnosti pozri v **prílohe 1.1** k výročnej správe EDA o plnení rozpočtu za rozpočtový rok 2019, bod 11).

Zdroj: Konsolidovaná účtovná zvierka 8., 9., 10. a 11. ERF za rok 2019.

Stručný opis Európskych rozvojových fondov

02 ERF sú od roku 1959 hlavným nástrojom poskytovania pomoci Európskej únii (EÚ) na rozvojovú spoluprácu africkým, karibským a tichomorským (AKT) štátom a zámorským krajinám a územiám (ZKÚ). *Dohoda o partnerstve*, podpísaná v Cotonou 23. júna 2000 na obdobie 20 rokov („dohoda z Cotonou“), je súčasným rámcom pre vzťahy EÚ s krajinami AKT a ZKÚ. Hlavným cieľom dohody je zmiernenie a napokon odstránenie chudoby.

03 ERF majú špecifický charakter:

- príspevky členských štátov sú založené na kvótach alebo „kľúčoch určujúcich výšku príspevku“, ktoré stanovujú vlády členských štátov zasadajúcich v Rade Európskej únie;
- spravuje ich Komisia, mimo rámca všeobecného rozpočtu EÚ, a Európska investičná banka (EIB);

- c) z dôvodu medzivládnej povahy ERF má Európsky parlament obmedzenejší vplyv na ich fungovanie ako pri nástrojoch rozvojovej spolupráce financovaných zo všeobecného rozpočtu EÚ konkrétne v tom, že nezasahuje do stanovovania a prideľovania zdrojov ERF. Európsky parlament je však stále orgánom *udeľujúcim absolutoriú*, s výnimkou investičného nástroja, ktorý riadi EIB, a preto nespadá do rozsahu nášho auditu^{1 2}.
- d) na ERF sa nevzťahuje zásada *ročnej platnosti rozpočtu*: dohody o ERF sa zvyčajne uzatvárajú na záväzné obdobie piatich až siedmich rokov a platby možno uhrádzať v priebehu omnoho dlhšieho obdobia.

04 ERF spravuje takmer výhradne Generálne riaditeľstvo Komisie pre medzinárodnú spoluprácu a rozvoj (GR DEVCO)³.

05 Výdavky, ktorými sa zaoberá táto správa, sú vynakladané prostredníctvom rôznych metód, ako sú zákazky na práce, tovar alebo služby, granty, rozpočtová podpora a programové odhady vykonávané v 79 krajinách.

¹ Pozri články 43, 48 – 50 a 58 nariadenia Rady (EÚ) č. 2015/323 z 2. marca 2015 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond (Ú. v. EÚ L 58, 3.3.2015, s. 17).

² V trojstrannej dohode uzatvorenej v roku 2012 medzi EIB, Komisiou a EDA (článok 134 nariadenia Rady (ES) č. 215/2008 z 18. februára 2008 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 10. ERF (Ú. v. EÚ L 78, 19.3.2008, s. 1), sa stanovujú pravidlá na vykonávanie auditu týchto operácií EDA. Na investičný nástroj sa nevzťahuje vyhlásenie EDA o vierohodnosti.

³ S výnimkou 1,14 % výdavkov ERF za rok 2019, ktoré spravuje Generálne riaditeľstvo pre humanitárnu pomoc a civilnú ochranu (GR ECHO).

Kapitola I – Finančné plnenie 8., 9., 10. a 11. ERF

06 Výška rozpočtových prostriedkov v 8. ERF (1995 – 2000) bola 12 840 mil. EUR, v 9. ERF (2000 – 2007) 13 800 mil. EUR a v 10. ERF (2008 – 2013) 22 682 mil. EUR.

07 Interná dohoda, na základe ktorej sa zriaďuje 11. ERF⁴ (2015 – 2020), nadobudla účinnosť 1. marca 2015. Od roku 2013 do roku 2015 boli finančné prostriedky viazané prostredníctvom *preklenovacieho nástroja*, aby sa zabezpečila kontinuita, kým nebude ratifikovaný 11. ERF. Celková výška prostriedkov v 11. ERF je 30 506 mil. EUR, z ktorých suma vo výške 29 089 mil. EUR je pridelená štátom AKT a suma vo výške 1 052,5 mil. EUR ZKÚ na administratívne náklady.

08 V *rámčeku 2* sú uvedené údaje o využívaní ERF v roku 2019 aj kumulatívne.

⁴ Ú. v. EÚ L 210, 6.8.2013, s. 1.

Rámček 2

Využívanie zdrojov ERF k 31. decembru 2019

	Stav na konci roku 2018		Plnenie rozpočtu v rozpočtovom roku 2019 (čisté sumy) ⁶					Stav na konci roku 2019					
	Spolu	Miera plnenia ²	8. ERF ³	9. ERF ³	10. ERF	11. ERF ³	Spolu	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu	Miera plnenia ²
A – ZDROJE¹	76 739		-1	-42	7	-139	-175	10 377	15 348	21 430	29 608	76 763	
B – VYUŽITIE													
1. Rámcové záväzky ⁴	69 998	91 %	-2	-22	183	3 153	3 311	10 375	15 335	21 088	26 511	73 309	96 %
2. Individuálne záväzky ⁵	64 182	84 %	-1	-4	-51	3 557	3 501	10 374	15 302	20 310	21 697	67 683	88 %
3. Platby	53 567	70 %	0	14	456	3 377	3 847	10 375	15 201	19 285	12 553	57 414	75 %
C – Neuhradené platby (B1-B3)	16 432	21 %						0	134	1 803	13 959	15 896	21 %
D – Disponibilný zostatok (A-B1)	6 741	9 %						2	12	342	3 097	3 454	4 %

¹ Vráťane počiatočných pridelených prostriedkov do 8., 9., 10. a 11. ERF, spolufinancovania, úroku, ostatných zdrojov a prevodov z predchádzajúcich ERF.

² Ako percento zdrojov.

³ Záporné sumy zodpovedajú zrušeniu záväzkov.

⁴ Rámcové záväzky sa týkajú rozhodnutí o financovaní.

⁵ Individuálne záväzky sa vzťahujú na jednotlivé zákazky.

⁶ Čisté záväzky po zrušení záväzkov. Čisté platby po spätnom získaní súm.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej účtovnej závierky 8., 9., 10. a 11. ERF za rok 2019. Predložené údaje nezahŕňajú časť ERF, ktorú spravuje EIB.

09 GR DEVCO si každý rok stanovuje kľúčové ukazovatele výkonnosti (KPI) v oblasti správneho finančného riadenia a efektívneho využívania zdrojov. Z týchto ukazovateľov vyplýva, že v roku 2019 GR DEVCO dosiahlo svoje ciele týkajúce sa zníženia starého *predbežného financovania* a nevyčerpaných záväzkov o 25 % a zmlúv s uplynutou platnosťou o 15 % (pozri [rámček 3](#)). Oba tieto ciele boli stanovené ako celkový cieľ pre celú oblasť zodpovednosti GR DEVCO a ako osobitný cieľ ERF.

Rámček 3

KPI týkajúce sa znižovania starého predbežného financovania, starých nevyčerpaných záväzkov a starých zmlúv s uplynutou platnosťou

GR DEVCO prekročilo svoj cieľ v roku 2019, keď znížilo objem starého predbežného financovania o 37 % za ERF (40 % v rámci celej jeho oblasti zodpovednosti) a objem starých nevyčerpaných záväzkov o 36 % (35 % v rámci celej jeho oblasti zodpovednosti). Na rok 2020 sa rozhodlo stanoviť nový cieľ pre tieto dva kľúčové ukazovatele výkonnosti v súlade s jeho stále sa zlepšujúcou výkonnosťou.

GR DEVCO splnilo aj svoj celkový cieľ kľúčových ukazovateľov výkonnosti nemať v systéme stále otvorených viac než 15 % zmlúv s uplynutou platnosťou, pričom v prípade ERF dosiahlo o niečo viac než 15 % a v celej jeho oblasti zodpovednosti 13 %. Kľúčové ukazovatele výkonnosti ERF sa zlepšili oproti roku 2018 (17 %) a 2017 (19 %) v dôsledku nových postupov zavedených v septembri 2017.

Kapitola II – Vyhlásenie EDA o vierohodnosti týkajúce sa ERF

Vyhlásenie EDA o vierohodnosti týkajúce sa 8., 9., 10. a 11. ERF pre Európsky parlament a Radu – správa nezávislého audítora

Stanovisko

I. Kontrolovali sme:

- a) ročnú účtovnú závierku 8., 9., 10. a 11. ERF za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2019, ktorá pozostáva z výkazu finančných výsledkov, výkazu peňažných tokov, výkazu zmien čistých aktív a správy o finančnom hospodárení a ktorá bola schválená Komisiou 16. júna 2020;
- b) zákonnosť a správnosť príslušných transakcií, ktorých finančné riadenie patrí do právomoci Komisie⁵.

Spoľahlivosť účtovnej závierky

Stanovisko k spoľahlivosti účtovnej závierky

II. Zastávame názor, že ročná účtovná závierka 8., 9., 10. a 11. ERF za rok končiaci sa 31. decembra 2019 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu ERF k 31. decembru 2019, ako aj výsledky transakcií, peňažné toky a zmeny čistých aktív za príslušný rozpočtový rok v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na ERF, a účtovnými pravidlami vychádzajúcimi z medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor.

⁵ V súlade s článkami 43, 48 až 50 a 58 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. ERF, sa toto vyhlásenie o vierohodnosti nevzťahuje na zdroje ERF, ktoré spravuje EIB.

Zákonnosť a správnosť príslušných transakcií

Príjmy

Stanovisko k zákonnosti a správnosti príjmov

III. Zastávame názor, že príslušné príjmy zaznamenané v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2019 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne.

Výdavky

Záporný výrok k zákonnosti a správnosti výdavkov

IV. Zastávame názor, že vzhľadom na dôležitosť skutočnosti opísanej v bode týkajúcom sa základu pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti výdavkov sú výdavky schválené v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2019 významne ovplyvnené chybami.

Základ pre vyjadrenie stanoviska

V. Audit sme vykonali v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi (ISA) a etickým kódexom IFAC a medzinárodnými štandardmi najvyšších kontrolných inštitúcií INTOSAI (ISSAI). Naše povinnosti vyplývajúce z týchto štandardov a kódov sú podrobnejšie opísané v časti tejto správy týkajúcej sa zodpovednosti audítora. Splnili sme tiež požiadavky nezávislosti a etické povinnosti v súlade s etickým kódexom účtovných odborníkov, ktorý vydala Medzinárodná rada pre etické štandardy pre účtovníkov. Sme presvedčení, že sme získali dostatočné a primerané audítorské dôkazy na vyjadrenie stanoviska.

Základ pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti výdavkov

VI. Výdavky zaznamenané v roku 2019 v rámci 8., 9., 10. a 11. ERF sú významne ovplyvnené chybami. Naš *odhad chybovosti* výdavkov schválených v účtovnej závierke predstavuje 3,5 %.

Hlavné záležitosti týkajúce sa auditu

VII. Hlavnými záležitosťami týkajúcimi sa auditu sú tie, ktoré sme podľa nášho odborného úsudku považovali za najvýznamnejšie v rámci nášho auditu finančných výkazov za príslušné obdobie. Týmto záležitosťami sme sa venovali v kontexte nášho auditu finančných výkazov ako celku, ako aj pri formulovaní nášho stanoviska k nim, no k týmto záležitosťami nevyjadrujeme osobitné stanovisko.

Časovo rozlíšené náklady

VIII. Posudzovali sme časovo rozlíšené náklady uvedené v účtovnej závierke (pozri poznámku 2.8), ktoré sú vo veľkej miere predmetom odhadu. Na konci roka 2019 Komisia odhadovala, že oprávnené výdavky, ktoré vznikli, ale prijímatelia ich ešte nevykázali, predstavovali 5 074 mil. EUR (na konci roka 2018: 5 133 mil. EUR).

IX. Preskúmali sme výpočet týchto odhadov výdavkov budúcich období a preverili vzorku 30 jednotlivých zmlúv s cieľom posúdiť riziko nesprávnosti súm časového rozlíšenia. Na základe vykonanej práce sme dospeli k záveru, že časovo rozlíšené náklady v konečnej účtovnej závierke boli primerané.

Možný dosah vystúpenia Spojeného kráľovstva z Európskej únie na účtovnú závierku ERF za rok 2019

X. Dňa 29. marca 2017 Spojené kráľovstvo oficiálne oznámilo Európskej rade svoje rozhodnutie vystúpiť z EÚ. Dňa 12. novembra 2019 Komisia zverejnila dohodu o vystúpení, v ktorej sa stanovuje mechanizmus na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie. Uvádza sa v nej, že Spojené kráľovstvo zostane zmluvnou stranou ERF až do uzavretia 11. ERF a všetkých predchádzajúcich neuzavretých ERF a prevezme rovnaké záväzky ako členské štáty podľa vnútornej dohody, ktorou bol 11. ERF zriadený, ako aj záväzky plynúce z predchádzajúcich ERF až do ich uzavretia.

XI. V dohode o vystúpení sa tiež uvádza, že ak sumy z projektov 10. ERF alebo predchádzajúcich ERF neboli viazané alebo bola zrušená ich viazanosť k dátumu, kedy táto dohoda nadobudne účinnosť, podiel Spojeného kráľovstva na týchto sumách nebude znovu použitý. To isté platí o podiele Spojeného kráľovstva na finančných prostriedkoch 11. ERF, ktoré nebudú viazané alebo ktorých viazanosť bola zrušená po 31. decembri 2020.

XII. Na základe toho nie je vykázaný žiadny finančný vplyv na účtovnú závierku ERF za rok 2019. Dospeli sme k záveru, že účtovná závierka ERF k 31. decembru 2019 správne odráža stav procesu vystúpenia k danému dátumu.

Zodpovednosť vedenia

XIII. V súlade s článkami 310 až 325 ZFEÚ a s nariadením o rozpočtových pravidlách pre 11. ERF vedenie zodpovedá za vyhotovenie a predloženie ročnej účtovnej závierky ERF na základe medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor a za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií. Táto zodpovednosť zahŕňa návrh, zavedenie a udržiavanie vnútorných kontrol relevantných pre zostavenie a predloženie finančných výkazov, v ktorých sa nenachádzajú významné nesprávnosti v dôsledku podvodu alebo chyby. Komisia

nesie konečnú zodpovednosť za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií účtovnej závierky ERF.

XIV. Pri vyhotovovaní účtovnej závierky ERF je Komisia zodpovedná za posúdenie schopnosti ERF zabezpečiť nepretržitosť činnosti, za zverejnenie všetkých relevantných záležitostí a za používanie účtovníctva založeného na predpoklade nepretržitosti činnosti, ak nezamýšľa účtovnú jednotku zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo nemá inú reálnu možnosť, ako to uskutočniť.

XV. Komisia zodpovedá za dohľad nad postupom finančného výkazníctva ERF.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky ERF a príslušných transakcií

XVI. Naším cieľom je získať primerané uistenie o tom, či sa v účtovnej závierke ERF nenachádzajú významné nesprávnosti a či sú príslušné transakcie zákonné a správne, a na základe nášho auditu poskytnúť Európskemu parlamentu a Rade vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a správnosti príslušných transakcií. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, nie je však zárukou, že sa pri audite odhalia všetky významné nesprávnosti či porušenie pravidiel. Môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak možno odôvodnene očakávať, že by jednotlivito alebo súhrnne ovplyvnili ekonomické rozhodnutia prijaté na základe tejto účtovnej závierky ERF.

XVII. V súlade s ISA a ISSAI počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame kritické myslenie. Ďalej:

- určujeme a posudzujeme riziká významných nesprávností v účtovnej závierke ERF, ako i riziko významného nesúladu príslušných transakcií s požiadavkami právneho rámca ERF, či už z dôvodu podvodu alebo chyby. Navrhujeme a vykonávame audítorské postupy, ktoré na tieto riziká reagujú, a získavame audítorské dôkazy, ktoré predstavujú dostatočný a primeraný základ na vyjadrenie stanoviska. Prípady významných nesprávností alebo porušenia pravidiel vyplývajúce z podvodu sa zisťujú ťažšie ako prípady, ktoré vznikli v dôsledku chýb, pretože podvod môže zahŕňať kolúziu, falšovanie, úmyselné opomenutie, skresľovanie skutočností alebo obchádzanie vnútornej kontroly. V takýchto prípadoch je preto riziko, že sa neodhalia, vyššie.
- rozumieme vnútornej kontrole, ktorá je relevantná pre audit, s cieľom navrhnúť vhodné audítorské postupy, nie však na účel vyjadrenia stanoviska k účinnosti vnútornej kontroly,

- hodnotíme primeranosť účtovných postupov uplatnených vedením a primeranosť účtovných odhadov vedenia a súvisiacich zverejnených informácií,
- vyslovujeme záver o tom, či vedenie vhodne uplatnilo účtovníctvo založené na predpoklade nepretržitosti činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov o tom, či existuje významná neistota týkajúca sa udalostí alebo podmienok, ktoré môžu vyvolať závažnú pochybnosť o schopnosti ERF naďalej nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že takáto významná neistota existuje, sme povinní v našej audítorskej správe upozorniť na príslušné informácie zverejnené v účtovnej závierke ERF alebo ak tieto informácie nie sú dostatočné, vyjadriť modifikované stanovisko. Naše závery sa zakladajú na audítorských dôkazoch získaných do dátumu našej správy. Budúce udalosti či podmienky však môžu viesť k tomu, že účtovná jednotka už nebude ďalej nepretržite pokračovať v činnosti.
- hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah ročnej účtovnej závierky, vrátane všetkých zverejnených informácií, a posudzujeme, či ročná účtovná závierka verne odráža príslušné transakcie a udalosti.

XVIII. S vedením komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a načasovaní auditu a o významných kontrolných zisteniach vrátane zistení o prípadných závažných nedostatkoch vo vnútornej kontrole.

XIX. V súvislosti s príjmami preverujeme všetky príspevky členských štátov a vzorku ďalších druhov príjmových transakcií.

XX. V súvislosti s výdavkami preverujeme platobné transakcie v okamihu, keď výdavky vznikli, boli zaznamenané a prijaté. Toto preskúmanie sa vzťahuje na všetky kategórie platieb okrem záloh v momente, keď sa uhrádzajú. Zálohové platby sa skúmajú, keď *príjemca* prostriedkov poskytol dôkazy o ich riadnom využití a príslušná inštitúcia alebo orgán tieto dôkazy schválili zúčtovaním zálohovej platby, k čomu môže dôjsť až v nasledujúcom roku.

XXI. Zo záležitostí prediskutovaných s Komisiou určíme tie, ktoré boli pre audit účtovnej závierky ERF za bežné obdobie najvýznamnejšie, a predstavujú teda hlavné záležitosti týkajúce sa auditu. Tieto skutočnosti opisujeme v správe, ak zákon alebo právny predpis nezakazuje tieto skutočnosti zverejniť alebo keď v mimoriadne ojedinelých prípadoch určíme, že daná skutočnosť by nemala byť zverejnená v našej správe, pretože možno reálne predpokladať, že negatívne dôsledky tohto kroku prevážia nad výhodami zverejnenia pre verejný záujem.

20. júla 2020

Klaus-Heiner LEHNE
predseda

Európsky dvor audítorov
12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Informácie na podporu vyhlásenia o vierohodnosti

Rozsah auditu a audítorský prístup

10 V **prílohe 1.1** k výročnej správe EDA o plnení rozpočtu za rok 2019 sa stanovuje náš audítorský prístup a metódy, ktoré sa vzťahujú aj na audit ERF.

11 Naše pripomienky k spoľahlivosti účtovnej závierky ERF sú založené na finančných výkazoch⁶ 8., 9., 10. a 11. ERF schválených Komisiou⁷, ktoré sme prijali spolu s vyhlásením účtovníka dňa 26. júna 2020. Testovali sme sumy a zverejnené údaje a posudzovali sme uplatnené účtovné zásady, ako aj podstatné odhady, ktoré uskutočnila Komisia, a celkovú prezentáciu účtovnej závierky.

⁶ Pozri článok 39 nariadenia (EÚ) 2018/1877.

⁷ V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách pre ERF; pozri článok 38 nariadenia (EÚ) 2018/1877.

12 Na účely auditu správnosti transakcií sme preskúmali vzorku 126 transakcií, ktorá má byť reprezentatívnou vzorkou celého radu výdavkov v rámci ERF. Tvorilo ju 17 platieb týkajúcich sa trustového fondu Bêkou a núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku, 89 transakcií schválených 19 delegáciami EÚ⁸ a 20 platieb schválených ústredím Komisie⁹. Vzhľadom na to, že na časť nášho kontrolovaného súboru sa vzťahovala štúdia o *zvyškovej chybovosti* (RER) GR DEVCO za rok 2019¹⁰, do našej vzorky sme zahrnuli ďalších 14 transakcií, na ktoré sme po úprave uplatnili výsledky¹¹ tejto štúdie. Celková veľkosť vzorky bola teda 140 transakcií, čo je v súlade s našim modelom miery istoty. Ak sme v transakciách zistili chyby, analyzovali sme príslušné systémy, aby sme identifikovali nedostatky.

⁸ Barbados, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Čad, Pobrežie Slonoviny, Kongo (Brazzaville), Kongo (Kinshasa), Dominikánska republika, Etiópia, Guinea, Haiti, Mauritánia, Mozambik, Nigéria, Rwanda, Sierra Leone, Tanzánia a Togo.

⁹ GR DEVCO: 124 platieb; ECHO: 2 platby na humanitárnu pomoc.

¹⁰ GR DEVCO každý rok zadáva vypracovanie štúdie o zvyškovej chybovosti s cieľom odhadnúť mieru chýb, ktoré unikli všetkým riadiacim kontrolám, ktoré majú chybám predchádzať, odhaľovať a opraviť ich v celej jeho oblasti zodpovednosti. Štúdia o zvyškovej chybovosti nie je zákazkou na uisťovacie služby alebo auditom. Vychádza z metodiky a príručky k zvyškovej chybovosti, ktoré poskytlo GR DEVCO.

¹¹ Na základe našich preskúmaní štúdií o zvyškovej chybovosti sme zistili, že v porovnaní s našou auditorskou prácou sa v príslušnej metodike predpokladá omnoho menej kontrol na mieste a menší rozsah preskúmania postupov verejného obstarávania. Rovnako ako minulý rok sme preto upravili výsledky štúdie o zvyškovej chybovosti tak, aby v nich bola zohľadnená miera nedodržiavania pravidiel verejného obstarávania. Základom tejto úpravy boli naše zistenia z DAS za roky 2014 – 2018 za oblasť ERF a naše testovanie transakcií vybraných zo štúdií o zvyškovej chybovosti z predchádzajúcich rokov (pozri bod [25](#) a [rámček 6](#)).

Fotografia 1 – Audítorská návšteva pri kontrole výstavby mosta v Sierra Leone

Zdroj: EDA.

13 Za rok 2019 sme preskúmali aj:

- a) príspevky všetkých členských štátov a vzorku ďalších typov príjmových transakcií, ako sú príspevky spolufinancovania iných krajín;
- b) niektoré systémy používané v GR DEVCO a delegáciách EÚ, a to najmä: i) *ex ante* kontroly vykonané zamestnancami Komisie, externými audítormi (najatými Komisiou alebo prijímateľmi) alebo orgánmi dohľadu pred uhradením platieb, ii) monitorovanie a dohľad, najmä následnú kontrolu externých auditov a štúdie o zvyškovej chybovosti uvedenej vyššie;
- c) spoľahlivosť informácií o správnosti vo výročnej správe o činnosti (VSČ) GR DEVCO, jednotnosť metód na odhad súm vystavených riziku, budúcich opráv a vymožených súm a ich začlenenie do výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR);
- d) kontrolu prijatia opatrení na základe našich predchádzajúcich odporúčaní.

14 Ako je uvedené v bode **04**, GR DEVCO vykonáva väčšinu nástrojov vonkajšej pomoci financovaných zo všeobecného rozpočtu EÚ a z ERF. Naše pripomienky týkajúce sa systémov, spoľahlivosti VSČ a vyhlásenia generálneho riaditeľa za rok 2019 sa vzťahujú na celú oblasť zodpovednosti GR DEVCO.

Spoľahlivosť účtovnej závierky

15 Pri audite sme zistili, že účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami.

Správnosť transakcií

Príjmy

16 Príjmové transakcie neboli ovplyvnené významnou chybovosťou.

Výdavky

17 Prehľad výsledkov testovania transakcií je uvedený v **prílohe I**. Zo 126 preskúmaných transakcií bolo 37 (29 %) ovplyvnených chybami. Na základe 28 chýb, ktoré sme vyčíslili, a upravených výsledkov štúdie o zvyškovej chybovosti za rok 2019 (pozri bod **12**), odhadujeme chybovosť na 3,5 %¹². V **rámčeku 4** je uvedený prehľad nami odhadovanej chybovosti za rok 2019 podľa typu chyby.

¹² Náš výpočet chybovosti je založený na reprezentatívnej vzorke. Uvedený údaj predstavuje najlepší odhad. Sme na 95 % presvedčení, že odhadovaná chybovosť v celkovom súbore je v rozmedzí od 2,1 % do 4,9 % (spodná a horná hranica chybovosti).

Rámček 4

Prehľad odhadovanej chybovosti podľa typu chyby

Zdroj: EDA.

18 V **rámčeku 5** sú uvedené príklady vyčísliteľných chýb, tiež podľa typov chýb.

Rámček 5

Príklady vyčísliteľných chýb

a) Výdavky, ktoré nevznikli: záväzky predložené ako výdavky

Komisia uzavrela s jednou medzinárodnou organizáciou dohodu o delegovaní týkajúcu sa projektu rozvoja regionálneho súkromného sektora v oblasti Karibiku. Celková hodnota zmluvy bola 27,2 mil. EUR, príspevok EÚ bol 23,9 mil. EUR. Pri preskúmaní rozdelenia výdavkov, ktoré boli pripojené k finančnej správe, sme zaznamenali, že vykázané sumy nezodpovedali príslušnému účtovaniu všetkých rozpočtových riadkov. Vykázané náklady boli o 2,3 mil. EUR vyššie ako skutočne vzniknuté náklady v danom období. Väčšina tohto rozdielu bola výsledkom toho, že prijímateľ predložil sumy viazané na budúce výdavky ako výdavky, ktoré už vznikli, pričom zvyšok vyplýval z rôznych úprav.

b) Výdavky, ktoré nevznikli: vykázané výdavky vypočítané nesprávne

Komisia schválila zmluvu na práce so súkromnou spoločnosťou na posilnenie a rozšírenie elektrickej siete na Pobreží Slonoviny. Celková hodnota zmluvy bola 5,4 mil. EUR, úplne pokrytá príspevkom EÚ. Priebežné platby na základe tejto zmluvy boli založené na skutočných meraniach, ktoré vykázal zmluvný dodávateľ a ktoré overil orgán dohľadu nad zákazkou. Vykonal sme vlastné skutočné merania na mieste pre jednu konkrétnu položku: výkop zákopov v celkovej vykázananej hodnote 28 361 EUR. Naše skutočné merania preukázali, že suma vykázaná pre túto položku bola nadhodnotená o 14 780 EUR (52 %). Bolo to spôsobené administratívnou chybou vo výkazníctve. Orgán dohľadu zaznamenal túto chybu v septembri 2019, chyba však nebola opravená v okamžiku, keď bola zistená.

c) Závažné porušenie pravidiel verejného obstarávania: neodôvodnené rozhodnutie prijaté komisiou pre vyhodnotenie ponúk

Komisia uzavrela s jednou mimovládnu organizáciou (MVO) dohodu o grante na realizáciu sanitárneho projektu v Konžskej demokratickej republike. Celková hodnota zmluvy bola 12,2 mil. EUR, maximálny príspevok EÚ bol stanovený na 11,7 mil. EUR. Preskúmali sme platby na výstavbu miestneho zdravotného strediska s celkovou zmluvnou hodnotou 124 758 EUR pre príslušnú časť. MVO vyhlásila verejnú súťaž a vyhodnotila prijaté ponuky podľa technických a finančných kritérií. Víťazná ponuka nebola ponuka s najvyšším počtom bodov, ktorá splnila všetky výberové kritériá uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, ale ponuka s tretím najvyšším počtom bodov. Hoci existovali nástroje na úpravu postupov verejného obstarávania podľa situácie na mieste v partnerskej krajine, mimovládna organizácia sa rozhodla pre štandardný postup. Komisia pre vyhodnotenie ponúk uplatnila dodatočné kritérium, ktoré nebolo uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, o ktorom teda uchádzači nemohli vedieť.

d) Iné typy chýb: mimoriadne vysoké mzdové náklady

Komisia uzavrela dohodu o grante s miestnym orgánom na rozvoj chráneného územia v Tanzánii. Celková hodnota zmluvy bola 2,3 mil. EUR, príspevok EÚ bol 1,8 mil. EUR. Preskúmali sme platy miestnych zamestnancov, ktoré boli účtované na projekt, a zaznamenali sme, že boli výrazne vyššie ako pred začiatkom financovania zo strany EÚ. Systémami vnútornej kontroly Komisie sa odhalila a pred auditom opravila len časť týchto neoprávnených výdavkov.

19 V rámci vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2019 sme naplánovali audítorskú návštevu Burundi. Naši audítori požiadali o víza veľvyslanectvo Burundi v Bruseli šesť týždňov pred plánovaným odchodom (vydanie víz zvyčajne trvá tri týždne). Napriek niekoľkým pokusom kontaktovať veľvyslanectvo sme víza do dátumu odchodu nedostali. Nepriaznivo to ovplyvnilo plánovanie a vykonanie našej audítorskej práce. Napríklad sme nemohli skontrolovať projekty na mieste, aby sme posúdili reálnu situáciu priamo na mieste a museli sme obmedziť našu audítorskú prácu na administratívnu previerku. Na krajiny, ktoré využívajú finančné prostriedky EÚ, sa vzťahujú určité povinnosti, medzi ktoré patrí umožnenie kontrol dokumentov a kontrol na mieste. V Zmluve o fungovaní Európskej únie¹³ sa stanovuje právo EDA na audit projektov v krajinách, v ktorých sa vykonávajú, a v zmluvách na jednotlivé projekty sa poskytujú ďalšie podrobnejšie informácie o tomto práve. Plná podpora Komisie je nevyhnutná na to, aby sme mohli vykonávať naše audity.

20 Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch Komisia a jej partneri pre implementáciu urobili viac chýb v transakciách týkajúcich sa *programových odhadov, grantov a dohôd o príspevku* uzatvorených s medzinárodnými organizáciami a *dohôd o delegovaní* uzatvorených s agentúrami členských štátov EÚ pre spoluprácu ako pri iných formách podpory (napr. týkajúcich sa zákaziek na práce, tovar alebo služby). Zo 65 kontrolovaných transakcií tohto typu, ktoré sme preskúmali, bolo 25 (38 %) ovplyvnených vyčísliteľnými chybami, čo predstavovalo 71,7 % odhadovanej chybovosti.

21 V deviatich prípadoch vyčísliteľnej chyby a šiestich prípadoch nevyčísliteľnej chyby mala Komisia dostatok informácií, aby predišla chybám alebo ich odhalila a opravila pred schválením výdavkov. Ak by Komisia všetky tieto informácie, ktoré mala k dispozícii, riadne využila, odhadovaná chybovosť by bola o 1,4 percentuálneho bodu nižšia. Našli sme ďalšie štyri transakcie obsahujúce chyby, ktoré externí audítori a orgány dohľadu mali odhaliť. Tieto chyby sa na odhadovanej chybovosti podieľali vo výške 0,4 percentuálneho bodu.

¹³ Článok 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie: „Audit je založený na účtovných záznamoch, ak je to nevyhnutné, vykonáva sa priamo na mieste v iných orgánoch Únie, v priestoroch akéhokoľvek orgánu alebo úradu alebo agentúry, ktoré spravujú príjmy alebo výdavky v mene Únie a v členských štátoch, vrátane priestorov akejkoľvek právnickej alebo fyzickej osoby platenej z rozpočtu.“

22 Okrem toho bolo päť transakcií obsahujúcich vyčísliteľnú chybu¹⁴ predmetom auditu alebo overovania výdavkov. Na základe informácií, ktoré sme získali z auditorských správ alebo správ z overovania o skutočne vykonanej práci, sme nemohli posúdiť, či bolo možné chyby odhaliť a opraviť prostredníctvom týchto *ex ante* kontrol¹⁵.

23 Systém kontroly GR DEVCO je založený na *ex ante* kontrolách¹⁶. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch frekvencia zistených chýb, vrátane chýb v konečných výkazoch nákladov, ktoré boli predtým predmetom *ex ante* vonkajších auditov a overovania výdavkov, poukazuje na nedostatky v týchto kontrolách.

24 V dvoch oblastiach preskúmané transakcie neobsahovali žiadne chyby. Išlo o rozpočtovú podporu (sedem kontrolovaných transakcií) a transakcie, v ktorých sa uplatnil „konceptuálny prístup“ pri projektoch s viacerými darcami, ktoré vykonávajú medzinárodné organizácie (13 kontrolovaných transakcií). Podrobné informácie o povahe týchto oblastí sa nachádzajú v bodoch 8.7 – 8.10 kapitoly 8 výročnej správy EDA o plnení rozpočtu za rok 2019.

25 V našich výročných správach za rok 2017 a 2018 sme informovali o obmedzeniach metodiky GR DEVCO pre štúdie o zvyškovej chybovosti (pozri tiež body 30 – 35). V dôsledku toho sme na účely našich vyhlásení o vierohodnosti za roky 2018 a 2019 vykonali dodatočné kontroly v oblastiach, v ktorých sme zistili takéto obmedzenia. Účelom tejto dodatočnej práce bolo posúdiť dosah obmedzení a upraviť výsledky štúdie o zvyškovej chybovosti rozšírením o ďalších 14 transakcií v našej vzorke (pozri bod 12 a poznámku pod čiarou¹⁰). Náhodne sme vybrali 28 transakcií z predchádzajúcich štúdií o zvyškovej chybovosti – v priemere dve transakcie na jednu navštívenú delegáciu EÚ. V **rámčeku 6** je uvedený príklad výsledkov tejto práce.

¹⁴ Tieto chyby prispeli k odhadovanej chybovosti 0,67 percentuálnymi bodmi.

¹⁵ Správy sa netýkajú 100 % vykázaných výdavkov, ani neobsahujú dostatočné podrobnosti na potvrdenie toho, či položky, ktoré sme identifikovali ako chyby, boli súčasťou ich vzorky.

¹⁶ Celý systém kontrol tvoria *ex ante* a *ex post* kontroly. V rámci *ex ante* kontrol sa posudzuje oprávnenosť výdavkov pred uzatvorením zmluvy a pred schválením výdavkov, zatiaľ čo *ex post* kontroly sa uskutočňujú po schválení výdavkov. Napríklad externý audit možno vykonať buď *ex ante* (pred prijatím platby) alebo *ex post* (po dokončení projektu). Oba typy môžu viesť k vymáhaniu finančných prostriedkov vyplatených prijímateľovi. V prípade *ex ante* kontrol sa takéto späťne získané sumy týkajú vyplateného predbežného financovania.

Rámček 6

Príklad chyby zistenej v transakciách v rámci zvyškovej chybovosti

Neprimerané kontroly postupov zadávania zákazky

V rámci štúdie o zvyškovej chybovosti z roku 2017 zmluvný dodávateľ vykonal kontroly v súvislosti so zmluvou o grante, ktorá bola vykonávaná na Jamajke, pričom v transakcii nevykázal žiadnu chybu. Zmluvný dodávateľ však nepreskúmal postup zadávania zákazky, a preto nezistil, že základné dokumenty týkajúce sa postupu (napríklad hodnotiace správy) chýbali, pretože boli zničené.

Výročná správa o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

26 V každej výročnej správe o činnosti od roku 2012 do roku 2018 GR DEVCO vyjadrilo výhrady k správnosti príslušných transakcií. Výročná správa o činnosti za rok 2019 je prvou, keď nevydalo žiadne výhrady. Napriek tomu GR DEVCO prijalo akčný plán na riešenie nedostatkov vo vykonávaní svojho vlastného systému kontroly.

27 Minulý rok sme informovali o uspokojivom pokroku, ktorý sa dosiahol v akčnom pláne na rok 2017. Zo 14 opatrení bolo dokončených deväť, jedno bolo čiastočne vykonané a štyri prebiehali.

28 GR DEVCO vo svojom akčnom pláne na rok 2018 naďalej riešilo predtým identifikované vysokorizikové oblasti, napríklad granty v rámci *priameho riadenia* alebo finančné prostriedky v rámci *nepriameho riadenia* prostredníctvom medzinárodných organizácií, a začalo vykonávať dve nové opatrenia zamerané na zjednodušené možnosti vykazovania nákladov a financovanie založené na výsledkoch zavedených novým nariadením o rozpočtových pravidlách. Do apríla 2020 bolo dokončených šesť z 13 opatrení, štyri boli čiastočne vykonané, dve prebiehali a jedno opatrenie nebolo vykonané, ale namiesto toho bolo zlúčené s iným opatrením.

29 GR DEVCO vo svojom akčnom pláne na rok 2019 znížilo počet opatrení na deväť. Doplnilo jedno nové opatrenie zamerané na zlepšenie metodiky a príručky používanej pre štúdiu GR DEVCO o zvyškovej chybovosti. Ostatných osem bolo prenesených z predchádzajúcich rokov: dve sa opakovali a zostávajúce šesť sa odložilo a stanovili sa nové cieľové dátumy. Niektoré z týchto opatrení sa v priebehu rokov výrazne zmenili a stali sa zložitejšími. Napríklad opatrenie na zjednodušenie zmluvných podmienok pre granty sa rozšírilo tak, aby zahŕňalo vytvorenie nového korporátneho vzoru pre granty, ktorý by sa používal vo viacerých generálnych riaditeľstvách a zároveň

zohľadňoval osobitné potreby GR DEVCO. Toto opatrenie zahŕňa aj zavedenie elektronickej platformy pre riadenie grantov v novom informačnom systéme, ktorý sa v súčasnosti vyvíja pre vonkajšie činnosti.

Štúdia o zvyškovej chybovosti za rok 2019

30 GR DEVCO zrealizovalo v roku 2019 prostredníctvom zmluvného dodávateľa svoju ôsmu štúdiu o zvyškovej chybovosti s cieľom odhadnúť mieru chýb, ktoré zostali po dokončení všetkých riadiacich kontrol, ktoré majú chybám predchádzať, odhaľovať a opraviť ich v celej jeho oblasti zodpovednosti. Pokiaľ ide o štúdiu o zvyškovej chybovosti za rok 2019, GR DEVCO zvýšilo vzorku z 240 na 480 transakcií. To mu umožnilo predložiť samostatnú chybovosť v prípade výdavkov financovaných zo všeobecného rozpočtu EÚ a v prípade výdavkov financovaných z ERF navyše k celkovej chybovosti pre obidve chybovosti spolu. Už štvrtý rok po sebe sa v štúdii odhaduje celková zvyšková chybovosť pod 2 % *prahom významnosti* stanoveným Komisiou¹⁷.

31 Štúdia o zvyškovej chybovosti nie je *zákazkou na uisťovacie služby* alebo auditom. Vychádza z metodiky a príručky k zvyškovej chybovosti, ktoré poskytlo GR DEVCO. Podobne ako v minulých rokoch sme zistili obmedzenia, ktoré prispeli k podhodnoteniu zvyškovej chybovosti. V štúdiách za predchádzajúce tri roky tiež boli nedostatky a bola v nich vykázaná zvyšková chybovosť pod prahom významnosti.

32 Zvyškovú chybovosť skresľujú štyri hlavné faktory. Prvým faktorom sú obmedzenia kontrol postupov verejného obstarávania, ktoré môžu mať významný vplyv na chybovosť. Štúdia o zvyškovej chybovosti sa dostatočne nezaoberala niektorými aspektmi postupov verejného obstarávania, ako sú dôvody zamietnutia neúspešných uchádzačov alebo súlad víťazného uchádzača so všetkými kritériami na výber a vyhodnotenie ponúk a v rámci štúdie sa neuskutočnili ani kontroly postupov na predkladanie návrhov alebo odôvodnení pre priame zadávanie.

33 Druhým faktorom je veľmi nízky počet kontrol na mieste v krajine, v ktorej sa realizuje projekt. V štúdii z roku 2019 len 15 z 357¹⁸ testovaných transakcií bolo predmetom takýchto kontrol. To nepostačuje na odhalenie chýb, ktoré nie sú zjavné v dokumentoch, ako je to v príklade b) uvedenom v *rámčeku 5*.

¹⁷ 2016: 1,7 %; 2017: 1,18 %, 2018: 0,85 % a 2019: 1,13 %.

¹⁸ Bod **30** sa týka 480 transakcií. Niektoré z transakcií zaradených do vzorky však majú hodnotu vyššiu než interval vzorky, a preto veľkosť konečnej vzorky bola 357.

34 Tretím faktorom je metóda odhadu zvyškovej chybovosti zo strany GR DEVCO. Po prvé, dáva dodávateľovi široký priestor na voľné uváženie pri rozhodovaní, či existujú dostatočné logistické a právne dôvody, ktoré bránia včasnemu prístupu k dokumentom o transakcii, a teda i na stanovenie odhadu chybovosti. Po druhé, Komisia tento rok zmenila spôsob, akým v takýchto prípadoch odhaduje chybovosť a zvýšila zvyškovú chybovosť pre ERF o 5 % rizikovú prirážku. Nie je však zrejmé, ako Komisia k 5 % rizikovej prirážke dospela. V dôsledku toho táto metóda nemusí nevyhnutne odrážať skutočnú zvyškovú chybovosť príslušnej transakcie.

35 A napokon, podiel transakcií, pri ktorých sa zvyšková chybovosť plne spolieha na predchádzajúcu kontrolnú prácu je 20 % a 38 % čiastočne. V prípade týchto transakcií zmluvný dodávateľ vykonáva len obmedzené alebo žiadne testovanie vecnej správnosti a namiesto toho sa spolieha na predchádzajúcu prácu vykonanú v rámci kontrolného rámca GR DEVCO. Prílišné spoliehanie sa na predchádzajúcu kontrolnú prácu je v rozpore s účelom štúdie o zvyškovej chybovosti, ktorým je identifikovať chyby, ktoré sa pri týchto kontrolách nezistili.

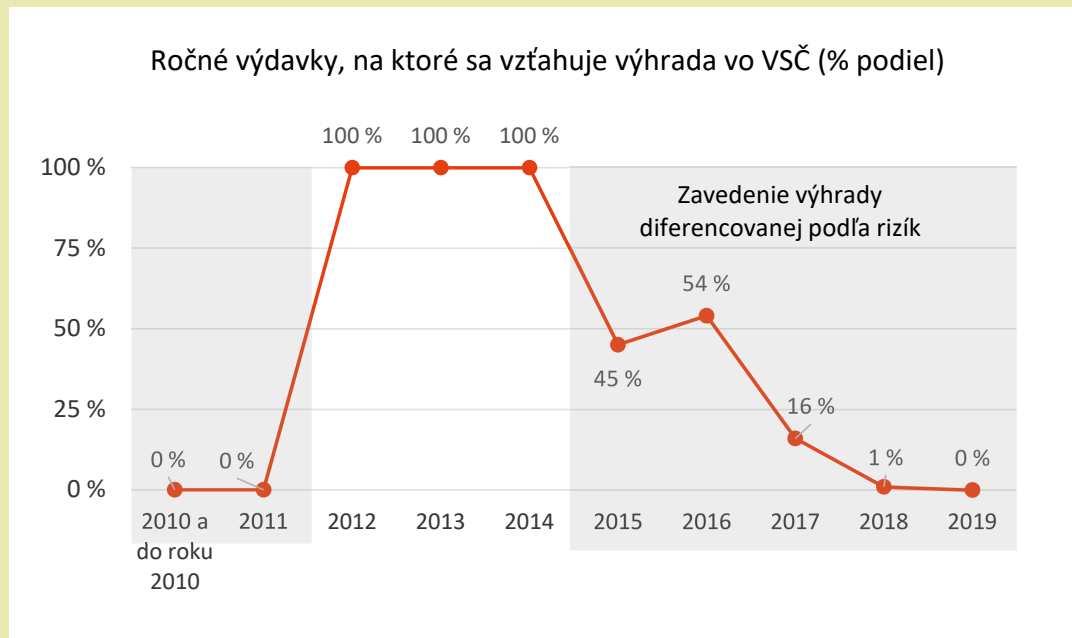
Preskúmanie výročnej správy o činnosti za rok 2019

36 Vyhlásenie generálneho riaditeľa o vierohodnosti vo výročnej správe o činnosti za rok 2019 neobsahuje žiadne výhrady, keďže dve výhrady zostávajúce z roku 2018 boli zrušené a neboli vydané žiadne nové. Pred zrušením týchto výhrad v roku 2019 GR DEVCO výrazne znížilo ich rozsah (t. j. podiel výdavkov, na ktoré sa výhrady vzťahujú) v rokoch 2017 a 2018¹⁹. V [rámčeku 7](#) je uvedený rozsah výhrad uvedených vo VŠČ za každý rok v období 2010 až 2019.

¹⁹ Vo svojej výročnej správe o činnosti za rok 2016 GR DEVCO vydalo výhrady týkajúce sa grantov (v rámci priameho aj nepriameho riadenia); nepriameho riadenia prostredníctvom medzinárodných organizácií a rozvojových agentúr; a programových odhadov vo všeobecnosti a mierového nástroja pre Afriku konkrétne. Do roku 2018 sa výhrady vzťahovali len na granty v rámci priameho riadenia (v prípade fondov spravovaných GR NEAR v mene GR DEVCO) a programov riadených Komisiou Africkej únie so značnou úrovňou verejného obstarávania.

Rámček 7

Výhrady vo VSČ GR DEVCO za roky 2010 – 2019

Zdroj: EDA.

37 Podobne ako v prípade zníženia rozsahu v rokoch 2017 a 2018 považujeme chýbajúce výhrady vo VSČ za rok 2019 za neodôvodnené a zastávame názor, že to čiastočne vyplýva z obmedzení štúdie o zvyškovej chybovosti.

38 Ďalším dôvodom chýbajúcich výhrad je, že vo výročnej správe o činnosti za rok 2019 Komisia po prvýkrát uplatnila pravidlo „de minimis“²⁰, podľa ktorého výhrada nie je potrebná, ak by jednotlivá výdavková oblasť, na ktorú by sa vzťahovala, predstavovala menej než 5 % celkových platieb a jej finančný dosah by nepresiahol 5 mil. EUR. V dôsledku toho sa výhrady už nevydávajú v niektorých prípadoch, keď sa vydali v predchádzajúcich rokoch, a to aj v prípade, že zodpovedajúce riziko pretrváva.

39 Platí to napríklad v oblasti grantov v rámci nepriameho riadenia. Granty spolu s projektmi vykonávanými medzinárodnými organizáciami a agentúrami členských štátov predstavujú väčšinu chýb, ktoré sa zistili v štúdii o zvyškovej chybovosti, čo je v súlade aj s našou pripomienkou, že ide o vysokorizikovú oblasť (pozri bod 20). Okrem toho sa v rámci vlastného hodnotenia rizika GR DEVCO zistilo, že riziko, pokiaľ ide

²⁰ „De minimis“ nemá v tomto prípade rovnaký význam ako v rámci štátnej pomoci. V kontexte VSČ sa de minimis odvoláva na rozhodnutie správnej rady Komisie zaviesť prahovú hodnotu pre finančné výhrady.

o granty v rámci nepriameho riadenia, je významné. Vzhľadom na zavedenie pravidla de minimis však GR DEVCO žiadne výhrady nevydalo. Chýbajúce výhrady neposkytujú pravdivý a verný obraz o rizikách v celkovej oblasti zodpovednosti GR DEVCO.

40 Naše zistenia týkajúce sa štúdie o zvyškovej chybovosti majú dosah aj na odhad súm vystavených riziku, pretože tieto odhady sú založené na tejto štúdii. GR DEVCO odhaduje celkovú sumu vystavenú riziku pri ukončení na 56,4 mil. EUR²¹ a celkovú sumu vystavenú riziku pri platbe na 69,9 mil. EUR²² (1 % výdavkov v roku 2019). GR DEVCO odhaduje, že 13,5 mil. EUR (19 %) z tejto sumy bude opravených v rámci jeho kontrol v ďalších rokoch²³.

41 GR DEVCO systematicky pracuje na zlepšení kvality svojich údajov na účely výpočtu *nápravnej schopnosti*. V roku 2019 pokračovalo v činnostiach zameraných na odbornú prípravu a zvyšovanie informovanosti o spätne získaných sumách a kvalite účtovných údajov. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch GR DEVCO vykonalo cielené kontroly príkazov na vymáhanie pohľadávok a následne delegáciám EÚ vydalo niekoľko osobitných pokynov na nápravu zistených nezrovnalostí. Pokiaľ ide o výpočet nápravnej schopnosti za rok 2019, testovali sme 40 % celkového súboru a v našej vzorke sme zistili jednu chybu, ktorá predstavuje 0,25 % nápravnej schopnosti.

²¹ Pozri výročnú správu o činnosti GR DEVCO za rok 2019, s. 40.

²² Je to najlepší konzervatívny odhad tejto sumy výdavkov, ktoré boli počas roka schválené, ale neboli v súlade so zmluvnými a regulačnými ustanoveniami platnými v čase uskutočnenia platby.

²³ Pozri výročnú správu o činnosti GR DEVCO za rok 2019, s. 40.

Záver a odporúčania

Záver

42 Celkovo z audítorských dôkazov vyplýva, že účtovná závierka ERF za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2019 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu ERF, výsledky transakcií, peňažné toky a zmeny čistých aktív za uvedený rozpočtový rok v súlade s ustanoveniami nariadenia o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami prijatými účtovníkom.

43 Z audítorských dôkazov celkovo vyplýva, že za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2019:

- a) príjmy ERF neboli ovplyvnené významnou chybovosťou;
- b) platobné transakcie ERF boli ovplyvnené významnou chybovosťou (pozri body [17](#) – [24](#)). Odhadujeme chybovosť na 3,5 % na základe nášho testovania transakcií vrátane prevzatých upravených výsledkov štúdie o zvyškovej chybovosti (pozri [prílohu I](#)).

Odporúčania

44 V [prílohe III](#) sú uvedené zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe piatich odporúčaní uvedených v našej výročnej správe za rok 2016²⁴. GR DEVCO prijalo²⁵ všetkých päť odporúčaní v plnom rozsahu.

45 Na základe tohto preskúmania a našich zistení a záverov za rok 2019 Komisii odporúčame:

²⁴ Tento rok sme na kontrolu prijatia opatrení vybrali našu výročnú správu za rok 2016, pretože odvtedy v zásade uplynul dostatočný čas na to, aby Komisia mohla naše odporúčania vykonať.

²⁵ Cieľom tejto kontroly prijatia odporúčaní bolo overiť zavedenie nápravných opatrení v nadväznosti na naše odporúčania, ale nie posúdiť účinnosť ich vykonávania.

Odporúčanie 1

Ďalej zlepšili metodiku a príručku pre štúdiu o zvyškovej chybovosti s cieľom riešiť problémy, ktoré sme zistili v tejto správe, a zvýšiť spoľahlivosť chybovosti vykázanej v štúdii (pozri body 30 – 35).

Časový rámec: do konca roka 2021

Odporúčanie 2

Vydávať výhrady k všetkým oblastiam, v ktorých bola zistená vysoká miera rizika, a to bez ohľadu na ich podiel na celkových výdavkoch a ich finančný dosah (pozri body 38 – 39).

Lehota: do uverejnenia VSČ za rok 2020

Kapitola III – Výkonnosť

46 Náš audit nám umožnil nielen overiť správnosť transakcií, ale tiež vyjadriť pripomienky k aspektom výkonnosti vybraných transakcií. Na základe súboru audítorských otázok sme vykonali kontroly projektov, ktoré boli buď ukončené alebo takmer ukončené, a vyjadrili sme jednotlivé pripomienky k projektom, ak to bolo relevantné z hľadiska nášho celkového auditu.

47 Pri kontrolách na mieste sme zistili prípady, keď bolo financovanie využité účinne a prispelo k dosiahnutiu cieľov projektu. Zároveň sme ale našli prípady, keď bola efektívnosť a účinnosť opatrení ohrozená, pretože obstarané tovary, služby alebo práce neboli využívané tak, ako sa plánovalo, alebo udržateľnosť projektov nebola zabezpečená. Príklady sa uvádzajú v **rámčeku 8**.

Rámček 8

Príklady pripomienok k výkonnosti

a) Úspešne fungujúci projekt

Komisia podpísala dohodu o delegovaní na vybudovanie strediska odpadového hospodárstva v Togu. Práce sa začali v januári 2018 a v čase našej kontroly na mieste v septembri 2019 výstavba napredovala podľa plánu. Naša návšteva strediska a stretnutia so zástupcami organizácie zodpovednej za jej chod a s inými zainteresovanými stranami potvrdili, že stredisko funguje a plní svoju určenú funkciu, najmä pokiaľ ide o vplyv na životné prostredie. Projekt preto úspešne prispel k zlepšeniu životných podmienok viac ako polovice z jedného milióna miestneho obyvateľstva.

b) Udržateľnosť projektu nie je zabezpečená

Komisia uzavrela s jednou medzinárodnou organizáciou dohodu o príspevku na podporu odborného vzdelávania na Pobreží Slonoviny. Pri našom audite sa zistilo, že udržateľnosť projektu nebola zabezpečená. Od roku 2012 sa prevádzkový rozpočet poskytovaný vládou na školy odborného vzdelávania znížil o 52 %, zatiaľ čo počet študentov sa v tom čase zvýšil o 130 %. Toto verejné financovanie nebolo pre školy dostatočné na údržbu ich budov a zariadení a nákup spotrebného tovaru.

c) Nedostatočné vnútorné postupy prijímateľov

Komisia podpísala dohodu o delegovaní so štyrmi medzinárodnými organizáciami z tej istej skupiny s cieľom zrealizovať rozvojový projekt v Keni. Pri audite mzdových položiek sme zaznamenali zamestnancov, ktorí podľa ich zmlúv pracovali na viacerých projektoch, ale ich platy boli úplne pridelené na projekt, ktorý bol predmetom auditu. Neboli nám predložené žiadne dokumenty o pridelení týchto zamestnancov na plný pracovný čas na tento projekt ani o systéme zaznamenávania pracovného času na overenie skutočného času odpracovaného na každej úlohe. Medzinárodná organizácia nám zaslala e-mail, v ktorom potvrdila, že títo zamestnanci pracovali len na tomto projekte počas mesiacov, na ktoré sa vzťahoval náš audit, ale nedokázala poskytnúť žiadny iný dôkaz o ich pridelení na plný úväzok. Postupy prijímateľov boli preto neprimerané na zabezpečenie náležitého audítorského záznamu.

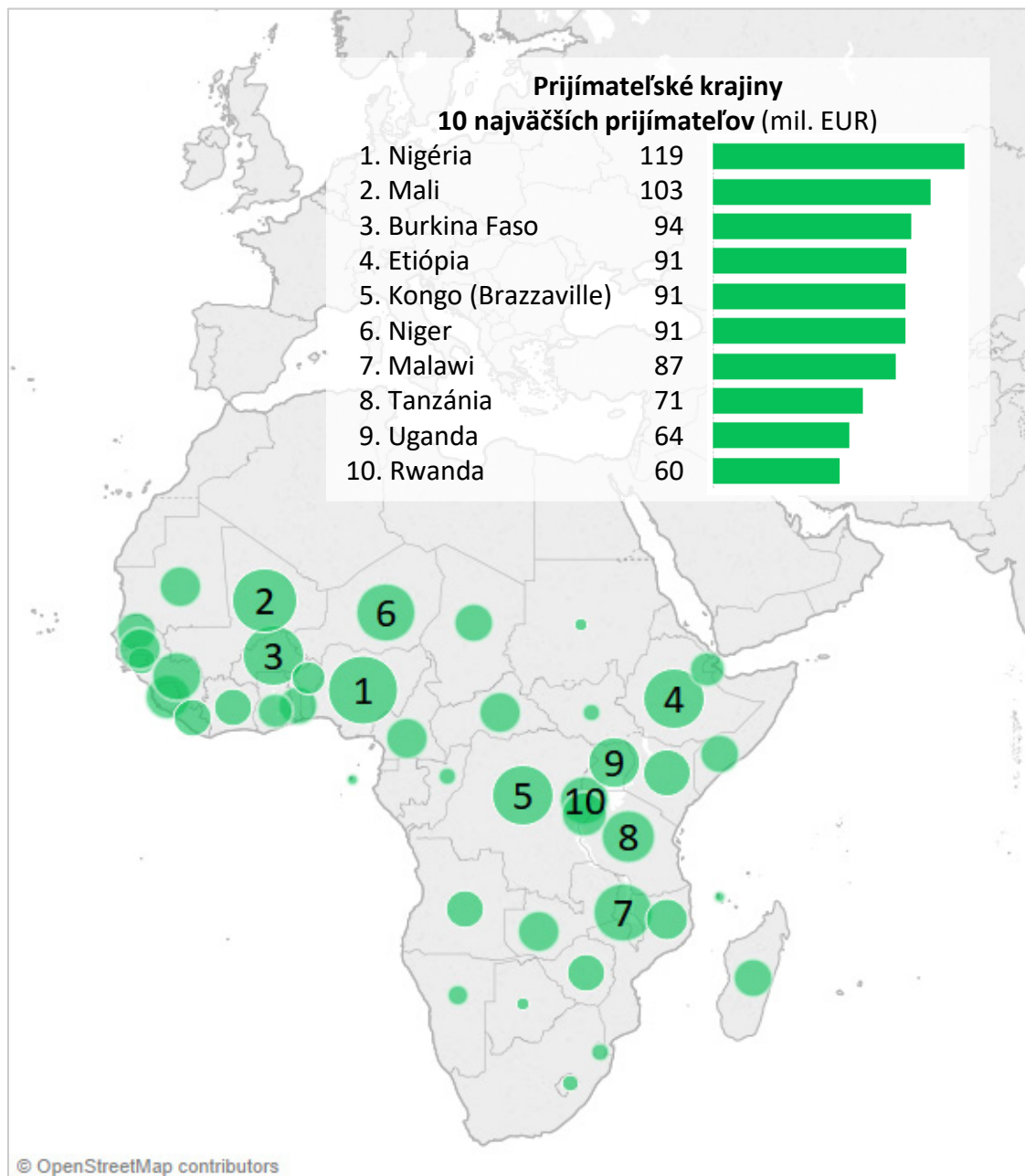
Prílohy

Príloha I – Výsledky testovania transakcií ERF

	2019	2018
VEĽKOSŤ A ŠTRUKTÚRA VZORKY		
Celkový počet transakcií:	140	139
ODHADOVANÝ DOSAH VYČÍSLITEĽNÝCH CHÝB		
Odhadovaná chybovosť	3,5 %	5,2 %
Horná hranica chybovosti (UEL)	4,9 %	
Spodná hranica chybovosti (LEL)	2,1 %	

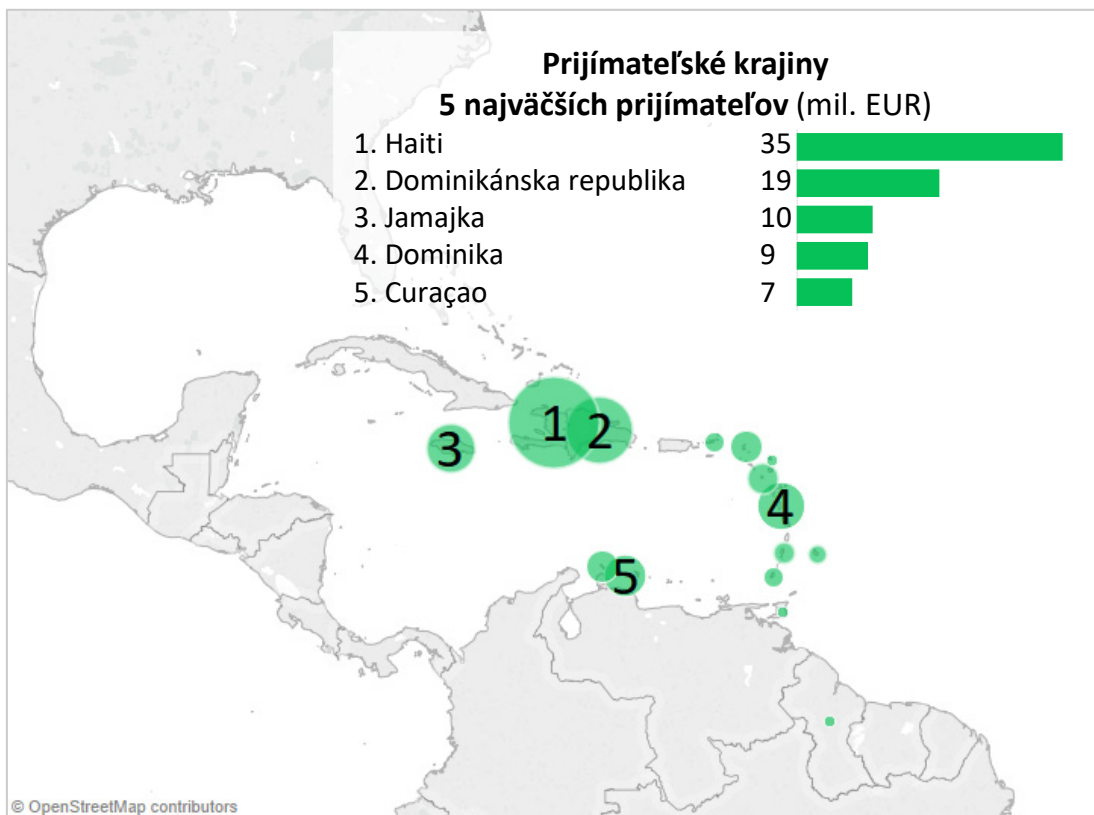
Príloha II – Platby ERF v roku 2019 podľa hlavných regiónov

Platby z Európskeho rozvojového fondu – Afrika

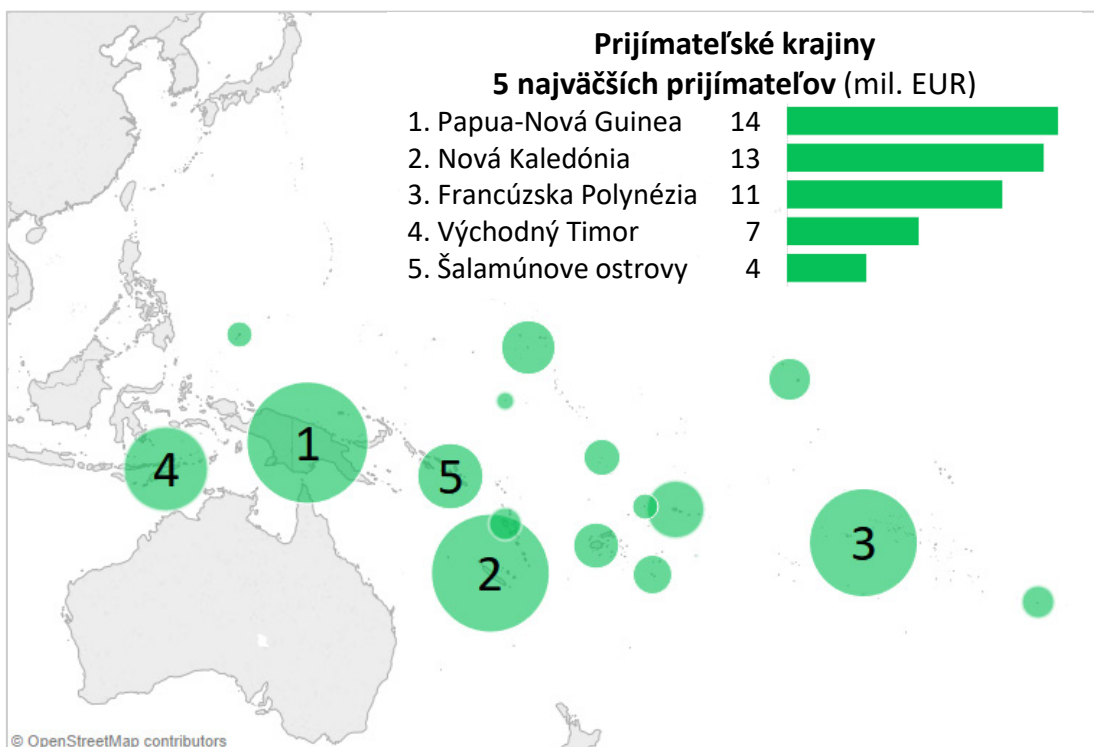

Zdroj: Mapy v pozadí od prispievateľov ©OpenStreetMap s licenciou [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license](#) (CC BY-SA).

Platby z Európskeho rozvojového fondu – Karibik a Tichomorie

Zdroj: Mapy v pozadí od prispievateľov ©OpenStreetMap s licenciou [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license](#) (CC BY-SA).

Zdroj: Mapy v pozadí od prispievateľov ©OpenStreetMap s licenciou [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license](#) (CC BY-SA).

Príloha III – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní pre Európske rozvojové fondy

Rok	Odporúčanie EDA	Analýza EDA týkajúca sa dosiahnutého pokroku					
		Vykonané v plnej miere	Vykonáva sa		Nevykonané	Nevzťahuje sa	Nedostatočné dôkazy
			Vo väčšine ohľadov	V niektorých ohľadoch			
2016	Komisii odporúčame: Odporúčanie 1: posilniť monitorovanie starých otvorených zmlúv ERF s uplynutou platnosťou s cieľom ešte viac znížiť ich počet.	x					
	Odporúčanie 2: dokončiť revíziu zadávacích podmienok pre všetky svoje audity a overovania výdavkov do konca roka 2017.	x					
	Odporúčanie 3: rozšíriť opatrenia v jeho akčnom pláne na rok 2017, aby zahŕňal aj granty a programové odhady v rámci nepriameho hospodárenia vo výhrade vo VSČ.	x					
	Odporúčanie 4: zvážiť obmedzenie rozsahu testovania vecnej správnosti RER na transakciách rozpočtovej podpory s nízkym rizikom a prerozdeliť ušetrené zdroje na zvýšenie testovania vecnej správnosti transakcií súvisiacich s projektmi.	x					
	Odporúčanie 5: ďalej zlepšiť výpočet nápravnej schopnosti v roku 2017 vyriešením nedostatkov uvedených v tejto výročnej správe.	x					

**Odpovede Európskej komisie
na výročnú správu o aktivitách
financovaných z 8., 9., 10. a 11.
Európskeho rozvojového fondu
za rozpočtový rok 2019**

KONEČNÉ ODPOVEDE KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2019

„VÝROČNÁ SPRÁVA O AKTIVITÁCH FINANCOVANÝCH Z 8., 9., 10. a 11. EURÓPSKEHO ROZVOJOVÉHO FONDU (ERF)“

KAPITOLA II – VYHLÁSENIE EDA O VIEROHODNOSTI TÝKAJÚCE SA ERF

SPRÁVNOSŤ TRANSAKCIÍ

Výdavky

17. Komisia poznamenáva, že najväčšia časť chýb sa týka nevzniknutých výdavkov. Ako sa ukázalo v minulosti, väčšina týchto výdavkov by mohla vzniknúť v neskoršej fáze a podliehať dôkladným kontrolám, čo znamená, že tieto chyby sa pravdepodobne odstránia.

Rámček 1 – Príklady vyčísliteľných chýb

c) Aj keď Komisia súhlasí s tým, že **udelenie zákazky** nebolo v súlade s oznámením o vyhlásení verejného obstarávania, domnieva sa, že výberové konanie sa uskutočnilo na základe potrieb projektu so zreteľom na ekonomické a bezpečnostné hľadiská v oblasti v Konžskej demokratickej republike zasiahnutej ozbrojenými konfliktmi a ohniskami eboly.

19. Komisia objasňuje, že pokiaľ ide o **poskytovanie prístupu** pre EDA do krajiny a do **vonkajších a vnútorných priestorov**, v ktorých sa vykonávajú operácie financované EÚ, je Burundi viazané záväzkami uvedenými v príslušných dohodách o financovaní, ako aj v dohode z Cotonou. Úrad Komisie pre správu a úhradu individuálnych nárokov (PMO), ktorý je príslušným útvarom Komisie pre cestovné víza, prijal všetky potrebné opatrenia na včasné poskytnutie víz. Pokusy Komisie však boli neúspešné, najmä z dôvodu veľmi zložitej politickej situácie. Na základe rozhodnutia Rady sa konzultácie medzi EÚ a Burundi podľa článku 96 dohody z Cotonou uzavreli.

VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI A ĎALŠIE MECHANIZMY RIADENIA

Štúdia o zvyškovej chybovosti za rok 2019

31. **Štúdia o zvyškovej chybovosti je jedným z viacerých nástrojov v rámci procesu získavania uistenia.** Obmedzenia, ktoré uvádza EDA, sú Komisii dobre známe a Komisia ich zohľadňuje pri posudzovaní silných a slabých stránok svojho systému riadenia. Všetky tieto prvky spoločne zabezpečujú, aby sa vo výročnej správe o činnosti GR DEVCO prezentovali informácie o riadení pravdivo a aby zodpovedali skutočnosti.

32. Pokiaľ ide o štúdiu o zvyškovej chybovosti, sú riadne zavedené plány testovania verejného obstarávania, ktorých súčasťou sú osobitné testy týkajúce sa zamietnutia žiadateľov, splnenia podmienok účasti a kritérií na vyhodnotenie ponúk a v relevantných prípadoch aj priameho zadávania zákaziek dodávateľom.

33. V čase **vývoja metodiky na určenie zvyškovej chybovosti** v roku 2010 sa o počte návštev v teréne (deväť) rozhodlo po zvážení výhod z hľadiska nákladov a prínosov vyplývajúcich z prístupu vykonávania kontrol výlučne „na mieste“, ako aj z prístupu vykonávania kontrol výlučne na diaľku. V rámci štúdie o zvyškovej chybovosti za rok 2019 zahŕňali návštevy v teréne preskúmanie viac ako jednej transakcie z dôvodov efektívnosti a hospodárnosti a na mieste sa preskúmalo viac ako 25 transakcií. Tento počet presiahol počet požadovaný v metodike (9).

34. Komisia by chcela objasniť, že iba 3 z 357 transakcií boli predmetom odhadu.

V reakcii na predchádzajúce pripomienky týkajúce sa veľkej miery voľného uváženia audítora pri použití odhadu v prípade určitej transakcie GR DEVCO zaviedlo vo svojej metodike na rok 2019 **prístup rizikovej prirážky** ako prostriedok na poskytnutie objektívneho základu na odhad chýb. Tento prístup spočíva v pripočítaní 5 % prirážky k priemernej miere chybovosti ERF alebo rozpočtu.

Príručka na vypracovanie štúdie o zvyškovej chybovosti obsahuje podrobné a obmedzené spôsoby, podľa ktorých by mal dodávateľ postupovať, ak existuje konkrétny právny alebo logistický dôvod, ktorý neumožňuje preskúmanie dokumentácie.

35. Metodika na určenie zvyškovej chybovosti a príručka zahŕňajú ako súčasť štúdie preskúmanie predchádzajúcich kontrolných prác a spoliehanie sa na ne. Pri navrhovaní a zdokonaľovaní metodiky na určenie zvyškovej chybovosti existujú praktické výhody, ktoré vyplývajú z dosiahnutia vhodnej rovnováhy medzi nákladmi a prínosmi. V metodike sa vysvetľuje odôvodnenie prístupu k spoliehaniu sa, ktorého hlavným východiskom je zohľadnenie nákladov a prínosov.

Zmluvný dodávateľ štúdie o zvyškovej chybovosti v plnom rozsahu preskúmal každú reakciu na tieto kontroly, napríklad úpravy platieb a spätne získaných súm na účely aritmetickej a právnej správnosti. Preskúmal aj postupy verejného obstarávania Komisie.

Vyskytlo sa niekoľko prípadov transakcií, pri ktorých sa dodávateľ plne spoľahol na predchádzajúcu kontrolnú prácu a pri ktorých boli oznámené chyby z hľadiska miery zvyškovej chybovosti.

Preskúmanie výročnej správy o činnosti za rok 2019

36. Metodika na určenie toho, či je potrebné vyjadriť výhrady z dôvodu miery chybovosti, sa medzi VSC za rok 2017 a VSC za rok 2019 nezmenila. Skutočnosť, že vo VSC za rok 2018 boli vyslovené výhrady v prípade menšieho počtu výdavkových oblastí a že VSC za rok 2019 neobsahuje žiadne výhrady, nepredstavuje zníženie rozsahu, ale je výsledkom dôsledného uplatňovania tejto metodiky.

37. Štúdia o zvyškovej chybovosti je jedným z viacerých nástrojov v rámci procesu získavania uistenia. Obmedzenia, ktoré uvádza EDA, sú Komisii dobre známe a Komisia ich zohľadňuje pri posudzovaní silných a slabých stránok svojho systému riadenia. Všetky tieto prvky spoločne zabezpečujú, aby sa vo výročnej správe o činnosti GR DEVCO prezentovali informácie o riadení pravdivo a aby zodpovedali skutočnosti.

38. Vo výročných správach generálneho riaditeľa o činnosti (VSC) je zavedené pravidlo *de minimis* na vydávanie výhrad. Jeho cieľom je zúžiť počet výhrad len na tie významné a súčasne zachovať transparentnosť správ o riadení.

Výhrady týkajúce sa prípadov so zvyškovou chybovosťou nad prahom významnosti 2 % sa nepovažujú za podstatné v prípade segmentov, ktoré predstavujú menej ako 5 % z celkových platieb oddelenia a ktorých finančný vplyv nepresahuje 5 mil. EUR. Preto **výhrady, ktoré nepresahujú obe prahové hodnoty, nemusia byť vyčíslené.** Platí to najmä, ale nielen, pre minulé programy.

Napriek tomu je naďalej zabezpečená **úplná transparentnosť správ o riadení** (keďže prípady, na ktoré sa pravidlo uplatňovalo, sú riadne uvedené vo VSC), a dokonca aj toto výrazné zníženie počtu výhrad medzi rokmi 2018 a 2019 má len veľmi obmedzený finančný vplyv. Keďže toto sa väčšinou týkalo minulých programov, ktoré sa postupne ukončujú, celkový finančný vplyv 17 výhrad

zrušených uplatnením tohto pravidla by bol 15,2 mil. EUR alebo 1,4 % celkového finančného vplyvu všetkých výhrad z roku 2019.

39. Chýbajúce výhrady v prípade GR DEVCO sú výsledkom dôkladného preskúmania všetkých aspektov uistenia a zároveň vykonávania všetkých usmernení a pokynov vydaných ústrednými útvarmi Komisie.

Prípady, na ktoré sa pravidlo *de minimis* uplatnilo, sa vo VSC nálezite zverejňujú a podobne ako aj iné nedostatky sa podrobne sledujú.

ZÁVER A ODPORÚČANIA

Odporúčanie 1

Komisia prijíma odporúčanie 1.

Komisia preskúma možnosti zlepšenia metodiky pri úplnom zohľadnení očakávaných nákladov a prínosov a bez toho, aby zmenila povahu štúdie o zvyškovej chybovosti.

Odporúčanie 2

Komisia neprijíma odporúčanie 2.

Od rozpočtového roku 2019 sa vo výročných správach generálneho riaditeľa o činnosti (VSC) zaviedlo pravidlo *de minimis* na vydávanie výhrad. Jeho cieľom je zúžiť počet výhrad len na tie významné a súčasne zachovať transparentnosť správ o riadení.

Napriek tomu je naďalej zabezpečená úplná transparentnosť správ o riadení (keďže prípady, na ktoré sa pravidlo uplatňovalo, sú riadne uvedené vo VSC). Pozri aj odpoveď Komisie na bod 38.

KAPITOLA III – VÝKONNOSŤ

Rámček 8 – Príklady pripomienok k výkonnosti

Udržateľnosť projektu nie je zabezpečená

Táto otázka bola nastolená počas posledných dvoch politických dialógov.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2020.

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí Európskeho dvora audítorov č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licenci [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). To znamená, že opakované použitie je povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Používateľ nesmie skresliť pôvodný význam či myšlienku dokumentov. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, používateľ je povinný získať dodatočné povolenie. Ak je súhlas udelený, ruší sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Kapitola 5 – [príloha 5.2](#), kapitola 8 – [príloha 8.1](#), ERF – [príloha II](#):

Mapy v pozadí od prispievateľov ©OpenStreetMap s licenciou [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license \(CC BY-SA\)](#).

Kapitola 6 – [Rámček 6.3](#):

Ikony vytvorené v aplikácii Pixel perfect na <https://flaticon.com>.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy, a používateľovi sa na ne licencia neposkytuje.

Na súbore webových sídiel inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu sa poskytujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame Vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga Európskeho dvora audítorov

Logo Európskeho dvora audítorov sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

Európsky dvor audítorov skontroloval príjmy a výdavky rozpočtu EÚ a poskytuje svoje stanovisko k tomu, do akej miery je ročná účtovná závierka spoľahlivá a príjmové a výdavkové transakcie v súlade s príslušnými pravidlami a predpismi.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie